Th. Polem — 211,

Ludovici Gomez Epi Sarnen. Lomb. Rotæ
defuncto Gomezio optimo et
doctissimo viro, emit Roma
Joannes Albertus Widmanstadius
XXVIII Martij M D XLIII

IOANNIS FRANCISCI POGGII FLO
RENTINI DE POTESTATE PA
PAE ET CONCILII LIBER.

Societatis Jesu Monachi

Approbatus per R. P. Canisium 1578

BIBLIOTHECA
REGLA
MONACENSIS.

C 2 in ulti.facie apostil la ulti.i prin. ibi .3.q.5. die.q.6.

D 1 in princ.prime facie i linea 12. dñ dicitur ur pone uidentur.

D 2 in prima facie linea.28. spicis pone spicas.

E 2 in.5.facie .26. linea Asserui pone Assueri.

G 2 in.3.facie.13.linea ures/pone urs In eadē facie linea.14. possunt a dño/pone q̄ a dño.

H 1 in.2.facie .32. linea uniuersitatis/ pone uniuersitati.

H 2 in prima facie.4.linea ibi possit nō cōgrue/pone nō possit cōgr.

I 1 in.2.fa.28.lin. ibi cōgregatiōe re maiorē/pone cōgregationē esse maiorē/ & in linea sequenti ibi mspectu pone respectu.

I 2 in.1.fa.18.li. uiliditatē pone uali. & in.4.facie.18.linea.aliud nō est solubile/dic/alia uero ē solubilis Ibidem linea pen. prouincia cōi tas/dic prouintie.

L 2 in.2.facie.5.linea ibi eandē pone tandem.In.3.facie.16.lin.ibi pleniſſime ptātis/pone plenitudine ptātis.

In.5.fa.lin.20.tribum pō.tributa.

M 2 in.1.facie li.11.cōtinēn pō.cōtēti

N 1 fa.1.li.3.sacerdoti po. sacerdotii.

N 2 in.5.facie linea.9. reuocandos/ pone cōuocando s.

O 2 facie.3.linea.26. ibi hoc tñ pctm̄ pone quoad pctū.& paulopost qui apud/pone quia.
Itē facie ult.li.21. pñtiū po.patrū

P 2 facie.1.appost.1.errores heretico rum pōne Grecos.
In fa.6.lin 22.ibi/in dei pone ni dei
In appost.4.2.q.pone.2.q.5.

Q 2 facie.2.linea.9. rōem/ pone rōe.

R 2 facie.2.in.3. appost. de raptis nō nulli/pone de relcrip.
In ultima facie linea.25.redditionē pone redditione.& in.29.lin. humanis/pone humani.

S 1 fa.2.lin.1.exercendi/po.exercēda

T 1 fa.2.linea.18.ibi (fuit fundamētū fidei ī natiōibus) tolle hoc totū.
In lin.ante pe.ibi uris/pone uri.

T 3 facie 3.lin.xi.nō erat ꝓportionabilis/pone non erit.
In fi.in ult.apost.ibi Aar.po.Bal.
In.44.cōclu.pēna/pone pēnas.
In.45.cōcertentia/po.cōcernētia

Tſi ſcio fore aliquos: qui arrogantiæ uel temeritatis me forſitan accuſabunt: quod
e ea ſim auſus pertractare: que cum a multis præclariſſimis excellẽtiſſimiſq; ſacrę Theologiæ profeſſoribus: tum etiam a ſummis uiris compluribus in utroq; iure conſultiſſimis fuere ſæpius diſputata: ſuccenſere mihi tamen propterea nõ debebunt (modo abſit inuidia) ſi ueritatis amicus: pro qua fidelis quiſq; mortem ipſam minime debet pertimeſcere/partes iuſtas foueo: ſi ſacris initiatus & ſummi Pontificis ſtipendiis merens non tranſfuga ſed ueteranus miles pro illius maieſtate gloriaq; decerto intrepide. Si demum ſacroſanctæ Ro. Ecc. honorem dignitatemq; defendo. Enimuero/ cum ille Pater: hæc uero ſit omniũ xp̃ifidelium Mater piẽtiſſima. Ingratus foret ille atq; impius: qui parentibus indigis/arduiſq; curis implicitis/magnis præterea in laboribus conſtitutis ſubſidium pro uiribus non afferret. Diuinæ nempe legis præuaricator exiſteret. Humanas ſimul traditiones/ humanamq; ſimul ſocietatem peruerteret. Quæ primo Deum iubet colere/ dein patriæ laboranti ſuccurrere. tum erga parentes pios eſſe nos docet. Hæc autem pietas in operis exhibitione cõſiſtit/ aliter infructuoſa foret atq; inanis. Porro cum nemo ultra uires quicq̃ cogatur prę ſtare/ nullaq; ſit impoſſibilium obligatio: ſi eam quam poſſum afflictis parentibus opem tulero/ſatis debito pietatis faciam. Verum quæ nã digna poteſt impendi ſatiſfactio: aut quę ualent congrua iis pręberi ſubſidia: contra quos fratres ac filii nouas ac multiplices inſidias moliuntur? Poteſt nunc illud .a. Psal. non inconcinne afferri. Poſuerunt ad uerſum me mala p bonis/& odiũ pro dilectione mea. Ualentiſſimis uiribus opus foret ad hanc iniuriam: ſedis apoſtolicæ propulſandam. Meæ uero pertenues ſunt ac imbecilles: quare cum neq; armis neq; opibus queam paren .a. pſal .108.

tibus ſanctiſſimis opitulari eam quã potero opem præſta
bo ut uerbis cauſam illorum tuerar/tũ inſtam/tumæquã.
Quod ſicui forſitan id diſplicebit/ueritatis oſori: quiſqs
ille ſit: ſatis ſit ei poſſe male facere: ſinat aũt alios poſſe
bene dicere: & uerbis ſaltem quando aliter non ualent/
cauſam iuſtam defendere. Quæ autem iuſtior eſſe poteſt:
quæ melior: quæ ſanctior: q̃ ſummi Pont. & Ro. Ecc. iu
ra poteſtatemq; tueri? Quã nonnulli ſuperbia/inuidiaq;
flagrantes conantur euertere: & tunicam inconſutilem
Chriſti diſcindere: quo quid poteſt eſſe turpius? quid ſce
leratius? quid immanius excogitari? quid damnabilius
adimpleri? o miſeram/ o infelicem Ro. Ecc. conditionẽ.
Filii tui/quos nutriſti/quos honoraſti: ipſi te ſpreuerunt:
ipſi contra te inſurrexerunt. Idem non modo te matrem
negant/ſed quaſi famulam aſpernãtur: multiiugas quoq;
tibi parant tecnas/nouaq; ac uaria indies ſtruũt decipula:
Paſtorem tuum Iulium uariis calumniis cogitantes op-
primere: At quam ob cauſam? nempe quia res tuas/tuãq;
uult iuriſdictionem defendere: Quin etiã contra ipſum
Apoſtoloq; principem Petrum inquam non uerentur in-
ſurgere: ſupremam illius ligandi/ſoluendiq; poteſtatem
a xpo ſibi traditam abnegantes/ aſſerenteſq; illam/ non
Petro/ſed Eccleſiæ uniuerſali conceſſam: cuius iudicio/
eiuſdem ſucceſſores parere teneantur. Innituntur uero
ii nonnulloq; auctoritati: quoq; pleriq; prius a ſe: benedi
cta turpiter retractantes ambitionis ſtimulis ac furiis agi-
tati: contra Ro. Ecc. inſurrexere. Alii a fidei rectitudine
delyrãtes: illam plurifariam impugnarunt. Nonnulli li-
uore atq; inuidia ſtimulati ſcienter contra ueritatem ſcri-
pſere: atq; ii quandaq; ſibi eccleſiam finxerunt uel potius
ſomniarunt/quæ in rerum natura minime reperitur: quæ
a mortalium nullo intelligi/comprehendiue poteſt chi-
mere certe perſimilis: quorum errorem atq; inſaniam/ li
cet pręclariſſimi uiri permulti; ualidiſſimis ſæpe rationi-

bus confutauerint/ut falsam: sacrisq; canonibus per contrariam. Nihilominus cum heresim hanc malorum inuidorumq; fomentis rursus uideam fruticantem / Non incongruum fore existimaui/ si & ipse aliquid in medium afferre cogitauerim. Si complurium doctissimorum uirorum sparsim scripta collegerim: si longiusculas illoꝝ disputatiões in breuiores sermones digesserim. Erit igitur de potestate Papæ supra ecclesiam uniuersalem tota nostra disputatio/de qua licet sit multotiens a uariis pertractatum. Non est indecens tamen si sermo de illa iterum habeatur. Quoniam ut .b. In.primus.asserit. Veritas sępius exagitata magis splendescit in lucem. Et facilius ueritas inuenitur: quę a pluribus senioribus .c. quæritur. Nouo autem dicendi modo usus primum antiquoꝝ moreꝫ in arguendo tenui: uarias dehinc & multiplices legũ canonũue allegationes/ in margine ponendas censui congruis notis assignatas. Tum ne series textus illaꝝ uaricitate interrumperetur: tum ut esset sermo nitidior atq; lucidior: tum uero etiam ut cunctis foret illius sensus facilior: Legum præsertim/Canonumue ignaris. Sum enim ut ait Apostolus .d. Omnibus debitor sapientibus pariter ac insipientibus. Te uero lector oro/ obsecroq; / ne nimis retricus iudex existas: & si quid hoc in libello bene dictum repereris/omnipotenti adscribito .D. A quo est omne datum optimum. Et qui ẽm Psal. .d. Docet hominẽ scientiam. Quod uero minus prudenter dictum/scriptũue fuerit: Insciticæ meę dato: quam sanctæ Ro.Ecc.cuius causa nunc tractabitur: iuditio/arbitrioq; submitto.

.b. 35.q.9.c.graue

.c. 20.d.c.i.

.d. Ad Rom.i.c.

.D. i. Iac.i.c.

.d. psal.93.

TRactaturus de poteſtate Papæ ſupra uniuerſalem Eccleſiam & ſupra Concilium eiuſdem repreſentatiuum ad lucidiorem dicendoꝝ intelligentiam nonnulla cenſui pręmittenda: Et quia ſm Ciceronem. Omnis oratio prius debet a diffinitione proficiſci: ut ſciatur id de quo diſputatur. Videndum eſt primo quid Eccleſia/deinde Concilium quid ſignificet. Mox uiſa diffinitione pro clariori dicendoꝝ intelligentia pręmittam aliqua. Poſtmodū ad partes arguā contra Papæ poteſtatē primo/dehinc argumentis reſpondebo/mox pro poteſtate Papæ argumenta adducam: partemq; hanc/ut ueriorē firmabo: & reſponſiones ad hanc partem aduerſarioꝝ confutabo: demū concluſiones complures ex pręmiſſis eliciam .c. Eſt autęm Eccleſia (ut ad primum ueniam) græcum uocabulum: & ſm Innocentium Pontificem primū catholicoꝝ collectionem ſignificat: catholicum aūt (cum & illud græcum ſit uerbum) uniuerſale interpretatur. Vniuerſoꝝ ergo collectionem fidelium Eccleſiæ nomen importat .f. Concilium uero ſm Yſidorum & Decreti cōpilatorem Gratianum: dictus eſt/q; cōmuni intentione Romani negocia pertractaturi in uno cōmuni loco conſiderent: quaſi conſidiū/Conſidium uero quaſi conſiliū .d. in.l. ĩam tranſmutata. Vel dictum eſt a cōmuni intentione eo q; in unum dirigant omnes mentis obtutum/ ſupercilia enim oculoꝝ ſunt: unde qui ſibimet diſſentiunt nō agunt Conciliū/quia nō conſentiunt in unum. ℣ Viſa diffinitione præmitto primo .g. Ro. Ecc. in perſona Petri fuiſſe fundatam/ eiuſdemq; primatum ſibi a xp̄o traditum. ℣ Secundo .h. q; priuilegia Ro. Ecc. intuitu Petri ſunt illi conceſſa. Nō aūt Petro propter Ro. Ecc. attributa. ℣ Tertio .i. q; omnis Ro. Ec. poteſtas penes Petrū conſiſtit tanq; caput. ℣ Quarto q; priuilegia omnia Petro data in pſona illius ſucceſſoribus ſuis data .k. intelliguntur. ℣ Quinto q; eadē pote-

.c. d Cō.d.i.eccla

f. 15.d.c.i.

.g. 22.d.c.i.&.11.21 .d. q̄uis.

h.19.d.In memoriam .3.q.6. dudū. 12.d.c.1.9.q.3.cūta .i.24.q.i. memor. .i. 19.d.n.uero.24. .q.i.Rogamus.

.k. c.ad Apſtice.§. nos igr̄ de re iud. li.6.c.puenerabilē §.rōibus q fil. ſint leg.d trāſla.pl.q̄to

ſtas competit Papę quę & .l. Petro quę omnia ex dicendis inferius latius apparebunt. His breuiter pręmiſſis ad argumenta deueniam partis negatiuę contra Papam qđ non ſit ſupra Eccleſiam uniuerſalez uel Concilium illam repræſentans. .l. 19.d.ſicut oēs .11.q.7. in ſancta.

ARGVMENTA CONTRA POTESTATEM PAPAE.

PRimo uidetur dicendum Papam uniuerſali Eccleſiæ uel Concilio illam repræſentanti: ullo modo præeſſe non poſſe: partemq; contrariam fore de iure ueriorem. Hæc autem opinio primū auctoritate .m. Cipriani Papæ comprobatur: dum ait. Hoc utiq; erant cæteri Apoſtoli quod Petrus fuit pari cōſortio præditi & honoris & poteſtatis: quod & .n. Anacletus confirmans inquit. Cæteri Apoſtoli cū eodem pari conſortio honorem & poteſtatem acceperunt / ipſumq; principē eſſe uoluerūt de Petro loquens .o. Hieronymus etiam ſuper Epiſtolam ad Galathas. Paulus ait Petrum repræhendit/ q; nō auderet niſi ſe non imparem ſciret. Ex quibus patet nullaz erga Apoſtolos in Petro ſuperioritatē fuiſſe. Cōfirmatur hoc & .p. Ambroſii auctoritate/ait enim beati Petrus & Paulus eminent inter uniuerſos Apoſtolos/& ſpeciali quadam prętogatiua pręcellunt: uerum inter ipſos quis cui pręferatur incertum eſt. Item Bernardus ad Eugenium li.3. Non ergo inquit ſola tua poteſtas a domino: ſunt & mediocres & inferiores. Sunt ergo Epiſcopi qui Apoſtolis ſucceſſere: quorumq; typum gerunt dicente Pſal. Pro patribus tuis nati ſunt tibi filii: conſtitues eos principes ſuper omnem terram: Qđ de illis dictum non ambigitur: ut .q. Anacletus urbanuſq; Pontifices atteſtantur pares in dignitate & honore .m. 24.q.i. loqſ. .n. 21.d. in nouo. .o. 11.q.7. paulus. & ſequi. .p. 2.q.7. bū petr⁹ q. .21.d. in nouo. .68.d.c.ſi. pſal. 44.

ipſi Papę. Poteſt autē ſummi paritatis hmōi fundamentum tum ex multis ſanctoꝝ .r. decretis: in quibus Epiſcopi fratres a ſummis Pon. appellantur. Tum ex ſtilo Curiæ & longęua conſuetudine id approbante: Vnde .s. Clemens .v. uocat Epiſcopos ſanctiſſimos xp̄i Legatos principales fratres Papę/& coeꝑos & columnas Eccleſię. Appellantur quoq; Vicarii dei/non ſolum Epi .t. ſed & alii .u. ſacerdotes: E piſcopi aūt Patriarchę & ſimiles Cōcilium conſtituunt uelut capita ipſius digniora. Si igitur ſunt Pontifici pares/conſtat in eos Papę poteſtatem non competere. Par quippe in parem de iure tam Canonico q̄ Ciuili nullum habet imperium .x. ergo nec ſupra Concilium iuriſdictionem habebit per Epiſcopos repſentatū. Item ſi Apoſtoli non recepiſſent iuriſdictionem contentioſam pro ſe & ſucceſſoribus ſuis a xp̄o non poſſet Concilium in cauſa hereſis pontificem iudicare: cum non reperiatur conceſſa eis niſi generalis poteſtas: quoꝝ remiſeritis &c. quod eſt falſum .y. Iſacriſq; Canonibus per contrarium.

.r. 7,q.1. quia ff. 16.q.1.ff.99.d.c.ſi de cri:fal.q̄ graui .s. Cle.ſi qs de penis.

.t. 33.q.5. Mulier.

.u. 21. d. in nouo.

.u. d perut.d.3.inter hęc hircum.11.

.x. d elect.c.inno ruit.ff.de arbitr.l. Nā & mgia.

.y. gl.in.c.anaſtaſius .19.d.79 d. ſi duo.15.d. ſicut.11. q.7.ſicut inqt i gl

.z. 24.q.1.loqr̄.c. oibus.&.c.ſciſma & cant.5.c.

.a. Io. ultro.c.24. q.1. Audiuimus.c. 1.§.una d ſūma n.

.b. de elect.c. fundāmēta li.6. i pn. Apſs ad eph.3.c.

¶ Argumentum ſecundum.

¶ Prętera fm Hier. .z. ſententiam. Hęc domus dei: q̄ ſupra petram firmata: unica columba appellaſ ſponſa xp̄i ſine ruga/ſine macula/ortus concluſus/fons ſignatus/puteus aquę uiuę/& paradiſus cum fructu pomoꝝ: quę domus etiam claues accepit/ac poteſtatem ſoluēdi & ligandi. Vnde non ſoli petro/ſed aliis Apoſtolis pariformiter conceſſa uidetur: ut .a. ex euangelica patet auctoritate. dum Xp̄s ſuis ait diſcipulis. Accipite Spiritum ſanctum/quoꝝ remiſeritis peccata. &c. Fundamentum quoq; eccleſię Apoſtoli fuere: Vnde in Apoca. Ioannis dicitur. c.8. q; murus ciuitatis. i. Eccleſia habebat .12. fundamenta .b. in quibus erant ſcripta nomina duodecim Apoſtoloꝝ. Item Apſs ad Galathas. 2. c. uocat Iacobum Cæpham/& Ioannem columnas Eccleſię: & ſic tum ratione fnnda.

menti/rum ratione poteſtatis/ tũ ex ſcribendi ordine nõ cõcluditur aliqs primatus neceſſario in petro' ſuper alios Apoſtolos/ergo nec in ſucceſſor eius. Xps etiam in exodio Marci Euangeliſtæ inquit. Euntes prædicate Euangelium omni creaturæ. Apparet itaq; Petri ipſius ſucceſſori parẽ eſſe cum cęteris Epis facultatem: non enim' poteſt amplior illi q̃ Petro: cuius uice .c. fungitur poteſtas competere. Non eſt igitur ſupra Concilium: quod (ut dixi) p Epiſcopoꝝ præſentiam principaliter conſtituitur: utpote dignioꝝ. Probatur hoc etiam auctoritate Beati .d. Cipriani dum ait. Vna columba mea/quam unitatẽ tenere debemus nos Epi/qui in Eccleſia pſidemus ut Epatum unũ atq; indiuiſum probemus/& ſubdit poſtea. Epiſcopatus eſt unus: ſi epiſcopatus eſt unus omniũ Epoꝝ ergo eandem cum Papa auctoritatem habere uidentur: ergo plenitudo poteſtatis non eſt in ſolo Pontifice/ſed in tota Ecclesia: igitur & penes Concilium illam tepræſentans.

.c. 11.q.7. in ſcã.

.d. 24.q.1. loquit 7.q.1. Nouatian'.

¶ Argumentum tertium.

¶ In actibus etiã Apoſtoloꝝ .e. legitur/q; Apli miſerunt Petrum & Ioannem: in Samariam ad confirmandũ baptizatos/uideretur ergo Aploꝝ collegium Petro fuiſſe ſuperius/cũ inferior a ſuperiore .f. mittarur: nõ ecõtra.

.e. Act.8.c.

.f. 21.d. inferior & .c. denicq;. 2.q.7. in ſancta lo. 13.c.

¶ Argumentum quartum.

¶ Item eodem libro .g. legitur minorem Iacobum tuliſſe ſententiam in queſtione legalium ubi Petrus / aliiq; Apoſtoli erant in Concilio congregati. Ex quo uidetur fuiſſe Iacobum maiorem Petro: quia maior eſt ille qui iudicat/minor uero qui .h. iudicatur. ¶ Argu. v.

.g. Act.15.c.

.h. 11.q.7. in ſcã de maio. obe .c. cum inferior.

¶ Deus præterea nunq; deficit in neceſſariis/nec ſine ſalutis ſuæ remedio aliquem derelinquit: ſed cum Pont. purus homo ſit/poſſitq; peccare/ut ſępe legi .i. euenisſe/ſi non eſſet a quo poſſet corrigi/abſq; ſalutis remedio inueniretur: Eſſe igitur aliquem oportet a quo manifeſte/& enormiter peccans corrigi poſſit/& emendari.

.i. 19.d. Anaſtaſi'.

¶ Argumentum sextum.

¶ Cõtingere posset ẽt q̃ Papa eẽt hereticus uelletq̃ sta tuta condere manifestá heresim cõtinentia ex qbus fides Petri deficeret/quia non foret qui hoc casu posset resiste re.Nec teneret Ecclesia statutis eius hereticis obedire: uñ ergo tũc debere esse aliquẽ Pon.emendatorẽ. ¶ Arg.7.

.k. de sũma tri.c. .i.§.una. k. ¶ Vna est quoq̃ omniũ fideliũ uniuersalis ecclesia/ extra quam nullus saluatur: in qua non Papa sed xp̃s est: Sacerdos & hostia/ut dicit Inno .iii. Vnde si Papa extra Ecc.non saluatur patet uniuersalem Ecc. digniorem esse Papa.Et quocunq̃ alio membro:Argumento sumpto ab Ecc.in qua fit saluatio ad ipsum saluatum/seu saluandus: Et sic inferiorem / sicut argui potest a dignitate creatoris ad creaturá/& de minori ad maiorem. Confirmat hoc ex uerbis eiusdem decretalis dum dixit dñm claues Ecc. apostolis eoq̃q̃ successoribus tradidisse:ergo non soli pe tro : Equales igitur illi esse apparet in potestate Apostolos alios & p consequens Episcopi successores .l. Apostoli

.l. 68.d.c.fi. pares erunt Pontifici.Hoc etiam idem Innocentius alibi asserit: dicens claues regni cœlorum omnibus Apostolis

.m. de perit.& re. Noua quędam. datas. .m. ¶ Argumentum octauum.

¶ Confirmantur prædicta .n. Augu.auctoritate dñ di

.n. 24.q.i.q̃ dig. cebat:Quæ dignior domus Apostolicę prædicationis in gressu: q̃ sancta Ro.Ecc.ideo ecclesia est dignior Papa: & quocunq̃ alio/ut sonat illud uerbũ dignior. ¶ Arg.9.

.o. 24.q.i.qdcũq̃ ¶ Præterea ex uerbis .o. Aug.dum dicit: Quando Petrus claues accepit:Ecc.sanctaꝫ significauit/ manifeste uidetur inferri Petro fuisse traditas claues / ut ministro Ecc. ergo patet maiores ecclesiá Pont.quia cũ ipse sit minister/eccle sia uero cui ministratur/maior est utiq̃ recumbens q̃ qui

.p.ff.ď donat.l.ab sẽti.& ď acqr.pos. .l.q abstẽti.C. si q. & al.uł sibi.l.mul tum. ministrat Lucę.22.ca. Nudo etiam .p. ministro/secunduꝫ leges nullum ius acquiritur: sed totum domino / cuius agit ministerium. ¶ Argumentum decimum.

¶ Ex alio etiam hæc opinio roboratur. Nam licet Pe.

trus beatum Clementem elegerit adhuc uiuens in succes-
sorem: eiq; pontificiam potestatem tradiderit / ut .q. Io- .q. 8.q.1.si petrus
hannes tertius affirmat. Tamen Concilium Apostolorum
aliorumq; fidelium institutionem huiusmodi de Clemen
te factam irritarunt/& Linum in pontificem elegerunt: ut
in Cronicis Clementis & aliorum scriptorum apparet: quod
fieri minime potuisset / nisi gesta per Petrum infirmandi
potestatem habuissent. Et sic patet illos fuisse superiores
Petro: quia inferior superioris gesta nequit infringere .r. .r. Cle. Ne roma
ni de elect. 21. d. in
¶ Argumentum undecimum. fetior. 2. q. 7. i stã
.s. ¶ Africani etiam Concilii constitutionem in mediũ .s. 99. d. prie sedis.
libet afferre prohibentem primæ sedis Episcopum sum- .t. 99. d. Ecce
mum Sacerdotem aut Principem appellari .t. Gregorius
etiam Patriarchæ Alexandrino scribens uniuersalem Pa-
pam se uetat appellari inquiens. Ecce in præfatione epi-
stolæ/quam ad me ipsum/qui prohibui direxisti/superbę
appellationis uerbum uniuersalem me Papam dicens im
primere curastis quod peto dulcissima sanctitas uestra nõ
faciat: quia nobis subtrahitur / q; alteri plusquam ratio
exigit præbetur. Et sequitur post: Si uniuersalem Papam
uestra sanctitas me dicit: negat se esse / quod me fatetur
uniuersum: sed absit hoc. & ce. Et Glosa. illa uerba ne-
gat se hoc esse/id est de uniuersitate: cũ tamẽ Ecclesia Ro
mana non sit uniuersa / sed de uniuersitate: ut Gelasius
uidetur asserere / inquiens .u. Quamuis uniuersæ per or .u. 21. d. quis.
bem ecclesiæ unus xp̃i thalamus sit/tamen sancta Rom.
Ecclesia cęteris ecclesiis est prælata. quasi dicat q; uniuer
sæ ecclesiæ includendo Romanam sint xp̃i thalamus qui
est ecclesia uniuersalis. ¶ Argu. .xii.

¶ Huic sententiæ .x. Gregorii uerba fauere uidentur/ .x. 15. d. sicut.
dum ait uenerari se sacra Concilia sicut Euangelii: quia
cum uniuersaliter sint constituta: se & non illa destruit si
quis præsumpserit absoluere quod ligant/aut religare qd
absoluunt. Certe si Papa foret supra Concilia/Gregorius

.y. 25.q.1.c.1. ibi aliter locutus fuisset. Et .y. Gelasius quod uniuersalis inquit ecclesiæ, pbauit assensus magis exequi præ cęteris oportere q̄ primā sedem. ℣ Argu. xiii.

.z. 79.d.si duo cū glo. ℣ Præterea si duo contendant de Papatu ille est præferendus quem uniuersitatis consensus elegerit: ut .z. Honorius Imperator ad Bonifatium scribit/& glo. secunda

.a. de renun .c.1. lib.6. dicit hanc uniuersitatē Conciliū intelligi. Item Io.an. .a. quem alii Canonnm sequntur interpretes: In nouella dicit q̄ si Papa renuntiet in Consistorio secreto nullis adhibitis testibus/si postea neget renuntiationē factā Concilium erit iudex: quod non esset si nō foret supra Papam.

.b. 40.d. si papa. Et Io .b. glo. dicit/q̄ ubi scandalizaretur Ecc. uniuersalis notorie/uel esset incorrigibilis Conciliū est supra Papam. At si diceretur nō esse datam potestatē Concilio supra Papam/instante necessitate ecclesiæ: nullius utilitatis foret/nihilq; nouī afferret nobis illa prouisio: qđ rōi & le

.c. si papa. đ pui. in.6.l. si qñ. ff. de leg.i.& .C. de in off.te.l.si qñ. gibus repugnare uidetur .c. ℣ Argu..xiiii.

℣ Vlterius arguitur ab absurdo uitando: Nam ponamus Papam p̄ sua mala opera dissipare statum ecclesiæ generalem & notorie totam ecclesiam scandalizare. Si diceret Concilium potestatē compescendi furorem Pont. nō habere: posset unus homo Ecc. totam destruere sine aliquo remedio/quod est absurdum. Et ut res clarius elucescat exemplū subiiciam: quod est hmōi. Pone quendā magnum Regem peregre profectuꝝ Reginæ suæ: quam & regni gubernatricem reliquerat/cū nō posset cōmode singula quæq; prospicere/ne illam uagari & nimis fatigari contingeret Gubernatorem generalem adiunxisse: Cum plenissima potestate totius regni ipsius nomine/ac Reginæ administrandi: Contigit Rege in longinquis degente Gubernatorem regni iura omnia dissipare/& illud ad internitionem deducere. Non ne hoc casu Regina dissipatorem hmōi/& regni destructorem poterit cohercere? etiam ex presumpta regis uoluntate/qui illū ue-

risimiliter reuocasset si malæ administratiõis infamia ad illius aures peruenisset. Si enim leges .d. ciuiles statuere / ut dñs mandatũ procuratoris sui / ob superuenientem infamiam & malos procuratoris mores tacite reuocasse uideatur. Quia tunc cum illum procuratorẽ ordinauit si illius mores aut uitã turpem futuram sciuisset hoc nequaq̃ fecisset: Ita & in regis supra posita similitudine pariter est dicendum. Rex enim peregre proficiscens xps est in cęlũ ascendens Reginaꝫ habens ecclesiam immaculatã / ut ait Apls & Psal. D. Astitit inquit regina a dextris tuis in uestitu deaurato circundata uarietate. Debet ergo Regina hæc in Regis absentia potestatem habere ad gubernatorem huiusmodi cohercendum / regnum coniugis sui dissipantem.

.d. ff. de. Solut. l. Si cũ Cornelius & ď Ann. leg. l. liberto. §. largi⁹ & utrobiq̃ per Bar. no. Cy. & Bal. in. l. pr̃ herede p illũ tex. ď. Testa. tu. §. fi. l. 5 . §. Quãuis et ibi Bar. ff. de admini. tuto. no. moder. in. l. Rogasti . §. si fugitiuus . ff. Si cer. pe.

¶ Argumentum. xv.

¶ Præterea Papa non est caput corporis mystici ecclesiæ / sed xps: ut ait Apls .e. Si enim Papa caput foret / & pastor uniuersalis Ecc. permagna absurditas seque eẽ / q̃ ip se esset pastor & caput huius corpis mystici / ecclesiæ inq̃ fm q̃ caput in corpore humano est caput & rector illius / quod esse non potest: cum xps sit caput & rector uniuersalis Ecc. ut corporis mystici considerate: essentq̃ duo capita in uno corpore / quod monstrosum existeret. Si non est caput inter alia membra corporis ut sit oportet. Igiẽ una cum aliis membris subdetur Ecc. Ecclesia quoq̃ Ro. uniuersalis non est: ut .f. Gregorius asserit / ut supra est dictum: sed de uniuersitate corporis mystici: ut Io. glo. asseruit / & Gelasius cõprobare uidetur / & sic si corporis prędicti est membrum illius caput esse non potest: cum inter caput & alia membra corporea differentia esse noscatur / .g. ut iura dicunt & de se patet. Præterea si Pont. est membrum Ecc. xp̃s aũt est caput Ecc. ergo & Petri erit caput xp̃s. Erit igitur dare capitis caput q̃ si dicatur Petrum nõ esse caput principale Ecc. esse tñ caput ministeriale (ut eorum uerbis loquar) id omnino falsum esse dicitur: Con-

.D. Psal. 44.

.e. c. uno de. Sacunc. cle. i. ď. iu. iu.

.f. .99. d. ecce.

.g. .ď. p̃scrip. cũ. nõ. liceat. 12. d. c. i.

ſiderato q̄ eſſe caput prę eminentiā quandam excellentiamq; ſignificat. Hanc autez miniſter ſuper dominum dominamue habere non poteſt/cum ſit inferior/propter qđ falſa uī illoꝝ opinio dicētium Petrum fuiſſe caput miniſteriale uniuerſalis Eccleſiæ. Quatenus enim ſuper illam neq; præeminentiam/neq; maioritatem obtinet ut corpus myſticum conſideratam non poteſt ratione miniſterii ſibi conceſſi ſuper particulares eccleſias a Romana diſtinctas dici miniſteriale caput uniuerſalis Eccleſiæ. Hoc

.h. 21.d.quis. & Gelaſius Papa teſtari uidetur/inquiens .h. Quamuis uniuerſæ per orbem Eccleſiæ catholicæ inſtitutæ unus thalamus Chriſti ſint: tamen ſancta Romana Eccleſia catholica & Apoſtolica nullis ſynodicis conſtitutis cęteris ē p̄lata ſed euāgelica uoce. &c. Ecce manifeſte apparet Petrum ſuper omnes particulares eccleſias/a romana diſtinctas poteſtatem accepiſſe/non autez ſuper uniuerſalem eccleſiam quæ eſt corpus myſticum & inanimatum & nulli us beneficii capax/de cuius uniuerſitate Romana eccleſia eſſe non ambigitur (ut prædixi) Abſurdum eſt præterea dicere Papam uniuerſali eccleſiæ præeſſe/quippe cum illa ſit ſine macula & ſine ruga/ut ſacra ſcriptura teſtatur: neq; poſſit a fide deriuare cū pro illius ſoliditate Chriſtus ora

.l. Luc.22.d.32.c.i. .k.19.d.Anaſtaſi⁹. uerit .i. Papa nero homo labi errarecq; poſſit ac decipi/ut de .k. Anaſtaſio & nonnullis legimus a fidei rectitudine delirantibus: quare dicendum potius uidetur Pontificem eccleſiæ debere ſubeſſe/tanquam digniori & perfectiori (& ut ita dixerim impeccabili) quippe quod menda careat perfectius eſſe nemo ſane mentis negauerit: & per conſequens Conciliuz Eccleſiam repręſentans erit dignius maiuſq; Pontifice. ¶ Argumentum .16.

¶ Vlterius adducitur decretum Concilii Conſtantien̄ tenoris ſequentis: Primo declarat illa ſynodus q̄ ipſa in ſpiritu ſancto legitime congregata generale Concilium faciens/& Eccleſiam catholicam repreſentans poteſtatem

a Christo immediate habet: cui quilibet cuiuscunq; status uel dignitatis etiam si papalis existat obedire tenetur. In iis quæ pertinent ad fidem/& extirpationem scismatis di cti/& reformationem dictæ ecclesiæ in capite & membris Item declarat q̄ quicunq; cuiuscunq; conditionis status & dignitatis / etiam si papalis existat: qui statutis mandatis & ordinationibus seu præceptis huius sacrę synodi & cuiuscūq; alterius Cōcilii generalis legitime cōgregati sup p̄missis aut ad ea ptinentibus factis uel faciendis non obedire pręsumpserit condignę pœnitentię subiiciatur & debite puniatur. Etiā ad alia iuris remedia (si opus fuerit recurrendo) Pertinaciter autem resistens ordinationi Concilii hęreticus censendus est/ Quod decretum in Basilienſi Concilio repetitum fuit. ¶ Argu. xvii.

¶ Præterea qui asserit super uniuersalem ecclesiam Petro datam fuisse potestatē/præsertim in supremis & arduis/&quæ concedi nō solent hoc necesse habet .k. ostendere/sicut illi qui se iudicem asserit constitutum non est credendum nisi iurisditionis concessionem .l. demonstret At nullibi legitur Petrum super uniuersalem Ecclesiam claues accepisse: igitur nec supra Concilium illam repræsentans/sed supra singularia membra Eeclesię: ut supra est probatum per .m. Gelasii auctoritatem adductā. Et hoc etiam naturalis ratio suadet: cuius maxima est auctoritas & pro lege haberi solet .n. ubi ipsa lex deficit: Ratio aūt naturalis hmōi est/ qua necesse est hoc fateri: nā præsupponendo Papā esse ministeriale (ut aiunt) ecclesiæ caput respectu singulorū ecclesiæ membrorū uidemus in corpore humano caput: ꝫ sit ordinatum ad regimen & gubernationem singulorum membrorum ipsius corporis: si tamen langueat licitum esse aliis membris illud ligare & cauterizare / & omnia facere: Tum ad capitis / tum ad aliorū membrorū conseruationem spectantia/ne illius morbus habeat cętera membra corrumpere .o. Sic etiam

.k. de fide instru. .c. qd̄ super his.

.l. de off. deleg cū in iure .ff. si qs in ius uo. nō re. l. 2.

.m. 21. d. q̄is.

.n. ff. de aq̄ pl. ar. l. 2. §. Itē Varus & d excus. tut. l. scire op3. §. sufficit. r. d. c. consuetudo.

o. 2. q. 7. sicut inqt.

si Papam contingeret insanire & in furorem agitatū gladio obuios quosq; percutere. Non ne tūc liceret subditis illum capere ligateq; etiam/ne multos occideret? Et quo ad possent hmōi morbo mederi? quis sanæ mentis hoc negetq; si pro salute corporea hoc licet/multo magis p animaꝝ salute hoc debebit permitti/quas Papa ipse suis malis moribus pernicioſisq; exemplis in damnationis barathrum precipitaret. Et certum est animam cunctis rebus p. preferendam. Quid enim homini prodest/si uniuersus mundum lucretur animæ uero suæ detrimentū .q. patiatur? Aut cōmutationem dabit homo pro anima sua: ut Matt. 6. & Lucæ. 9. c. plenius continetur. ¶ Arg. 18.

.p. .C. de. sac. sanec. l. fi.

.q. de. Simon. c. Matheus.

¶ Corroborant premissa .a. Hier. auctoritate dicentis. Orbis maior est urbe ergo Concilium est/quod totū orbem repręsentat: maius erit Pa. solum Ro. urbem repręsentante. ¶ Argumentum .19.

.r. .93 d. legimus

¶ Probatur etiam hęc opinio ex illis xp̄i urbis dicētis discipulis. Math. 5. c. uos estis sal terre/quod si euanuerit ad nihilum ualet/nisi ut mittatur foras/& conculcetur ab hominibus. Ex quo patet Apostoloꝝ neminem a xp̄o fuisse excluſum quin imo .s. Hiero. sentit auctoritatem illā contra Papam etiam locū habere/dum ad Heliodorum scribens ait: Non est facile stare in loco Petri & Pauli .S. tenere locum iam cum xp̄o regnantium Infatuatum sal ad nihilum prodest/nisi ut eiiciatur foras/& a porcis conculcetur. Porro infatuatū sal insipidos prelatos & malos. Io. glo. intelligit ab ecclesia foras eiiciendos: & a porcis. i. demonibus cōculcandos: Et ꝫ nihil ibi dicat de Pont. t. Io. tamen glo. quem magistri Canonum sequuntur dicit/ q; ubi reperitur iure cautum q; Papa possit iudicari intelligitur a Concilio iudicandus. Ad prædicta facit euangelica .u. auctoritas qua xp̄s: Ego inquit sum uitis uera/& uos palmites: si quis in me non manserit/mittetur foras & arescet & colligent & in ignem mittēt. Quicūq; igitur

.s. .11 q. 7. Non oēs cum glo.

.t. .2 q. 7. ī sicut. inqt. & in. c. Nūc aūt. 11. d. & ī. c. Si. duo .79. d. & in. c. Anastasius. 19. d. Arch. & alii ī. c. In fidei de here. in. 6.

.u. . Io .15. c.

fuerit qui a xpo recedet deponetur/& ab Ecclesia extermi nabit/nisi se correxerit:etiã si Papa fuerit/& tũc a Cõciliũ iudicabit fm ꝓmissa/ergo cõciliũ erit mai' Pót. ¶ Ar.20

¶ Ex plurimis ẽt sanctoꝝ auctoritatibus liquet Ponti. Concilioꝝ gesta sequi debere:unde.x. Zosimus cõtra sta tuta inquit patrũ conderẽ aliquid uel mutare : nec huius quidem sedis ualet auctoritas.Item .y. Leo qꝫ multis est damnatũ cõciliis nulla possumus pœnitentia subuenire . Ad .z. nostrum etiam reatum tendit si paternaꝝ regulæ sanctionum nobis cõsentientibus uel negligentibus uio lentur. Præterea ut ex Calced. a. habetur oncilio a sctis patribus in unaq̃qꝫ synodo usqꝫ nunc ꝓlatas regulas tene re statuimus : & dixi etiam in.12. arg. ¶ Argu. 21.

.b. ¶ Lucius ꝑterea Pont.attestatur Apostolos in urbi bus patriarchas & primates instituisse: qd tamen pertinet ad plenitudinem potestatis uniuersalis ecclesię plenitudo ergo illa nõ erat in solo Petro/ sed i aliis aplis & ecclesia illos repñtante:si habet uniuersalis ecc.plenitudinẽptãtis ergo supra Papã ne uideamur dare duo capita. ¶ Ar.22.

.c. ¶ Conciliũ insuper exercet iurisditionem circa pote statem Papæ supræmã concementia/cognoscit/ & de de-positiõe .d. Papæ fm Gratianũ cõpilatorẽ decreti.Cardi nales ẽt ut .e. Leo.4.ait deponit:Iudicat & deponit eꝑos .f.primatũ ecclesiæ Ro.dedisse .g. Simachus & Iu.tradũt ẽt quo ad facultatẽ priuãdi eꝑos.Plura quoqꝫ alia statuta diuersis tpibus a Cõciliis facta sacri canones ꝓdũt / ut de uirginibus sacratis ad arctiorẽ regulã trãsire uolentibus quibus Conciliũ liberã hoc agendi facultatem cõcessit : & alia id genus a Conciliis .i. acta. quoꝝ indagatio labo riosior foret q̃ subtilior. ¶ Arg. 23.

¶ Itẽ ultra supradcã uĩ/qꝫ si Papa ẽ malus & incorrigibi lis ac iꝑaꝝ Ecc.scandalizãs/ubi desit ad quẽ possit recurri unicuiqꝫ licere debeat ꝑ illũ insurgere/ & ab eius obedien tia resilire sicut de iure .k. uaxallo licituꝫ est in defectum

C 1

.x.25.q.1.Contra

.y .1.q.7. Rqritis

.z. 25.q 2.c.ꝑuile. gia.

.a.25.q.i. A sanctis

.b. 80.d.c.i.

.c.19.d. Anastasi'.

.d.21.d.c. nũq aũt.

.e. de cler. nõ res. ex gestis.

.f. 2.q.1. scelus

.g. 17.d.§. hinc ẽt 3.q. 6.dudũ.9.q.3. alioꝝ.2.q.6.Idco.

.h.20.q.1.de uirg.

.i.d elec.Osius.11. d.d his.15.d.placu it d cons.d.4. Pla cuit d libel.obl.c. 1.c.2.de oblig. ad rẽ. 1.q. 3.um:o. 28. d.puenit & seq. 11 q.3.si qs eꝑs : &.c. certũ.1.q.3.ex mal tis. 21.d.c.fi.16. q.3 Plac .c. diffiniut &.c. statuit. 17. q. 4.16.q.1.c.felix & sequ. c.1.2.3. d his q̃ fiunt a prel.

.k.c.1.in fi.d mil' uaxal.q cõ.tu.es

iustitię sibi consulere & dñm deprędari/licet etiam uni-
.l.C.de.iude.l.nul cuiq; deficiente iudice sibi ius .l. dicere: Videtur ergo li-
lus .l. i. C. Q.ñ li. citum tunc cuilibet christicolę contra Papam insurgere/
un.sine iud. iund. illumq; Pontificia dignitate priuare ut indignum Reiq;
nō Inno. & cano. P. xp̄ianę pemicioſum: Neq; uero hoc debet incongruū
de re.spol.c.olim. reputari/cum malus prelatus non semper ex dei detur ar-
.m.&.q.i. audacter bitrio/sed ut merita nostra deposcunt: ut ait .m. Hier. de
Saule scripturę testimoniū proferens dicentis: Fecerunt
sibi Regem/& non per me/principē & non per consilium
meū:quem licet dñs Reges fecerit ꝓm populi peccatoris
uoluntatem & merita.Illum tñ postmodū reprobauit. Et
licet papatus de iure diuino existat/Papę tñ electio parti-
cularis ex hominū uoluntate dependet: Ecclesię Ro.scilz
Cardinaliū in hoc Ecclę uniuersalis uicem gerentiū: qui
malū eligendo Pont.illi prędiudicare non debent:quo mi
nus possit de idoneo& bono ꝓuidere:& sicut xp̄s ut eccle
sie utilitati cōsuleret / uicariū & pastorē in terris dimisit:
.n. de uoto.c.qd nt Inno.iiii.apte .n. testat.Ita ēt nō ē uer:sisimile eūdē nō
sup his.c.ꝓ hūani dimisisse aliquem/qui uicariū sceleratum/pastorēq; in lu
de homi.li.6. pum conuersum corrumperet & castigaret. Ad hoc aūt nul-
lus ē aptior q̄ spōsa sua/eccla uniuersalis:ergo illi dicēdū
ē ex tacita mēte dñi hæc correctio demādata. ℣ Arg.24.

℣ Adducere libet etiaz; quod Lucę euangelio.22.c.phi
betur/dum contentione facta inter eos quis eoꝝ uideret
maior/saluatorem dixisse refert Reges gentium dñantur
eoꝝ:& qui potestatem habent benefici uocantur. Vos aūt
non sic/sed si quis maior est in uobis fiat sicut minister:si
primatum accepisset Petrus inter eos frustra ab iis de ma-
ioritate disputaretur. Xp̄s præterea interdixit illis aliis do
minari:ne regibur gentiū/ac principibus similes uideren
tur/sed sub sancti spiritus directione persisterēt:qui in san
.o.24.q.1. alienus cta eccla i unū cōgregata habitare dinoscit.o. ℣ Arg.25.

℣ Prętrerea adducitur illud ad Galathas.3.Pauli de apo
stolis loquentis:dum dicit nihil mihi cōtulerunt.Ex quo

inquit Glo. manifeste apparere paulũ non fuisse illis infe
norem/& tamen inter illos erat Petrus: ꝙ idem Apls de-
clarat dicens. Cum cognouissent quod creditum est mihi
euangelium pręputii sicut & Perro circuncisionis. Expo
nit Glo. ita principaliter sicut & petro. Idẽ declarat apls
dum dicit: Dederunt mihi dexteras & Bernabę societatis.
Etenim cum Petrus esset inter illos si fuisset princeps eoꝝ
non dixisset dedisse dexteras societatis/sed ipecialius ho-
norabiliusꝙ de Petro locutus fuisset: Quin imo ausus est
palam illum reprehendere: & ei in faciem resistere/ut ibi-
dem dicitur/ꝙ non feciſſet/si illo imparem se sciuisset: ut
inquit .p. Hier. Si ergo Paulus nouissimus aplorꝝ nõ fuit .p. 2.q.7.paul/pr.
impar petro/q̃to magis alii Apli prius uocati? Igitur pe-
trus non habet primatuꝫ supra Apostolos/nec successores
sui supra Concilium: In quo Episcopi sunt/qui tenet lo-
cum Apostolorꝝ. Facit ad premissa qb in .q. Actibus apo .q. Act. 11.c.2.q.7.
stolorꝝ legitur/ubi illi qui ex circuncisione uenerant rẽ- Testes infi.
hendebant petrum: ꝙ ad habentes præputium diuertisset:
quod non feciſſent si petrus super illos & sic super eccleſi
am primatum habuisset .r. Scriptum est enim diis hoc .r. Deuter.21.c.
est maioribus tuis non detrahes: Et principi populi tui
non maledixeris .s. ¶ Argumentum .16. .s. 23.q.1.c.parat⁹

¶ Plura insuper tum ex aliis tum maxime ex Actibus
Apostolorꝝ argumenta monstrantur: quibus nulla petri
superioritas erga cęteros Aplos unꝙ ostenditur: Nam pri
mo electio .t. Mathię ab omnibus facta apparet: quę apo .t. Act.1.c.
stolis non adscriberetur si a petro facta diceretur sicut est
uidere/in constitutione facta in Concilio .u. a Gregorio: .u. c.i.de Simo.
.x. Alex. tertio. y. Inno. quarto/aliisꝙ compluribus con .x. c. Nõ latus d̃ si-
stitutionibus a uariis .z. Pont. ędit is: ubi facta in Cõcilio mo.
pontifici tribuuntur. Congregatio etiam multitudinis di .y. c. ad aplice de
scipulorum per duodecim Apostolos facta .a. legitur. Dia re iud. li 6.
conorum quoꝙ: electio fidelium congregationi ascribi- .z. de p̃ben. c. de
tur .b. Miserũt insuper Apostoli petrũ & Ioannem certe multa d̃ cẽ si .c. cũ
apls de ce . mis.
dolẽtes de custo.
euch. c.i.
.a. Act.6.c.
.b. Act.8.c.

si Petrus fuisset superior non diceretur missus cum Ioan. sed iuisset cum Ioan. sicut cum xp̃s iuit Bethaniam: uado inqt ut excitẽ illũ ac plura alia dicta infra arti. ℣ Ar.27.

℣ Comprobantur p̃missa per illud/qđ Glo.ait Lucę.c. 12.q̃ sicut Petrus accepit potestatem a xp̃o & successores eius per mediũ Petri ita apli habuerunt a xp̃o& Episcopi successores eorũ per mediũ apostolorũ discipuli habuerũt a xp̃o & presbyteri successorum eorũ:ut .c. Anacle. tradit. Cõfirmatur per illud Matthei .c.18. quodcunq; ligaueritis &c.Et Io.20. d. Quorũ remiscentis peccata &c.Et Lucæ.6.Vocauit discipulos suos & elegit.12. ex ipsis / quos Apłos nominauit.Et Lucæ.9.Conuocatis duodecim apostolis dedit illis potestatẽ super omnia demonia / ut languores curarent/& misit illos prædicare regnũm dei / & curare infirmos. Lucę etiam.10.dicitur:Postq̃ designauit dñs alios.72. misit illos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locũ/quo erat ipse uẽturus.Super quo Cirillus dicit hoc fecit per se ipsum/ & per se ipsũ misit eos .e. Missio autem hæc uidetur potestatis collatio. Idem etiam cõfirmatur ex electione Mathiæ dũ ait Petrus ostende quẽ elegeris:Et Paulus ad .f. Corinthios.Et si amplius gloriatus fuero de potestate nostra/quam dedit nobis dñs non alius in edificationem.Et sic cum potestas Apostolorũ & discipulorũ pari modo sint a xp̃o sicut Petri potestas: Ecclesiæ etiam quæ spiritu sancto regitur facto demonstrauerit potestatem attribui uniuersali Ecclesię magis q̃ Petro non est dicendum. Papam eiusq; successores uniuersali ecclesiæ & Concilio præesse/sed econtra potius.

.c. 21.d. in nouo.

.d.24.q.1. qđcũq; &.c.audiuimus.c. ad Aplice .§. nos igr đ re iud.li.6.

.e .21.d.c.1.

.f.epła.2.c.10.

g.Luc.& Io. ul.c. 24.q.1.c.1.c.loqt.

Confirmantut prædicta ex uerbis .g. euangelii dum xp̃s dixit eis.Sicut misit me uiuens pater& ego mitto uos:sed pater dedit filio misso iurisditionem: data est quippe illi omnis potestas in cęlo & in terra:ut in exodio Mathei dicitur:ergo sicut & apostolis/ita & discipulis illam pari modo cum prædicandi potestate dedisse uidetur: Dictio

enim illa .G. ſicut ſimilitudinē notat. Præterea ubi in eadem diſpoſitione plura ſunt piter determinabilia cenſeri debēt piformiter determinata/niſi d̄ mēte cōtraria diſponentis .h. appareat/exēpli gīa: Teſtator hñs plures filios ipuberes/qbus uulgaris & pupillaris cōpetit ſubſtitutio ſi illos inuicē ſubſtituat itelligīt facta uulgaris & pupillaris ſubſtitutio/æq̄liter in pſona oīum ipuberū hæc ē exp̄ſſa/rū lur ſcōſulti tū Imperatoris deciſio: Xp̄o igit dicente apſis: Quęcūq; ligaueritis. &c. & quoꝝ remiſeritis &c. Cū & ipſi iuriſditionis eiuſmodi capaces forēt ſicut & petrus: Cur dicendū nō ſit xp̄m iuriſditionē eandē dediſſe illis ſicut & petro? Nec rō urget q̄ te magis petro q̄ aliis apſis dę diſſe uideat/cū de p̄ria illius mente nō cōſtet. ¶ Ar. 28.

.G. de cōſir. ut. uel inut. c. pe. l. ſiē. C. de repub. her. no. Bal. in. l. edita. i. 3; col. C. de eden. .h. ff. de uulg. & pup. l. iā hoc iure. C. d̄ impub. & al. ſubſt. l. q̄uis. & de teſta. mil. l. i teſtamento.

¶ Ille quoq; inter apſos d̄ dici maior/qui ſuccedit xp̄o imediate in loco ubi cōuerſatus eſt diutius/ubi ēt ſuū domiciliū fuit: & in ea eccſia/quā ipſe rexit q̄ fuit Hieroſolima: In ea uero Iacobus Chriſto ſucceſſit/quia ibi fuit inſtitutus Epiſcopus: uidetur igitur Iacobus dici maior Petro & ſucceſſoribus ſuis. ¶ Argu. 29.

¶ Præterea .i. Ludo. Imp. uocat Papā Vicariū Petri/Petrus aūt uicarius xp̄i in uariis ſacroꝝ Canonū ſanctiōibus .k. noīatur. porro ptātem Petro cōceſſam ab apſis deriuaſſe .l. Anacle. affirmat dū ait: Ip̄mq; principē eoꝝ eſſe uoluerunt: Cui & Iulius .m. aſtipulat cuī de eiſdē loquens inquit. Qm̄ ſanctā Ro. Eccleſiā primatū omniū eccſiaꝝ eſſe uoluerunt: Vicarius aūt de iure uicariū generalē non pōt .u. conſtituere: ergo ex iſto uicariatu/tanq̄ nullo: nullnm ſuper eccleſiā pōt conſequi principatū/p̄ſertim cum Petrus ab apſis/quos hodie Ep̄i rep̄ſentant: Et ſic ab uniuerſali ecc. primatum hunc habuit. Itaq; ſuper illā eſſe nō poteſt/neq; ſuper Conciliū illam repræſentans: Inferior qnippe ut ſæpius eſt dictū maiori p̄eſſe nō pōt. ¶ Ar. 30.

i. 63. d. c. ego Lud. .k. de trāſl. p̄l. q̄to .l. 21. d. In nouo .m. 3. q. 6. Dudū. .n. d̄ offic. uica. c. ſua.

¶ Ad prænniſſoꝝ robur auctoritas Auguſtini ad exitū ſcribentis adducitur de die nouiſſimo & ſuper Pſal. 118.

ubi ait: Quędam dicuntur/quę & si ad Apłm petrũ refe
renda uideantur/non tamen habent illustrem intellectũ
nisi referantur ad ecclesiã Idem ẽt in ſmone.10.ſuper Io.
ait Cum esset numerus duodenarius.i. quadripartitus in
ternos: & cum omnes essent interrogati solus respõdit.
Tu es xp̃s filius.&c.Et ei dicitur tibi dabo claues tanquaꝫ
ligandi & soluendi solus acceperit potestatem cum & il-
lud pro omnibus dixerit/& hoc cum omnibus tanquam
personam getens ipsius unitatis acceperit. Aug.etiam de
doctrina xp̃iana inqt. Has ergo claues dedit ecclesię ſuę
ut quę solueret in terra essent soluta & in cęlo ut quisqs
in ecclesia eius pctã dimitti/nõ crederet nõ ei dimitteret:
q.De ſum.tri.c.1. Cuius sententię .o. Io.an.doctor excellens assentire uide
tur. Idem confirmatur Leonis auctoritate in sermõe quo
dam Apłoꝝ super illo uerbo quodcũqꝫ .&c. In Apostolos
alios uis hmõi prãtis/& ad omnes Ecclesię principes
huius decreti constitutio cõmeauit. Ambrosius quoqꝫ
in principio sui pastoralis ita dicit. A dño dicitur petro
amas me? Repetitum est a dño. pasce oues meas: quas
oues & quem gregem non solum tunc susceptt beatus pe
trus/sed nobiscũ ea susceptt/& nos cũ illo oẽs susceptm⁹.
¶.24.q.1.qđcũqꝫ. Idem & Archidiaconus sentire uidet super illo .p. Augu.
super Io.dicentis.petrus quando claues accepit Ecclesiaꝫ
sanctã significare uidet sub nomine & signo Ecclesię ait.
petrus claues accepit. Comprobatur hoc ex Actuum apo
¶ Act.20.c. stolorum testimonio .q. Attendite uobis & uniuerso gre
gi in quo posuit uos spiritus sanctus Episcopos regere ec
clesiam dei: quam acquisiuit sanguine suo.&c.Cum aũt
potestatis plenitudo sit in Ecclesia Concilių illam re præ
sentans est supra papam/non econtra. ¶ Argu .31.

¶ Vlterius adducitur diuinum illud monitionis pręce
a Mat.18.c.2.q.1. ptum ab .r. euangelista Matheo positum Si peccauerit in
§ peccauerit de iu te frater tuus.&c.Sequitur.dic ecclesię: quę uerba xp̃s di
ic.Nouit. xit petro in persona cuiuslibet xp̃iani: quem fraternam

monitionem contẽpnentẽ ad eccleſiæ iudiciũ remittit. Si ergo petrus/qui ſummus erat pont. futurus a Chriſto ad iudiciũ Eccleſię cõtra inobedientes remittitur tanq̃ ad tribunal maius non eſt dubium quin eccleſia uniuerſalis ſit ſupra petrum/& ſic Concilium illã repreſentans: cum nullus in tali caſu remittatur niſi ad ſuperiorem. Et dũ dicit/dic eccleſię per anthonomaſiam de uniuerſali uidetur intelligendum. Sicut dixit beatus Gregorius in regiſtro cpſa.265. reprehendens Ioannem Conſtantinopolitanũ / Ego itaq; reſpõſales meos ſemel & bis uerbis humilibus hoc ꝙ in tota eccleſia peccaſ / corripere ſtudui p me ſcribo: quicquid humiliter facere debui non obmiſi/in mea correctione deſpicior: reſtat ut Eccleſias habeam adhibere. Ad quod facit auctoritas .x. Nicolai papę ad Lotharium Imp. ſcribentis ubi inquit. Cęterum precaue ne quando nobis ſm dñi dñi præceptus duos aut tres teſtes adhibeamus imo uero hoc eccleſiæ dicamus. ¶ Argu .32. .x.rr.q.3.Precipue

¶ Ariſtoles quoq; Polit.li.3.c.8. tradit regimen ciuitatis ſm ordinatam politiam penes ualentiorẽ ipſius partẽ debere cõſiſtere. Digniorem præterea minus digno ꝑferri iura .y. uolunt cunctis in negotiis pertractandis. Verũ eccleſiam ualentiorem quis neget ? quę immortalis eſt: quippe cum qua uſq; ad ſeculi finẽ dñs ſe futurum promiſit: ut in Exodo Mathei habetur. Sine peccato eſt etiam abſq; macula & ruga/Papa uero mortalis eſt labi erraregq; poteſt ac decipi/ut de .z. Anaſtaſio nonnulliſq; aliis legitur a fide deuius/pluribuſq; in locis Pont. ipſe decipi & errare ſe poſſe .a. teſtatur: Eam ergo ut digniorem eſſe fateamur oportet. Regimen ergo penes eam ut ualentiorẽ & digniorem/potius q̃ Pont. debebit perſiſtere. ¶ Ar.33. y.de conſec.eccle uſ alta. Q.d in dubiis cũ glo. ff.de rei uẽ.l.q religio. z.19.d. Anaſtaſius a.rr.q.7.nos ſi i cõ petẽter.23.d.c. ꝑte rea.35.q.9. ſẽtẽtiã.

¶ Eccleſia præterea eſt ſponſa xpi/ut in cant. canticoꝝ latius habetur per totũ: Et Io. in Apoca. ſua.c.21. inquit. Vidi ciuitatem ſanctam Hieruſalem nouã deſcendentem de cęlo tanq̃ ſponſam ornatam uiro ſuo. Papa uero eſt pa 24.q.1.A.recta cũ glo.de re. iud.cũ olim de reſt.i integ. cũ ex litteris.

ranymphus ſponſe/ut dicit Bernar.in lib.de cõſideratione ad Eugeniũ ſcribens: Verum ſponſa dignior eſt paranympho/ergo & eccleſia dignior pontifice .b. pſal. prete rea eccleſiam reginam appellat inquiens. Aſtitit Regina a dextris tuis.&c.quod de eccleſia dictum doctores ſancti affirmant.Papa autem ſeruus ſeruoꝝ dei .c. nuncupatur: Igitur maior uī eec.q̃ ſponſa eſt & Regina. ¶ Arg.34.

¶ Dicitur inſuper eccleſia corpus: ſinguli autem fideles illius membra:ut ait apoſtolus ad Rom. d. ſcribens. Multi unum corpus ſumus ſinguli autem alter alterius membra.Papa ergo eſt membrum eccleſie non totus corpus.Totũ autem corpus eſt uniuerſalis eccleſia: Sed totũ eſt maius ſua parree. & potẽtius ergo uniuerſalis eccleſia cũ ſit totũ maior eſt Pont.qui eſt pars:Præterea Saluator ait .f. ubi duo uel tres congregati ſunt in nomine meo: ibi ego ſum in medio eoꝝ. Et ſic ſpiritus ſanctus uidetur eſſe ubi eſt eccleſię congregatio .g. qui abſq; dubio maior eſt Papa. ¶ Argu. 35.

¶ Vlterius hoc cõfirmatur per id quod habetur Trenorum primo:Ibi domina gentium facta eſt ſub tributo.&c quod de ſynagoga dictum ad eccleſiam trahitur; quę illi .h. ſucceſſit ſi domina:ergo Papę non ſubiicit imo potius econtra eſſe debet.Item in actibus apoſtoloꝝ 15.c.dicitur iudiciũ eccleſię eſt iudicium dei/ ergo maius iudicio Papę qui homo purus eſt & poteſt errare:utde Anaſtaſio legitur .i. ¶ Argumentum.36.

¶ Adducere etiam libet .k. Hilarii Papæ auctoritatem petentis a ſynodo ut ſubſcriptionem ſuam accõmodet: ut ſynodali iudicio aditus/claudatur illicitus/ Et ſic Papa Concilii auctoritatem maiorem q̃ ſuam fateri uiderur: dum ſuam conſtitutionem petit a Cõcilio comprobari. .l. Eleuterius etiam Iulius pluresq; alii ſummi Pontifices Conciliorum auctoritatem ſæpe allegant ut eſt uidere/ in pluribus decretis ſparſim æditis ab eiſdem/ quoꝝ non

.q. Pſal.44.

.c. ī phe.vi.& cle.

.d.12.c. & de here.

.c. cũ ex iniũcto.

.e.93.d.legimus.

.f.Math.18.c.20.d.

c.fi.24.q.1.alienus

.g. c.Oibus. &.c. manet.24.q.1.25.q

.i. Violatores.

.h.d cõſtit.c.trãſl.

.i.19.d.Anaſtaſius

.k.35.q.9.qd quis.

.l. 3.q.5.q̃uis.&.c. dudũ.15.d. ſic. 25.

.q.1.c.1.2.3.&.4.& §. his ita & p to.

.q.illã.& eadẽ cã.

.q.2.c.1.96.d.bene

cd.2.q. 7. puto .c. anaſtaſius cũ glo.

.19.d.2.q.1 ſcelus.

nulli ut'. m. Leo .iiii. Concilioꝝ decreta decretis Papę/ ut maioris auctoritatis præferre uſ/& pro hac parte adduci poſſunt plurimoꝝ exempla Pontificum/ut Symachi & alioꝝ qui per Concilia fuerunt depoſiti. ¶ Arg. 37.

.m.20.d.ð libellis

¶ Concilia præterea auctoritatē Pontifici tribuiſſe. m. Canones ſacri uariis in locis affirmant Beatius autem & dignius eſt dare q̄ accipere ſm .o. Apoſtolū Superiora ēt agunt in inferiora/non econtra: ergo Conciliū eſt ſupra Papam. ¶ Argumentum. 38.

.m.17.d.cōcilia.3.q 6.dudū.9.q.3.alto rum.2.q.6.ideo. .o. de celeb. miſſ. cum Marthe

¶ Adducunt pleriq; Conſtantini conſtitutionem / ubi dicitur .p. Conſtantinus contulit Ro. pontifici/ ut in toto orbe Ro. pontifices ſacerdotes ita habeant caput ſicut iudices Regem: Apparet itaq; Papæ primatus a Cōſtantino & ſic ab Impatore initium ſumere. Porro .q. Impatores Conciliis ſe ſubeſſe fatentur: ergo etiamt & Papa.

.p.96.d.Cōſtātin⁹

.q. l.1.C. de ſūmatri. in auſ. ð eccle. ty. in princ.

¶ Argummentum. 39.

¶ Vlterius pro p̄miſſorum robore .r. Inno. iii. decretalis epiſtola in medium ſolet afferri ibi dum dicit: Si diffi cile ambiguum iudicium apud te eſſe perſpexeris. uenies ad ſacerdotes leuiticiꝝ generis/& ad iudicem qui fuerit illo tempore/qui iudicabunt iudicii ueritatem/& faciesquęcunq; dixerint tibi: qui p̄ſunt loco quem elegerit dominus: ſequeriſq; eoꝝ ſententiam &c. Loco ſacerdotū leuitici generis ſunt ſacerdotes & prelati: & ſic Conciliū quod ex illis conſtat. ecce ibi caſuꝫ q̄ in caſibus dubiis recurrendum eſt ad Concilium/ non ad ſolum Papam. Apparet ergo ſupræmam auctoritatem eſſe penes Conciliū/ non penes Papam. ¶ Argu. 40.

.r. c. p uenerabile §. rōib q fil. ſint legitimi.

¶ Dicit etiā in ſua decretali epiſtola .s. Alex. iii. q̄ electus a duabus partibus Cardinaliū pro pontifice ab uniuerſali eccleſia habeaſ: & tñ electus deber ab hoſtienſi epiſcopo coronari/ut .t. Hoſtieñ .u. Archid. ſummi Canonuꝫ interpretes clare aſſerunt: ergo Hoſtieñ Eps maior eſt papa: quia ad maiorem ſpectat minorem benedicere / non

.s. de elec .c. licet.

.t. ð paiule. c. ātiq̄. .u. 23. d. i noīe dñi

.x.21.d. Inferior & .c.deniq; & seq. & .c' Submittitur y.23.d.in noie dñi a.63.d.In sinodo ī phe.vi.& cle.

econtra: quod & paulus ad .x. hebreos scribens testatur & Nicolaus Papa confirmat. Cardinales ēt ſm eundē .y. Nicolaū locuꝫ tenent metropolitanoꝝ in consecratione Pont. Metropolitani aūt sunt maiores Epis: ergo & maiores papa: uel saltē pes cū & ipse ēt uocet epſ.a. ¶ Ar.41.

¶ Christus quoq; nullam inter apostolos prelationem constituisse uidetur/dum Math.23.c.ait: uos oēs estis fratres: & Lucę.22. Tu aliqñ conuersus cofirma fratres tuos. Petrus .b. ēt quas in summū sacerdotem a xpo fuit electus/ut sacri inquiunt canones: nō ergo uere fuit summus

.b.21.d.c.i.

c.ff.de Iniusto.te. .l.postumoꝝ &.l. si.cū dotē.§.fi.&. .l.diuortio.§.si fūdus.&.l.si añ. nuptias & ibi no.bar. & doct.ff.so.mat.

sacerdos sed improprie; quia dictio .c. quasi est nota improprietatis. ¶ Argumentum.42.

¶ Aristoteles etiam in.5.Polit.ait q; ad totam cōitatē spectat principis correctio uel totalis destitutio si sit inemendabilis: ergo & ad uniuersalem ecclesiā/quæ est omnium Christianoꝝ reſpub. seu cōitats quædam pertinere debet Papæ correctio uel depositio/ si inemendabilis incorrigibilisq; existat. ¶ Argum.43.

d.32.q.1.si qs uxorē.&.q.5.c. ꝑcepit &.c. Apud nos et .c.pe.&.fi. e.c.1.de renū .li.6.

¶ Vir præterea & uxor non debent ad .d. imparia iudicari: & quod uni est permissum alteri debet minime denegari/quia eadem seruitus pari conditione censetur: ut sacri canones attestantur. Verū Papa potest renuntiare sponsam ecclesiā: ut in constitutione .e. Bonif.8. manifeste apparet. Igitur licere uidetur ecclesiæ renuntiare sponsum malum atq; inutilem: quippe deus nullum dignitatis gradum nisi ad decorem uniuersi & cōem utilitatem instituit/ut ex uerbis Apli ad Eph.5.c.& prima ad Corinth.6.scribentis aperte colligitur. utiq; enim deus posuit fines suos

.f.Psal.147.

.f. pacem: hanc uero dilectio operatur/q; æ finis legis ab apostolo nuncupatur. Porro xps super dilectione officiū pastorale fundasse uidet dicēdo. Si diligis me pasce oues meas. Verū si papa ecclesiam destrueret dissiparet ue: non diceretur eam diligere/sed odisse. Nec obstat q; dicit .g.

g .Psal.104.
h .psal.81.12.q.1.futurā .17.d.c.2.

Nolite tangere xpos meos; & illud .h. ego dixi dii estis

quia ex neceſſitate hoc fit: quæ legem dicitur non habere .i. ne ſtatus eccleſię peſſundetur. ná ſi uni licet pro ſalute propria contra quemlibet uim inferentem ſe tueri/natura lis iuris dictamine .k. Et ad peccatum manifeſtum impellenti .K. reſiſtere: etiaꝫ ſi Papa is foret qui ad id aliqnē uel let urgere quāto magis uniuerſali eccleſiæ licere debebit contra Papam inſurgere conantem pro uiribus illam deſtruere. ℣ Argumentum .44.

℣ Præterea licet regulariter .l. Concilia non poſſint niſi per Pont. congregari; Tamen ubi ratio dilectiōis ſua deret/& neceſſitas magna immineret: quia Papa eccleſiā diſſiparet: Regula generalis recipit reſtrictiones etiam in moralibus & una lex per rationem & æquabilitatem recipit interpretationem naturalem. Tum ſm Philo. 5. &. 6. Ethico. tum & ſm iuris .m. ciuilis diſpotionem. Si ergo eueniret caſus diſſipans unitatem: publiceq; obeſſet ſaluti legis obſeruatio. Non debet lex illa ſeruari cum leges omnes pro cōmunis utilitatis tutamine/nō pro illius deſtructione conditæ uideantur. Porro ſi diceret Concilium tunc ſine papa congregatum eſſe acephalum contra .n. canonicas ſanctiones: Dico q̄ cum xp̄s ſit caput eccleſiæ/cū qua uſq; ad conſumationem ſeculi futurum ſe .o. promiſit illius auctoritate congregabitur: qui hanc eccleſiæ facultatem urgente neceſſitate congregandi Concilii dediſſe uidetur. Volens illius indemnitati conſulere: quæ neceſſitas (ut proxime dixi) alias illicitum facit licitum/ ut ex Euangeliſtæ .p. Marci textu manifeſte apparet de diſcipulis uellentibus ſpicis/& de Dauit panes præpoſitionis cōmedente. ℣ Argumentum .45.

℣ Eccleſia quoq; Ro. & eccla uniuerſalis inter ſe differunt/ut .q. Inn. 3. in ſuis epl̄is decretalibus uſ aſſerere. Pōt. uero præeſt Ro. eccleſiæ/illiuſq; curam gerit/ ut .r. Canones multi affirmant; diciſq; .s. a Bonif. 8. illius ſponſa. ſatis ergo eſſe illi debet ſi unā habent coniugem & nō plures

.i. de cōſue. q̄to. d. obſer. ie. c. 2. regla q̄ nō ē licitum de reg. iu. d cōſe. d. 2. diſci pulos. .k. ff. de. Iuſt. & in l. ut iū. C. uñ. iu. l. i K. xi. q. 3. Iulianus. &. c. fidēs &. c. q re ſiſtit. 2. q. 7. paulus l. 17. d. Concilia. c. multis & protū. 3. q. 6. dudum. 2 q. 6. c. Ideo. m. l. ſcire op̄s. §. ſufficit. ff. de excuſ. tuto. &. l. 2. §. Itē Varus de Aqua .plu. ar. n. 21. d. c. pen. o. Math. ult. c.

p. 11. c. de Conſec. d. 5. diſcipulos. q. de. poſt. prel. c. Bone. r. de. elect. c. fundamēta. §. ne aūt q ſi ſint leg. c. p. Venerabilem. s. de. Immū. ec. c. quoniam. li. 6.

.t. 7.q.1.ſicut alterius.21.q.2.c. pen. .u. de trāſl.ꝑla .c. q̃to.c.inter.&.c.15 .x. ff.de uſucap.l. eū qui ædes.

.y.12.q.2. q abſtulerit.

.z.32.q.4.recurrat 97.d.c.2.

.a. 68.d.c.ſi.

.b.de maio.& obſolite.19.d. ſi Romanorum.

alioꝝ Epiſcopoꝝ exẽplo:quibus .t. una eccleſia unicuiq; debet ſufficere.Illoꝝ enim coniuges .u. appellãtur: papa autem ipſe Eꝑm ſe appellat/ut patet in prohemio decretalium ſexti libri/& prohemio Clementinaꝝ.Non debet ergo diuerſo iure cum illis cenſeri .x. ¶ Argu.46.

¶ Item Anacletus inquit .y. Mater noſtra eccleſia eſt; quæ nos in baptiſmo regenerauit/Cui .z. Aug. & Bonif. papa aſſentire uidentur Nouos continue filios aſſerẽs ecclesiam generare:quibus .a. Vrbanus etiam papa aſſentit. Si ergo per baptiſmi ſacramentum generat papã/ & oẽs Epiſcopos/illoſq; in ſedibus patrum conſtituit loco apoſtoloꝝ/ut idem Vrbanus aſſerit:patet præeminentia uniuerſalis eccleſię ad papam alioſq; Epiſcopos. Primo quia mater ipſoꝝ dicitur: Matrem autem de iure diuino cõuenit filio prẽhonorari.Secundo quia in ſedibus patrum:defunctoꝝ ab eccleſia collocantur.Habent ergo eꝑi dignitatem ab eccleſia principaliter per ipſius papę miniſteriũ / eſt.n. ipſius eccleſię miniſter principalis/ptãtis tñ fundamentũ eſt in eccleſia uniuerſali/nõ aũt in papa. ¶ Ar.47. ¶ Paulus etiam apſs.13.c.ad Ro ſcribens.Omnis inqt aia ſublimioribus poteſtatibus ſubdita ſit/ in qua uniuerſitate nec anima papę excipitur:Si enim non ſubeſſet Concilio falſum eſſet dictum Apſli dicẽtis: Omnis anima:quia omne dicens nihil excludit .b. Nã ſi anima papę ſubiecta ſit Concilio nulla anima relinquitur in hoc ſeculo / quæ poteſtatibus ſublimioribus ſubiecta non ſit:& Apoſtoli uerbis pariter ſatiſfiet & menti. ¶ Argu.48.

¶ Apſli quoq; .4. Concilia feciſſe perhibent/in quibus nulla petri ſuperioritas apparet. Et primo actuũ de ſurrogatione Mathię quæ uidetur ab Apoſtolis omnibus facta/non a petro/ubi elegerunt Mathiam in Eꝑm: qđ patet per uerba petri allegantis librum pſal.dicentis Epatus eius accipiat alter; Ex quo uidetur inferri q; ex quo Apſli elegerunt illum in Eꝑm/Concilium poſſit creare Eꝑm.

In ſecundo Concilio act.6.c.dicitur q̃ duodecim Apoſtoli dixerunt/non eſt bonum miniſtrare menſis. &c. Et ibi elegerunt ſeptem diaconos:& impoſuerunt manus. &c. quæ manus impoſitio auctoritatem importare uidetur. Ex quo infertur inferiora miniſteria per Concilium poſſe conferri. In tertio Concilio habetur act.15.duꝫ eſſet queſtio/an conuerſi deberent circũcidi:queſtio ad apoſtolos eſt delata & ſeniores:in qua petrus propoſuit queſtionẽ/ diffinitio autẽ nomine totius congregationis eſt facta: uiſum eſt apoſtolis & toti eccleſiæ &c:ergo patet poteſtatem fuiſſe in eccleſia/quia non inſurpaſſent uiri ſancti iura petri/ſi ad petrum tantum diffinitio illa pertinuiſſet: igitur poteſtas penes eccleſiam. In quarto Concilio actu.21. fuit iniunctum paulo/a tota congregatione ut de cerimoniis legis Moſaicæ ſe diligentius informaret. Et ibi dicitur/fac paule ut tibi dicimus:& ita paulus fecit & ſic tota congregatio uſa eſt illa auctoritate. Item act.18. dicitur q̃ paulus perambulans Syriam mandabat cuſtodiri præcepta apoſtolorꝫ & ſenũ quæ iuriſditionẽ ſapiũt contentioſam. Itẽ dicitur ibidem q̃ fuit miſſum ad apoſtolos & preſbiteros & q̃ placuit apoſtolis & ſenioribus cum omni eccleſia uiros eligere ex eis & mittere anthiochiaꝫ.&c.& infra.Apoſtoli& ſeniores fratres his/qui ſunt Anthiochiæ & Syriæ fratribus ex gentibus ſalutẽ. Act. etiam.6.c.dicitur q̃ paulus & Thimotheus tradebant eis cuſtodire dogmata decreta per apoſtolos& ſeniores/quę uerba iuriſditionem contentioſam imptant.c. ℣ Ar.49. .c.no.i.c.1. de tẽp. ordi.& i.c.1. de iud. 4.d.§.fi.

℣ Poteſtas etiam eccleſię ſupra petrum manifeſte appa ret dum ait;Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam/& portæ inferi non prẽualebunt aduerſus eam:Non dixit aduerſus petrum ut ſic eccleſię potentiam oſtenderet petro ualidiorem;petrus quippe ante xp̃i paſſionem futurus erat a fide deuius una cũ reliqnis apoſtolis:Eccleſiæ autem fides in ſola uirgine permanſura. ℣ Ar.50.

.d.66.d.c.fi.

.d. ¶ Anacletus quoq; ait Iacobū Alphei a petro Ioanne & Iacobo Zebedei fuisse Episcopum ordinatum/succesſo ribus ſuis dantibus formam ordinandi epiſcopos in futurum/ergo forma data eſt ab omnibus ſimul non a Petro ſolo:igitur iuriſditio erat penes omnes/ non penes ſolum Petrum /quia dixiſſet Petrum dediſſe ordinationis formam non illos. ¶ Argu .51.

.e. de poſt.p̄l.c.bone.c.l3. & ibi doc. de reg.no.ff.ſolu. mat.l.i.per Bar.& alios.

¶ Pręterea ſalus publica magis attendenda eſt q̄.e. priuata/ſed Epiſcopus propter ſcandalu3 unius ciuitatis cui præeſt cogi poteſt a ſuperiore eccleſiam ſuam dimittere .f. ut ſacri doctores teſtantur:ergo fortius Papa propter uniuerſalis eccleſiæ ſcandalum cogi debebit illam derelinquere/& alius loco ſui ab eccleſia ſubſtituetur. Item ſi dñs ob ſęuitiam in ſeruos illoꝝ dominio de iure priuari .g. meretur/ eadem ratione Papa male tractans eccleſiam illam ſcandalizando debet illa priuari. Dixit inſuper xp̄s .h. Si quis ſcandalizauerit unum de puſillis iſtis / qui in me credunt/expedit ei ut ſuſpēdatur mola aſinaria in collo eius & demergatur in profundum maris. A qua lege nec Papa excipitur. Si ergo propter ſcandalū unius quis ab eccleſia ſeparatur: quanto magis debet pro totius Eccleſię ſcandalo ſeparari. Putrida præterea membra ab eccleſia debent pręcidi ſm canonicas ſanctiones euāgelicā traditionem ſequentes:ergo & Papa/cum & ipſe ſit membrum eccleſiæ ob ſcandalū pariformiter ab ecc.p̄cidetur. Ne ouis morbida xp̄i ouile q̄at inficere .i. ¶ Argu.52.

.f. ut ſacri doctores teſtantur.

.g. Inſtit.de his q iunt ſui uel al.iu. §.dñoꝝ.ff. eo.l.2. §.dominoꝝ.

.h.de reg.iu. q ſcādalizauerit in anuquis.

.i.24.q.3. reſecāde 45.d.c.pe.1.q.1.fertur.16.q.1.in canonibus.c. uno d ſciſma.li.6.

¶ Dicit inſuper beatus .k. Clemens q̄ qui rebelliter uiuit &diſcere atq; agere bona recuſat/magis diaboli q̄ xp̄i membrū oſtenditur/& potius infidelis q̄ fidelis eſſe monſtratur.Non caret etiam .l. hereticæ prauitatis ſcrupulo/ qui in crimine diutius pſeuerauit/& ſcelus idolatrię reputat eccleſię p̄ceptis nō .m. obedire. Itē .n. Hiero. dicit q̄ q eccleſiā corrupientē cōtēnit ſit tibi tāq̄ ethnicus & publicanus:Papa ergo notorius peccator dz poſſe corripi.

.k.c.fi.38.d.

.l.de penis.c.fi.

.m.8.q.1. ſciendū.

.n.24.q.1.oibus

¶ Argumentum.53.

¶ Christus quoq; Petro dixit: pasce oues meas. Pascere uero tripliciter potest accipi. Primum doctrina salutari. Deinde uita exemplari. Tertio disciplina seu correctione. Verum hęc omnia in Apostolis fuere: de doctrina siquidem ex Mathei apparet exodio dum dicitur/euntes docete. &c. De altera: constat Mathei. 5. c. Vos estis lux mundi/ & luceat lux uestra coram hominibus. Tertia uero habet Io. ul. c. Quoꝝ remiseritis peccata &c. Eodez ergo modo poterant cęteri Apostoli gregem pascere sicut & Petrus/ Quare non uidetur dicendum fuisse datā potestatem hāc magis petro q̄ aliis quos Christus dilexit sicut & petrū/ut in. 13. c. Io. apparet. Hęc ex uariis doctoribus collecta pro parte hac deducta sufficiant.

¶ RESPONSIO AD ARGVMENTA

NVnc restat ad obiecta rn̄dere &. 1. arg. tollitur a Io. glo. in iuribus in p̄riū allegatis/quia dn̄r paris consortii & ptātis alii apli fuisse cum petro respectu ordinis quia oēs fuerunt pares in ordine/nō i iurisditiōe in q̄ petrus cęteris ē p̄latus. Vel dic dū dicit pari cōsortio cū eodē petro ptātez acceperūt/ intelligę q̄ ęq̄liter quo ad se ipos parē ptātem acceperunt quia unus alio maiorem potestatem nō accepit. Sed omnes pares iurisditiōe fuerūt/ls quo ad petrū minores iurisdictione fuerint/ne uideat Ana. sibi p̄dicere/ q̄ rn̄sio oībus ut clarior & textui cōueniētior. Vel dic pari. i. simili ptāte nā pitas i sacris lr̄is similitudinē qn̄q; significat/sicut ē illud leuit. c. 14. cū dr̄/Cauete uobis ne simr̄ eueniat cū paria feceritis. i. similia ſm glo. ibi. Vel dic pari cōsortio respcū tpis quia eodē tpe cū petro ptātē acceperūt/ disparem tn̄ quia petr⁹ a xp̄o īmediate/ alii āt petro mediāte. Ad dcm̄ uero Cipriani dicētis unū esse ep̄atum dicendū llud intelligi respectu charitatis iu unū oēs copulantis/ sicut illud multitudinis credentiū erat cor/uel unus respectu consecrationis & ministrationis sacramentoꝝ/nō quo ad ptātem

iurisditiõis petro tãq̃ capiti/ datã uel dato q̃ sit unus episcopatus omnium/omnes erunt ut membra petrus ut caput:Et licet Apli uocentur fnndamenta ecclesię:perrus tamen principalius fundamentum fuit.& paulus primo nominat Iacobum uolens illum honorare in domo ipsius : Hierosolimę.s.existens.Pręterea .a. ordo litterę nõ debet ad hoc attendi . Et licet potestas clauiũ sit data omnibus Apostolis:non tamen dici oportet necessario ęqualiter data.Nam omnis potestas est a deo secundũ apostolũ .b. & tamen diuersimode est data non ęqualiter omnibus . Vel dic/ q̃ erãt ęqualis honoris & potestatis anteq̃ dominus diceret petro.Pasce oues meas.postea non / cum dñs illis petrum prętulit uolens promissionem illi prius a se factam de dandis sibi clauibus executioni debite demandare/ut clare potest constare euangelici textus seriem cõsiderantibus Dum uero dicitur datam iurisditionem cõtentiosam a xp̃o apostolis & successoribus/ alias nõ posset Concilium Papã in causa heresis condemnare:Respõ deo talem potestatem fuisse datam a Papa iudicandi illũ qui pp heresi3 statim desiit esse papa.Et minor factus quo cunq̃ catholico/& sic Concilium non iudicat Papa3 /sed illum qui fuit Papa:ut dicetur latius in.26.argu. partis cõtrarie.Vel dic quod habebit potestate3 soluendi illã unionem factam de papatu in persona Ioannis papę/non autẽ in persona papę principaliter potestatẽ habebit/sed per accidens auferendo ab eo papatum .

.a.ff.de solu.l.nec enim.

.b.23.q.i.quid culpatur ad Ro .c.13.

Dico ẽt ad .2.arg. q̃ l3 ecclesia sponsa sit unica dilecta ortus conclusus domus.&c.Non tamen sequitur q̃ sit supra papam/quia illius sponsus dominus est xp̃s.Desponsaui te mihi in fide.Osęas inquit prophe.3.c.qui etiam est super oẽm ecclesiã fm .c. Apl̃m/ qui & suũ uicariũ petrũ constituit/ suamq̃ illi potestatem cõmisit/ ac eidẽ claues tradidit dicendo. Tibi dabo claues.&c.Et pasce oues meas.Math.16.& Io.ult.c.Et licet dicatur ecclesiã claues acce

.c. de sacra iunct. c.1.ad eph.c.1.

piſſe intelligit Petro mediante/& exercitium illaꝛ in aliqua ipſius membra particulariter diſtribuente. Vt enim in.36.37.&.38.Argu.partis aduerſæ dicetur eccleſia talium omnino eſt incapax ſiue coniunctim ſiue diuiſim eccleſiã ipſam conſideres. Poteſt etiam dici eccleſiam claues accepiſſe:quia non ſoli Petro/ſed eius ſucceſſoribus in Eccleſia futuris claues huiuſmodi in perſona Petri ſuut .d. datæ.Et iſta reſponſio uidetur planior.

.d c.ad Aplice.§. nos igr de re iud. li.6.c.p uenerab. §.fi.qui fil. fint le. de tranſl. pl. q̃to.

℣ Ad .3. aũt dico q̃ miſſio illa petri ab Apoſtolis facta/non fuit miſſio facta tanq̃ ab habente auctoritatẽ mittendi/uelut cum Papa mittit Legatum ad aliquem Regẽ uel principem;ſed fuit facta a perſuadente ſeu dante conſilium eundi ſicuti cum alicuius magni Regis conſiliarii p aliqua urgentiſſima cã:pro illiuſq̃ ſalute ut aliquo ſe cõferat ei perſuaderent/prout Apli fecerunt Petro perſuadẽtes ut pro Chriſti fide Samaryam peteret:quod & fecit. Præterea non omnis miſſio importat ſuperioritatem in mittente reſpectu miſſi:ut eſt uidere in Math.2.c.de Herode mittente tres magos:ait enim mittens eos in Bethlez/& tamen Herodes nullam ſuper eos auctoritatẽ habebat/cum ipſi forent & Reges ſicut Herodes.Idem& in Geneſi .c.42.dixit Ioſeph fratribus ſuis. Mittite unuz ut adducat fratrem ueſtrum/& tamen miſſio illa nullam in mittentibus miſſi reſpectu ſuperioritatem oſtendit/cuz omnes pares exiſterent. Comprobatur hoc etiam ex Apoſtoli uerbis ad Gala.ſcribentis.c.4.dum ait:Miſit deus filium ſuũ natum ex muliere factum ſub lege.&c.Item eccleſia de filii incamatione loquens ait. Quando uenit ergo ſacri plenitudo temporis/miſſus eſt ab arce patris natus orbis conditor.&c.Item Io.20.dixit xp̃s ſicut miſit me uiuẽs pater &c.In euangelica etiam parabola de patre familias uineã .D. plantante Math.21.c.relata/in qua filii præſignatur incamatio dicitur.Nouiſſime miſit filium ſuum dicens: uerebuntur filium meum &c.Patet igitur miſſionez ſuperio

.D.Lucæ.20.capi. Marci.12.capitulo

ritatem omnimodam non ſemper importare quia ſequeretur q̄ pater mittens maior eſſet filio miſſo/q̄ eſt falſum & contra euangelicam ueritatē dicentē/ego & pater unū ſumus Io.14.c.& Symbolum cantat nihil prius aut poſterius/nihil maius uel minus/ſed totæ tres p̄ſonæ coeternæ ſunt & coequales. Et ꝛ miſſio in diuinis aliter q̄ in humanis capiatur hoc ſatis eſſe debet ad demonſtrandum uerbi illius ſignificatum/quia ſi ſemper ſuperioritatem importaret Apoſtolus & Euangeliſta uerbo illo nequaq̄ uſus fuiſſet. Poteſt ēt dici fuiſſe illam miſſionem ex amore & reuerentia/ ſicut ſi aliqui ſocii dignioꝛem eligerent quē ēt honorare cupiētes alicui regi nuntiū deſtinarent.

¶ Nec obſtat q̄ Iacobus p̄ñte Petro iudicauerit/quia dupliciter reſpondetur/uel q̄ Petrus deferre uoluit Iacobo ſuo in tribunali exiſtenti ex benignitate: ſicut ſi papa ad Ep̄m aliquem diuertens permitteret illū de cauſis occurrētibus ſua in p̄ñtia iudicare: Nō quia nō poſſet ēt ille ſn̄iam ferre ſi ueller/ſed qm̄ ſuo officio illū uti permiſit: Seu quia Iacobus in illa materia legaliū ſn̄iam nō dedit/ ſed dicta prius p Petrū approbauit dicēdo & ipſe ſuā opinionem nō tanq̄ auctoritāt̄ p̄ſtans/ ſed ut aſſentiens/ petriq̄ cōfirmans ſn̄iam/p parte alioꝛ Concilio intereſſentium ſicut in Cōciliis fieri eſt moris/ cū editis ſtatutis uel canonibus p Papā rn̄deꝛ ab aliis .e. placet. Vñ Hier.i epſa .22.ad Aug.Petrū dicit hmōi decreti inſtitutoꝛē & principem/Iacobus uero nō diffiniens/ ſed diffinitionē factam p petrū promulgans quia ſpecialis illius loci erat ep̄s ait/ Ego iudico. Præterea uerbū hoc nō ſemp importat actū iudicialem/ſed extraiudicialē q̄nq̄/ importatq̄ idem qđ cenſeo/arbitror/exiſtimo/& ſimilia uerba.

e.16.q.1.c. Multis &c. In canonib⁹ & q.6.c.1.d pact.c.1.

¶ Ad.5. aūt rn̄detur/q̄ licet papa ut purus homo poſſit peccare/nullius tn̄ poteſt iudicio condemnari: ut Bonifa. .f. papa & martyr aſſerit: & ex allegatis in contrariū liquido apparet: neq̄ pp ea ſine remedio ſalutis remanebit: Ha

.f.40.d. Si papa.

bebit.n.ſacrā ſcripturā hoīum uitia corrigentē & ad ſanā uiam mortales dirigentē.Rñſum eſt epuloni in .g. euāgelica parabola petenti aliquē ab inferis monitorē ad fratres ſuos adhuc uiuentes delegari/Moyſen habent & prophetas audiant illos.Nō deerit ēt erranti Syndereſis/qua poſſit ī ſemitā rectā ſalutis reduci.Poterit & ab amicis admoneri exhortariq; iuxta illud Pauli ad .h. Thimo. ſenio rem ne increpaueris/ſed hūc obſecra ut patrē.Nec p̄ſumēdum eſt papā graui fore crimine irretitū:Quis.n./ut ait.i. Symachus ſcrūz eē dubitet quē apex tātę dignitatis attollit ē Vñ lz poſſit reprehendi/nō tñ poterit iudicari. .g. Luce.16.c.

h .1.ad Thim.v.c.

.11.q.7. Paulus.

i .40.d.Non nos.

¶ Nec obſtat .6. quia licet ut purus homo poſſit errare nō tñ propter hoc Conciliū eſt ſupra Papā: cū & illud aliqñ erraſſe perhibeatur.Videmus.n.Conciliū Epheſinū ſo congregatū pro reuocatione ſtatutoꝝ in Concilio Calcedoneñ: Videmus etiam opinionē .k. Hier. de accipiente raptā in uxorē p̄ualere conſtitutioni editæ in Cōcilio uolente contrariū Pontifex tñ utens cōſilio & adiutorio eccleſiæ uniuerſalis;pro cuius fide/ne deficeret xp̄s oraſſe legitur;que errare nō pōt cū ſine macula ſit & ſine ruga/impoſſibile eſt q̄ poſſit aliquid ſtatuere hereſim ſapiens:qm̄ ut ait .l.Lucius papa.Hæc ſancta & ap̄lica mater omnium eccleſiaꝝ xp̄i mater eccleſia/quę per dei oīpotentis gr̄az a tramite ap̄lice traditionis nūq̄ erraſſe probatur nec hereticis nouitatibus deprauanda ſuccubuit; ſed ut in exordio normam fidei chriſtianæ percepit ab auctoribus ſuis apoſtoloꝝ xp̄i principibus illibata fide tenus manet. Et Hier. ad .m. Damaſum in ſancta Ro.eccleſia quæ ſemper immaculata permanſit dño prouidente & beato ap̄ſo petro opem ferente in futuro manebit ſine ulla hereticoꝝ inſultatione atq; firma & immobilis omni tpe p̄ſiſtet. In ſede etiam apoſtolica ſm .n. Euſebium Papā extra maculam ſemper eſt catholica ſeruata religio. Si tamē papa notoriam in hereſim laberetur/a qua ſe nollet emēdare inq;

k .3.6.q.11. c. Tria &c. placuit cū glo

l .24.q.1.A.Recta & ſeq.

.m. 24.q.1. hec ē fides.

.n .24 q.1.In ſede.

illa obstinate persisteret deponi poterit & castigari / sicut quilibet alius hereticus: Tunc enim ut in Argu. contrariæ partis deducitur Papatu ipso iure est priuatus omnique dignitate ecclesiastica spoliatus. Vel fm alios priuatione dignus ut infra dicetur.

¶ Respondendo uero ad. 7. Argu. dico. Papā inq̃tum xp̃i uicarium eandem cum ipso potestatem habere/& totius ecclesiæ uigorem in se continere. Nec dicitur esse extra ecclesiam sed omnis uirtus ecclesiæ in illo existit ut in capite humano est uidere/quod licet sit inter cętera membra corporis toti tamen corpori dominatur. Est enim Papa in Ecclesia ut Rex in regno / qui quolibet existente in regno est superior. Nec obstat q̃ dicit xp̃m apostolis: eccl. claues dedisse/eoq; q̃ successoribus/quia dedit illis claues mediante Petro; ut in argumentis pro parte contraria adductis latius apparet maxime in undecimo.

¶ Non obstat octauū quia illa coparatio in. d. c. quę di
.o. 22. d. omnes. gnior refertur ad alias domos seu ecclesias quibus prępo
nitur sancta Ro. Ecclesia .o. non autem refertur ad Papā
Præterea papa ut uicarius xp̃i est paterfamilias ipsius do
.p. 24. q. 1. loquit. mus .p. dei ideo est super ipsam domum quæ est ecclesia & sic super Concilium quod ecclesiam repræsentat.

¶ Ad nonum respondeo Petrum repræsentare ecclesiā uirtualiter (ut cōibus uerbis utar) non ut simplicem ministrum cum in eo ut capite & fundamento ecclesiæ uis tota consisteret. Nec aliquo modo est dicendum potestatem illi ecclesiæ nomine seu concilii eam repræsentantis concessam: quia sequeretur q̃ potestas ecclesię esset in ipso cōcilio/non in Petro nec in singulis aliis apostolis. Nam ex
.q. ff. de don. l. absenti & de ac. pos. l. qui absenti. C. si quis al. uel sibi. l. multum. plorati iuris est q̃ .q. ministro nullum ius quæritur / sed domino cuius nomine recipitur. Nihil itaq; Petro quesitum fuisset iurisditiōis uel potestatis si claues ut minister ecclesiæ recepisset quod dictum manifeste est falsum. Si uero ut collegio ecclesiæ apostolis clauus potestas data

fuisset/nihil singulis apostolis uidetur quesitū. Quod .n. datur collegio singulis de collegio minime datū .r. censetur. Prophani etiam cum de collegio sint paris cum apostolis iurisditionis existerent. Porro si diceretur Concilio Episcopos & sacerdotes ministros deputasse Queso ubi hoc legitur? Quis hanc uniuersalem ecclesiam per totū orbem diffusam & in speluncis latentem ob tyrannorum sequitiam congregandi facultatem concessit cū temporibus Constantini sacri Canones Cōcilia generalia cōgregandi initiū sumpsisse .s. referant. Ptæterea licet concessio aliqua fuisset apostolis ut collegio attributa hoc non fuit sine Petro ideo petro ut principali pastori/& ut capiti per eum in alios distribuenda potestas huiusmodi clauiū concessa fuit:ut habetur latius in argumentis cōtrariis in .11. argu. Petrus ergo pro ecclesia claues recepit ut superior in ecclesia pro se & .r. successoribus suis & in omnibus ecclesiæ prelatis: Ab eode3 tamen & successoribus suis deputandis ad cōem ecclesiæ utilitatem.

.r.12.q.2. q manumittit. ff. de in ius uo. l. sed si hac. §. q manumittitur.

.s. 15.d.c.i.

.t. 24.q.1. Audiuimus.

¶ Similiter ad .10. argu. respondendo dico q̄ illud fuit ex speciali instinctu sancti spiritus me alii ad similitudine3 Petri successoris eligendi facultatem sibi concessam crederent. Cum in eligēdo facilius unus decipi posset q̄ multi/Ideo statutum fuit ne papa posset sibi successore3 eligere/sed per sacerdotum consensum eligeretur. Et hoc ex cōcessione dei ut .u. Anacl. asseruit. Præterea Clemens ipse ne pernitiosi exempli causa uideretur sponte renuntiauit. Verum sacerdotes & Episcopi non ipsius Petri factum reprobantes quod facere minime licuisset: sed quia cum petri prouisio per Clementis renuntiationem suum effectū habere .x. desisset/uacante sede suo iure usi Linū in pon. elegerunt/statuentes de cetero eodē sancto spiritu dictante nullum posse sibi successorem .y. eligere: quod & pontifices postmodum approbarunt.

.u. 79.d.c.fi.

.x. de elect. si electio & de renun. c. uno li .6.

.y. 8.q.1. §. his oib9 & per totum.

¶ Ad .11. autem respondeo. Affricanum Concilium &

Gregorium ex humilitate fuisse locutos sicut uidemus pa
pam in subscriptiõibus ꝑfatiõibusq; oĩbus seruũ seruoꝝ
.z.c.In sinodo.63. dei se .z. nuncupare. Hoc tñ eius plenitudinem & potesta
d.i phe.vi. & cle. tem nequaq; habet alterare uel diminuere. Sicut quando
alterius iudicio se submittit uel obiecta purgare se offert:
prout petrus ipse apostoloꝝ princeps Gregorius & Leo
.a.11.q.7.petr' &c. .4.fecere: aliosq; complures legitur fecisse .a. Pontifices/
Nos si cõpetenter non propterea sequitur ꝙ ex debito necessitatis hoc face-
&c. Nũc habũt.21.d. re teneantur/ut .b. Sixtus & Leo aiunt: Vnde nõ propter
.b.2.q.5.Mãdastis hoc minus sequitur quin sit uniuersalis Põtifex/ut .c. Ni
&c. Auditũ. colaus Iuliusq; affirmant. Appellatur & summus sacerdos
.c.23.d.i noĩe dñi. & .d. Pontifex quandoq; & princeps: ut in argumentis
3.q.6. dudum. partis contrarię latius explicatur maxime in .43. argu. Et
.d .21.d.c.1.25.q.2. licet Ecclesia Ro. in numero aliaꝝ ĩ uniuersali sit ecclesia
.c.2. est tamen ut domina aliarum & ipsius uniuersalis ecclesię
caput/neq; hoc est absonum: & Calixtus asserit Ro. eccle
siam uniuersalis ecclesiæ caput; ut in .21. argu. cõtrarię par
tis probatur.

℣ Respondẽdo ad .12. argu. dico Gregoriũ ibi: quatuor
sacra concilia nõ immerito uenerari cũ in illis firma sint
iacta fidei fundamenta ac oĩs bene & recte uiuẽdi norma
fidelibus oĩbus tradita. Spectat. n. ad papã ad animã usq;
& sangu: nem illa cõfirmare ut sacri canones pluribus in
.e.c.sunt quidã.c. locis .e. testant'/maxime in iis quę sunt fidei. Tunc. n. pa-
5.&.c.oñe.25.q.1. pa determinatiõi Cõcilii stare .f. tenet' qñ bñ decerneret.
.f.glo.4.d.in istis ℣ Ad .13. argu. respondetur ꝙ loquitur qñ nõ est aliqs
&.2.q.5.c.Manda- certus papa in quo ut xp̃i uicario plenitudo potestatis ex
stis.15.d.sicut glo. istat: Tunc merito a sanctis patribus est ordinatũ ut Cõci-
25.q.1.q̃ ad ppetu ã lium in istis debeat prouidere: & hoc puenit si ex cõten-
&.c.cõtra. tione Cardinaliũ duo eligunt'/cũ ipsi Cardinales sint su-
specti: quoꝝ de facto agit: merito. tunc iudicabit conciliũ
Et dũ Panormita dixit textum illum nihil operari/nisi
intelligeretur per illum tex. datã ptãtem Concilio supra
papã instante necessitate ecclesiæ/Dico ꝙ multũ opatur:

quia l3 alias ubi de papę electiõe dubitaf nõ ſit ſuperior q de illa iudicetur ſm .g. Inn.3.in ſuis epłis decretalibus. Tñ ubi duo in diſcordia eliguntur Cõcilium tunc iudex erit reiectis Cardinalibus ut ſuſpectis. .g. de elec.c.l3 i fi.

Reſtat ut.14.arg.reſpondeam:& dico Papam a nullo niſi a Deo iudicandũ q̃tumcũq; dilapidantẽ diſſipantẽq; eccleſiam:cauſa hereſis tm̃ excepta. Nec eſt bona ſimilitudo premiſſa; quia Petro & nõ eccleſiæ fuit data poteſtas clauium:ut ſupra clarius eſt probatum. Itẽ nec illa de procuratore qui poſtea factus eſt malus/ut cenſeatur reuocatus ex tacita mente domini/ quia alia ratio eſt in deo cui nota ſunt omnia anteq̃ fiant; Et alia in homine ex poſt facto iudicante; qui ſi ſciſſet malos mores procuratoris poſtea futuros illum minime ab initio inſtituiſſet. Nec deerunt tunc remedia ad inconueniẽtia ſupra deducta; Plura enim dantur remedia a ſacris doctoribus/quorum aliqua poſui in reſponſionibus ad.5. &.6. argu. ſupra adducta. Vnum eſt oratio eccleſiæ uniuerſalis. Si enim multum ualet apud deum ſm Iacobũ apoſtolũ deprecatio iuſti aſſidua; multo magis totius eccleſiæ oratio prævalebit. Si enim pro ſalute Petri in uinculis poſiti eſt exaudita/pro illius etiam ſucceſſore preces fundens a deo minime negligetur/quo remedio contra tyrannum utendum eſſe diuus Thomas aſſeruit in li.de Rege & regno .h. Cor enim Regis in manu dei eſt & quocunq; uoluerit uertet illud. Ipſe enim deus Afferui crudelitatem mitefecit. Ipſe Nabuchodonoſor feritatẽ/deũ blaſphemantẽ ad illius oĩpotentiam p̃dicandi .H. conuertit; Hoc remedio adiuta eſt eccłia ꝫ .i. Anaſtaſium Papam.2.turpi morte pereuntem: Hoc remedio uſus eſt & Hilarius contra Leonẽ papã ſeu Liberium ſm nonnullos qui contra illũ orando p̃ualuit. Aliud eſt remedium ut malis illius operationibus/ xp̃ianã rem pub.pturbãtibus manifeſte per Cardinales eccłiaſticoſq; p̃latos ac ſeculares ptãtes reſiſtaf/ſicut & Paulus .k. petro .h.epła iter claras ĩ prin.C.d ſũ. tri. .H.Daniel.4.c. .i.19.d.Anaſtaſius .k. ad gal.4.c.2.q. 7.paulus petrũ.

restitisse dicitur. Sicut si Papa thesaurū ecclesiæ in consanguineos dilapidaret: uel ecclesiam sancti Petri destrueret & palatia ꝯdificaret/idem si uellet uniuersalis ecclesiæ statum pturbare/eos oēs deponere/&similia ppetrare. Tūc enim ſm Canon. sacros ei non est parendū sed .l. contradicendum cū humilitate & reuerentia: non tñ ad eius est depositionem ppea procedendum. Et ita etiam dicit Petrus de palude & Petrus de monte eps Brixien. Quin imo nec propter .m. insufficiētiā/nec propter morū inhonestatem nisi solam ob .n. heresim potest Pont. priuari. Tertiū remediū ut per suū confessorem reptæbendatur/nec ab illo absoluatur quod remediū tradidit excellens iureconsul. .o. Bal. perusinus. Aliud remediū dedit beatus Thomas .2.2.q. cētesima arg. 2. Quod papę manifeste uendētis beneficia principes tales prouisiones non recipiant/quia nō pastores sed fures iudicandi: per fenestras nō per hostium uolentes intrare. Io. 10. c. ꝙ si remedia hominū ad emēdationem eius non sufficiunt quod non est credendum: dicente saluatore ego uobiscū sum usq; ad consumationem seculi qui nunq; ecclesiā deseret. Neq; si idem regnare pōtifex malū permittat propterea ꝙ eam destituat dici opꝰ quia ut inquit Iob .34. Dñs regnare facit hypocritas propter peccata populi. Et Oseæ .13. c. dabo uobis regē in furore meo. Et Gregorius .p. in moralibus. Nonnunq; ex merito plebis ei pi depranantur quatenus procliuius cadāt qui sequuntur. Et non semper princeps populo/ & iudex ecclesiæ pro dei arbitrio dantur/sed prout merita nostra deposcunt/si mali sunt actus nostri & operantur maligna in conspectu dei dantur principes nobis ſm cor nostrum ut diuus. q. Hiero. attestatur. Tollerandū est ꝙ animiter quod ad nostram emendationē oīpotens ordinauit/quia malus: ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus exerceatur: ut ait Aug. super li. Q. Psal. Et oportuno in tpe deus ecclesię necessitati prouidere solet/ q nō derelinquit

.l. Glo. in. c. p principalē. 9. q. 3. & tex & glo. in. c. q̄ ad p petuā. 25. q. 1. Inn. i c. q̄to d cōsuet. & in. c. inq̄sitionis d sent. exco. & ibi p alios Cano.

.m. Glo. in. c. 1. de renun. li. 6.

.n. 40. d. si papa.

.o. d appel. c. Dilectus in. 3. col.

.p. 6. q. 1. exmerito

.q. 8. q. 2. audiater.

.Q. Psal. 54.

sperantes in eo. Et licet multæ sint tribulationes iustorũ / de his tamen omnibus liberauit eos dominus ut ait Psal mographus Psal. 33.

℣ Ad. 15. argu. nđendo dico / qđ sicut de corpore animalis contingit loqui dupliciter. Vno modo totũ corpus sumendo cũ capite: Alio modo corpore ipso sine capite accepto / Ita & de corpore Ecclię. Qñq; enim per ecclesiam nominatur corpus: qđ xpo ueluti capiti iungitur / Qñq; caput & membra simul iuncta nuncupantur. Sic de uniuersali eccłia dupliciter dici põt. Vno modo ut dicit fideliũ oium collectionẽ seu uniuersitatẽ / nullo exẽpto oino Et hoc modo caput simul cũ membris accipitur. Et sic intelligiť cũ] diciť eccłia non potest errare & sponsa xpi & alia id genus. Alio modo loqui contingit cũ membra a capite seiunctim capiuntur. Fideles inq̃ beati Petri uelut capitis & successorę curæ permissi: Illiq; ut capiti uniti: & tunc cũ de illa fit sermo intelligiť de corpore incomparatione ad caput illius. Cum enim nihil referatur ad se ipm neq; possit quis esse sibiipsi subiectus: necesse est ista distincte intelligere / cũ dicitur Petrus caput totius eccłiæ & totius gregis dominici Pastor / & alia id genus in superioribus deducta. similis distinctio fieri põt de regno aliquo / uel principatu: Quandoq; enim simul subditi & princeps nominantur: Aliquando subditi tm̃ sicut dicimus: Hoc regnum est illius / Ille huic regno dominatur. His pmissis ad contraria dicendum est duorę capitũ in eodem corpore absurditatem cessare xpi. s. & papæ: quia hic est caput / ut uicarius xpi: & sic p uno tm̃ capite de iure .r. reputãť. .r. c.2. de cõsue. in 6. c.1. de offi. uica. eo. li. Cle. 2. de rescrip. c. sua de off. uica. 25. d. plectis. 93. d. c. fi.

℣ Ad auctoritatem uero Gelasii nđetur negando consequentiam / quia arguitur ab auctoritate negatiue: & si ibi non habetur aliis in locis deductis hoc probatur. Vel dicendum q̃ licet ecclesia Ro. sit de uniuersitate ecclesiæ generalis / non incõuenit ut illius sit caput illiq; presit: sicut in corpore humano est uidere cuius caput illius partẽ dici

exploratissimũ est:& tñ corpori præesse nõ ambigitur. Simile uidemus in Rege/qui de regno esse dicitur cui pest: Ita & Ro.ecclesia/ꝛ uniuersalis sit pars/tñ uelut membrũ honorabilius (caput.ſ.) illi pꝛsidere firmiter est tenẽdũ. Et hoc probant uerba Calixti papę adducta in.21.arg. partis contrariæ. Vel dato ꝙ Ro. ecclesia uniuersali pesse nõ possit/utpote q̃ illius pars sit:nõ per hoc sequitur quin pertrus/qui ecclesiæ Ro.fuit prelatus uniuersalis ecclię prelatus non sit & uerus xpi uicarius. Pꝛterea si ecclesia Ro. est cęteris plata oĩbus/ ergo & ecclię uniuersali q̃ ex illis constat (ut ſepius supra dixi) Et probatur ex auctoritate Gelasii supra adducta Nec est ẽt inconueniens duo capita esse in corpore mixto/quoꝝ unũ sit principale/ aliũ principali subordinatum:sicut est in ciuitate sub Rege constituta in qua sit rector eiusdem/& cũ eo Rex/tum ciuitatis/ tum regni totius caput & dñs. Præterea non est uerũ pro prie loquendo ꝙ ponantur duo capita separata:quia Papa nõ est caput aliud a capite ipso/quod est xps omnino distinctũ/uerũ illius est uicarius/eius personã in terris referens/oẽmq; ipsius auctoritatẽ & ptatem repræsentans. Papæ quoq; iudiciũ/dei iudiciũ .s. reputatur/ eiusq; tribunal/xpi tribunal existimatur/illiusq; ſnia/dei ſnia censef: Et ideo nõ ꝓprie duo sunt capita/sed unũ oĩno: ut Boni. in extrauaganti:unã sanctã egregie hoc declarat/ qm̃ ubi unũ pp alterũ utrobiq; tñ est .t. unũ. Cum uero dicitur uniuersalẽ ecclẽam Pontifice pfectiorẽ:dico hoc esse falsum/quia cũ papa sup totã ecclĩam princeps a xpo sit positus/dũ Petro ait:super plebẽ meã principẽ te constitui/ ut cantat ecclesia.Perfectior erit ratione ptãs/& respectu auctoritatis uel iurisditionis dignior & maior toto residuo coporis ecclesię/q̃uis quo ad alioꝝ bonoꝝ spiritualiũ plenitudinem ecclia ipsa dignior sit ipso Pont.atq; pfectior. Maior nãq; illoꝝ copia in tanta hoĩum multitudine q̃ in uno homine/q̃uis ſtissimo reperiſ. Põt ẽt pfectio hmõi

.s. De Transl.pla. c. Inter.&.e.q̃to

.t. 8r.d.c.eos.no. glo. de. cle.exco. me.latores in uer bo.officio:

de interiori pfectiõe charitatis intelligi/q̃ pfectionis uiri culũ ab apl̃o noiatur: Hoc mõ & uetula poterit dici Pon. ipso pfectior. Dũ uero dicit Papã esse nõ posse caput uni uersalis ecclĩæ cuius ipse sit membrũ/sed pticulariũ eccle siarum/ex eo q̃ ab illo ptãtem recipiunt: rñdetur negãdo assumptũ. Dicimus enim illũ esse caput uniuersalis ecclĩę collectiue cũ sit director ipsius sicut princeps populi sui.

¶ Ad decretũ uero Constantien & Basilien Cõcilii rñdendo dico decretũ illud nõ loqui generaliter de quolibet Concilio/sed specialiter de Cõcilio Constantien: qđ ex illius p̃fatione p̃ dũ dicit in spũ sancto legitime cõgregata. &c. Et sic de synodo illa tunc congregata Constañ: quo tpe non erat unus Papa certus & indubitatus sed plures scismatici/quoꝝ quilibet p̃tendebat se Papam. Nec dicit dictum Conciliũ habere plenitudinẽ ptãtis supra Papam: sed solũ cõtra eũ qui se papali dignitate p̃sumit exẽptum. Nec miruꝫ si illis casibus teneãt quilibet obedire cõcilio/cũ de causa fidei agatur ad tollendũ. s. scisma & unitatem ecclesię conseruandã/& stante periculo uniuersalis ecclĩæ uel fidei p̃sumit̃ ꝓ .u. Cõcilio: qñ de papæ certitudine dubitat̃: imo tunc si esset certus Papa in causa ꝓprie hereseos is ꝓculdubio ꝑm cõem doctoꝝ sniam subesset .x. Cõcilio legitime cõgregato. Verũ illud cõciliũ non fuit usse/quia tũc cũ tres se gererent ꝓ Pont. Grego. Bñdic. & Ioan. 23. ab his solis factũ est Conciliũ qui Ioanni obediẽtiam p̃stabant/cęteris orbis p̃latis minime cõsensũ prestãtibus: unde speciale cõciliũ potius fuit illud q̃ gñale: & supra reliquos q nõ cõsẽserũt ptãtẽ nõ hñs. Pręterea Marti. .v. papa postmodũ in Concilio creatus illud decretũ concilii irritasse uidet̃: ut patet in epistola decretali Ioannis Hus hereseiarchę errores reprobante: Inter quos duo damnantur præcipue unum / dum noluit Petrum non fuisse nec esse caput sanctę Ecclesiæ catholicæ. Aliud q̃ Papa canonice electus: eius proprio nomine nõ expresso non sit

.u .24.q.1. Arecta. 25.q.1.q̃ ad ppetuã & .c. Sunt qdã.c. omne &.c. Gñali. .x .40.d. Si papa.

successor beati Petri/ nec habeat supmam auctoritatē in Ecclesia dei. Ex hac impugnatione ps Martinum dicti Cōcilii decreta minime approbasse: maxime dū a xpo dicit in pfatione potestatē Conciliū accepisse: qđ de solo Concilio si intelligatur absq; Papa præter causam heresis est falsum/ ut latius probatur in argumentis pro parte contraria allegatis. Præterea constitutio Concilii non ligat pontificem quia aut dicis factam a Concilio cui præest papa. Et tunc dicitur facta a papa tanq; auctoritatē prestante/ ut .y. Iura uolunt tum ciuilia tum canonica/ nō a Concilio. & per consequens successorem nō ligat/ quia par in parē non habet imperiū. Si uero dicis factam a solo Concilio tunc quicquid in ea præter causam heresis fuerit ordinatum/ Papā non ligat tanq; factū a minore/ quia dempta heresis causa/ Papa est supra Conciliū/ ut probatur in argu. partis contrarię. ¶ Ex hoc infert constitutionē factam in Concilio Constantien de congregando Conciliū singulo decennio nō arctare Pontificē/ etiā si in ea foret clausula decreti irritātis. ¶ Infertur & aliud qp ppter lapsum tempus in nulla mora potest constitui quia in oibus conciliis Ro. Pontificis semper excipitur .z. auctoritas & .a. leges dicunt/ ubi nulla petitio/ ibi nulla mora. ¶ Item qp talia statura sunt nulla in prędiciū Ro. Pon.

.y. l. 2§. oīa. C. de uete. iu. enucl. c. hi qui auctoritate de preben. in .6.

Conclusio.

Conclusio.

Conclusio.

.z ď elec. significa sti. 25. q. 1. §. his ita. .a. ff. si cer. pe. l. Vinum &. l. qđ te & utrobiq; no. & de uer. ob. l. si ex leg. cā. &. l. si pupillus

¶ Ad argu. uero quo negatur Petrū supra uniuersalem ecclesiam claues accepisse patet responsio ex solutiōibus datis ad .16. &. 17. argu. quia imo accepit claues super singulas ecclesiæ personas & super ipsam uniuersalem ecclesiam: & in argumentis partis cōtrariæ dū ad dicta p Abb. siculum respōdebitur satis dicetur. Dum uero dicitur de Papa facto furioso qualiter succurratur eccl̄ię. Dico ne ad

b. 7. q. 1. cū pcussio ď cle. egro. p totū

iungatur afflicto afflictio/ dandū illi .b. coadiutorem ad aliorum prelatorum exemplum quibus in furorem uersis uel amentiā sacri Canones de coadiutoribus prouiderūt.

¶ Hieronymi quoq; auctoritati respondetur dicentis/

q̄ orbis maior est urbe quia nō loquitur de potestate aut auctoritate Iurisditionis orbis / respectu Ro. ecclesię seu Apłicæ sedis/sed respectu consuetudinis quæ tanto maioris esse auctoritatis dicitur & roboris firmioris quāto generalior est/a pluribusq; seruatur;sicut de canonicis scripturis seruandis Aug. c. loquitur ſm quam regulam certū est/q̄ consuetudo orbis generalis prefertur cōsuetudini urbis speciali/quā apostolica sedes minime seruari mandauit. Quo casu omnes .d. ligaret/ut Canon ; deberetq; ab omnibus custodiri. Q d aūt de consuetudine Hieron. intellexit/patet quia loquitur de consuetudine in Ro. urbe tunc uigente;qua Diaconi quidaz presbiteris ante ponebantur/cuius consuetudinis auctoritate diaconi plerique suffulcti prę ferendi se presbiteris occasionem usurpare nitebantur/cum tñ contraria esset per orbem consuetudo : & ista est opinio Io. glo. auctoritatem prę allegatam Hieronymi exponentis.

.c.18.d.c.in canonicis.

.d. de const.c.1.11. d.nolite no.d.ab. in.c. ad abolendū de heret.col.2.

¶ Non obstat.xix.argu. quia Hieronymi auctoritas de Pont.nil loquitur. Et licet quando papa est iudicandus / Conciliū tunc sit iudex/hoc tm̄ in causa heresis cōtingit: Nec mirum cū tunc papa esse desinat ſm opi. Io. glo. Vñ licet papa peccet & infatuetur/non tamen ab aliquo iudicabitur nec etiam a Concilio:ut hęc oīa latius probantur in argumentis p contraria parte deductis maxime in 26. Et eodem mō respondetur ad illud Io.15.si quis in me nō manserit mittetur foras & arescet. quia papa peccans nec se corrigens sicut & cęteri peccatores gehennę incendiis mancipabitur/quinimo grauius q̄ alii punietur / quia ut ait .e. Hilarius papa grauiora delicta facit sublimitas delinquentium/nō tm̄ q̄ ppea possit ab humano iudicio cōdemnari. Potest & ille tex. Io. intelligi de eo qui non manet in xp̄o/& sic ab unitate xp̄i discedit: Is autem hereticus est uel scismaticus/quo casu papa subicietur Cōcilio/ ut dicetur in.26.argu.partis contrarię.

.e.25.q.1.nulli.40. .d.homo.

¶ Non obstat uigesimum argumentum/ quia prædicta in contrarium allegata loquuntur in iis quæ pertinent ad fidem quo casu statuta bene per Conciliū in fauores fi dei nequeunt immutari: dicente Leone. E. Pontifice/ quæ ad perpetuam generaliter ordinata sunt/ utilitate in nulla commutatione uarientur; nec ad priuatum commodum trahantur quæ ad bonum sunt cōmune præfixa: Et Hilarius/ Confidimus quod nullus iam ueraciter Christianus ignoret uniuscuiusq; Synodi constitutum quod uniuersalis ecclesiæ probauit assensus/ nullam magis exequi sedem prę cęteris oportere q̄ primam/ quę & unamquamq; synodum sua auctoritate firmauit & continuata moderatione custodit. Item Hormisda prima inquit/ salus rectæ fidei regulam custodire/ & a constitutis patrum nullatenus deuiare; Leo etiam Papa Martiano Augusto rescribens ait/ priuilegia Ecclesiarū & Monasteriorum sanctorum patrum auctoritate instituta nulla possunt improbitate conuelli/ nulla nouitate mutari. In quo opere/ auxiliante Christo fideliter exequendo necesse est huius sanctæ sedis Pontifices perseuerantem exhibere famulatum. Dispensatio enim nobis credita est. Item .E. Gregorius/ si ea inquit destruerem quæ antecessorer nostri statuerunt/ non constructor sed euersor esse iuste comprobarer/ testante ueritatis uoce/ quæ ait. Omne regnum in seipsum diuisum non stabit/ & omnis scientia & lex aduersum se diuisa destruetur/ & dictum est aliquid superius.

.E.25.q.1.q̄ ad ppetuā &.c.pfidim & .c.prima salus &. .q.2.c. priuilegia.

.F.25.q.2. Si ea.

¶ Ad uigesimū primū argu. respondeo q; Apostoli posuerunt in urbibus Patriarchas & primates Petro ordinante & auctoritatem prestante quod &. f. Clemens uidetur asserere/ uel ex potestate deriuata a Petro in illos hoc ordinarunt/ Neq; hoc habet propterea Petri potestatem in aliquo imminuere/ quin ea solus per se facere potuisset si uoluisset; Sed consilium aliorum adhibendum censuit ad tollendum scandalum quod oriri forsitan potuisset/ si

.f.80.d.c.2.

in exordio fidei uoluisset solus omnia ecclesiastica negotia pertractare: Sicut euenit nūc in papa cum consilio Cardinalium negotia peragente/ licet illa possit solus per se expedire eorum consilio minime requisito / Nam ut ait Apostolus non omnia quæ licent expediunt.

¶ Respondendo autem ad uigesimū secundū argum. nego assumptum argumenti. Et dico Concilium nihil statuisse sine consensu & auctoritate Papę præterq̄ in causa fidei: quo casu loquuntur primo inductia Gratiani cōpilatoris decreti & Leonis quarti. In cęteris autem Papæ auctoritas una cum Concilio interuenit prout Bernardus glo. in decretalis epistolę Leonis Papæ expositione cōfirmat/ alias statuta Cōcilii nō .g. ualerent tanq̄ ab inferiore facta. Prima enim sedes ut ait .h. Zosimus unamquāq; synodum sua auctoritate firmauit. Verum auctoritate pōtificis accedente omnia gesta Concilii ualent tanq̄ a pontifice facta/ dum modo aliquid in prędudicium Ro. Sedis non statuatur: Huiusmodi enim constitutiones in sedis apostolicæ p̄iudiciū non tenerent: & generalis approbatio uel auctoritas papę ad statuta talia sedi apostolicę p̄iudiciū afferentia non .i. trahuntur. Et dum dicitur Cōcilia dedisse primatū ecclesiæ Ro. rñdeo q̄ non tradiderūt sed datū/ a xp̄o cōprobarunt diuinam uoluntatem facto ipso probantia & debitæ executioni mandantia. Et hoc uidet Iulii papæ auctoritate & symachi comprobari: ut dicetur in .26. argu. partis contrariæ.

.g. 3.q.6.dudū .2. q.6.ideo .17.d.per totum.

.h. 25.q.1.c.1.& §. his ita.

.i .c.1.d.iu.iur.li.6 .c. uenientes d.iu. iur.

¶ Licet in rñsione ad .15. arg. aliqua dixerim ad solutionem .23. arg. pertinentia / tñ pro clariori premissorę intelligentia dico papā monitionibus & exhortationibus q̄tuz fieri potest ad mentis sanitatem & in rectam uitam dirigēdū/ aliaq̄ remedia oportuna adhibēda/ quibus tū illius saluti / tum cōmuni Christianorum utilitati/ consulatur / de quibus in superioribus suz loquutus: Cum aūt ab illo oēs prelati dependeant nō est prędscindendus. Est. n. caput

.k. 19.d.c.ita dñs. de elect .c. fundamēta li.6.ī pric.

.l. Math .18. c.

.m. 40.d.si papa.

.n.9.q.3.c. Alioq.

.o. 13.c.

.p. Math.ulti.c.

.q. 6.q.1.si oīa de pen.d.3.c.penul.

ecclesię suas uires in reliquum corpus .k. diffundens/ uñ sicut caput in corpore naturali in quo omnis sensus/motus/uirtusq; constat/inq; eo omnis tota uis uitæ consistit/ si languet a corpore præcidi nō iubetur a .l. Saluatore cę tera membra languentia mandante proiici / & a corpore separari: Ita & Pont. a quo ut ait .m. Bonif.papa post deum salus uniuersitatis fidelium specialiter dependet non est ab ecclesia remouendus/q̄uis scelerosus:dei quippe solius iudicio reseruatur: & ut ait .n. Symachus. Nolite eas animas inquisitionis non habere formidinem:quas deus suo prę cęteris reseruauit examini:Non habet apud illum reus de allegationis nitore subsidium.&c. Melius est etiā ut ait Susanna illa upud .o. Danielem incidere in manus hominū/q̄ in manus dei uiuentis/Neq; propterea credendum est xp̄m ecclesiā suā uelle destituere/cū qua usq; ad consumationem seculi futurū se.p. promisit.q; si papę crimina in hac uita non puniuntur/in alio seculo acrius plectenda seruantur/ut .q. Anacletus& Chrisost.aiunt. Quare ordinatissime factum est/si deus papā a nullo pręter hęresis causam uoluit iudicari:in hoc quippe diuinæ prouidentię ordo perspicitur:dum prima in posteriora agunt/ monendo/regendo/& corrigendo/nō econuerso . Vnde cum papa sit primus in mundana Hierarchia/ ita debuit īstitui & ordinari ut ipsum omnes alios iudicantem soli xp̄o conueniat iudicare'. Ideo' Glosa.super Psal.50. ibi Tibi soli peccaui &c. ait/quia oībus rex est superior ideo a'deo tantū qui maior est/puniendus.In causa'itaq; hęresis tm̄ qui maior est puniendus.Rō'aūt quare in causa hę resis tm̄ possit iudicari assignatur in.26.argu.partis cōtrarię.Et licet manifeste contra ecclesiā facienti & illaz scandalizanti de facto sit obuiandum & resistendum: non tñ propterea est condēnandus uel deponēdus:quia si argu. istud procederet/posset quilibet subditus contra dominū delinquentem insurgere/illūq; punire siue clericum siue

profanum quod Boemoꝝ erat argu. uolentiũ clerũ delin quentem corrigere in Cõcilio Constantieñ damnatum.

℣ Nunc ad allegata loco. 24. reſpondeo negando con ſequentiam/ꝙ ex quo Petrus poſt xp̃i reſurrectionẽ ma ioritatem p̃eminentiamq; inter alios eſt ſortitus: non mi rum ſi hoc Apoſtoli neſcientes utputa futurę p̃lationis ig nari de hac ſuperioritate inuicem diſceptabant: Et l3 ſci rent principatum Petro a domino repromiſſum dicente: Tu es Petrus &c. tñ cũ adhuc forent ſcripturaꝝ ignari/ & in fide minus ſtabiles/neſciebant adhuc eſſet ne xp̃s pro miſſionem illa adimpleturus. Verũ poſt reſurrectionẽ do minicam xp̃i ſn̄iam & uoluntatem plenius cognoſcẽtes iudicio magiſtri paruere/illiuſq; ordinationi acquieuere: Petr;ũq; deinde principẽ eoꝝ eſſe uoluerunt/ut .r. Anacle tus teſtatur. Dum aũt dicitur ꝙ qui maior eſt fiat ſicut mi niſter/nõ propterea prohibuit Ap̃lis uti ſuperioritate iu riſditionis/ut quilibet reputaret ſe minorẽ aliis reſpectu officii & poteſtatis/ſed reſpectu humilitatis/ ut quo eſſet quis maior eo forer humilior. Iuxta illud eccleſiaſtici q̃to maior es tanto te humilia in omnibus. Et .s. Grego. oẽs inquit ſm humilitatem pares ſumus. Et dum xp̃s domi nationem Ap̃lis interdixiſſe quibuſdã uidetur: rn̄deo ꝙ uerbis Euangelii diligenter conſideratis in oppoſitũ facit illa auctoritas: quia nõ omnis principatus ſed tyrannicus tm̃ interdicitur/ſicut principes gentiũ faciebant / ſubditis ut mancipiis imperitantes. Duplex quippe eſt dominium ſm Tho. in apoſtilla ſuper Math. Vnũ p̃ſidentiæ / & talis dominatus prelatis conuenit: & hoc apoſtolis nõ interdi citur: qđ p3/quia xp̃s ut canit eccleſia Petro dixit: Sup ple bem meam principem te conſtitui: & de apoſtolis Pſalm. 144. dicitur. Conſtitues eos principes ſuper omnem terrã. Et de exercitio paſtoralis p̃ſidentiæ cõmiſſę petro dicitur Io. ulti. c. Paſce oues meas. Alterũ dominiũ eſt ad ſeruitu tem relatiuũ; & hoc a xp̃o apoſtolis interdicitur: Hoc tam

.r. 21.d. In nouo.

.s. 22.d. de Cõſtan tinopolitana.

.t'.95.d.'ecce & .c. esto.45.d.due prima.pet.c'fi.

.t. Apl'us Petrus ſuis in epiſtolis quá Hier.prohibet oĩbus ꝑlatis in ſubditos exercere;quoꝝ officium eſt ut ſuas utilitates negligãt/& illoꝝ procurent:ut Chriſoſt. ſup Math. loco prẽallegato affirmat.

℣ Non obſtant.25.loco deducta/quia Paulus nõ negat Petri auctoritatẽ/ſed tm̃ ſui Euangelii ueritatem oſtendit tria ponens:Vnum q̃ apoſtoli quibus cum ſuum cõtulit euangelium ut uerum approbarunt. Alterum q̃ nihil ſupleuerunt uel addiderunt:Tertium q̃ in ſuam ſocietatem ut uerum apoſtolum receperunt: quare ratione perfectionis doctrinæ aliis Apoſtolis non fuit inferior;Petro autẽ in duobus par fuit/quia & ipſe a xp̃o erat immediate apoſtolus conſtitutus;Inſuper ab eodem in euangelio inſtructus ut Petrus.Quoad iurisditionem uero Petro longe inferior:Nec latebat Paulum Petrum eſſe caput cum ab eo cephas appelletur/quod caput ſignificat. Et licet Paulus a Chriſto immediate apoſtolatum acceperit ut & cẽteri Apoſtoli;Petrus tamen alioꝝ caput eſt inſtitutus a domino:qđ ex eo patet/quia Paulus ad Petrũ uenit cum eo de euangelio collaturus/licet eſſet a xp̃o prædicator gentiũ conſtitutus. Et ut inquit Hieronymus ad Auguſti.Paulus non habuiſſet ſecuritatem prædicandi Euangelium / niſi Petri & eorum qui cum eo erant fuiſſet ſententia roborata:ut ex fine epiſtolæ ultimę ipſius Petri euidenter apparet. Et dum dicit creditum ſibi euangelium præputii/ ſicut Petro circunciſionis: non per hoc facit ſe parem Petro/quem Eccleſiæ caput appellat:Nec credidit Petri poteſtatem ad circunciſos reſtrictam / licẽt eo tempore quo Hieroſolimæ & Anthiochię morabat/multos tum ex Iudeis tum ex gentibus ad fidẽ conuerterit:ut de Cornelio centurione legitur Act.12.ca. Et dum Glo. dicit principaliter ſicut Petro fuiſſe creditum Euangelium uerum dicit quo ad prędicationis non autem prelationis officium. Non obſtat quod de ſocietate dicitur Petrum fuiſſe ſociũ

Paulo qđ ęqualitatẽ significare uidetur/nõ superioritatẽ: Cum superior non soleat socius appellari: quia dico hoc falsum sicut in libris .u. Regum apparet: ubi dicitur fuit Rex Saul & socii eius ad quęrendum Dauit: & dominus discipulos suos .x. fratres appellare non erubescit. qꝫ uero Paulus Petro restiftit hoc nullam in Paulo æqualitatem uel superioritatem arguit: Licet enim in causa fidei (prout illa erat) subdito erranti prelato contradicere/ illumqꝫ repræhendere: ut .y. Grego. ait: sicut & papę scandalizanti ecclesiam licitum est resistere: ut tradit .z. Gelasius & Innocen. quartus. Ad dictum deutoronomi diis non detrahes. &c. Dico talem reprẹhensionem fuisse fraternam/ non detractionem uel maledictionem. Nec obstat dum .a. Hiero. ait Paulus petrum non repræhenderet si se non imparem sciret: quia loqnitur de uitæ puritate/ & sanctitate/ non de potestate ecclesiasticæ dignitatis / qua quilibet petro est inferior: Et licet petrus esset omnibus superior humiliter tolerauit exemplo suo ad humilitatem nos .b. inuitans: quod & eius successores plerosqꝫ fecisse legimus petri exemplũ imitatos .c. Vel dici potest paulum petro parem fuisse quoad fidei defensionem/ non quoad dignitatem prelationis: ut dicit beatus Thomas .D.

.u. primo Regũ .23.c.

.x .Io.20.c.

.y .2.q.7.paulus dicit.

.z .1.q.7. & si illa Inno.in.c.iqsitiõs .de sentẽ. exco. & in.c.q̃to.đ cõsuet.

.a.2.q.7.Paulus petrum.

b .2.q.7.Nos si in cõpetẽtr.c.petrus. &.c. si quis.

.c .2.q.5.c. Mãdastis &.c. audituus.

D.2. fe.q.34.ar.4.

¶ Dum autem .26. adducuntur exempla in act. apostolorum & primus est electio Mathiæ: Dico qꝫ petri electio facta una cum aliis Apostolis de Mathia/ non arguit defectum potestatis: quin illam solus facere potuisset si uoluisset cum esset ptinceps aliorum/ sed facta fuit de cõmuni consensu ratione pacis & unitatis seruandæ: quod Chrisostomus locum illum exponens manifeste sentire uidetur/ dum dixit qꝫ petrus omnia facit cõmuni omnium uoluntate. Et nihil agit principaliter aut quasi dominus. &c. Et infra multitudini populorum electionem cõcedit ut ipse a contentione liberaretur/ & alii honorem exhiberet/ & infra quid ergo. &c. Oportune uero primus petrus

hmõi rei dominatur quia ipſe oẽs in ſuã poteſtatẽ accepe
.d.21.d.c.1.luc.22.c rat. Ad eum enim dixit .d. dñs. Tu aliqñ conuerſus cõfir-
ma fratres tuos. &c. Videmus etiam ſæpius geſta in Con
.e. c.1.de pac.c.1.2. ciliis pñte Papa .e. Concilio & non papę adſcribi / & ita
&.3.d hisq̃ fi.a pl. ſoluuntur illę primę tres rationes ſupra adductę ad idem
c.1.de.ſponſ.17. q. fere tendentes. Ad ultimũ uero de miſſione Petri & Ioan.
4.conſtituit. &.c. in reſponſione ad.3. argu. plenius eſt ſupradictum.
diffiniuit.16.q.1.c ℣ Non obſtat argumentum.27.loco adductum, quia l;
multus.&.c. fęlix. poteſtas Epi ex xpo ſit a xpo, non tamẽ eſt immediate ab illo
ſed Petro mediante & ſucceſſoribus ſuis. Et ſi apoſtoli ha
buerunt & diſcipuli immediate iurisditionem a xpo ut
p̃ria uident innuere: nõ ſequit ergo Epi & ſacerdotes eis
ſuccedentes, quod duobus patet exemplis: Vnũ eſt hmõi
Nam in principio creationis indiuidua ſpecierũ fuerũt fa
cta a deo immediate, propagatio tñ illorũ non eſt a deo
q̃tum ad ordinem ſuppoſitorũ agentium immediate / imo
fiunt uirtute cęleſti / aliiſq; ſecundis cauſis mediantibus.
Sol enim & homo generant hoiem ſm Ariſt. in.2. phiſic.
Sicut igitur non ualet hęc conſequentia. Elementa alięq;
principales mundi partes fuerunt imediate a deo ꝓducta:
ergo in ꝓpagatione rerũ inſtitutarũ oĩa quę fiunt a deo
imediate procedunt, ita nequaq̃ & hęc eſt bona: Xps ab
initio dedit ptãtem iurisditionis apoſtolis & diſcipulis /
imediate ergo & eorũ ſucceſſoribus. Voluit enim illos tñ
non ſucceſſores ſpeciali dono inſignire. Alterũ eſt exem-
plum regimine ordinis polytici conſiderato. Sicut enim
xps paſtor & princeps dũ adhuc pręſens eſſet in regno mi
litantis eccleſiæ ſm conuerſationem humanã p te apſos
diſcipulosq; alios diuerſis in iuriſditionibus inſtituiſſe di
citur: Nõ per hoc ſequitur q; eo abſente & inter hoies mi
nime cõuerſante alii in regno eccleſię ſuccedẽtes primis
ab eo inſtitutis, ab ipſo dicantur immediate inſtituti. Po-
terũt enim a ſuo uicario generali inſtitui / cui totius prin
cipatus curã cõmiſit: Sicut euenit cum aliquẽ magnũ Re

gem contingit peregre proficiſci: qui uicegerentẽ ad uniuerſi regni negotia cũ ampliſſima ordinandorũ oium poteſtate conſtituit/cui officialiũ & miniſtrorũ prõ tempore uacantiũ prouidendorũ curã cõmiſit: Ita credendũ eſt etiã xp̃m cęlũ petiturũ/& a militante eccleſia ſuam uiſibilem p̃riam ſubtracturũ Petro totius eccleſię regimen cõmiſiſſe. Præterea cũ (ut ait .f. Vrbanus papa) Eccleſia quotidie Epos generet: ergo ab eccleſia immediate ptãtem accipiunt nõ a xp̃o: Vnde licet Epi propter ſimilitudinem officii uel poteſtatis apoſtolorũ ſucceſſores dicant: in mõtiã recipiendi longe differunt. Neq; eſt bona ſimilitudo papę & aliorum/quia illi ſunt particulares uicarii / ille uero uniuerſales: particulares autem uicarii ab alio conſtitui poſſũt a dño a .g. uicario. ſ. generali. Vicarius autem generalis non poteſt niſi a dño immediate conſtitui. Ampliori pręterea prærogatiua uoluit xp̃s præ aliis Petrũ honorare: a quo unice amabatur. Rñdetur & alio mõ negando aſſumptũ/quia nullibi reperitur xp̃m apoſtolis iuriſditionem dediſſe/ ſed Petro tm̃ & ſucceſſoribus: & ab ipſis in alios deriuandam: ut in argu. cõtrarię partis deducetur/& ſupra eſt tactũ in rñſionibus ad alia argu. Et eadẽ reſponſione tolluntur alia ſuperinducta. quęcunq; ligaueritis. &c. & quorũ remiſeritis peccata &c. quia de poteſtate ligandi & ſoluendi in foro conſcientię loquũtur. Minus ẽt obſtat Lucę auctoritas: de miſſione diſcipulorũ ad prædicandum & baptizandũ/quia miſſio hmõi nullã ptãtẽ iuriſditiõis importat: Ad certũ pręterea locũ eſt reſtricta dũ ait in uiã gentiũ ne abieritis & tẽpore morte xp̃i. ſ. terminata. A fide nanq; apoſtatãtes poteſtatẽ ſibi conceſſã amiſere: q̃ ſi poſt reſurrectionem tam p̃dicandi facultatẽ q̃ iuriſditionem diſcipuli accepiſſe dicantur per id quod dixit. Sicut miſit me pater uiuens/ego mitto uos &c. Dico neutram fuiſſe tunc datam diſcipulis/quia facultas prędicandi competit ratione ordinis .ſ. diaconatus .h. unde

.f. 68.d.c.fi.

.g.d offi.uic.c.ſua

.h.25.d. plectis.9z. .d. in ſancta.

post sancti spiritus missione; nulli nisi diaconi pdicabāt: quis nunc prædicandi officium solis competat. i. sacerdotibus. Nullū aūt ordinem discipulis aliis a domino collatum legimus nisi solis apostolis in cœna dñi dicēte .k. illo. Hoc facite in meam cōmemorationem: unde Xps pdicandi ptātem dedisse uidetur/mō tamen debito peragendam/ ordine .s. diaconatus prius rite suscepto fm ordinationes a Petro & aliis apostolis supra hoc faciendas. Et idem de facultate baptizandi dicendū est: q̄ in primitiua ecclesia diaconis solis cōpetebat ut ex actibus Apłoꝝ apparet/ de Philippo Eunuchū baptizante act.8.c. aliisq; cōpluribus/ut nullam potestatem baptizandi discipulis aliis præterq̄ apostolis dederit/ sacerdotibus iam in cœna ab eo constitutis; Multoq; minus his iurisditionē aliquā concessam dixerim per premissa. Et dictio sicut nō semp importat omnimodam similitudinem ut est uidere cum xps discipulis ait .l. Estote perfecti sicut pater uester perfectus est: & tamen clarum est creaturaꝫ nullam posse illius perfectioni aliquatenus comparari. Non obstat q̄ una dispositio debeat plura pariter determinabilia q̄ualiter determinare quia illud procedit; nisi aliter de mente disponentis constaret/uel de aliquo illoꝝ esset specialiter a disponente prouisum: ut Iuristę aiunt in locis prælegatis: prout est in proposito. Prius enim xps petro prouidit q̄ aliis dicendo. Tu es petrus &c. ut ex serie textus euangelistę Math. apparet: unde licet postea dixerit aliis: quęcunq; ligaueritis &c. Intelligit salua potestate petro prius principaliori modo concessa: ut habetur in .xi. argumēto partis contrariæ. Et dum dicitur non posse differentię rationem congruę inter petrū & alios assignari/ q̄ potestas data Petro in sūmū pont. a xpo imediate deriuet/data uero apostolis & discipulis nō continuetur in episcopos & curatos: multiplex potest ratio assignari. Vna q̄ potestas data petro cū amplissima sit/& ab hoie puro dari nō possit.

.i .16.q.1. adicim⁹ d heret.c.cū.ex in iuūcto i &.c.excoī camus.§. qa uerc. .k.Math.27.c.d cō sec.d.2. In.xpo.

.l.Math.9.c.de sū. tri.c.2.

Opꝫ ut ab eodē qui illā dedit petro/ xp̄o.ſ. ad ſucceſſores
continuetur: ptās uero apl̄is & aliis diſcipulis limitata cū
ſit & coarctata/ab hoīe pōt concedi: ſicut cū papa aliquez
ad eꝑatum promouit uel alicui curā aſſignat/ ei tantā tri-
buit ptātem q̄tam habet eꝑs quilibet uel alius curā habēs
aīaꝝ/& ſi a xp̄o foret inſtitutus. Altera quia uicarii parti-
culares poſſunt inſtitui .m. a uicario gñali: gñalis aūt nō .m.d̄ off.uica.ſua.
niſi a dño/& ideo nō eſt neceſſariū a dño inſtitui pticula
rem uicariū ſicut gñalem. Tertia rō/ quia ſtatui papatus l̄z
nō ſit ptās ordinis adnexa quaſi ex debito: tñ iuriſditiōis
plenitudo eſt illi adnexa. Papatus.n. ſtatū p̄latiōis ſignifi
cat cū plenitudine ptātis/q̄ ptās cū ſit ei a deo inſepabil̄r
attributa ad ſucceſſores cōtinuaꝛ/qđ ſecus eſt in aliis eꝑis
& ſacerdotibus/quoꝝ ſtatui de neceſſitate nulla ē annexa
iuriditiōis ptās/q ſi illis diuino iure foret adnexa nō poſ-
ſet ab hoīe inuicē ſeparari: qđ.n. deus cōiunxit/ hō nō .n. .n. đ tranſl. p̄l.c.l3
ſeparet. Papa āt pōt facere uerū eꝑm & uerū ſacerdotē ſu- & .c. q̄to. Math.
bditis iuriſditiōeq; carentes: ut hoc tū Theologi affirmāt c.18.
tū ſacri canones cōprobant/ & papa quotidie creat eꝑos
nullatenētes uulgo appellatos/ qa eꝑatus ipſoꝝ in infide
liū terris cōſiſtit/in qbus nullā poſſunt iuriſditionē actua
lem exercere. Quarta rō ē diſſimilitudinis qa diſſimilis ē
eꝑoꝝ quo ad apl̄os & curā hñtiū quo ad diſcipulos ac ip
ſius papę quo ad petrū ſucceſſio: qa petro in determinata
& certa iuriſditiōe papa ſuccedit/tū quo ad territoriū/ tū
quo ad caſus ſiue ptātis extēſionē/nō ſic eꝑi apl̄is nec hñ
tes curā diſcipulis: ut eſt clarū. Quinta rō eſt .o. unitatis .o.24.q.1.c. logt.
eccl̄ię cōſeruatio. Cōgruētius.n. uī ut alioꝝ p̄latoꝝ ptās
a gñali uicario q̄ a xp̄o imediate deriueꝛ ſicut ptās papę:
ut in ſupioribus eſt oſtenſum. Pōt tñ dici eꝑoꝝ & ſacer-
dotū ſtatus a deo dupliciter inſtitutus. Vno mō generali-
ter & implicite & quoad uirtutē in petro/quia petrus fuit
uerus cuiuſlibet Parrochiæ rector ſicut in quaternario bi
nario & ternario numerus quoad materiā & uirtutem/

non quo ad formã inclnditur/ita in Petro utrunq; statũ/ tum q̃tum ad materiã/tum quo ad uirtutem xp̃s instituit qa in eo fuit potestas dioceses & parrochias Epis & ꝑsbiteris assignandi. Alio modo explicite quo ad territoria & casus ac potestates determinatas: & hoc est falsum/ ut in superioribus est probatũ:& habet plene in.37. argu. partis contrariæ. Alia etiã ultra prædicta potest ratio assignari/quia ex una parte est certa determinatio/ex alia oĩno incerta.Nam electio papæ est certa &ꝺeterminata/ qa a cõitate uniuersalẽ ecclesiam repsentante est celebranda. Ro.s.ecclesiæ Cardinalibus/Cõitas uero ad quã pertinet electio Epoꝝ uariabilis est ac prorsus incerta.Expedit .n. sæpius Epatus/& nouos insuper Epos creare ob gentium plerunq; multitudinem nouiter ad fidem conuersam/ ad quas Epoꝝ electio spectare contingit/propter quod uicario generali de talibus ordinandi oportuit a domino facultatem concedi.

p.c.Abbate ꝺ uer. fig.lib .6. .q. 66.d.c.fi.

℣ Ad.28.argu.dic q̃ petrus successit xp̃o ĩ uicariatu generali non Iacobus/quia in uita xp̃i non fuit Ecclesia Hierosolimitana/sed post xp̃i resurrectionem. Vnde non potest Iacobus dici xp̃i successor in ecclesia quę non dũ .p. erat. Præterea cum fuerit factus a petro ecclesię Hierosoli mitanę .q. ep̃us/quo modo dici potest illo maior a quo potestatem accepit/ut supra proxime latius dixi.Chrisost. etiam ait exponens illud Io.ulti. sequere me: quod .aco. licet post ascensionem dñi specialem curam loci illius habuerit/petrus tamen uniuersalis ecclesię curam obtinuit. Quod uero petrus xp̃o immediate Hierosolymis successerit ex eo patet/quia ibi plura ad summi pontis munia exercuit:ut ex actibus apl̃oꝝ apparet.Et licet Hierosolyma ob xp̃i passionem fuerit gloriosior/Roma tamẽ pro summi pontificis sede fuit aptior:a xp̃o quoq; prælecta ut.r. Nicolai anacleti/ & aliorum sanctissimorum patrum testimonio comprobatur.

.r.22.d.c.r.&.2.24. q.1. rogamus.12.q .1.futurã.q fil. sint leg.c. p uenerabi. §.rationibus.

Rñdendo ad.29.argu.Dico esse falsuꝫ Petrũ ab apl̃is principatũ consecutũ fuisse imo ab ipso dño primũ/cuius uoluntati apostoli consensum p̃buere/ prout idẽ .s. Ana. asserit inqens: Licet oẽs eẽnt apli/ Petro tñ a dño concessum est & ipsi inter se uoluerũt id ipsum ut reliquis oĩbus p̃esset apl̃is & cephas.i.caput & principatũ teneret apostolatus.Vñ Chrisost.super illud Ioan.ulti.Pasce oues meas. Eximius inquit apostolorꝫ erat Petrus & os discipulorꝫ & uertex collegii.Vñ & negatione deleta cõmittit ei plationem fratrũ.Hoc manifestius ex uerbis .t. Leonis papę apparet dicentis: Huius muneris sacramentũ ita dñs ad oĩuꝫ apostolorꝫ officiũ pertinere uoluit/ ut in btissimo Petro oĩum aplorꝫ sũmo p̃ncipaliter collocaret: ut ab ipso q̃si a quodã capite dona sua uelut i corpus oñe diffũderet &c. Igr nõ Petrus ab apostolis sed a dño principatũ obtinuit qa sũmus apostolorꝫ ab eo cõstitutus: tuñ .u. Iul. papa inquit & sicut brũs petrus aplus primus fuit oĩuꝫ apostolo.ita ecclesia suo noie cõsecrata dño instituẽte/ prima sit & caꝑ ceterarꝫ. Et ls uicarius petri a Lud.appellet/ i.ppria est illa locutio cũ papa Petri uicarius appellat.Cõgruentius.n.xp̃i q̃ uicarius Petri dr/ sicuti uariis in locis a sacris cano. x.nũ cupatur.uñ dicendũ est Impatorẽ ut imperitũ & canonũ ignarũ ea ꝓlocutũ nec incauta unius locutio ueritati p̃iudiciũ põt .y. afferre. At si dicat cur cõstitutio illa impatoris ita loquẽtis incaute inter decreta Pont.fuerit collocata: dico ad aliũ finẽ iisdem fuisse inserram. uerba uero illa enunciatiua in p̃fatione incidenter ad aliũ effectũ ꝓlata nihil habent .z. officere/ p̃sertim ab eo dicta qui nullã super hmõi disponendi facultatẽ habet ueluti si aliquis regem aut dũm quenq̃ nominet/ q utiq; nõ ppea Rex erit uel dñs cum non sit in illius potestate hoc facere. Vel dicendum est uicarius Petri .i. successor uel uicem gerens/ prout .a. Iulius papa asserit Petri se uicẽ gerere/ nõ tamen est uicarius Petri.i.ab illo factus/ sed a xp̃o i psona Petri

.s. 22.d.c.2.

.t.19.d.ita dñs de elec.c. fundamẽta. in prin.li.6.

.u. 3.q.6. dudum.

.x. de transl. p̃l.c. inter &.c.q̃to d̃ reiud.c.ad aplice.§. nos igitur li.6.

.y.8.d.c.ueritate& .c.frustra.

.z. ff.de donat.l. ex hac scridruta / ubi late p Bart. & moder.C.d testa. l.mil.l.ex his p canon.i.c. si cautio q̃ fide instru.

.a.2.q.7.in sancta. de hom.c.i.li.6.& doc.c.inter & q̃to de transl. prel.

Præterea ut in ſuperioribus eſt dictū nō eſt uerū/ q̄ papę ſucceſſor dicatur p̄deceſſoris uicarius: ſed nouus papa ex electione Cardinaliū ſuſcipit iurisditionē a xp̄o/ ut ſacri .b. Canones uolunt. Impoſſibile eſt p̄terea ptātem hanc ab uniuerſali eccla dependere/ cū ipſa in mēbris ſuis quotidie ligandi & ſoluendi poteſtate indigeat quæ fuit data Petro & ſucceſſoribus ſuis. Et dū dicitur papa habere ptātem a Conciliis/ hoc eſt falſum & in contrariū eſt auctoritas .c. Symachi dicentis ptātem papę a dño prius conceſſam/ poſtea a Conciliis cōprobatā: & hęc cōprobatio neceſſitatis eſt nō uoluntatis/ quia minor maioris geſta nequit infringere (ut ſępe dixi) Et l3 tex. ibi dicat ſingularē tradidit ptātem: Archid. exponit/ tradidit. i. traditā eſſe oñdit. Vel dic tradidit ſecūdario non principaliter/ prius. n. illā ſibi tradidit xp̄s: ut ibi manifeſte dicitur.

.b. 23. d. i noīe dñi de elec. c. licet.

.c. 17. d. §. hinc ēt.

Rñdendo ad .30. dico claues datas uniuerſali ecclię non in oībus membris eius ſed in aliquibus/ & plenitudo eſt illi in uno membro tm̄ principali/ quod eſt caput/ Ro. .ſ. Pontifex. Et ita dicimus datas claues eccliæ: uñ de poteſtate ligandi & ſoluendi ſolis ſacerdotibus eſt permiſſus: Petro uero ſoli data eſt .d. plenitudo poteſtatis/ ut latius probatur in argu. partis contrarię/ maxime in. 34. & .35. argumētis. Vel dic datas claues eccleſię p̄ miniſteriū Petri in mēbra ipſius eccleſię diſtribuendas prout uiderit expedire. Petro quippe ut .e. Alex. 2. afferit p̄ oībus & p̄ oībus claues ipſæ a dño conceſſę fuere: & intellige pro oībus .i. pp omnū utilitatē: & hæc ſolutio oēs contrarietates euacuat ſi recte conſideret. Vniuerſalis enī eccleſia hmōi clauium oīno eſt incapax: ut latiſſime probatur in argu. partis contrariæ arg: 33. 34. 35. Et ideo dicuntur claues eccleſię qa p eas pādit & excludit aditus eccleſię/ nō p hoc q̄ ſint datæ uniuerſitatis ecclię/ ſed illi p̄exiſtenti Pont. ſicut claues Caſtelli dicuntur cōmiſſe cuſtodi & nō caſtello/ q̄uis Caſtelli claues appellentur. Notandū eſt ēt q̄ propter uni

d. 2. q. 6. decreto. d Aucto. & uſu pal. ad honorem.

.c. 24. q. 1. Audiuimus. 21. d. c. 1.

tatem membrorꝫ in corpore ecclesię ipsum corpus eccle-
się dī recipere: facere aliquid uel habere & alia id genus/
quæ proprie unū ex suis membris recipit/ facit uel hēt: lz
illud tale uniuersitati mēbrorꝫ possit nō cōgruere/nec ue
raciter dici queat de ea/sed tm̄ per figurā Synedochen to
tum a parte denominando. Sicut in corpore naturalis ho
minis exemplū manifeste patet. Homo nēpe crispus uel
caluus dicitur/cū hęc qualitates uni tm̄ mēbro inhereāt:
ita est reperire in corporibus p similitudinez dictis. Plura
siquidem uni populo tribuuntur/quæ lz pleriscꝫ cōpetant
toti tm̄ populo possunt minime cōuenire. Vnde glo. expo
nens illud apli ad .f. Corin. Sedit populus meus māduca
re & bibere: Inquit populus. i. aliqui ď populo/totū ꝑ par
te ponit. Sic in propposito pp unitatez in ecclesiæ corpore
multa quæ quibusdā tm̄ cōueniunt toti ecclesiæ corpori
attributa leguntˊ: Vt potestas clauiū ligandi & soluendi a
peccatis solis sacerdotibus competens/& in quibus subie
ctiue & dispositiue esse potest dicitur ecclesię data / cuius
mēbra sacerdotes existūt. Vnde .g. Archid. Canonū inter
pres eximius inquit: Ecclesia dicit facere quod eius mi-
nistri faciunt/puta baptizare/peccata dimittere / & alia id
genus. Propter unitatē etiā hanc mistici corporis nō solū
dicitur ecclesia habere claues quas prelati habent/sed etiā
ꝙ xp̄o capiti tm̄ conuenit/nōnunq̄ ipsi ecclesię tribuitur
ſm Aug. exponente; illud Apoc. 2. c. Qui uicerit & seruat
opera mea dabo ei potātem super gentes & Reges eos in
uirga ferrea: & sicut uas figuli cōminuentur/sicut & ego
accepi a patre meo. &c. sic ait. n xp̄o habet ecclesia hanc
potestatem sicut dicit apostolus cum illo oīa nobis dona
uit. Vbi est considerandū cum aliqua leguntur ecclesiæ at
tributa/est aduertendū cuius respectu ei talia tribuantur:
cū non oīa omnibus conueniant/sed q̄dam quibusdam/
quędam aliis/quędam uni: & ut singula singulis .h. con-
grue referantur. Quare Aug. pluribus locis maxime sup

.f. epſa. 1. 16. c. Exodi. 32. c.

·g. de consec. d. 4. queris.

.h. ff. ď usu. & hab. .l. plenū. §. quitii. ď uer. sig. intellig.

Psal.17.&.21. Attende inquit regulam unitatis & corporis q̃si.n. una psona est caput & corpus ideoq; una uoce utit caput cũ mẽbris/ꝛ ea quę dñt ad diuersa referantur:q̃dã enim soli capiti cõueniunt:q̃dam solis mẽbris; q̃dam capiti & mẽbris. Item q̃ mẽbris conueniunt/q̃dam ptis/q̃dã pñtibus/q̃dam futuris/q̃dam perfectis/ q̃dam imperfectis conueniunt:& tñ in tanta diuersitate una est uox & quasi una persona loqui uidetur. Ex quibus patet qualiter intelligenda sit auctoritas sanctoꝝ dicens Ecclesię catholicæ datas esse claues/quia non in tota cõitate & mẽbroꝝ multitudine sunt concessæ/sed in aliquibus tm̃ .s. in principibus/ Epis & presbiteris; ut ait Hier. Et in istis ut singularibus non ut collegio attributæ: ut late est probatũ in.35.argumento &.34.partis contrarię.

¶ Ad.31.argu. respondendo dico illa uerba.dic ecclesię de platis ecclię nõ de uniuersali ecclesia intelligenda ſm Aug. Chrisost. Et oĩum antiquoꝝ doctoꝝ sniam: quã canonũ sacroꝝ .i. interptres sectari uidentur: Neq; uero põt illa euangelica auctoritas de uniuersali ecclesia intelligi. Primo quia uidetur impossibile denunciationẽ hanc illi posse fieri cũ nunq̃ uel rarissime congregetur. Interim igr̃ iustitia deperibit qd est ablonũ/nec psumendum est xpm dei sapientiã uoluisse hoibus de uento seruire. Legem añt iustã esse op3 atq; .k. possibilẽ .l. Impossibiles pterea cõdiciones a iure respuuntur/nec quisq̃ sapiens legis lator ad iudicem aliquem remittit/qui in actum iurisditionis exire non possit audiẽdo querelas/illasq; fine debito .m. terminando. Confirmatur hoc p dictũ Arist. in li. de somno & uig. ubi inquit/cuius non est potẽtia eius non est actus & econtra. Sed penes ecclesiam nõ sunt claues / uel potentia ligandi & soluendi ut in argu. partis contrariæ arg.37. &.38. manifestius apparebit: ergo fruſtra ad illã recurritur uel eius iudiciũ expectatur. Præterea dato q̃ frequentius fieret ecclesię cõgregatio/ in uno determinato loco ut sit

.i. de iud. c. nouit.

.k. 4. d. erit ãt lex. .l. ff. de cõd. & demõ .l. obtinuit & de uer. ob. l. iposſibilis cũ similib⁹ .m. c. fi. de cler. exco. mini. & ibi per cano. c. si clericus fi de feu. fuerit cõtrouer.

opz.ad quã si oibus eundẽ esset pro iustitiæ cõplemento contingeret a longissimis plerũq; regiõibus maiorẽ fidelium partem pro iustitię cõsecutione ad illã ire oportere: qđ durissimũ ẽ / disciplinęq; euangelicæ per cõtrariũ. Ait enim .n. Saluator. Iugũ enim meũ suaue est/& onus meũ leue. Omniũ ꝓterea ꝓlatoꝝ tribunalia destruerent. Et appellationũ remedia superuacua forent/si uniuersalis ecclię iudiciũ expectaret. Pro qualibet insuper causa esset concilium congregandũ/ut ius suũ cuiq; tribuatur/quod foret absq; dubio laborioſuz/maleq; publicæ rei continltũ. Hoc aũt a xp̃i sapientia est penitus alienũ. Apostolis ẽt xp̃s eorumq; successoribus nõ ecclesiæ dispersæ uel cõgregatæ dixit. Quęcũq; ligaueritis &c. ubi glo. Hier. ait/ hic ptãtez tribuit apostolis. ꝓlati ergo uniuersitatũ sunt ad quos tãq; ad iudices fideles remittuntur: nõ ipsæ uniuersitates quia si apostoloꝝ uniuersitati hmõi ptãs cõcessa fuisset nullus eoꝝ seperatim illa uti potuisset neq; eꝑi ẽt/qui in locum apostoloꝝ successerunt de per se possent illã aliquatenus exercere/qa qđ uniuersitati dat nulli de ea pticulatim cõcessum .o. intelligit. Chrisost. ẽt super ꝓmissa auctoritate Math. exponit/Ecclię. i. prelatis ecclesiæ .p. Glo. etiam Io. exponit ecclesiæ .i. sacerdoti; Thom. etiam ꝑ ꝓlatis ecclesiæ exponit: cui Altisiod. adstipulatur. Idẽ & Card. Hugo primus postillator Bibliæ exponit i duabus glo. illũ locũ ecclesiæ. i. ꝓfidẽtes ecc. neq; hoc mirũ ob ecclesie cũ ꝓlato cõnexionẽ/cũ unũ in altero esse .q. dicat; si ecclesia ꝑ ꝓlato ipso & eꝫ qñq; capiat. uñ & cã iudicibus ecclesiasticis cõmissa corã ecclesia di .r. uentulari. Oñditur hoc ꝓtere a tũ ex auctoritate sũmoꝝ Pont. dicta uerba .s. interꝓtãtiũ a quoꝝ decisiõe uel interꝓtatione ſm .t. Hier. sñiaz deuia re impiũ est atq; hereticũ; Tũ ex antiqssima cõsuetudine ab ipis fidei icremẽtis iã ꝓdẽ exorta cui stãdũ ẽ tãq; ll. iter ꝓti. Hęc ât auctez ꝓdictã ꝑ ꝓlatis eccl. semp fuit iterꝓtata ꝑ uniuersũq; xp̃ianoꝝ orbẽ id obseruat. u. minie itaq; sũt

.n. Math. xi. c.

.o. xii. q. z. q mãumittit & .ff. đ i iuuo. l. ſ si hac .§. q manumittitur.
.p. z. q. i. si peccauerit Thom. in. 4. d. .19. q. ul. & .2. 2. q. 33 & in tract. đ corec fra. Altisiodorẽ sẽ i sua suma .li. 3. c. .131. Cano. oẽs i. c. nouit de iudi.
.q .7. q. i. Scire de Testa. reqsisti.
.r .dicto .c. Nouit de Iud.
.s .dicto. c. Nouit.
.t. 24. q. i. hec est fides.
.u .ff. de legi. l. Minime.

mutanda quæ certam interpretationē ſemper habuere. Et dū dicitur pro eccleſia nō poſſe intelligi prelatū quia xp̄s loquitur Petro qui erat futurus prelatus eccleſię/& nullus ad ſeip̄m remittitur: & per p̄ñs non prelatus ſed eccleſia uniuerſalis ſit intelligenda eo modo quo haberi poteſt. ſ. ſynodaliter/ Rñdetur q̄ loquitur petro tanq̄ cuiuſlibet xp̄iani p̄ſonā gerenti non tanq̄ prelato futuro: & dato q̄ tanq̄ prelato loquetetur dico nō eſſe inconueniens in cā denuntiatiōis q̄ idem poſſit eſſe teſtis/accuſator/& iudex ut patet in .x. Nico. auctoritate p̄allegata prout Glo. ibidem hoc aſſerit. Præterea ſi loquimur de papa aliquē denuntiante/dico q̄ non ſolū in cauſa denuntiatiōis/ ſed in quacunq̄ cauſa ipſuꝫ tangente pōt ipſemet iudicare/ quia ſi hoc .X. Imperatori licet/cur papæ nō liceat cuius potestas eſt amplior? Porro manifeſti iuris eſt papę etiam id licere ſm Cano. y. ſanctiones: Nec eſt etiā inconueniens eundem & priuatę & publicę perſonę uice .z. fungi diuerſo reſpectu. Non obſtat Grego. auct. quia ibidē non eccleſiam uniuerſalē intelligit p illud uerbū eccleſiā adhibere/ ſed de cenſura eccleſiaſtica intelligit: qua contra monitum ab eo ſe uſurum promiſit: quod patet ex epiſtola eiuſdem ad Mauritiū/quia eccleſiaſticā diſciplinā contra Io. patriarcham Conſtantinopolitanū adhibuit ſuis monitis non parentem. Idem apparet in eiuſdem epiſtola ad Eugeniū Ep̄m Alexādrinū & Anaſtaſiū Ep̄m Anthiochenū de Cyriaco patriarcha ſcribētis: ubi inquit q̄ſi hanc nō correxerit/pacē nullo modo nohiſcū habebit. Idez in Epiſtola ad eundem Cyriacū ait: Ne a pacis noſtrę ſocietate diuiſi inueniri poſſitis. Ex quibus patet non niſi de eccleſiaſtica cenſura illum intelligere. Vel ſecdo modo dic/q̄ licet beatus Grego. uelit p eccleſiā Concilij intelligere: nō ſequitur per hoc q̄ dixerit Conciliū eſſe ſupra Pont. Cum idez ad Mauritiū ſcribens contra eundem Io. dicat Petro totius eccleſię curā & principatū cōmiſſum/Et q̄ ait ſe eccleſiā

x. 11. q. 3. p̄cipu. no. p Can. i. d. c. nouit

. X. ff. de here. iſti. . l. & hoc Tiberius . l. 1. C. neq; i ſua cā . y. de re iu. in cāis d̄ iudi. c. cū ueniſſ. . z. c. A collatiōe d̄ appel. in. 6. c. poſt electionē d̄ cōcēſ. p̄b. & ibi p Doct.

adhibiturū ad maiorē Io. confusionem hoc inquit/ ut coram pluribus censura notaretur nō q̄ ad eccleſiā tanq̄ ad maius tribunal uellet recurſum habere: prout Hiē r. glo. in loco prē allegato. Dic inquit eccleſiæ ut. ſ. maiorem erube ſcentiam patiatur: poſt hæc omnia/ ſequitur excōicatio/ q̄ fieri debet per os eccleſiæ. i. ſacerdotem. q̄ ſi dicatur illuz tex. papā quoq; cōpræhendere cum ſit ipſe etiam frater. dico q̄ lz ſit frater iure naturæ & fidei cōformitate: princeps tñ & caput eſt uniuerſalis eccleſię Nec habet contra eum locum fraterna correptio inq̄tum denotat iuriſditionem ad puniendum correptionē hmōi contentē/ cū nullus in terris habeat ſuperiorem p̄ter cauſam hereſis/ q̄uis fraterna correptio inq̄tum ex fontis charitate procedit/ Papę etiā ſit cōis: & iſta eſt uera .a. doctoꝝ concluſio. .a. Hoſt. d. ant. Io. d Imo. & alioꝝ ī c. ppoſuit d cōceſ. .pb. & doc. i. c. Nouit de Iud.

¶ Nec obſtat. 32. quia dico dignitatem & principatū ecclesiæ/ etiam papa mortuo in eccleſia perdurare. Et primo conſiderato paſtore & capite principali xp̄o qui eſt caput ſuper omnē eccleſiā quæ eſt corpus eius & plenitudo eius quia oīa in oībus adimpletur inquit .b. Apoſtolus. Vnde licet deficiat uicarius eius/ non deficit dñs/ de cuius prāte agitur/ in qua principaliter fundatur/ cuius poteſtas ſm. c. Danielem æterna eſt quæ non auferetur/ & regnū eius nō corrūpetur. Secundo dicitur pontificia poteſtas mortuo illo manere in ordinatione diuina/ ſicut dicimus epiſcopalem dignitatē in eccleſia aliqua manere mortuo Ep̄o q̄diu dignitas illa epiſcopalis in eccleſia ille pſiſtit/ nec dignitate illa a pont. ſpoliatur. d. quod p̄t facere. Et ideo lz fiat uariatio in perſonis pſidentium p̄ mortem naturalem uel ciuilez poteſtas manet in eccleſia. Tertio dico ptā tem remanere in ſede aplica quæ nunq̄ .e. moritur/ quia licet papa mortalis ſit & corruptibilis dignitas tñ eſt incorruptibilis: ſicut & .f. imperiū. Vnde corrupto ſubiecto hæc non dicuntur non exiſtere ſed uacare/ hoc eſt adminiſtratore iuris uel facti .g. carere: quare Leo papa in ſer. .b .c.r.d .ſac.unc. .clem.1.in prin. d Iu.iur.ad eph.1.c. .c.8.c. .d .25.q.2.Ita nos. .e. de reſcrip.c. Si gratioſe .lib.6. .f. In auten. Quo. op.eꝑos .§. licētiā coll.1. .g. de cōceſ.pb.c. Cum nris.

mõe.2.ſuę cõſecrationis dicit q; in ſede papę uiuit ptãs & excellit auctoritas. Dĩ ꝓterea mortuo papa poteſtatẽ manere impotẽtia & habitu/qa ĩ eccleſia remanet pſona/quę eligere ualet aliquẽ q in tali dignitate ſuccedit. Manet ẽt actualis poteſtas poſt mortẽ quo ad multa; ls nõ quo ad plenitudinẽ poteſtatis ſm coẽm tum Theologoꝝ: tum Canoniſtaꝝ .h. ſnĩa3. uñ tunc dicitur ſedes uacare. i. admi niſtatore carere. Nec ppea q; nullus papa tnnc in adminiſtratione ſuccedat/eccleſia dĩ magnã iacturã pati: qa ls ali qđ damnũ ex hmõi uacatione patiatur/ tamẽ illud breue ẽ futurũ qa p Cardinales uł alios ꝓlatos de nouo Ponr. ꝓuidebitur/& breuiori tẽpe q̃ fieri poſſet p Cõciliũ/cuius cõgregatio pdifficilis ẽ & diuturni noꝝ morã requirẽs / Et p hoc dato q; ptãtis plenitudo ĩ uniuerſali eccleſia remaneret/nõ ppea eẽt caſibus indies emanãtibus ſatis cõſultũ. Ex qbus ps ls papa moriaꝝ nõ ppea dici ptãtẽ eccleſię ualẽtiorẽ nec digniorẽ. Nec ẽ ſimile regimẽ politicũ eccleſiaſtico qa illud exordnatione populi ortũ hẽt/ hoc uero a xp̃o eſt inſtitutũ. Itẽ ciuitas terrena ẽ capax hmõi politię/ Fideliũ uero ciuitas uel uniuerſitus hmõi ptãtis ꝓrſus eſt incapax/ut latiſſime ꝓbaꝫ in argu. primo partis contrarię cũ quatuor ſequentibus.

.h .c.r.ſciſmat.ĩ.6. & ibi glo.& Doc. clem.ne Romani de elect.

Rñdendo uero ad .33. argu. Dico' q; capiendo uniuerſalẽ eccl̃iam pro oĩbus orbis fidelibus nõ dubiũ ẽ papã ĩ ipſa includi: Et ſic ipſe una cũ aliis diceꝫ Spõſa / quia ut ait Ber. in li. de nup. Spõſa xp̃i nos ſumus & oẽs ſimul una ſpõſa/& aię ſinguloꝝ ſingulę ſpõſe. uñ Thom. ĩ lib. contra impugnãtes religionẽ: Spõſus ait eccl̃ſię uere eſt xp̃s qui de eccleſia filios generat/ alii coopantes in generatiõe ſunt miniſtri/ſeu eius uicẽ gerẽtes: & ideo papa ut miniſter xp̃i in tota eccleſia eius uicẽ gerit/ideo & ipſe ſponſus eccleſie uniuerſalis dicitur. Preterea ratio ſponſalitii hmõi nullã ꝑeminentiã iuriſditionis ſignificat/Sed ſolum grãm gratũ facientem demonſtrat. ſponſa etenim

propter dilectionē dicitur. Ait enim Berna. ſuper Cantica canticoꝝ Omelia. 77. Eccleſia dicitur ciuitas pp collectionem/ſponſa dicitur pp dilectionem/ouis pp manſuetudinem. Auctoritatis uero excellentia innititur dono gratiæ gratis datæ: ut latius probatur infra in argu. partis contrariæ argu. 39. & eſt aliquid ſupra dictū. Et hinc eſt q̄ eccl'ia dicitur ſponſa xp̄i in oīb̄us mēb̄ris quę in xp̄i amore florent. Vnde l3 nomen hoc ſponſę arguat dilectionē p fidē operantē ſm Oſeam ꝓphetam dicentē. 2. c Deſponſaui te mihi in fide/nō tñ arguit excellentiā iuriſditiōis uel principatus: alias ſancti uiri qui Chriſti ſponſę ſunt uere auctoritate & poteſtate iudiciali multis prælatis peccatoribus ſuperiores exiſterent/quod eſt error ualdenſiū: Cōſequentia ergo illa eccleſia uniuerſalis eſt ſponſa xp̄i: Ro. igitur pontifice eſt ſuperior ut falſa reiicitur. Vnde & tp̄e ueteris legis eccleſia uel ſynagoga dicebatur ſpōſa: ut ex multis locis in lib. Canticoꝝ apparet. Et tñ Moſes ſuperior erat auctoritate tota illa multitudine in eccleſia uel ſynagoga collecta. Et cū dicitur ſponſam paranimpho maiorem/hoc uerū niſi ſponſus aliter ordinauerit: qui curā & totale regimen ſponſæ ſuæ Paranympho. i. Ro. ponttifici ut uicario ſuo in totū cōmiſit/qui & ipſe ſponſus eccleſię a .i. Bonif. 8. appellatur. Et eodem modo m̄de dum dī q̄ eſt regina/prout de ſponſa reſpondetur.

.i .de Immun.ec. .c. Q m̄ in. 6.

℣ Ad. 34. reſpondeo negando conſequentiā/ loquēdo de maioritate ptātis iuriſditionis: nō de pfectione gratię/ uel multitudine uirtutū: qm̄ una uetula poteſt eſſe maior & perfectior ipſo papa: Sed dicimus in ptāte iuriſditionis ſm quam unus ēt peſſimus maior eſſe pōt iuſtis cōpluribus Papā reſiduo corpore eſſe maiorē: & rō eſt/ quia licet nullū membrū corporis particulare toti corpori ſimpliciter p̄ſtet/tñ uirtutis reſpectu unū pōt cæteris p̄ualere/ ut ē uidere in capite humano: quod quia oēs ſenſus continet Ambro. li. 6. Exameron. c. 79. dicit eſſe mēbroꝝ oīum pre-

ſtantiſſimum/ita & in eccleſia uni tanta gratia gratis data
pōt eſſe conceſſa/puta ꝓphetiæ uel doctrinæ/ ut mortales
reliquos antecellat/ & oibus dicatur maior. Simile ꝑ3 in
Principe reſpectu multitudinis cui ꝓſidet; non eſt dubiū
quin ſit membrū totius cui ꝓſidet principatus; & tñ licet
non poſſideat uirtutes quas ſubditi ſui poſſident/poteſta-
te iuriſditiōis/nihilominus oibus ſubditis dicetur eſſe ſu-
perior. Ita etiam eſt dicendū in papa/ qui ꝑ3 bonitate mul-
tiſſimis ſit inferior/poteſtate tñ oibus eſt ſuperior. Oñdi-
tur hoc & in xp̄o/qui licet ſit caput ſuper oēm eccleſiā ſm
Apſtum.1.c.ad Ephe.ſcribente;tamen mēbrum eccleſię ab
k.1.ad corint. 12.c. eodem appellatur/qui de xp̄o loquēs. Vos .k. inquit eſtis
corpus & mēbra; de mēbro Glo. dependentia de mēbro
.i.xp̄o capite & cū mēbro noſtro:& nihilominus eſſet im
pium dicere perfectione/aut ptāte/uel gratia eſſe minores
eccleſia/cū ab ipſo totū bonū dependeat & gratię plenitu
do/de cuius plenitudine nos accepimus/ut i principio ſui
Euangelii Io.ipſe teſtatur. Et dum dī totū maius ſua par-
te;intelligo de quantitate dimenſiua uel naturali/non de
quantitate uirtutis. Pōt enim cōtingere ꝙ una uirtus pōt
in tot obiecta in quot plures aliæ ſimul/ut in exēplo capi
tis ꝓxime relato;Petrus ēt de Tarantaſio q fuit Inno 5.rñ
det dū dicitur totū maius ſua pte/exiſtere de toto integra
li/nō aūt de toto potētiali (ut eius nerbis utar) intelligen
dum;& hoc mō concedendo de toto integrali/ ꝙ omne
totū ſit maius ſua parte:argu.nō facit ad propoſitū/cū nō
de maioritate quantitatis dimenſiuæ uel naturalis loqua
mur/ſm quam nō eſt dubiū quamlibet congregationere
maiorē ſuo ꝓlato/ſed loquimur de maioritate q̄titatis m
ſpectu uirtutis uel potentię/ſm quam conſtat uirtutē unā
poteſtatiuam (ut appellant) alis infectionbus eſſe maiorē
quæ in partes ſollicitudinis ſunt uocatæ. Et dū dicitur in
qualibet cōgregatione in nomine xp̄i Ieſu facta/ eſſe ſpm̄
ſanctum/fateor reſpectu dilectionis non reſpectu poteſta-

tis:quia quod fit in nomine Iesu/ in nomine salutis fieri intelligitur/Iesus enim idē est q̄ saluator: Non sequitur ergo est ibi xp̄s per charitatē & pro salute congregatorū q̄ pp hoc iurisditionem illis concedat/quia alias sequeretur/q̄ si duo uel tres mulieres cōgregarent mō p̄dicto q̄ eis esset data iurisditio.Et q̄libet cōgregatio pua eādē iurisditionē & p̄tātem p̄ Pon. fortiretur/q̄ est ridiculum.

¶ Trigesimū quintū uero nil ualet qa ecclesia dī dña respectu suorū p̄latorū iurisditionē in ea & p̄tātem hūtium/ & maxime in Papa/qui super oēs habet plenitudinē p̄tātis.Minus ēt ualet dum dī iudiciū eccl.esse iudiciū dei/qa fateor cōsiderādo corpus misticū totū: ī quo est ēt papa/ secus si seorsū a papa cōsideret.Vel dic uerū respectu sc̄itatis & uirtutis nō respectu p̄tātis ordis quā hēt.Videmus ēt iudiciū sacerdotū dei iudiciū a sacris Cano. m. nūcupari/& tn̄ sacerdos nō hēt iudicare Papā/neq; ē supra papā.

¶ Nunc.36.arg.rndendo dico papā in p̄allegata auctoritate Concilii subscriptionē requisiuisse:nō ad uiliditatē constitutionis/sed ut facilius hoīes ad illius obseruantiā inducerentur tantorū uirorū consensu approbante/q̄ si solius statuentis fuisset auctoritate firmata. Dnplex.n. funiculus .n. fortior est q̄ unus:Rectius est ēt iudiciū q̄d plurimorum sententiis .o. cōfirmat.Et ſm Inn.papā.i. facilius inuenitur quod a pluribus senioribus .p.q̄ritur.Et ueritas sępius agitata magis splendescit in lucem: ut idē .q. Inn. asserit. Dici ēt potest papā ex humilitate subscriptionem illam requisiuisse/non tn̄ per hoc aliis imposita est ita faciendi necessitas/ut in simili .r. Sixtus Greg.q; affirmant. Præterea iura loquentia de auctoritate Conciliorū & decretis in eisdem factis loquuntur/qn̄ papa illis interfuit: quia illius tunc auctoritate firmantur:ut ait .s. Gelas.quo casu facta tribuuntur papę/non.t. Cōcilio:quia ut inquit .u. Imperator/cui & Bonif.8.assentit: Omnia nostra facimus quibus nostram auctoritatem impartimur.

.m .de. pen.d.3.§. ſ; quem sacerdos .xi.q.3. Nemo.

.n .d renūt.c.post trāslationē.ff.d in fami .l.liberorū.§. notat istit.d nupt. §.Affinitatis.

.o .c.prudentiā in princi.d.off.del.

.p .20.d.c.fi.

.q .35.q.9.c.pen.

.r .2.q.5. mādastis &.c. auditū .2.q.7. Petrus.

.s .15.d.c.1.25.q.1. c.1.

.t .23.d.ī noīe dñi

.u .C.de uete.iu. enuc.l.2.§. oīa de p̄ben.c.hi qui auctoritate .li.6.

¶ Respondendo ad.37.dico Concilia non dedisse auctoritatem Papæ/sed datam approbarunt: ut dixi in rñsiõe ad.32.argu.& in.26.argu.partis cõtrariæ latius explicabit.

¶ Ad.38.argu.dico illam Constantini cõstitutionẽ esse paleam & nullius roboris uel momenti/ut ex decreti cõpilatione apparet. Et si bene Cõstantinus illa uerba dixisset: non ppea ab eo hanc supmam ptãtem papa accepit: sed a xpo prius dicente Petro/Tu es Petrus: & Constanti. fuit potius ordinationis xpi & uolũtatis illius executor. Sicut enim impossibile est animæ substantiã seu spñ a corpore uel solem a luna: ita impossibile est ptãtem spũalem & pontificiam dignitatẽ ab imperio dependere: ut hoc tũ ex sacris .x. Cano. tum ex prestantissimoꝝ doctorum auctoritate comprobatur.

.x.d Maior & ob. solite .96. d. satis cũ.u.c. seq.

¶ Non obstat.39.argu.quia ille tex.nõ est ad propositũ quia nõ põt loqui de Conciliis gñalibus/quę tunc in usu esse non poterant: cũ iudeoꝝ imperiũ patuũ esset / nec Syriæ limites excederet. Et loquit tñ tex.y. deuther. unde illa auctoritas ab Inn. sumitur de loco ubi erat sũmus sacerdos ut assumeret sibi consiliarios in causis occurrẽtibus / qui causas audirẽt/reseruata tñ iudicandi potestate ipsi sacerdoti/cuius sniæ qui non pareret morte moreret: unde auctoritas allegata facit in oppositũ. Et pont. licet dicat Cardinales Ro.eccl. sacerdotes leuiticos repsentare/ illos tñ dicit coadiutores suos/& Papã eoꝝ iudicem esse: & sic dato ꝙ repsentarẽt Conciliũ sacerdotes illi: apparet papã super illos esse/& sic supra Concilium.

.y.17.c.

¶ Multo ẽt minus obstat.40.argu.quia li Papa per electionem a duabus partibus Cardinaliũ facta3 plenissimã iurisditionem super totã eccl. cõsequatur: si tñ nõ sit presbiter uel eps non est maior episcopo uel sacerdote quo ad ordines/merito op3 eu3 coronari uel consecrari ab habente ptãtem talem ordinem conferendi. Nec est incõueniens ꝙ uno respectu quis dicatur maior/alio uero respe.

ctu minor exiſtimetur: ut .z. Aug. affirmat ad Hiero. ſcribens: cui & ſacri Cano. a. aſtipulantur. Præterea coronás pontificem id facit auctoritate papæ hoc approbantis tãq̃ miniſter ad hunc actũ p̃cipue deputatus. Nec ex hoc ſequitur q̃ ob hoc pont. ipſo maior exiſtat: ut eſt uidere in Barone ex conſtitutione regia coronandi Regis ius hũte qui ppea Rege ipſo maior dici nõ debet. Simile & in epi ſcopis .b. archiep̃m conſecrantibus qui pp hoc archep̃o ipſo minime maiores exiſtũt. Et per hoc tollitur obiectio alia de Cardinalibus facta: qui licet teneant uicem metropolitani in conſecratione Pont. illo tñ maiores non ſunt.

.z.2.q.7. q̃q̃ cũ gl. a.c. poſtu laſtus d cõceſ. p̃b.c.a colla tione de appel. i.6

.b.66.d.c.fi.

¶ Ad. 4. dico Apſos fuiſſe fratres & pares in uita x̃pi: uerũ poſt eius mortẽ & reſurrectionẽ Petrus aliis apoſt. ẽ prelatus a x̃po ſui illum gregis paſtorem cõſtituente: nec eſt abſonũ q̃ inter fratres ẽt ſit prelatio/ qa uidemus maiorem ætate cęteris paribus .c. de iure debere aliis antefer ri ut eſt uidere etiam in aliquo regno uel principatu/ ubi inter plures fratres unus eſt rex uel princeps & aliis dñaf. In aliquibus etiam num Hiſpanię Galliq̃ regiõibus primogeniti tñ cęteris excluſis paterna in hereditate ſuccedunt. Saluator p̃terea in euangelio nonnunq̃ diſcipulos ſuos fratres appellat. d. dicendo: uade aũt ad fratres meos & dic eis .&c. e. Pſal. ẽt in p̃ſona x̃pi ait. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Nec obſtat dum dicitur q̃ Petrus quaſi in ſummũ ſacerdotem a Chriſto fuit electus quę dictio quaſi im,pprietatẽ ſignificat: quia dico q̃ hęc dictio eſt etiam ueritatis expreſſiua ſm materiã cui adiungitur: ut ſi eſt uera ueritatem etiam ſignificet: ut eſt illud Io. primo Quaſi unigeniti a patre. Et in pluribus locis in iure hoc ſæpius .f. reperitur.

.c.ff. de uer. ſig. l. pnũtiatio. §. fami lię.

.d. Io. ulti. c.

.e. pſal. 21.

¶ Non obſtat. 4. 2. quia dicta Pbi procedunt in regimine politico quo caſu cũ princeps populi habeat ptãrem a populo/ poteſt eadem ptãs eidem a populo abdicari: quia ab eode; procedit deſtructio alicuius actus/ a quo p̃ceſſit

.f. ff. ad in rebel. l. mulier. §. fi. l. ſi. añ nupt. & ibi. bar. & moder. ff. ſol. ma. .c. parrochianos d deci. & ibi ab x̃ i. c put de do. & cõr. p. d. Ant. i. c. dudũ de elec. in. 1. &. 4. col.

.g .ff.d.reg.iu.l.nihil tã naturale & de pac.l.ab emptione &de sol.l.putq; &.c.1. de reg. iu.in antiquis h.32.q.5.c.fi.cũ gl.

i.33.q.5.cũ caput k. 33.q.5. mãifestũ cũ duobus seq. l.33.q.5. mulier cũ duobus seq.

.m.33.q.2.c.2. &.c. quos deus d trãsl. Pl.c.inter.c.q̃to& .c. licet.

.n.prima pet.c. xi. q.3.si dñs &.c.Iulianus &.c.q resistit 23.q.5.si habes.

.o.21.d.Nunc aũt.

constructio. Vna .n. q̃q; res per easdẽ causas dissoluitur p quas nascitur ſm iuris .g. regulã approbatã; sed regnũ ecclesię est manorchicũ & a deo immediate procedens; uñ non potest ab homine destrui:ut late in argu. contrarię partis apparebit in primis.7.argumentis.

℣ Minus ẽt ostare uidentur.43.loco adducta/ quia uir & uxor non iudicantur ad imparia quo ad carnis obsequium;in aliis uero .h. dispar uiri est uxorisq; condino/ ut patet Geneſis.3.c.Sub uiri potestate eris & ipse dominabitur tui:Vir enim caput est mulieris/ipsamq; habet regere & moderari/ut tam .i. Hierony.super epistola ad Titũ/ q̃ .k. Augustinus & .l. Ambr.in lib.q̃onum noui & ueteris testamenti manifeste affirmant:Paulus ẽt.c.3.ad Colocen̄. Mulieres inquit subdit̨ estote uiris sicut ops in dño. Pt̨eterea maior est coniunctio inter uirũ & uxorẽ/ q̃ inter papam & eccl. quia illa prorsus est insolubilis dicente/sal uatore:Quod deus coniunxit/homo non .m. separet;ali ud non est solubile ut patet ex allegata Bonif.constituti one: & in episcopis de una ecclesia ad aliam translatis de consensu papę.Nec est in potestate ecclesię pontificẽ dominum suũ q̃is malum deiicere dicente .n. Petro: serui subditi estote dñis uestris/non tm̃ bonis & modestis/sed discolis:cui & Paulus aplus ad Colocen̄.3.& ad Eph. 6.c. astipulatur inquiẽs: Serui obedite per oĩa dominis carnalibus.Item regimen ecclesię est monarchicũ nõ politicũ/ & a Christo principaliter institutũ:unde nõ potest illi presidens ab hoibus iudicari q̃is ecclesia3 dilapidet/ ut dixi late in responsionibus ad.14.& ad.13.argu.deductis/ & ui de quę dicentur in sequenti rñsione.

℣ Respondendo autem ad argu.44.dicitur q̃ ẽt quando papa perturbaret dissiparetq; ecclesiam/non debet Cõcilium illo inrequisito aliquatenus congregari.ut patet i .o. Marcellino papa/qui licet fidẽ abiurasset illius tamen auctoritate fuit Concilium cõgregatum/ alias causa fidei

excepta non poteſt illo inuito Concilium congregari: ut late probabitur in argu. partis contrarię argu. 23. Et licet xp̃s ſit caput eccleſię/tamen nobiſcum uiſibiliter non cõuerſatur. Vnde reliquit loco ſui Petrum & ſucceſſores caput totius eccleſię uiſibile & homogeneũ: cuius imperio militans eccleſia gubernetur: & cuius auctoritate cũ expedierit debeat Conciliũ congregari. Et dũ dicitur q̃ eccl. poſſet pati niſi poſſet corrigi ſatis dixi in ſolutiõe. 15. & 25. argu. ſupra pro hac parte adducti. Propter qđ tollitur illa rõ/uolens paſtorale officiũ fuiſſe in dilectiõe dei fũdatũ/ dũ dixit xp̃s. diligis me? paſce oues meas: quia uerũ hoc eſt/q̃ qui non diligit deũ/non bene paſcit oues: Tñ non propter hoc eſt repellẽdus a Papatu. Sequeretur. n. ex hoc q̃ cũ ex quolibet mortali peccato charitas amittatur deberet põ. deponi/qđ é falſũ: Sciebat ẽt xp̃s an Petrus illũ diligeret/nec propter hoc illũ interrogauit/ ut eius dilectione; ſciret/cui nota ſunt omnia anteq̃ fiant & ſolus ſcrutator eſt cordium: ſed ideo illum interrogauit/ ut ſicut Petrus ter illum negauerat/ ita & trina confeſſione priorem negationem diſueret/ut ſancti doctores aſſerunt: cõtraria quippe contrariis antidotis ſolent curari. Pręterea q̃ mali principes dominentur ex iuſto dei iudicio prouenit q̃is nobis occulto: quia ut inquit Anguſtinus ſuper Pſalm. 54. Omnis malus aut ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus exerceatur. Corripit enim deus omnẽ filium quem diligit: ut tradit Apoſtolus ad. p. Hebreos ſcribens. Porro ſi unitas eccleſię diſſiparetur cuꝰ talis diſſipatio hereſim ſapiat adhuc debebit hortari ut ſuũ emendet errorem/qđ ſi non fecerit tanq̃ contra hereticum procederetur/quaſi diſſipet ſanctoꝝ cõmunionem/ qnod eſt unum ex duodecim articulis fidei pręcipuum. .p.12.c.

¶ Non obſtat. 45. quia licet eccleſia Romana & uniuerſalis inuicem differant: Romana tamen ſeu Pontifex illi pręſidens uniuerſalis eſt caput; ut late probatur in .28.

& in.43. argu. partis contrarię: & illa est sua sponsa. Et p. pterea non differt in hoc ab aliis episcopis/ & cum illis pa ri iure censetur.

¶ Ad.46. dic qꝫ ly eccleſia dicatur mater aliquo reſpe. ctu.s. baptiſmatis quo nos regenerauit/alio tñ reſpectu di citur filia Eꝑoꝛ: ut manifeſte Vrbani hoc probat auctori tas ꝓallegata iuncta glo. Ioann. ibi. Nec est inconueniens unã eandemq; rẽ uarias ob cauſas diuerſo iure .p. cẽſeri. Præterea dicitur mater quoad dilectionẽ nõ quo ad pote ſtatem/qua papa illi est ſupior: quia ly ſit mater oĩu; quo ad regenerationem/nulla tñ ei poteſtas clauiũ attributa re peritur/ut in argu. partis contrarię latius probabitur/ma xime in.36. & .37. Nec obſtat qꝫ in ſedibus patrum defunc torum epiſcopi ab eccleſia collocantur: quia hoc intelli gitur uerum/capiendo eccleſiã pro toto fideliũ cœtu nul lo excepto. In quo & ipſe papa includi nõ est ambiguũ.

¶ Pauli aũt dictũ ad Ro. omnis anima ſublimioribus po teſtatibus ſubdita ſit/ nõ obſtat/quia nõ poteſt illa aucto. ritas de papa intelligi/qui nullis poteſt ſublimioribus po teſtatibus ſubiici cũ ipſe ſup oẽs exiſtat. Nec datur ſuper illum ptãs humana. Per deducta late in argumẽtis partis contrariæ .19. & .26.

¶ Ad argu.48. reſponde ut dixi in ſolutione .28. argu. ubi aliqua ſuperinducta tractantur: Et ultra prædicta duꝫ dicitur Petrũ propoſuiſſe qõnes: & apoſtolos una cũ aliis definiſſe act.15.c. Dic qꝫ ex quo erat pñs petrus ipſe dicitur feciſſe/ſicut ſi procurator pñte dño aliquid faceret/dñs & non procurator diceretur .q. feciſſe: Et ſi Cardinales ali. quid ſtatuerent pñte pont. diceretur illud a papa/nõ a car dinalibus factum: quia omnia noſtra facimus quibus au ctoritatem noſtram .r. imptitur. Rñde eodem mõ ad aliã auctoritatẽ dicentẽ fuiſſe iniunctũ paulo/ut de cerimoni is ſe informaret act.21. quia ibi agebatur cã fidei/& cõni nente petro acta ſunt omnia. Et licet Paulus act.18. man.

.p.c. poſtulaſtis d cõcei. pb.c.a colla tiõe d appel. in.6.

tq .ff. de uerb. ob. l. ſi. pcuratori pre ſentis.

r. C. d ueteri. iu. en l.2. §. oĩa .c. hi. q auctoritate d pbẽ. in.6.

daret cuſtodiri p̃cepta apl̃oꝝ/illa intelligo quæ fuerint legitima & ſupioris Petri .ſ. auctoritate firmata. Nec eſt credendum uiros ſanctiſſimos aliquid præter Petri ipſorum principis uoluntatem ſtatuere uoluiſſe/& per conſequens omnia apoſtoloꝝ nomine cõiter geſta ita ſunt intelligenda: ut cum Petri ipſius pmiſſione illis deferre uolentis facta eſſe intelligantur/ut Chriſoſt. teſtatur: & dixi ſupra in 28. argu. Noluit quippe Petrus in exordio oĩa ſibi tribuere/ſed Apl̃is & aliis cõmunicare ne eos in aliquo ſcandalizaret: unde quod ex abũdantiori cautela factum eſt/ſuę ptãtis plenitudinem non habet ledere: ut .R. iura uolunt. .R.C.de teſta.l.teſtamenta oĩa,ff.đ reg.iu,l.nõ ſolent

¶ Ad .49. dum dicitur/q̃ portæ inferi nõ pręualebunt aduerſus eccl.. Reſponde q̃ hoc nõ arguit potentiã eccleſiæ reſpectu poteſtatis illi conceſſæ/ſed reſpectu fidei & doctionis/quæ in eccleſia nũq̃ deficient: quippe quę & in una uetula remanere poterunt cęteris a fide deuiantibus/ pro ut in beata uirgine ſola in Chriſti paſſione remanſiſſe perhibetur.

¶ Non obſtat Anacleti auctoritas ſupra adducta: quia dico formam illã ordinandi traditam a Petro principaliter/cũ conſenſu tamen alioꝝ: & hoc non mirũ/cum reſpiciat uniuerſalem ſtatũ eccleſiæ: Et licet Petrus potuiſſet ſolus formam illã dare/uoluit tamen ad maiorẽ ſui excuſationem alioꝝ etiam adhibere conſenſum/ne in incremento fidei uideretur ſolus uelle eccleſiaſtica negotia pꝛactare. Multa enim licent quæ non expediunt: ut inquit Apoſtolus. c. 6. in Epiſtola prima ad Corinth. ſcribens.

¶ Obiectũ ãt .51. loco adductũ nõ obſtat: qa loq̃ in Ep̃o & nõ in Papa: qa ep̃s pp ſcandalũ põt ab ep̃atu remoueri & hoc fit a Papa ex cã, qui eſt illo ſupior: Papa aũt ſuperiorem nõ habet/a quo poſſit remoueri. Et eodẽ mõ ſoluit ꝓa obiectio/quia dñs priuaꝝ ſuperioris auctoritate dñio ſeruoꝝ quos male hẽt/qđ in papa eſſe nõ põt qui ſupiore caret a quo poſſit priuari: Solũ enĩ deũ iudicem habet/&

propter demerita dantur mali pastores: ut dixi in respon-
sione ad.14.&.25.argu.pro hac parte deducta. Tertia etiã obiectio euangelica non obstat: quia licet papa peccet pp scandali cõmissionẽ/nõ tñ pp hoc poterit deponi/superiore carens a quo deponatur. Et eodẽ modo ad.4. rõem ñdetur: quia nõ loquitur nisi de inferioribus papa: qui si sunt mẽbra putrida/abscindẽtur de corpore pp corporis totius sanitatẽ: Verũ si caput a corpore diuideretur/totũ corpus interiret. Et euangelica auctoritas de aliis mẽbris languentibus loquitur/nõ de capite: ex cuius uita mẽbrorum ceteroꝝ salus dependet: Vnde nõ est p̃cidendũ/sed illi a toto corpore succurrendum.

¶ Ad auctoritatẽ uero Clementis patet ñsio ex his/q̃ in fine dicuntur in replicationibus ad ñsiones Abb.siculi/& alioꝝ partem ꝑnam impugnantium.

.3.24.q.1.loquit. ¶ Vltimũ argu.tollitur auctoritate .5. Cypriani dicẽtis xp̃m ut unitatem ecclesiasticã cõstitueret uni uoluisse ptãtem principaliter dare/ab eo in cęteros deriuandã: cui opinioni .t. Nico.Anac.Bonifa.8 adhesere: & l3 oẽs apli forent & ipsi pastores/tñ Petro pascẽdi gregis cura ut capiti præcipua/& supra alios omnes est demandata: Ita.n. xp̃o placuit sapientiæ infinitæ & bonitatis immensæ/qui est benedictus in sęcula.

.8.19.d.ita dñs de elect.c. fundamẽta in prin.lib.6.

¶ ARGVMENTA PRO POTESTATE PAPAE.

SIcut omnia entia ab uno ente/& omnis substãtia ab una substantia deriuantur/& in quolibet genere causaꝝ est dare unũ/ad qđ posteriora referunt̃ f3 Pẽm in.2. suæ metaphi. Ita ois principatus ab uno principe deriuatur/qui est deus: quia Daniel ꝓpheta ait.c.4. Sciant gentes quia dominatur altissimus in regno hoĩum/& cui uoluerit dabit illud. Vnde in omni principatu bene ordinato unus princeps ut sit opꝫ:

ut ait .a. Hiero. ad rusticū scribens. Ad eū quoq; regimen omniū/qui in eo sint principatu ptineat. Cunctoꝝ etiam ad bonū regimen illius spectantiū solertē curam habeat: ꝙ aūt in uno principatu unus summus ꝑsidens esse debeat p3/quia pluralitas ꝑsidentiū/quoꝝ unus alteri non sub sit/rei pub. bono repugnare uidet. Nam quod unus gessit posset alter destruere: duobus dñis fm .b. euāgelicā tradi tionem obtemperari nō pōt: Vnde ex hoc pōus in calce suæ Metaphi. totius uniuersi esse principē unū affirmat: sic ingens. Entia nolunt male disponi: nec bona est plura litas principantiū; nnus est ergo princeps. Porro ꝙ necessario sit unus princeps oium de principatu existentiū/p3: quia non esset totius princeps si aliquis sub eius ptāte nō foret. Esset ēt insufficiens ad bene regendū/nisi ꝑsidentia eius ac potentia ad oīa se extenderet bonū principatus regimen concernentia. Verū sicut in cęlesti hierarchia unū constat esse principatū/unūq; principem oīum/summum deum uidelicet: Ita & in ecclesiastica hierarchia/quæ fm .c. Grego. & Bonifa. ad instar illius est fundata: unū principatum/unūq; principem cōuenit ponere. Et sicut in qualibet urbe unū .d. epm/& in qualibet parrochia unū gubernatorem/& in quauis prouintia unū primatem uel archiepm/& in quouis regno unū Regem esse op3: ita & in uniuersali re pub. christiana unū necesse est ut ponamus/ad quem omnia referantur: quia particulariū & uniuersalium ꝓportionabile est .e. iudiciū. Vnam quoq; sanctā ecclesiam simbolus confitetur/& sacri Canones approbant: & dñs in .f. Euangelio. Vnum inquit ouile fiet & unus pastor. Vnum igitur oportet totius gregis esse pastorē: hoc aūt pastoris munus nulli nisi Petro & successoribus legit̄ a Saluatore fuisse concessum. g. dicente pasce oues meas. Solus ergo papa erit gregis dñici uniuersalis pastor/& totius christianę reip. princeps unus. Si uero dicatur Monarchiæ hmōi unitatem ad xp̄m/uelut uerum caput nostrū/

.a. 7. q. 1. in apibus

.b. Math. 6. Lucæ 16. c. d pen. d. 1. oīs qui odit malum

.c 89. d. c. fi. glo. in Clem. ad nr̄a3 de heret. Abb. i. c. 2. d cle. nō resi. coll. 2 Tho. in. 4. d. 13. ar. 1. q. 1. in rn̄sione ad. 1. q. 1.

.d. d off. or. qm̄. 7° q. 1. per totum

.e. ff. de admin. tu. l. si duo. ff. de rei uen. l. q̄ de tota .c. pastoralis. §. itē cū totū de off. deleg. f. 24. q. 1. loq̄t &. c. audiuimus &. c. pu denda & seq. &. c. oībus de sū. tri. c. 2

.§. una. Io. x. c. de baptis. c. fi.

.g. Io. ul. c. 8. q. 1. In scripturis & d elec significasti de ma ior. & ob. Solite.

& pastorē referendā: cū eccleſiæ caput ab .h. apoſtolo ap
h.ad eph.1.c. d ſa. pelletur:hoc ſane nō ſufficit/ quia eū oportet monarchā
unct.c. uno circa ponere/qui cū ſubditis uerſetur/illoſq; regat:ac ſm loco-
mediū Cle.1.i pn. rum/tpoꝝ/regē/& perſonaꝝ uarietatē moderetur:beneq;
de iu.iur.c.uergē. uiuendi normā eoſdem edoceat:& in deū uelut ultimū fi
tis de heret. nem oīum dirigat.Hunc aūt ordinanit .i. xps/Petrū utiq;
.i. c. Ad aplicē.§. eiuſq; ſucceſſores:dicēdo.Tu es Petrus/& paſce oues me-
nos igr de re iud. as.Patet igitur papam Petri ſucceſſorē eſſe in terris totius
li.6.c. p uenerabi. Reip.xpiane uerū & unicum caput. Nec obſtat q xps .k.
§. rñſionibus qui aplis dixiſſe phibetur,Ego uobiſcū ſum uſq; ad cōſuma-
fil.ſint leg.de ma. tionem ſeculi:quia de ſacramentali/non de corporali ui-
& obe.c. Solite. ſibiliq; pñtia id intelligitur:quę in die iudicii tm oībus a
.k.Math.ul.c. ſacris ſcripturis manifeſtanda .l. pmittit. Pręterea nobiſ-
l.aſt.1.c. Mat.25.c. cum eſt/dū p Eos & ſacerdotes a ſuo uicario deputatos
æteenę nobis uitę pabulū ſubminiſtrat. ¶ Argu.2.

m.q.ul.principali ¶ Vbicunq; ſunt multa regimina in unū finem ordina
artic.2. in rñſione ta:ut inquit beatus .m. Tho.in.4.ſen.d.24. Aliqđ uniuer
ad.3.q. ſale regimen ſupra particularia regimina eſſe op3:quia ut
dicitur in primo ethi.in oībus uirtutibus attibuſq; in om
nibus eſt ordo ſm ordinē finiū:bonū aūt cōe diuinius ē
q̄ particulare:ideo ſupra ptātem gubernatiuā bonū parti
culare reſpicientē/ptātem aliquā uniuerſalē gubernatricē
ēt cōis boni reſpectu/neceſſe eſt ut ponamus:alias nō poſ
ſet eſſe ad unū colligatio.Vnde cū tota eccle. unū ſit cor-
.n.24. q.1. loqtur. pus/ut ait aplS & .n. Cyprianꝰ martyr aſſentit:op3 ad unita-
tem hmōi conſeruandā ptātem aliquam totius corporis
xpianę Reip.directiuā ponere tā ſupra poteſtatem epiſco
palem/q̄ aliā quācunq; dignitatem:qua unaquęq; particu
laris eccl.gubernat. Hęc aūt eſt ptās papę:quā qui negant
.o.80.d.c.1.&.2. ſciſmatici dicuntur/uelut unitatis ecclię diuiſores. Inter
Eps quoq; & papam ſunt alii gradus .o. dignitatū/unio
nis gradibus correſpondentes/prout una congregatio ali
am includit:ſicut prouincia cōitas/ciuitatis cōitatem/ &
regni cōitas prouintię/& mundi totius regni unius cōi.

tatem includit.ut proximo argumento dicitur.Quamuis aũt apostolis oibus xps parem cũ Petro potestatẽ soluendi ligandiq; concesserit:ut .p. Anacle.papa' & Alexander affirmant:tamen ut in hac potestate ordo aliquis significaretur: primo soli .q. Petro data est / ad ostendendum q; ab eo in alios debeat potestas ista descendere. Propterea ei singulariter dixit: Confiama fratres tuos/ & pasce oues meas.i. loco mei:ubi Crisost.dicit. Prępositus & caput esto fratrũ:ut ipsi te in loco meo assumentes/ ubiq; terrarę te in trono tuo sedentem prędicent & confirmẽt. Idem etiam Chrisosto.super act.apostolorę iuquit:Petrus a filio super omne quod est filii potestatem accepit; non ut Moses in gente una/ sed super uniuersum orbem: Et hoc est quod dicitur .r. Hieremiæ primo. Ecce constitui te super gentes & regna:ut plantes edifices.&c.Vnde thomas in.4.d.38.q.1.arti.penultimo.& scda secunde.q.88.articulo ulti.dicit papam plenarie gerere uicę Christi in tota ecclesia/& habet plenitudinem potestatis dispensandi in omnibus dispensabilibus:alii autem habẽt inq̃tum eis a papa conceditur.Thomas etiam in libro contra errores Grecorę.c.12.Dum uero inquit caput ecclesię esse negant sanctem scilicet Ro.ecclesiã.Manifeste unitarę corporis mistici dissoluunt.Non enim potest esse unum corpus/ nisi fuerit unum caput:neq; una congregatio / si non fuerit unus rector. Vnde Io.x.dicitur. Fiet unum ouile & unus pastor. Origenes etiam non sine mysterio ait dictũ fuisse Petro:Quodcũq; ligaueris super terram/ erit ligatũ & in cœlis Math.16.c.Aliis autem dictum:Quęcunq; ligaueritis erunt ligata & in cęlo.In prima nanq; ,pmissione usus fuit uerbis singulis numeri/ad demonstrandã pfectionę ptãtis & illius plenitudinẽ quã petro erat/eiusq; successoribus donaturus/quę nõ erat in aplis aliis tãtę auctoritatis & pfectiõis futura.Aapp; itaq; ex pmissis unitas eccl.uniusq; psidentis/summi uidelicet Põt.gubernatio. ℣ Ar.3.

.p.21.d.1 nouo.14 q.1. Audiuimus.

.q.dcõ.c.in nouo .11.d.c.1.&.2.

.r. de maio.& ob. .c.Solite de priuileg.cũ & plãtare, .36.d.§. Ecce.

Præterea ſicut angeli maioris ſunt uirtutis / nobilioris naturæ q̄ mundus: & mouēs excellētius moto: agēs paciente melius: actus nobilior potentia: ut inqnit pūs in .9. Metha. ſic in eccleſiaſtica monarchia eſt dare unū ut primū mouens: quod ſe habeat ad oīa ſubalterna / mouēdo illa in ipſa agendo / atq; eadem dirigendo. Hi aūt ſunt prelati reges & principes cęteriq; fideles. Eſt uidere idem in deo / cuius nutu licet omnia gubernentur: quippe qui

.s. ad Hebr. 1. c. ſm .s. apl̄um: oīa portat in uerbo uirtutis ſuæ: Agit tñ angelis mediantibus / & per ſcdas cauſas; ut in .4. libro de

.t. ut' eccl. ben. c. ut noſtrum. ciuitate dei Aug. affirmat. Ita & Papa uicē dei. t. gerens in terris per p̄latos & principes (.u. qui angeli uocant') mūdum regit / illiſq; miniſtris utitur ad exemplū triūphantis

.u. 36. d. §. ecce. .x. 89. d. c. ſi. .x. eccleſiæ. & ideo una dicitur eccleſia pp oīum fidelium unitatem in xp̄o formatam per tres uirtutes theologicas fidem / ſpem / & charitatem: quaę prima in dei cognitionem ducimur: altera ad fines felicitatis æternę fideles ambulant: tertia uero inuicem cū deo iungimur. Vnde act. 4. dicitur Multitudinis credentiū erat cor unū & anima .y. una. Et ap̄lus ad Eph. 4. ſollicite ſeruate unitatem ſpūs in

.y. 12. q. 1. dilectiſſimis de ſū. tri. c. 2. .z. 21. d. q̄uis. 7. q. 1. Nouatianus. a. de exceſ. p̄l. dilecta. 23. q 7. c. quemadmodum. uinculo pacis. Eccleſia uero eſt unum totum & unus xp̄i thalamus ſm. z. Pelagiū: cuius partes ſunt particulares; eccleſiæ & collegia. Et ſicut in corpore naturali / ad cuius ſimilitudinē dicitur hoc corpus .a. miſticū: eccl'ę quędam ſunt mēbra diuiſibilia / ut manus & pedes in digitos: quæ dam: q̄ qa diuiſionē cōmodam nō recipiunt / nec proprie ſunt membra / ut articuli indiuiſibilia reputanf: Ita & mēbrorum eccl. diuiſibilia ſunt nonnulla / ut particulares eccleſiæ & collegia: indiuiſibilia aūt ſingulæ perſonæ credentium. Et ſic patet eccleſiā eſſe unū totū ex multis partibus conſtitutū: & quaſi unū corpus ex multis membris

.b. 24. q. 1. loqf & 23. q. 7. c. quemadmodum. cōpactum: ut & hoc .b. diuus Cypri. teſtatur. Vnū ergo caput ut habeat homogeneū eſt neceſſe: alias mōſtroſa res foret. Hunc aūt pont. eſſe apparet: qui caput totius eccl'iæ

a beato .c.Marcello/& totius gregis dñici .d. paſtor &.e. princeps apſoꝝ & aliis (id genus) nominibus a ſacris canonibus appellaſ (ut ifra latius apparebit) Erit ergo pōt. uniuerſalis eccl.caput:& per conſequens nec illi neq; cōcilio illaꝫ reꝑſentāti poterit aliquo mō ſubeē cā hereſis tm̄ excepta:ut ex infra dicēdis manifeſte cōſtabit. ¶ Arg.4.

¶ Ipſe etiam papa per montē ſynai ſignificatur:de quo dicitur Exodi.19. q̄ die tertio deſcendit dñs in montē Synai/dicens filiis iſrael:Ne aſcendatis in montem / ne tangatis fines eius:qui enim tetigerit morietur.Sūmus pont. per hunc montem ſignificatur . Primū ratione ſublimitatis/quia ſicut mons ille aliis erat ſublimior: ita papa quocunq; p̄lato eſt ptāte dignitateq; ſublimior:Scdo ratione gn̄alitatis/quia ſicut dñs tali monte mediante deſcendit coram toto populo iudeoꝝ:ſic & xp̄s pont. mediante/in lege noua deſcendit ſuper totum populum chriſtianoꝝ/ gratiam illi ſuam abundanter impartiens. Tertio ratione legalis ueritatis/quia ſicut lex uetus de illo mōte iudaico populo fuit data:ita ab ipſo oēs leges in xp̄ianum pp̄m diffunduntſ:quæ ad ſalutē pertinent aiaꝝ. ¶ Argu.5.

¶ Deus quoq; ab initio mundi uſq; ad Noe/ mundum per ſeipſum gubernauit ut.f. Inn.4.aſſerit. Noe uero poſt diluuiū ſui populi curam cōmiſit :ab eo uſq; ad Samuelē rexit illum p patriarchas iudices & reges/qui ēt ſacerdotes erant.Hoc aūt regnum & ſacerdotiū ſimul fuit penes alios/qui nō erāt iſrahelitæ ſed gentiles: quoꝝ unus fuit Melchiſedech/quem apſs ad hebreos.7.c. regem & ſacerdotem nuncupat.Fuit enim rex ſalem / quæ Cananeoruꝫ urbs erat/poſtea Hieruſalem appellata:ut in Geneſi hētur .c.14.Fuit & ſacerdos pſal.109.Alter fuit Iob/ quartus ab Eſau fm Hiero.& Euſe.Idumeoꝝ rex pariter & ſacerdos. De ſe enim ipſe .g. ait.Cumq; ſederē quaſi rex circundante exercitu.&c.De illius etiam ſacerdotio apparet / duꝫ dicitur q̄ pro filiis ſacrificia offerebat Iob .1.c. unde Iſidor.

c.24.q.1. rogam⁹. d.50.d.c. hi qui altario.§.fi. .e.de maio.& ob. .c.Solite.

f. de foro cōp.c.13 ex ſuſcepto.

.g. Iob.28.45.d.c. diſciplina in fi.

.h. 21.d.cleros.l.1. §.huius.ff.de iust. & iure.

li.7.ethimolo.ait.Maiorꝝ cõsuetudinẽ hanc fuisse/ ut rex esset sacerdos & Pont.apud infideles ẽt/ut in Ro.Impatoribus manifeste apparet/qui regis ac põt.officio.h. fungebantur.Successit deinde Saul/sub quo sacerdotiũ diu fuit a regis officio sepatum.Nouissime uenit xp̃s:qui sacerdotii dignitatẽ sub salomone labefactatã instaurauit/& ad libertatem sacerdotii quę sub lege naturæ erat/ reduxit; in quo utraq; dignitas sacerdotis.s.fuit & regis. Oẽm enim monarchiaꝫ ad se traxit:iuxta prophetiã Danielis/ cęteras cõminuens atq; subuertẽs. Vnde psal.8.dicitur. Oĩa subiecisti sub pedibus eius.qđ apsus ad Hebre.2.& in epła.1. ad Corinthi.15.c.ad xp̃m refert:& ad Ephes.1.c. Oĩa subiecit pedibus eius/& ip̃m dedit caput.s.deus pater super omnẽ eccl.quę est corpus ipsius.i.sub humanitate illius/p pedes significata.Et ad Coloceñ.2.qui est caput oĩs principatus & ptãtis:de xp̃o loquẽs.a Psal.ẽt.71.rex appellatur. Deus iudiciũ tuum regi da:& alibi/Virga directionis/ uirga regni tui.psal.44.Ioan.uero euangelista in apoc.sua.c.17.& 19.Regem regũ.Et Greg.in princ. decre. Regem pacificũ uocant.Data quippe est illi oĩs potestas in cœlo & in terra:ut in Exod.Math.Saluator ipse testatur. Verũ postmodum iturus ad prẽm/& uisibilem conuersationẽ mortalibus subtracturus:ne gregem suũ sine pastore relinqueret/ illius curam ſm .i. Inn.4.Beato Petro mãdauit/ & totius eccl.pastorẽ instituit.ut Hilerdeñ.k. Conciliũ/& Greg. at testantur/cui ẽt iuxta Nicol. l. papę sniam / terreni simul & celestis imperii iura cõmisit:quę oĩa successoribus eius in persona Petri concessa fuisse/Canones sacri affirmant: ut i p̃ludiis dr̃/&ifra i ꝓgressu latius explicabr̃. ¶ Ar.6.

i.d homic.i.6.c.1. k.l.d.§. sed exẽpl. &.c.cõsiderãdũ.8. q.1.in scripturis d maio.& ob.solite .l. 22.d.c.1. .m. c Maiores.§. sed adhuc de bap tis.c.sunt plures d pen.d.3.

¶ Opera quoq; dei .m. pfecta sunt oĩa Deuter.32.c. uñ ſm Card.sẽti Sixti.sicut deus in primordio humanæ creaturæ hoĩes pfectos fecit:ex quibus humanũ genus naturaliter propagaretur sic & apsos/qui in ecclesię regeneratione principia & fundamenta fidei erant futuri:omni perfe-

ctione repleri cõueniebat ita q̃ posset per eos ecclesia ꝑpa
gari: sine eꝑo uero ecclesia ꝑficere nõ ualebat cũ ab eo so
lo possint ecclesiastica sacramenta dispensari uel ministra
ri. Oportuit itaq̃ xp̃m summũ sacerdotẽ suã corporalẽ
uisibilemq̃ pñtiam ab humano gñe ablaturũ aliquem ui
ces suas gerentem in eccla relinquere pontificia dignitate
p̃ditũ: atq̃ eũ potissime/q ceteris tũ dignitate tũ fide p̃sta
ret. Is aũt erat Petrus ab eo p̃ aliis honoratus/cuius erat fi
des iam dudũ illi perspecta dicentis. Tu es xp̃s &c. Quem
& destinauerat totius dñici gregis pastorẽ. uñ Grisos. sup
illud Luce. 24. Apparuit Symoni dicit: primo digniori &
fideliori oĩbus apparuit. Itẽ Aug super illud Io. 13. nemit er
go ad Symonẽ petrũ/quis ait nesciat primum aplorũ esse
btũm Petrũ. Prẽterea cũ aliquid alicui cõmittitur id etiã
concessum .n. intelligitur sine quo cõmisso illa expedire
nõ põt. Dñicum uero gregẽ Petro xp̃i uoce cõmissũ Io. .n .de.off. deleg.
ul. c. perfecte pascere nullus põt nisi eꝑs/q sacramentorũ pretrerea .ff de iu-
oĩum dispensationẽ habet. Videt igitur xp̃s imponendo risd.om.iu.l.2.
onus gregẽ pascendi Petro pastorale officiũ & dignitatẽ
eꝑalem eidem pariter tribuisse: qd & .o. Anac. snia com- .o .21.d. In nouo.
probatur dicentis: Ipsi primo pontificatus iu ecclesia xp̃i
datus: & hoc quoad promissionẽ dei infallibilẽ dici po-
test datus/licet uere post xp̃i resurrectionẽ sm .p. Grego. .p .l.d.cõsiderãdũ
officium pastorale acceperit. Potuit nanq̃ xp̃s propter po Glo.ĩ.d.c.ĩ nouo.
testatis excellentiã sacramẽti uirtutẽ sine forma sacramẽ-
t i conferre. unde solo uerbo Petrum fecit eꝑm: Chrisost.
etiam super illo uerbo Io. ulti. Pasce oues meas prẽteriens
inquit alios apostolos Petro de talibus loquitur Eximius
enim erat apostolorũ & uertex collegii. Ecce q̃ ait prẽte-
riens alios. Soli ergo Petro data est pascendi gregis cura
& officium pastorale cõmissum; quod non esset si alii apo
stoli curam huiusmodi atq̃ officiũ immediate a Christo
cum Petro simul accepissent. Ideo Clemens in epla sua .2.
dicit Petrum nõ solũ principẽ apostolorũ sed ordinatorẽ

.q. 66.d.c.fi.75.d. qđ die.

.x. 66.d.c.fi.

.s. ff.de off.con.l. .x. & ad.l.Rhod.đ iactu.l. cũ in eadẽ naui de conſ.d.5. diſcipulos

.t. xi.d.c.fi.12.d.c.2 22.d.c.1.24.q.1. roGamus:&.c. quoniens.

.u. ff.de iure cod. l. qđ p manꝰ& de acq.re.do.l. p hereditariu m.

.x. 1.q.7.Diabertũ .X.33.q.5.nec illđ.

.y.24.q.1.qcunqꝫ.

.z.pſal. 147.

.a. pſal.121.

.b.pſal. 124.

Alios enim Apłos in eꝑos conſecrauit/ut in Canonũ decretis .q. legitur.Ipſe aũt a nullo unq̃ legitur conſecratus: quare.D.Car.ſcti Sixti & Pet. de palu.in tractatu de ptate eccl.dicit Petrũ fuiſſe factũ ſolũ eꝑm a xꝑo añ aſcẽſionẽ & poſt penth.Ioannẽ primũ a Pet. poſtmodũ a pet.& Iacobũ Zebedei eꝑos conſecratos: a quibus peractis data eſt forma ut eꝑi/deinceps nõ minus:q̃ a tribus eꝑis ordinentur: natus eſt Iacobus .t. Alphei:quibus Licet hoc Paulus neceſſitate cõpulſus/quę legẽ nõ.s. hẽt in Thimothei ordinatione nequaq̃ ſeruauerit.Præterea ſi Eꝑatus & alie ſuperiores dignitates oẽs eccleſiaſticę a Petro exordiũ hũeruntuut .t. Nico.Inn. Gre.aliiq̃ doctores ſacri teſtantur/& infra manifeſte conſtabit/fieri nõ poteſt ut Petrus ab aliquo mortaliũ potuerit in eꝑum ordinari: cauſatũ enim ſuæ cauſæ origo eſſe nõ.u. põt.Reſtat ergo ut a xꝑo cõſecratus dicatur/quia ſi nõ fuiſſet conſecratus nõ potuiſſet alios ordinare/quia .x. nemo dat qđ nõ habet. ℣ Quare ex p̃miſſis conſtat Petrũ ſolũ fuiſſe a chriſto eꝑm ordinatũ/& totius eccl.paſtorẽ inſtitutũ. ℣ Arg.7. ℣ Deus quoq̃ ſ3.X. Aug.unitatẽ amãs unũ hoiem creauit ab initio/uolenſq̃ unã hoium naturam conſtituere ab uno principio creaturę incipiens multaq̃ creaturaq̃ & diſpariũ eripuit facultatẽ.Bonũ eſt p̃terea ſm pb̃m.1.ethi. quod omnia appetunt/unitas aũt p̃cipue ptinet ad rõem boni ſm Boetiũ in li.de conſola. Ideo ſicut oĩa deſiderãt bonũ ita & unitatẽ. Vnũquodq̃.n.intantũ eſt bonũ / inq̃tum eſt unum. Vnde intentus gubemãtis multitudinem ipſiuſq̃ multitudinis gubemate eſt unitas atq̃ cõcordia. In ea quippe bonũ cõſiſtit:in qua & oẽs chriſtiani eſſe debent:nec ab ea recedere:ut Beda .y. teſtatur: quia nil aliud eccleſia militans uel triumphans;q̃rit/ q̃ pacez atq̃ unitatem ſeu concordiã:qui poſuit fines ſuos pacẽ .z. & fiat .a. pax in uirtute tua & pax ſup .b. iſrael ait pſal. ℣ Ar.8. ℣ Præterea ſicut nãle regiñ ẽ ab uno mẽbro principa

liter in inferiora defluente/ut est uidere ī multitudine mē
brorum corporis/inter quæ unū est membrū caput.s. cę-
teris imperas:& inter animæ potentias una existit mouēs
cęteras. Ratio inquā prout intellectum cōphendit & uo
luntatem/& in hac mundi machina unū est uniuersoꝝ.c. .c.de.sū.tri.c.i.
principiū: Ita & in multitudine humana dicere oꝑtet unū
esse rectorē a quo inferiora oīa gubernantur. Porro si uni
tas gubernatis requiritur ad optimū humanę multitudi
nis regimen/quæ unitur ex ipsius inclinatione naturæ/ re
quiretur & pariter ad illius cōitatis regimen / quæ unitur
diuini muneris gratia: Hæc aūt ecclesiastica est Resp. neq;
enim gratia cōtrariatur ei/quod fm naturā est: sed magis
pficit. Dicendū est igitur in tanto fideliū cœtu unū opor
tere esse rectorem: Regnū hoc ecclasticū moderātē sicut
enim p unitatem cōseruātur regna ut probat beatus tho.
in.4.li.5 gentiles iuxta illud .d. euangelii. Omne regnus .d. Lucę.xi.c.15.q
diuisus in seipm desolabit. Ita credendū est deū hāc eccle 2.si ea.
się unitatem per unum gubernari uoluisse. Vnde &.c. Cy .e.24.q.1. loquit.
prianus de Petro loquēs: Super unū inquit ædificat eccle
siam. Et quis omnibus apostolis post resurrectionē suam
parem prātem tribuat & dicat. Sicut misit me uiuēs pater
ego mitto uos: accipite spūm sanctū. Tamen ut unitatem
manifestaret/unitatis eiusdē originē ab uno incipientem
sua auctoritate dispositi: & infra: Sed exordiū ab unitate
proficiscitur ut ecclesia xpi una esse monstretur/ & infra
Vnus corpus/ unus spūs/una spes uocationis. &c. Videtur
itaq; ex pmissa auctoritate probare unitatem ecclesiasticā
a Petro originem sumpsisse/ut eccla corpus ipsius: Petrus
uero ipsius caput existeret: quod patet / quia super unum
Petrum ait: Edificabo eccl. meā. Sicut enim est unū corpus
ita & unum caput homogeneū ut sit oportet / alias mon-
strosa res esset. Hoc autem fuit Petrus qui totius ecclię ca
put appellat̄ iut inferius arg. 43. latius appebit. ℣ Arg. 9.

℣ In ecclesia quoq; dei ordinē esse oportet sicut in qua

libet Repub.bene disposita qđ tum pbi/tũ .f. canones sa-
cri leges⁹ testantur:ordo uero iste pro modo subiectiõis
& plationis exprimitur:prẽlatio fm ascensus & descensũ
quia inter ęquales nõ est platio. Par .n. in parẽ nõ habet
.g. imperiũ:Ascensum aũt superiorẽ necesse est eandẽ ad
unũ terminari/ultra quod nõ sit progressus/ne detur pro-
cessus in infinitum.Ideo aliquẽ summũ platum dare op3
in quo totius ecclesię prãs cõsistat:& ideo dicit p Ezech.
.c.34.Suscitabo super eos pastorẽ unũ.&.c.37.Pastor unus
erit oium uestrũ.Et Iohelis.1.c.Cõgregabũt filii iuda & fi
lii/l israel pariter & ponẽt sibi caput unũ.Ad unitatẽ pterea
ecclesię requiritur/ꝙ fideles oẽs in unam fidem conueni-
ant/quia sine fidei unitate nemo .h. saluatur. Vna quippe
fides/unus deus/unũ baptisma fm Apm:sine fide est etiã
impossibile placere deo fm .i. eundem . Verũ quia hoies
q̃ faciliter ꝙ fideliũ opiniones uarias in sinias traherent:
si cꝫ contingeret ecclesiã discerpi/nisi alicuius summi ui-
ri psidentisꝫ iudicio in unitate conseruarentur.Ad hmõi
itaꝫ unitatis conseruationem unum op3 esse qui toti psit
ecclesiæ rectorem atꝫ pastorẽ. Neꝫ enim psumendu3 est
deum minus ecclesiæ suæ uoluisse consulere ipsius precio
so sanguine redemptæ atꝫ fundatæ/q̃ Synagoge/quę no
stræ fuit umbra ecclesiæ/cui tanto magis consuluisse cre-
ditur/quanto magis euangelicũ sacerdotium leuiticum
antecellit:Sed in synagoga unus erat summus pontifex/
cęteris prestans/cui omnes obedire tenebãtur/reusꝫ mor
tis erat illi nõ parens;ut in Deutrono. plenius .l. contine-
tur.Multo ergo magis dicere debemus i hac ecclesia unũ
esse debere regimen/unumꝫ summũ presidem / imperio
cuius omnes parere teneantur . Verum in ecclesia nullus
præter põtificẽ inuenitur/ qui supremã in ecclesia habeat
prãtem:ut .m. Inno.iii.suis .in epistolis decretalibus atte-
statur.Christi quoꝫ uicarius cũ prãtis plenitudine a dño

e.59.d. si officia.93
d.legim⁹.21.d.cle.
ros.25.d. plectis d
priuil. antiq̃.ff.de
mun. & hon .l.ut
grad atim d albo.
icnb.l.2.
.g. de elect. inno.
tuit.ff.de arb.l.nã
& mgratus & ad
trebel.l.ille.§.tem
pestiuum.
.h. c.1.§.una de sũ.
tri. 24.q.1.c.loqt &
.c. qm̃: &.c. qa ex
fo la.
.i. ad Hebr.xi.c.
.k. de cõcess. pb.qa
diuersitate3.ff. ad
Treb.l. qa poterat
d cons.d.4. sicut i
sacramentis.

.l.c.17.c.p uenera-
bilẽ.§.roibus qui
.fil.sint.leg.

.m .de Regula .c.
licet.

ẽ cõstitutus; ut idẽ .n. Inn. asserit. Appz igr illũ Cõcilio su piorẽ eccl. ipsam repsentãte. ℣ Et ex ꝓmissis & ex dicẽdis in ar. 31. infert cõclu. ꝙ ptãs papę imediate est a deo. ℣ Itẽ ꝙ est uerũ & unicum caput in terris totius Reip. xp̃ianæ. ℣ tem ꝙ regimen eccl. est monarchicũ. ℣ Argu. 10.

.n. dicto. c. p uene rabilẽ .§. rõmbus. Conclu. Conclu. Conclu.

℣ Considerandũ est ẽt secundum Chrisost. ꝙ Iz cristus eandem quam petro ptãtem Apsis cęteris dedisse uideat .o. Dicendo quęcunq; ligaueritis sup terrã erunt ligata & in celis. Ex quo tamẽ singulariter prius petro dictũ fuerat .p. Quodcũq; ligaueris &c. p hunc ordinẽ demõstrat primo fuisse datũ primatum petro ad alios q; p eum descẽdere/ideo illi & nõ aliis dicat quodcũq; ligaueris. Aliis uero sine eo non est dictũ quæcunq; ligaueritis/ut intelligat sic ei potestas hmõi attributa/ut alii sine ipso nõ possint. Ipse autẽ sine aliis possit ex priuilegio sibi collato/& concessa plenissime ptãtis ut totius ecclesię capiti/ dum Saluator .q. Cepham illum uoluit nuncupari.

.o .Math .c. 18.

.p. Math. 16. c.

.q .22. d. c. 2. 28. q. 1. Iam nunc.

℣ Confirmatur insuper hoc cum dominus petro mandauit ut solueret tributũ pro ipso/ & pro se ut ex. 1. Math. euangelio clare appz ꝙ signũ primatus manifestũ fuisse/ uidet parem illum sibi & cõsortem in tributi solutiõe faciẽdo. uñ Agustinus in li. de questio. no. & ue. testa. quest. .79. Saluator nr ait cum pro se & Petro soluere iubet didragma pro oĩbus soluisse uidet; qa sicut ĩ saluatore erãt oẽs causę magisterii/ita etiã post saluatorem in petro oẽs cõtinent/ipsum .n. constituit esse caput eorum ut pastor esset gregis dñici Et ꝓpterea Glo. super illud Math. .19. c. Quis putas maior est in regno celoz: cui & Chrisot. assẽtitur: discipulos ait ideo hanc interogationẽ fecisse uidẽtes dñm in tributi solutione parem sibi fecisse: uoluisse & illum Apostolis aliis anteferri. ℣ Argumentum. 11.

.r. c 17. xi. q. 1. Magnũ. 28. q. 1. iã nũc.

℣ Offert prætera se nobis Euangelistę Lucę .s. textus dum inquit. Facta est contentio inter eos/ quis eorum uideretur maior: quod ex eo putat Gregorius eueniss/

.s .22. c.

quia cū dñs ab hoībus transmigraret/oportebat aliquem fieri principē aliorū/qui dñi uicem gereret. Et sm Chrisō. Dñs in rnsione satis innuit unū fore inter illos maiorem & principem ordinādū/dum inquit. Qui maior est in uobis fiat sicut minor: & qui pcessor est sicuti ministrator.

t.x.d.c.1. Lu.22.c. Quis autem futurus esset apparuit postea cum .t. dixit ad Petrū: Symon ecce sathanas expetiuit te ut cribraret sicut triticū: ego uero oraui pro te/ut nō deficeret fides tua.

Ex quibus patet dñm uoluisse illis Petrū pcessorem/rectorem/ac principem constituere: cū pro illius fide trī oraverit/non pro fide eccle. Propter qđ ēt Leo in ser. de beato Petro. Specialis ait cura a dño Petri suscipitur: & pro fide petri proprius supplicatur/tanq̄ alioꝝ status certior sit futurus/si mens principis in petro ficta non fuerit: In Petro ergo oīum fortitudo munit̄/& diuinę gratiæ ita ordinat̄ auxiliū/& firmitas quæ p xp̄m Petro tribuitur p petrum aplis cōparatur. &c. Petri etiam excellentia ostenditur/dū petro soli apparuisse dicitur Lucę. c. ulti. Et dñs p cęteris illum in die resurrectionis nominauit dicens. Dicite discipulis eius & petro Marci. c. ulti. Apparet etiaꝫ ex pluribus Euangelii locis petri plātio: Sępe. n. xp̄s aliis pñtibus ad petrū trīmodo loquebat̄/ut patet pspicue Mat. c. 18. & Io. ulti. & petrus corā aliis apostolis pro oībus respōdebat. ut Math. 16. c. Io. 6. Lucæ. 12. plenius continetur. Pro oībus ēt prior loquebat̄ Math. 19. Sæpe etiam post morrem xp̄i in Concilio apl̄oꝝ præ aliis uerba fecit: ut patet librū Actu. apostoloꝝ. 1. 2. 3. 4. 8. 15. c. perlegenti: primus etiam miracula fecit/primus ēt baptizauit: & in unā petri nauē xp̄s alcē dit Luc. 5. c. id testante. Hæc aūt nauis sm Bedā unā eccl. significat. Et ut ait Leo in ser. suę ordinationis. iii. De toto mundo unus petrus eligit̄/qui & uniuersaꝝ gentiū uocationi/& omnibus apostolis cunctisq̄ ecclesiæ patribus p̄ponatur: ut q̄uis i populo dei multi sint sacerdotes multiq̄ pastores/oēs tamē pprie regit petrus: quos principali

ter regit & xp̃s. Magnũ & memorabile dilectissimi huic uiro consortiũ potentiæ suæ tribuit diuina dignatio ut si quid cõe cũ cęteris uoluit esse principibus: nunq̃ nisi per ip̃m dedit/quicquid aliis non negauit. Hæc ille. Quę uerba hanc partem uidentur manifeste terminare: quã etiam confirmare uidetur beatus Thomas in. 4. li. u. senten. Et dictũ est aliquid in. 2. ar. supra ubi concludit/q̃ l3 aliis apostolis dederit xp̃s facultatẽ ligandi & soluendi/dicendo Accipite sp̃m sanctum/tamen cũ prius petrũ super oẽs pastorem ordinare statuisset: dum Luc. c. 22. eidem dr̃. Et tu aliqñ conuersus cõfirma fratres tuos/ salua petri progatiua; concessionem aliis feciss̃e uidetur. Quemadmodu3 si papa uel Impator post concessionem primo uni factam alteri bñficium aliqd̃ conferret intelligeret illud sine prioris iudicio tribuisse/ut leges. x. canonesq̃ testantur. qd̃ fortius in deo est dicendũ/qui est summa iustitia/ ut scda concessio apostolis facta sine petri p̃iudicio facta intelligatur. Quare uerba illa accipite sp̃m sanctum quoꝝ remiseritis peccata ita sunt intelligenda/ut petro prius tãq̃ capiti ptãs hmõi sit tribua/ab eodem postmodũ aliis aplis pro libito .y. impartienda: nullum quippe gregẽ3 iis assignauit/in quem iurisditio exerceret uicario suo tñ illum cõmittens: cui plena est cum in foro conscientiæ/ tum in foro iudiciali ptãs cõmissa. Ideo Aug. in li. questionũ no. & ue. test. supra proximo arg. adducto dixit/q̃ sicut i xp̃o erant omnes causæ magisterii/ita post saluatorẽ oẽs i petro continentur: Ipsu3 enim cõstituit caput/ut pastor eẽt gregis dominici: hoc idẽ & Anacle. papa cõfirmat inquiens .z. In nouo testamẽto post xp̃m a petro sacerdotalis cœpit ordo: quia ipsi petro primo in ecclesia xp̃i pontificatus est datus: dñõ dicẽte. Tu es petrus. &c. Cui. a. Nico. & Inno. adstipulantur dicentes/ omnes ecclesiasticas dignitates a petro initiũ habuisse/ut dicã infra argu .30. Et l3 Anacl. dicat q̃ fuit datus pontificatus petro a xp̃o adhuc

.u.d.19.q 1. principali art.3. in rñsio. ad.1.ar.1.q&.d.24 q.ul. p̃ncipali art. .2. in rñs. ad.3.q.

.x. 63.d.q̃to.9.q.3. Nũc uero cũ glo. de cõsuet.c.cũ oli de decim.c.sugge stũ.C. de emanci. libe.l.nec auus.ff. de uulg. & pup.l. ex facto.§. itẽ q̃to & neqd̃ i loco pu. l.1.§.si qs.ap̃ncipe .y.19.d. ita dñs & d̃ ele.c.fundam̃ta. li.6.btũs Tho .i.4 sen.d.18.ar.2.in rñsione ad.1.q. .z.21.d. In nouo a.22.d.c.2.xi.d.c.fi

in humanis agente/intelligendū est sane ſ3.B. Gre.dandi promiſſionē xp̄i potius fuiſſe q̄ dationē. Hāc quippe poſt reſurrectione; cōpleuit dicendo: Paſce oues meas. Dediſſe tñ dici pōt propter infallibilē p̄miſſionem. Non.n.est deus homo ut mentiatur/neq; filius hois ut muteur. Dixit ergo & nō faciet ? locutus est &nō implebit? ut ait .b p̄pheta. Et .c. alibi quę procedunt de labiis meis non faciam irrita. Et .d. rurſus ſuraui dñs & nō penitebit eum. Et Malach.3.c. Ego deus & non mutor Et Apſus ad Ro. .3.c. Deus uerax est: omnis aūt homo mendax. ¶ Ex p̄xime dictis infertur una cōcluſio/q; ptās claniū est principaliter data Petro/ab eo poſtmodū in alios p̄ libito impartiēda. Et ad p̄miſſa uide dicta ſfra.31.arg.32.&.33. ¶ Ar.12.

.B.l.d.cōſiderādū glo.i.d.c.in nouo

.b .Numeri .23.c.

.c .pſal.88.

.d .pſal.109.

Cōcluſio.

¶ Corroborant p̄miſſa ratione manifeſtiſſima. Si enim diceretur Apli immediate a xp̄o ęqualē cū petro ptāte; accepiſſe/irritarentur uerba xp̄i dicentis. Paſce oues meas quippe ſi illi ſimul habebant cū petro oues paſcere debuerat dicere: paſce oues meas una cū paſtoribus aliis quos adiungam/uel nunc adiungo. Ite; ſi alios particulares ordinaturus erat p orbem paſtores/cur nō diſcipulis ſuis ait Et uos paſcite oues meas una cū Petro ? ſicut pater familias oībus operariis/quos ī mediate cōduxit. Ite & uos inquit/in uineam .e. meā. Prærerea ſi daturus erat eis claues immediate ut petro: Cur nō eis dixit/ dabo uobis claues ſicut petro. Hoc utiq; dicere poterat per q̄ faciliter/dum dixit q̄cunq; liganerits &c. De aliis eteniq; q̄ Apoſtolis cęteris dedit ſicut petro/ Intellectū. ſ. ſcripturaꝝ p̄dicandi grām/dicendi facundiā/fidei cōſtantiā: Dixit illis coīter/ Dabo uobis os & ſapientiā: cui non poterunt aduerſarii ueſtri reſpōdere. De ptāte quoq; miraculoꝝ/ Dedi nobis .f. ait uirtutē & p̄tatem: quare nullibi legitur claues exterioris iuriſditionis Apīs conceſſiſſe/neq; curam animaꝝ ſicut petro. Et l3 epiſcopi in locū Apſoꝝ. g. ſuccedant/nō ſequiſ q; habeant curā & iuriſditione; a xp̄o immediate

.e .Math .20.c.

.f .luce .x.c.

.g .21.d. In nouo .68.d.c.fi.

ſicut papa. Ridiculū eſt igitur contrariū affirmare ac etiam temerariū: Si.n. hoc uoluiſſet xp̃s id utiq; dixiſſet ut. h. iuriſconſulti uerbis utar/ a quo nec Stephanus papa diſſentit inqens q̃ ſanctoꝝ patru documento ſancitū non eſt ſupſtitioſa adinuẽtione nō eſt p̃ſumendum. ¶ Argu. xiii.

¶ Adduci poteſt ad p̃miſſoꝝ confirmationẽ/ quia ſm ciuiles .k. leges Collegia ſupiores ap̃pbationẽ reqrunt: cum uero in uno collegio eſt mixtura clericoꝝ & laicoꝝ conſtat illud a maiori parte .l. denōiari: ut ſi plures ſunt clerici clericoꝝ. Si uero numerus prophanoꝝ ſit maior p̃phanorum collegium appelletur: et l3 collegia ex imperiali lege iuriſditionẽ .m. habeant iuriſditionẽ tamẽ cōtra ſupiorem illa approbantẽ habere nō poſſunt neq; cōtra p̃ſonas dignitate collegium .n. excedentes. Dato ergo q̃ eccleſia uniuerſalis capiat ut collegiū nō poteſt dici approbatū / niſi a ſupiore comp̃betur. Is aūt eſt xp̃s ſeu papa eius uicarius: qui ut infra latius in .43. argu. probabo: totius eccleſię uniuerſalis caput & fundamentum exiſtit. Porro cum in hac cōi fidelium cōgregatiōe pars maior ſit laicoꝝ/ in ea & feminę interueniāt: qppe quę & ipſe eccleſię huius ſunt mẽbra. ubi maior pars ultra duplum minorẽ excedit: qa pluſq̃ duę partes collegii a minori parte ſeorſū exiſtūt/ & ſi minor ps ſit dignior ſtante tanta diſparitate: nō attendit de iure maioritas dignitatis ſ3 .n. numeri. unde cū maior pars eccleſię ſint laici: l3 Conciliū conſtet ex p̃latis eccleſię etiā dignioribus: non tamẽ p̃ualebit maiori numero fidelū ſine comparatione p̃latoꝝ & ſacerdotū numerū excedẽtium. Dicetur igit̃ potius uniuerſitas ſecularis q̃ eccleſiaſtica: Q. d̃ ſi ita eſt quomodo poteſt dici claues traditas uniuerſali eccleſię: cuius maxima pars ſunt laici: p̃lati uero & clerici portio perexigua. Neceſſe eſt fateri laicis claues eſſe conceſſas: & iudicandi ſummi pont. facultatẽ. Hoc aūt dicere ridiculū eſt/ & ab omni ueritate penitus alienū. Si enim ſacri canones illis oēm iudicandi clericos poteſtatem .o. ademerunt graues pœnas cōtra-

.h. ff de acqr. her. l. ſi ſeruū. §. nō dixit. C. de Cad. tol. l. una. §. ſin aūt ad deficientes.

i. 2. q. 1. cōſuluiſti d trāſl. p̃l. c. iter cor. k. ff. quod cuiuſq; uni. no. l. 1. & ibi Bal. in. 1. col. ff. de colleg. illi. l. 1. &. 3. l. Bar. in. l. fi. ff. de colla ill. Bal. ī aut. hīta. C. ne fil. pro pa. Ab. & Cano. in c. ex lr̄is de cōſtit. m. C. de iuriſd. o. iu. l. fi. Inn. in. c. cū ab eccl̃a d̃ off or. n. c. 1. in fi. hic finitur lex Cor. c. 1. §. cōuenticula. &. §. ad hęc de pace iur fir. in uſi ſeu.

a. d. c. ecc. c. li qū li. 6.

o. 96. d. c. bñ. d̃ re. ec nō al. c. cū laic. d̃ cōſtit. c. eccl̃a.

facientibus imponentes/quanto grauiores merentur sum-
mum pont.xpi uicarium & sanctū dei uiolare ꝑsumentes.
Porro si uelis Concilium sumere tantū pro capitibus eccl̄ę
congregatis tunc dico non esse uniuersalem ecclesiā/ quæ
etiam in minimis quibuscunq; consistit: iuxta illud Sapien
riæ.6.c.Pusillū & magnum ipse deus fecit/ & ęqualiter est
sibi cura de omnibus/ & de iure .p. pueri de uniuersitatis
sunt corpore. Vel dicendum est/ ꝙ digniora capita omnes
qui de uniuersitate sunt referant. Hi aūt sunt prophani oēs
pueri etiā & mulieres/ sicut euenit in qualibet uniuersitate
ubi rectores & magistri omnes de uniuersitate.q.rep̄sentāt
ergo illoꝝ noīe cum & ipsi uniuersitatis sint mēbra: ut pre
dixi in Papam iurisditionē hēbūt ꝙ est ridiculū. ¶ Arg.14

¶ Pręterea aut uolumus dicere concilium supremam po
testatem habere antequā sit congregatum: Et hoc est mani
feste falsissimum /quia non est uniuarsitas nisi .1. congrega
ta: uel cum congregatur/ tunc multominus procedit/quia
sequeretur quod aduenientē termino assignato pro cōcilio
si duo aut tres tantum laici congregarentur: Ex quo de iu-
re cōmuni collegii iura in eis alii snō ueniētibus .s. residēt
penes eos foret suprema potestas iudicādi pontificem/ qđ
est contra proxime dicta/et dicam infra in argu.19. Aut uo
lumus concilium quando est congregatū habere supremā
potestatem: & tunc cum uniuersitas nō sit nisi corpus .1. fic
tum non habens animā/ impossibile est illam clauiu3 esse
capacem. A sufficienti itaq; partium enumeratione argmē
tum sumendo tanquam ualidissimum & de iure .u. firmis
simum constat conciliu3 huiusmodi supremę potestatis in-
capax prorsus. ¶ Argumentum.15.

.x. ¶ Concilium prætereā sub papa Stephano /Romæ
celebratum. Ro. ecclesiā Dn̄am nostram uocare non erube
scit. Nec imerito cum mr̄/& magistra & caput omniū eccle
siarum a .y. summis Pontificibus sępenumero nuncupet/
si dn̄a Magistra & caput: ergo Pontifex qui illi p̄est erit

.p.ff.ꝙ cuiſq; uni.
no.l.sicut &.l.nul
li no.pbat.in.l.fi.
l.4.col.đ colleg.
ill.&.in.l. aut fāt
§.nōnūq̄.ff. đ pen
in.2.col.[nn.&.d.
Ab .in.c. dilectus
.2.de Simon.
.q.dcā.l.sicut &.l.
nulli .ff.de .pac.l.
Item Mgri .C. de
iu.cal.l.2.
.r.đ.elect.c.i gene
si de excel.pl.c.di
lecta.
.s.đ post.pl.c.gra-
tū đ elec.c.auditis
&.c.cum nobis.
.t.đ fideiuss.l.mor
tuo.c.Romana.§.
uniuersitatē .& .c.
si suia.§.1.de sent.
exco .in.6.
u.ne cler.uel.mo.
c.1.§.fuerat inst.đ
Act .l.una.§.acce-
dit.C. de rei ux.
act.
.x.79.d.c.optebat
y.19.d.i memoriā
21.d.deniq; đ sum
11.c.2. i fi.3.q.6.du
duz.2.q.7. Petrus.
&.q.6.si qs ep̄s &
.c.ad.Ro.&.c.oēs
& seq.12.d.c.1.&.2
24.q.1.Arecta.11.q
1.Relatū de priui
leg.Antiqua.

dñs/ Magister & caput/ quia in memoriã Beati Petri /Ho
norem⁹ sanctã Ro. eccleſiã ait Calo .z. Imper. Et xps in
persona petri illam .a. fundauit/ut canones sacri testantur.
quibus Hier. super illo loco Math. super hanc petrã &c. ma
nifeste astipulatur inqens. Super te Petrum eccleſiam mea3
edificabo. Idem ergo ius erit in .b. successore Petri quod
in Petro. Præterea si est caput omniũ eccleſiarũ ergo ipsius
eccleſię uniuersalis quę ls una sit / tamen in plura membra
diffusa fm beatum .c. Cyprianum/ Et sic ex omnibus par
ticularibus eccleſiis/ Eccleſię unitas cõstare dinoscit. Item
concilium uniuersalem eccla3 representat ut supradictũ est.
sed conciliũ appellat. Ro. eccla3 dñam ergo uniuersali ẽt
eccleſię dñabitur. Idem .n. iuris esse debet in representante
&. d. representato & eõ. Illam quoq; ut in prohemio sexti
libri ꝓhibetur diuine prouidentię altitudo uniuersis ꝓtulit
eccleſiis /et totius orbis precipuũ uoluit obtinere magistra
tum/ergo pretulit eccleſię uniuersali: quæ ut predixi ex oi
bus eccl. constat/ si demũ totius orbis obtinet mgr̃atum
fortius ipsius eccl'æ uniuersalis quã certũ ẽ infra orbẽ cõsi
stere/& sic si cõtinẽtis est dña & mgr̃a multo magis & .D.
cõtinenti. Præterea si dña est & mgr̃a insup ac mater: ergo
supra Conciliũ: qa teste .e. Salua. Nõ est seruus supra dñs/
neq; discipulus supra mgr̃m .f. Diuini qppe & humani iu
ris est ut seruus dominicę subsit .g. ptãi & discipulus ma
gistri auscultet imperio. ¶ Argumentum.16.

¶ Pont. quoq; ipsum diuersis pluribusq; in locis sacri ca
nones dei & Iesu xpi .h. uicariu3 successorem Petri uocãt/
geritq; uices illius ꝓpheitę de quo dr̃ Deutr.18.c. Prophetã
suscitabo de fr̃ibus uris/qcũq; nõ audierit ꝓphetã illũ ego
ultor existã pœnã .i. eternã & tꝑalem sibi infligendo. Glo:
dicit ex quo uerbo hẽtur q; impingẽtes in sũmũ pont. & ei
resistẽtes grãdi pœna puniẽdi sunt. Eccleę quoq; sanctę pa
storem beatus .i. Gre. appellat qđ de uniuersali intelligit: q
sctã & sine ruga & macula a sacris canonibus .k. appellat /

z.19.d.i memoriã
.a.22.d.c.1.&.23. q
6.dudũ .c. fundamẽta i prin.d.cle.
in.6.19.d.ita.
.b.19.d.sic oẽs.c.
ad aplicæ .§. nos
igr̃ d re iud. i.6.d
homic.c.1.eo.li.d
transl. prel.c.q̃to.
.c .24.q.1.loqf .7.
q.1. Nouatianus.
.21.d.quis.
.d .ff.d.off.ei⁹.cui
mand.ẽ uir.l.& si
pretor.
.D .ff.de contrah.
ept'.l.clauibus .ff.
de acqre .poss.l q
uniuersas in prin.
& ibi not. moder.
& moder.in.l.iii.i
pn.e.ti.& bal.i .l.
de his.C.de furt.
.e.Math.8 c.6.q.1.
Sacerdotes .xi. d.
nolite.
.f 1.pet.2.c.xi.q 3.
si dñs.23.q.5.si hẽs
g. Infti.d iu pers.
.in.princ.&.§.1.&
d his q sũt sui ul.
al. iu .§. dñorum
.ff.eo.per totũ.
.h.c.p.uener.§.rõ
nib⁹q fil. sint leg.
.c.fũdamẽta.§.de
cet'd elect. in.6.&
.c.ubi.§.ceterũ eo
.ti.cle.1. in princ.
d iu.iur.c. q̃nto c
ls.&.c.iter.d trãsl
pl.c.uno.ut.eccl.
ben.
.18.q.1.In scriptu.
.k .24.q.1.loqf.c.

m. pſal.109. q fil. ſint leg.p uenera. §.rõibus.
n. prima pet.2.c.
o. c.2.d cõſuet.in .6. c. Romana in pri.d appel. eo.li. O. 93.d.c.ſi.
p.de appel.in.6.c. Romana in prin. &.d.c.2.de cõſue. q.2.q.6.añrioꝛ.ff de appel.l.1.§.ſiqs t. de ma.& ob.So lite.21.d. inferior. 6.q.1.Btũs.c.oues &.c.ſacerdotes .2. q.7. Oues.
s.24. q.1. hec ẽ fi- des.35.q.9 c.ueniã cũ glo.17.q.4.§.q ãt.93.d. ſi inimic' glo.4.d. ĩ iſtis.24 q.1.qdcũq;.16.d.ſi cut in fi. lo. an.de elect. Significaſti. t. de iudi. c. nouit de tranſl.pl.c. irer &.c.q̃ro de maio. & obe.Solite.21.d q̃uis: &.c. ĩ nouo u. 96.d.cũ ad ueꝛe &.c.duo.&.c.bũ

Porro xp̃s ſummus ſacerdos fuit ſm ordinẽ Melchiſedech teſte pſal.m. Eps ẽt a diuo .n. Petro in ſuis epl̃is noiatur & paſtor dicente. Nunc conuerſi eſtis ad paſtorẽ & epm aiarꝛ ueſtrarꝛ: Si pont. uicarius xp̃i eſt/ut iura uolunt & nemo ſa nę mentis inficiatur: ergo idem tribunal hẽt cum illo/quia uicarii & ep̃i idẽ eſt conſiſtoriũ/ idemq; .o. tribunal. Super oẽs igitur fideles ptãtem habebit ut xp̃i uicarius /ſicut uica rius ep̃i habet eandem ſuper ſubditos ep̃i quã habet eps po teſtatem/ſi ſuper oẽs fideles papa ptãtem habebit igitur & ſuper uniuerſalem eccleſiam quæ nil aliud eſt q̃ fidelĩũ oĩuꝫ congregatio: ut in p̃ludiis ſupradixi. Item ſi locũ xp̃i tenet pont. ſuper oẽs quo ad iuriſditionẽ honorari debet: quia iu ra .O. dicunt locũ tenentem/ſicut eum cuius uice fungitur honorandũ: uñ a papa nõ poterit ad xp̃m appellari quia pa pæ & xp̃i idem eſt tribunal: & iura uetant tum ciuilia / tum canonica ad idẽ tribunal .p. appellari. Appellatio nanq; de minori ad maius conſiſtoriũ fieri .q. debet. Si eccl̃æ paſtor utiq; illam paſcet/eãdemq; ipſe arguet pariter uel abſoluet/ non econtra. Indignum ſanctoꝛq; decretis .r. contrarium quippe foret/ſi minor maioreni/& oues paſtorem ſuum re- præhenderent. Quin immo ſententia papæ prævalet ſenten tiæ omniũ fidelĩũ incontrariũ iudicantiũ: diuo .s. Hierony mo ad Damaſum ſcribente: & Inn. pontifice/aliiſq; complu ribus magnæ auctoritatis doctoribus; ac ipſo beato Petro ad pp̃m uerba faciente/huic ſententiæ adſtipulantibus: cau ſa hereſis tũ excepta. Innocentius uero tertius pont. ptãtem non ex homine ſed ex deo .t. aſſerit dependere. Qui ergo fieri põt/ut terrenoꝛ hoĩum iudicio .u. ſubiiciatur: cum ni hil aliud Concilium re ipſa ſit q̃ fidelium congregatio ec- cleſiam repræſentans/luce clarius conſtat cuiuſcunq; condi tionis ac fortunæ mares ac fœminas in eccleſia iteruenire. Fac p̃terea caſum contingere nõ impoſſibilem penitus/oẽs xp̃icolas apoſtatare uel in hereſim labere / uno uel duobus prophanis maſculis ſeu fœminis/una cũ ipſo pont. tũ exce

ptis.quo casu certum est in illis tantū fidem xp̄i remanere/ uniuersamq; ecclesiam in eisdem consistere:quēadmodum iura collegii seu uniuersitatis in uno aliis negligentibus .x. remanent.Sicut in sola Virgine fides p manssisse immobilis dominicæ passionis tempore .y. perhibetur. Nun dices illos tunc supra pontificē? Istud quidem asserere absurdissimum foret ¶ Et ex supradictis in hoc argumēto duæ cō clusiones inferunt.¶ Vna q̄ a sententia papæ ad xp̄m non poterit appellari:quia esset de eodem ad idem tribunal appellare.¶ Altera q̄ sententia papæ prævalet sentētię uniuersalis ecclesię/causa hereſis excepta. ¶ Argu.17.

¶ Christus insuper Ro.fundauit ecclesiá/a quo nō ab apostolis primatum obtinuit:cuius caput Petrum constituit:ut Nicolaus/Anacletus/& Pelagius summi pont .z. asseruere. Et Ro.ecclesia dicitur prima/ab eaq; aliæ ecclesiæ in partej sollicitudinis sunt nocatæ:ipsa autem in plenitudinem potestatis/ut sacri Canones .a. atteſtant.Petrus quoq; fuit primus & principiū aliaꝝ orbis ecclesiarum: teste Innocentio primo arq; Gregorio:ut dixi in.xi.arg.& infra in.30. latius demonstrabo.Et .b. Cyprianus ait:super unū Petrum/x̄pm ecclesiam ędificasse:de uniuersali loquens.ergo uniuersalis ecclesię est fundamentum/ut dicam latius infra in argu.43. Igitur ab illo iudicari non potest tanq̄ minore. Pontifici præterea s̄m .c. Grego.cunctaꝝ ecclesiaꝝ a xp̄o est cura iuncta:particulares autem omnes unam ecclesiam uniuersalem constituunt:ut diuus .d. Cyprianus tradidit:ergo uniuersalis ecclesię curam habet/& illius dicitur esse pontifex: Ad eundem eriam omnium Episcopoꝝ iudicia .e. referuntur. Quis pręterea neſcit illum apſatus principatū cuilibet ecclesię pręferendū? ut .f. Anicetus Papa/& diuus Aug.ait in li. de unico baptiſmo ergo est supra Conciliū. ¶ Ar 18.

¶ Præterea s̄m .g. Nicolaum pont. de sedis apostolicæ iudicio iudicare/aut illius sententiam retractare nemini est permiſſum.Prima enim sedes s̄m .h. Inno.& Bedam; neq;

x. de post.pl.Gratū.l.sicut.§.1.ff.qd cuiusq; uni.no.
y. Abb.in.c.significasti de elect.
Conclusio
Conclusio
z. 17.q.4. nemini
21.d.in nouo &.c. q̄uis.22.d.c.1. &.2.
a. de pen.& re.cū ex eo i fi.de cōcess. p̄b. Proposuit.2.q 6.decreto &.c.seq 3.q.6.Mſtū d auc. & us.pal.ad bonorem Cle. pastoraſ in fi.de re iu.
b.24.q.1.loqt̄i p̄n
c.7.q.1.q̄liter.xi.q 1.Relatum.
d.24.q.1. loquit̄
7.q.1. Nouatian⁹
e.5.q.6.q̄uis &.c dudū.9.q.3.si aūt det ranſl.pl.t iter &.c.q̄to.& c.ls.
f.2.q.7.Puto
g.17.q.4.Nemi
h.9.q.3.Nemo& .c.Episcop.5.

ab omni clero/neq; ab Augusto/neq; a Regibus/ neq; a populo iudicabitur. Clerus & populus sunt nomina collectiua: ex quibus tota constat eccla/ergo multo minus a Concilio iudicabitur: quod & si ex clero & populo constare dinoscitur/tamen totam ecclam ficte repræsentat. Præterea dum dicit q; nulli de eo iudicare permittitur/etiaz si sit clerus uel populus/ collegio etiam uel uniuersitati iudicandi facultas adimitur: ergo etiam & Concilio/ quod nihil aliud est q; populi xpiani uniuersitas Pont. iudicare utiq; nõ licebit. Illi etiam fm .i. Symachum: quicquid fidelium est ubiq; submittitur uelut totius corporis capiti. Ipsa etiã oẽs iudicat fm .k. Gelasium/& nulla sinodo precedente dãnat quos synodus iniuste absoluit/& liberat quos inique damnauerat. Si ergo reuocat snias Concilii/ apparet illum maiorem esse Concilio/quia inferior superioris sententiaz nullo modo potest .l. infringere Facta quoq; subditoz a põtifice: Pontificis uero facta a domino .m. iudicantur/ ut sacri canones perhibent. Præterea .n. dictũ est Marcellino põtifici post Cbristi abnegationem ad penitentiam redeunti ab Episcopis in Concilio congregatis/tuo ore iudica cãm tuam: Et iterum noli audiri in nostro iudicio/ sed collige in sinu tuo causam tuam: & rursum quoniam ex te inquiũt iustificaberis/aut ex ore tuo condemnaberis. Et iterum dicunt prima sedes non iudicabitur a quoq;. Si ergo ipse oẽs iudicat/& a nullo iudicatur: ergo omnibus est superior. Itẽ si ab ipso non appellatur (ut iura uolunt) ergo non est illi superior. Præterea fm .o. Gelasium si Ro. sedes habet de tota ecclesia iudicare quo modo illa est maior pontifice? quia maior iudicat minorem: Tota autez ecclesia uniuersalis intelligit cum sit nomen collectiuum/& ideꝫ sit dicere totus mundus & uniuersus mundus: Immo & totum plus significat/qnia omnimodam concretionem seu collectionem importat. Totius quoq; ecclesiæ appellationes ad sedem apostolicã. p. referuntur: ergo a Concilio ad illam appellabit/

i. 9.q.3. Aliorum.

k. 9.q.3. Cũcta per mundũ .1.& .2.

l. 21.d. inferior & 9.q.

m. 9.q.3. Facta.

n. 21.d.c. nũc aũt.

.o. 9.q.3. cũcta. 2.& .c. ipsi .17.q.4. Nemini.

p .d.c. Ipsi.

cū nihil aliud sit q̄ totius eccleſię ficta reꝓſentatio. Maior igī̄ eſt papa cū de minori ad maiorem debeat .q. appellari. Item .r. Alex. 3. Aliquid dicit eſſe ſpeciale in Ro. pont. electiõe ſtatutū/qa deē ſupior ad quē poterit hīi recurſus: hoc aūt nō foret uerū ſi Conciliū foret ſup iꝑm / igitur. &c.

¶ Ex quibus duę Cõcluſiões eliciunt. ¶ Vna q̄ a ſnia papæ nō appellat. ¶ Altera q̄ a ſnia Cõcilii appellabit ad papā. Intelligit tñ hoc ultimū qñ papa cõcilio nō intereſſet/quia tũc cū cõcilio eius pñtia auctoritatem daret/ut infra dicā/a tali ſententia non appellatur .s. quia oīa noſtraa facimus / quibus nr̄a3 auctoritatē impartimur: ut iura dicunt ciuilia/ & canones non diſſentiunt. ¶ Argumentum .xix.

¶ Cõfirmat hoc inſuper ex conſtitutione .t. Alex. 3. quę uult q̄ electus a dubaus partibus Cardinaliū ab uſi eccl̄ia pont. hēatur. Pōt igitur papa facere cõſtitutionē uſ3 eccl. ligantem: Ergo papa eſt ſuperior/alias eſſet dicendū inferioris legē ſuperioté ligare qd eſt abſurdū iuriq̄ ꝓrium. Prętерea pont. cõſtitutio ligat oēs Epos/& ſacerdotes/ & reges & principes/oēſq̄ xp̄icolas: ut ſacri .u. Cano. tradūt: ergo uſem eccl. quę nihil aliud eſt q̄ fideliū oīum collectio/& p conſequens Concilium illā repręſentans: Igitur papa eſt ſuperior: Qui enim omne dicit nihil excludit/ut multis in uiribus manifeſte .x. probatur & de ſe patet. Peccatū inſup ſm Gregorium paganitatis incurrit quiſqnis dum xp̄ianū ſe eſſe aſſerit ſedi apoſtolicę obedire .y. contemnit. Hanc autem ut ait .z. Hierony. Si quis corrigentem corripientemq̄ contempſerit ſit tibi tāq̄ ethnicus & publicanus: Sic & ſummo ſacerdoti iudei omnes obedire tenebantur cuius cunq̄ cõditionis ac ſtatus exiſterent. Dī enim in li .2. Deu to .17. c. Qui ſupbierit nolens ſacerdotis obedire imperio/ morietur. Sup quo uerbo dicit Glo. q̄ cõdēnatiõis ſuſtinet ſniam/qui contēnit sūmi pont. obedientiam tanq̄ ſi cõtemneret dei omnipotentiam. Hier. etiam in ſui libri principio Ecce inquit conſtitui te ſuper gentes / ut euelles plantes:

.q.2.q.6. anterior .ff.de.appel.li. §. Si quis. .i.d.elect.c. 13. i fi.

¶ Concluſio
¶ Concluſio

s.C.de.ue.iu.enu. .l.2.§.oīa/d.p̄ben. li.6.c.hi qui auctoritate.

.t.d.c.licet.d elec. .u.19.d.eñuero & .c.nulli.12.d. non decet &.ſeq.22.d. d cõſtantinopolitana. 4.d.§.fi.19.d ſi Romanor .35. .q.9. ueniã .2.q.6. decreto &.c.q ſeſcit.x.d. ſuſcipitis &.c. certū.25.q.1. Generali &.c.oēs de cõſtitu.c.1. .x.d.maio.& ob. Solite.19.d. ſi Ro. C.mand.l.A pcuratore. y.81.d.ſiq ſūt p̄ſb. .z.24.q.1.oībus. .a.q fi.ſint leg.c.p nenerabi. §. rōib

.A .1.Regũ .15.c.
.B.1.Regũ 12.c.
b .3.Regũ .21.c.
b .12 d.nõ .decet

c.d trãſl.p̃la.c.iter
&.c.13.&.c.q̃rto.d
elc.c.cũ iter.R.ut
lite nõ.cõt .qm̃ .§
ſi uero.7.q.1.ſicut
uir .21.q.2.ſic̃ una
d.7.q.1.ſic̃ alteri⁹
.24.q.1.loqt̃,&.c.
.A.recta
e.24.q.1.rogamus
19.d.eñiuero.18.q.
2.quã ſit
f .c.uno.circa me-
diũ de ſacra unct.
g .24.q.1. audiui-
mus.21.d.c.1.
h .80.d.c.2.
i.2.q.7.ĩ ſancta.24.
.q.1.hec ẽ fides &
.c.qm̃.c.1.d hom.
in⁹.6.de tranſl.p̃l.
quanto
k.19.d.ĩ memoriã
l.24.q.1.audiuim⁹
.c. pudenda &.c.
ſeq.
m .24.q.1.manet

Et .A. Samuel/Saulem .B.Natam/Dauit .b. Helias/Achab ſummus pontifex oziã Reges ob eoꝝ ſcelera reꝑhẽdere:ut ex libris regũ manifeſte appꝫ. ℣ Argu.20.

℣ Cõprobatur hoc per Bti .b. Calixti uerba ad eꝑos oẽs ſcribẽtis:Nõ decet inqt a capite mẽbra diſcedere/ſed iuxta ſcriptũrę teſtimoniũ omnia mẽbra caput ſequãt.nulli uero dubium eſt qꝫ Apoſtolica eccleſia:mater ſit omniũ eccleſiarum: a cuius regulis nullatenus uos cõuenit deuiare. Et ſicut dei filius uenit facere uoluntatẽ patris ſui: ſic & uos implete uoluntatẽ matris uŕe quę eſt eccleſia. Et dũ diitc Pontifex matris uŕe eccleſię nullo modo intelligi põt niſi de uniuerſali eccleſia p anahonomaſiã ſingulari numero loquendo. Vna eſt.n.eccleſia in plures diffuſa (ut p̃dixi) non autẽ de particularibus/ tum qa plurali locutiõe uſus fuiſſet ſi de illis dicere uoluiſſet ad oẽs epiſcopos ſcribens/Tum quia ille nõ matres eꝑoꝝ ſed coniuges a ſacris canonibus .c. appellãtur: uniuerſalis autẽ eccleſia Mater ab eiſdem .d.nuncupatur .Ro.itaq; eccleſia ſeu Põtifex illi p̃ſidens cũ ſit illius.c. caput.f.Caput aũt totũ corpus regat tãq̃ dignius qui fieri põt ut illi ſubiiciatur.Nun pedes capiti impabunt? Supra illã ergo Põtificem eſſe appꝫ/et fortius ſupra Cõciliũ uniuerſalem eccleſiam ficte reꝑſentans. ℣ Argu.xxi.

℣ Summũ p̃terea ſacerdotiũ Petro datum fuit/eiq; prę omnibus & pro oĩbus datę .g. claues.Neq; inter ipſos apoſtolos par fuit inſtitutio ſed unus oĩbus prefuit ex ipſius xp̃i admonitione iuxta Alex.2.& .h. clemẽtis ſententiã/cuius uices pontificem gerere nõ eſt .i. ambiguũ.Ro. etiã eccleſia mr eſt ſacerdotalis dignitatis/Et eccleſiaſticę magŕationis ut ex cõcilio.k. Caroli Imp.hr̃.Et ueram in apŕicis ſedibus cõſtat eſſe eccleſiã ut inquit .l.Pelagius papa.Et nil erit ligatũ uel ſolutũ teſte .m. leone pont.niſi qꝫ beatus Petrus ligauerit aut ſoluerit/ſoli ergo petro: nõ eccleſię ligãdi ſoluendiq; ptãtem cõceſſam appꝫ. Quia ſi eccleſię foret poteſtas hmõi a dño tributa utiq; ſoli Petro data nou eſſet

quod auctoritati ꝓdictę manifeste repugnare uideꝫ / Nec fieri potest ut potestas hõmi ecclesiæ/possit ullo modo cõpetere/ut infra latius ꝓbabitur. Sacerdoti etiã principatum & christianæ religionis caput xps in urbe Ro. posuit : ut canonũ .n. decreta affirmant; & aliqd supra tangitur. Porro xp̃iana religio & sacerdotiũ cõpræhẽdit oẽs in uniuersali ecclesia consistentes/ quippe quę ex duobus hominũ generibus clericis uꝫ & prophanis constare .o. dinoscitur. Ergo uniuersalis ecclesiæ erit caput cũ non aliud sit quã fidelium collectio ut & in .43. argu. infra latius dicetur. Argu. 22.

.n. c. fundamenta §. ne aũt d. ele. i. 6

.o. 12. q. 2. duo sũt genera.

℣ Confirmatur ulterius hęc ueritas ex uerbis .p. Leonis Papæ dñis xp̃m ideo dixisse Petro/ tu es Petrus: ut eterni tẽpli ędificatio mirabili munere gratię dei in Petri solidita te consistere. Porro istud ęterũ templum/ qd aliud est quã ipsa unica ecclesia: quam app̃s in petro fundatam; qnę & domus dei alibi .Q. uocatur: & uiuis ex lapidibus struit. Tẽplum dei estis uos inquit. q. Apostolus: & quotidię hoc cãtat ecclesia: quod quidẽ templum nõ in ecclesiæ robore dicitur permanere/sed in petri soliditate consistere : hoc autẽ non foret uerũ si ecclesiæ claues date fuissent non Petro : quia templi edificatio nullo modo in petro staret/ tanquã in fundamẽto/ sed in eccl; consequens autẽ falsum esse apparet ergo & antecedens. Probatur hoc etiam manifestius ex .r. Grego. uerbis xps namq; ait super apostolicã petram uniuersalem fundauit ecclesiã/ergo super petrum/ qui fuit apostolus fundata est ecclesia. Verba .n. hęc de cristo nullo modo possunt intelligi: quia nõ fuit apostolus/sed apostolorum dñs & magister: ut ex Io. euangelio .c. 15. euidẽter apparet. probatur hoc etiã manifestius ex auctoritate leonis prefati dñis. Veriũ hanc petre istius sanctissimã firmitatem eo ut diximus edificante constructã nimis uult impie uiolate quisquis eius ptãtem tentat infringere. &c. Ecce ibi Leo petrũ appellat petrã neq; dexp̃o uerba illa possũt intelligi: & ñ dicitur uniuersalis ecclesia in Petro fundata. Et licet

.p .19. d. ita. dñs d elec. c. fundamenta. li. 6.

.Q. 24. q. 1. oĩbus .q. 1. ad. corith. 3. c.

.r. 12. d. c. r.

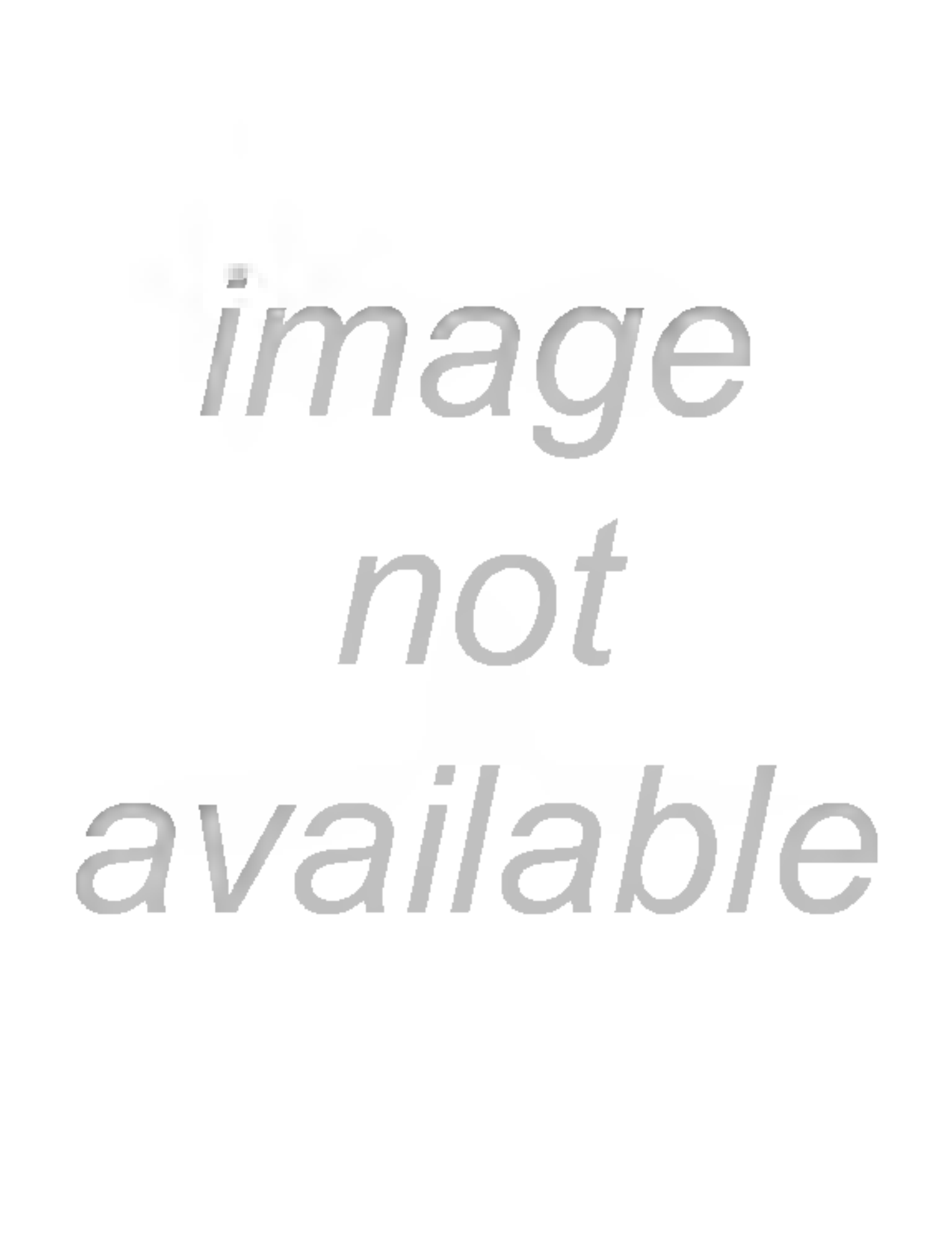
image
not
available

.c. colligit. Canões isup manifeste dicũt Ro. eccl. pp Petrũ a dño dignitatis sue priuilegiũ accepisse dicẽte Nic. põt. d. Nemini de sedis aplice iudicio iudicare/aut illius sniam retractare permissum uz pp Ro. eccl. primatum xp̃i munere in beato Petro aplo diuinitus collatũ. Et .e. Gelasi. & hoc ninirum ait, p suo principatu quẽ beatus Petrus dñi uoce tenuit & tenebit. De priuilegiis Ro. eccle concessis loquẽs ut illa Ro. eccl. ex persona Petri susceperit ¶ Fuit preterea illa fundata in persona petri adomino dicẽte. Tu es petrus ut .f. Nico. Anacle. Gelasiusq; ponti. tradidere. Quod & Caro. Imp. affirmans inquit .g. In memoriam beati petri Ro. ecclam honoremus. Petri aũt priuilegia ipsius successoribus .h. competunt/ut potequę illis a xp̃o in persona petri sunt data/Ipsorumq; sanctiones non secus ac petri statuta uim habẽt/ut Aghatho pont. i. attestatur. Cardinales uero ipsius papę coadiutores & consultores sunt / & illius testati. .k. subiecti. Porro ipsum pont. ut .l. Stephanus. 5. ait Romanę ecclesię Christus prẽesse uoluit/ prẽest itaq; & Cardinalibus. Petrus etiam sm Leonem pont. a domino principatum accepit: & Romana ecclesia in eius permanet .m. institutis ergo. Rom. ecclesia legem habet a petro. Petrus quoq; Romanę ecclesię dignitatẽ tribuit dum oriẽte relicto suã sedẽ in Italia trãstulit Romanaq; ĩ urbe .n. collocauit. Itẽ sicut petrus fuit primus omnium Apostolorũ ita ecclesia suo nomine consecrata domino instituente prima sit & caput cæterarum ut .o. Iulius tradidit. Patet itaq; Romanam in ecclesiam propter petrum priuilegium prelationis sortitã. petrus uero illam regit & moderatur ut dominusque & ab eo fidei normã accepit ut. p. Lucius papa affirmat Cardinales itaq; pariformiter petri uel pont. traditiones ut subditi alii sequi tenentur (ut ,pxime dixi) & ẽt supra in. 19. argu. pleuius ẽ tractatũ. Prẽterea si patriarchatus/ Ẽpatus & oẽs cuiuscunq; ordinis dignitates petrus uel eius succesor instituit/ut in. 19 argu. patebit: ergo & Cardinalatus ab eo instituta dignitas/quia qui omne dicit nihil .q. excludit:

.c. xi. d. c. fi. 9. q. 3. alioꝝ. c. ad. aplice d re. iud. li. 6.

.d. 17. q. 4. nemini

.e. 9. q. 3. cũcta. r. infi. 21. d. q̃is.

.f. 22. d. c. 1. & 21. d .c. quamuis.

.g. 19. d. ĩ memoriam.

.h. c. ad. aplice. §. nos igit d re. iud. ĩ. 6. c. p uenerabilẽ §. rõibus q fil sint leg. Cle. pastoralis in fi. de re. iud.

.i. 19 d. sic oẽs.

.k. d. §. rõibus & .c. fũdamẽta. §. d cet de elec. li. 6.

.l. 19. d. eni uero .24. q. 1. rogamus & .c. memor.

.m. dicto. c. rogamus.

.n. d. c. rogamus & §. rationibus.

.o. 3. q. 6. dudum

.p. 24. q. 1. A recta

.q. de maio. & .c. de solite.

Quare fieri non potest ut in eandem plenitudinem iurisdi
tionis uel potestatis concurrant/ contradictionē quippe im-
plicat manifeste q̄ idem subditus & dñs simul existat: neq;
Papa diceretur habere plenitudinem potestatis solus / quod
canonicis sanctionibus aperte contrariatur / uolentibus pa-
pam in potestatis plenitudinem/ alios uero in partem soli-
citudinis uocatos fuisse / ut in superioribus est probatum/
& inferius argu. 28. clarius apparebit: Nec est bona similitu
do Epi quo ad capitulū & papæ ad Card. ut q̄is in Epo re
sideat iurisditio/illam tamen sine capitulo exercere de iure

.x. de his que fiūt a maio. parte .c. 2. & d̄ his q̄ fi. a pl. c. nouit &. c. q̄to.

nō .r. possit: ita & iurisditio q̄is sit penes papā/ sine Card.
tamen illam exercere non ualeat: quia iurisditio Epoꝝ est
a Pont. limitata qui potuit illis legem imponere & metam
certam uel modū statuere/ quem illis transgredi non licet/
Papæ aūt potestas a xpo est/ & amplissima/ nec aliquo mo-
do limitata/ & soli Petro cōcessa nullo dato adiuncto/ quo
cum iurisditionem concessam habeat exercere/ sicut in infe
rioribus reperitur/ qui in partem solicitudinis sunt uocati:
non in plenitudinem potestatis quemadmodū papa: quare

.x. 11. d. quamuis .22. d. c. 2.

diuersam inter hos omnes rationē esse apparet .x. Gelasius
etiam de Petro & Paulo loquens. Romanaꝝ inquit ecclesiā
xpo dño consecrarunt/ eamq; omnibus urbibus in uniuer-
so mundo sua pūtia/ atq; uenerando triumpho ptulerunt.
Ex quibus patet Ro. ecclam propter Petrū priuilegium sor
titam non econtra. Præterea opinio Abb. & sequaciū tolli

.x. de elect. c. In nouit.

tur per .x. Inn. iii. decretalē epla/ ubi decidit constitutionē
Alex. Papæ in Concilio q̄ditam non potuisse successori suo
legem imponere. Tex. itaq; est ibi manifestus/ q̄ Concilius
non potest imponere legem papæ. Papa ergo supra Conci
lium esse manifeste lucideq; apparet: Et ipsi Card. quo ad
supmam prærogatiuam & potestatis plenitudinem nil de-
trahunt Papæ uel conferunt: Neq; consuetudine q̄is lōga
posset induci ut in arduis etiāmq; illoꝝ consensum require
re teneatur. Neq; propterea qui papā eligunt dicuntur ha-

bere iurisditionem cõem cum papa/quia istud ius eligendi cum a papa procedat potest eis illud auferre & alteri tribuere/sicut ius istud quo ad personas eligentiũ sæpe legitur variatum: & hæc est cõis .u. doctor sententia/quod patet in dispensationibus & derogationibus quottidie a Pont. sine cõsensu Card. emanantibus: quibus & Concilior sanctionibus sæpenumero derogatur: Contra quæ nullo modo posset dispẽsare si Concilia forent summo Pont. digniora. Inferior nanq; maioris legem nequit infringere: Et tamen videmus papam contra statuta generalis Concilii quottidie .x. dispensare: ut ex variis diuersisq; summor pont. cõstitutionibus manifeste apparet. Plures quoq; summi pont. ut Calix .3. Pius .2. Paulus .2. Iulius .2. statuerunt/ non carere hereſis suspitione appellantes ad futurum Concilium quippe cum (ut prædixi) appellatio non nisi ad superiorem fieri debeat ꝑm legum Canonũq; decreta uulgaria/ appellans Concilium futurum/ superiorem appellare uidetur: quod tanq̃ falsum & erroneũ dicti pont. reprobarunt. ¶ Ex proxime dictis infertur/q̃ quo ad supræmã potestatem Card. nihil conferunt uel detrahunt pont. ¶ Secdo q̃ papa potest derogare constitutionibus Concilii. ¶ Tertio q̃ a papa nõ potest qs ad Cõcilij appellare. ¶ Quarto q̃ regimen eccl. nõ ẽ politicũ/neq; Aristocraticũ sed monarchicũ. Ar. 24

¶ Extat etiam expresse constitutio Martini .5. in Concilio Constantien ædita ubi una cum patribus declarauit papam canonice electũ/supmam in eccl. potestatem habere/ contradicentes uero pro hereticis reputãdos. Ex qua determinatione manifeste infertur/q̃ extra casus hereſis nullius nisi solius dei iudicio subiicitur. Nam si alicuius etiam Cõcilii iudicio subiicitur/non haberet supremam potestatem sed ille qui haberet eum iudicare cum maioris sit officium iudicare (ut sæpe dixi) Et hoc idem uult Boni. 7. in extrauaganti unam sanctã. Huic autem determinationi a summo pont. tã matura deliberatiõe factæ stare oportere: sacror .u. Io. an. domi. de sanctoge. in. c. sup eo. de here. in .6. Abb. in. c. lras i 45. col. de rest. spo. tex. in. c. 1. de scis. in. 6. no. glo. in. c. Ad aplice d re iu. eo. li. 9. q. 3. Cũcta .1. & .2. c. Alios. & .c. p principalem. Ab. in. c. 2. de cleno res. Bellã. in. c. nõ liceat pape .12. q. 2. Car. scti Sixti & Alex. in. c. i istis .4. d.

¶ Conclusio.
¶ Conclusio.
¶ Conclusio.
¶ Conclusio.

.x .d elec. Innotuit d cõcef. pb. ppo fuit p host. Io. an. d. Anto. & al. de pbẽd. c. de multa glo. & doc. d cap. mona. ex parte de fil. de pfb. ad extir pãdas .& .c. pen. & fi. excef. pl. c. uno .li. 6. p Io. an. & al i. c. 1. d cõstit. in. 6.

Canonū auctoritate monemur. Superuacua itaq; uī hmōi
disputatio/& heresim sapiens:uelle statuta & decisa a pont.
retractare uel in dubium reuocare diuo .y. Hiero. id appro-
.7.24.q.1.qñ uct⁹ bante. Ait enim ad pont. Damasum scribens cum successo-
re piscatoris/& discipulo xp̄i loquor. Ego nullum premiu;
nisi xp̄m sequens btitudini tuæ.i.cathedrę sc̄i Petri cōmu-
nionē cosortior/ sup illā petrā fundatā eccl'a; scio:quicūq;
extra hāc domū agnū comederit ꝓphanus ē:Si qs in arca
nō fuerit pibit regnāte diluuio & ifra: quicūq; nō tecū col
ligit spargit. & dū dicit supillā petrā/de Petro uī apte intel
ligendu;/ &nō de xp̄o:de quo nulla fuerat facta mentio in
p̄cedētibus sicut dē Petro/q & ipse dictus est petra;ut dictū
.z .24.q.1.hęc est fides. est supra. z. Idem etiā ad eundē. Hæc est fides papa beatissi
me/quam in catholica didicimus eccl'ia/quāq; semp tenui-
mus/in qua si minus perite aut parū caute positū est emen-
dari cupimus a te/qui Petri sedem & fidem tenes : si autem
hęc nostra confessio apostolatus tui iudicio comprobatur:
quicūq; me culpare uoluerit se imperitum aut maliuolum/
idem etiam non catholicum sed hereticum comprobabit.
Debent quoq; aliæ eccl'esiæ uoluntatem sequi Ro.eccl'esiæ
.a .11.d.c.1. ut .a. Calix. ait/& supra dixi. Illic enim ubi fuerit corpus/
congregabuntur & Aquilę:ut Saluator nī inquit/ & Hier.
in priori auctoritate superinducta cōfirmat. Cui & Glo Io.
astipulatur uolens per corpus Romanā/ per Aquilā eccl'esi
as alias particulates intelligi:uerum Concilium ex illis par
ticularibus constat per orbem diffusis. Statuta igitur papæ
debet seruare Concilium/ergo apparet papam esse superio-
rem:quia iuferior habet sequi legem superioris/non econ-
trario:ut dictū est ſępius. ¶ Ex quibus p; heresim incur
rere uelle decisa a pont.'& in dubiū reuocare. Argu.25.
¶ Conclusio. ¶ Conciliū insuper si esset supra papam posset sine ipsius
auctoritate congregari/quod aperte est.b. falsum:ut ex plu
.b. 22.d.qua.tradi ribus sancto;patrū decretis appatet:quinimo generalia cō
tione .3.q.6.dudū cilia professione Ro.pont.c. roborantur/ semperq; in con-
2.q.6.ideo &.q.5. stitutionibus per Concilium promulgatis auctoritati papę
mandastis &.c.au
ditū.17.d.p totū.
.c .16.d. ꝓpter &
.c.sextā.c.scā &.c.
placuit

defertur:ut ita demum sint ratę si ab eo probentur/ut canones ipsi aperte .d. testantur. Præterea .e. Zozimus papa ait Prima sedes unâquamq; synodũ sua auctoritate firmauit. Si pont. auctoritas in Concilii congregatione requiritur/liquido constat de superioritate ꝑeminentiaq; pont. Nullo enim in actu cuiusuis auctoritas requiritur/nisi foret ille superior/& ita iura tũ .f. ciuilia/tũ canonica statuere. Poterit etiam illud postq; fuerit congregatum alio .g. trãsferre uel dissoluere: ex quo Concilioꝝ reuocandoꝝ solus potestatem habet. Vna enim quę queres per easdem causas dissoluitur/per quas .h. nascitur: Dum tamen ex tali re manifestum ecclesiæ scandalum non sequeretur. Neq; uero Ro. pontifices a Concilio auctoritatem primo habuerunt/sed a xpo eis in persona Petri concessam: quam postmodum Cõcilia ipsa approbarunt diuinæ maiestatis iudicium approbantia: diumamq; sequentia uoluntatem. Facto quippe ꝑstiterunt quod xps ipse fieri mandauerat. Sedi enim Rom. ut ait .i. Syma. primũ Petri apli meritum deinde secuta iussione domini Concilioꝝ uenerandoꝝ auctoritas singularem in ecclesiis tradidit potestatem .i traditam approbauit Dominicam iussionem secuta/cui &.k. Anacletus adstipulatur inquiens. Sacrosancta Ro. ecclesia ab ipso dño nõ ab apostolis primatum obtinuit/& infra: Licet omnes essent apli/Petro a dño tñ cõcessũ est: & ipsi inter se uoluerũt id ipsũ ut reliqs oibus ꝑesset aplis/& cephas. i. caput & principatũ teneret aplatus .b. Alex. ẽt. Relatũ est ait ad huius sanctę & aplicę sedis apicẽ/cui sũmaꝝ dispositiões cãꝝ & oiũ negotia ecclesiaꝝ ab ipso dño tradita sunt quasi ad caput ipso dicẽte. Tu es petrus. &c. Et .m. Gela. nullis synodicis cõstitutionibus sed xpi uoce dicit Ro. eccl. cęteris ꝑlatã. Dici ẽt põt papã/si de occulta heresi, pbabili tñ accusaretur/primo debere rogari ad Concilĩ congregandũ: ad cũq; illius cõgregationẽ spectare/ qa iure suo aũ heresis detectionẽ & cõdẽnationẽ nõ est priuandus/neq; illi obediẽtia subtrahenda/ut sacri Ca. u. uolũt. Cũ itaq; cõcilii cõgregatio ad Põ.

.d .25.q.1.§.his ita de elec.c.significasti.

.e .25.q.1.c.1.

.f .l.1.&.l. obligari.§. tutor .ff. de auc. tu .l.1.& p totũ.C.eo.instit.eo. no.bar.in .l 1.§. si plures.ff.d exercit & in.l.siquis in.§. iussu3 de acq.her. no.d.ant.& cano in.c.cũ cõsuetudinis de consuet.

.g .glo. in .c. ubi in princ.d elec.i.6 de elect. significasti per doct.

.h d reg.iu.c.1.in antiqs& eo.ti.li.6 nil tã naturale.ff. eo.l.nihil.

.i. 17.d.§.hinc ẽt.

.k. 12.d.in nouo

.22.d.c.2.

.l. xi.q.1.relatum

.m. 21.d.c.quãuis

.n. 8.q.4. nonne .c.1.&.2.cũ ibi no. ut lite. pend.§.de clericis.17.d.

¶ Conclusio

¶ Conclusio

¶ Correlariū.
¶ Conclusio

.2. 40.d.si papa.

.b. 2.q.7. paulus petrum.

.c. 2.q.7. Oues q̄ &.c.pę sumunt.

spectet priuari priuilegio hmōi nō debebit. ¶ Ex quo iferť q̄ in cā hereſis proprie primo cōgregatio Cōcilii ad pont. ſpecta: ex quo interim habeť pro papa. ¶ Infertur & aliud non eſſe illi obedientiam interim ſubtrahendam/ut dicam proxime. ¶ Ex quo ſequiť illius poteſtatem in nullo interim minui. ¶ Ex ſupradictis infertur papā poſſe Concilū diſſoluere uel alio trāſferre niſi manifeſtum eccleſię ſcandalum immineret. ¶ Argumentum .26.

¶ Vlterius ad ptemiſſorum robur .a. Boni.papæ martyriſq; ſnīa in medium adducitur nolentis papā poſſe ab ullo mortalium pręter hereſis cauſā redargui:quæ auctoritas l3 ab omnibus tum Theologis tum canoniſtis ad hoc ſoleat allegari.uerum tamen (pace illorum dixerim) hoc ibi non ſatis clare probatur.Verbū.n. redarguere & repręhendere ſynonima ſunt:quę potius uerbalem q̄ actualem caſtigationem & correctionē ſignificāt.Vnde paulus petrum rep̄henditꝰ ait .b. Hieron y.& paulus ad Gala.2.c. Reſtitit petro in faciē eccleſię/quia rep̄henſibilis erat.& tamen non ꝓpterea condēnatus eſt petrus.uū Beatus Thom.in .4. diſt.19. .q.2.argu.2.ad ſi. Dicit q̄ ſubditis l3 p̄mittatur qñq; prelatum rep̄hendere/ non tamen illis p̄mittitur condēnare: uerum ad ipſoꝝ ſuperiorē eſt recurrendum: quod ſi diciť redarguere ſeu rep̄hendere idem importat q̄ accuſare/ hoc ē falſum: quia ab .c.Euſebio papa ut diuerſa ponuntur.Preterea Boni. non potuit per ſe legē facere qua ſucceſſor ligaretur/ niſi decretuꝫ ſuū ueteris uel noui teſtamēti foret auctoritate ſuffultū/quia par in parem nō habet impium.Nihilominus cōmunem opinionem tam Theologorum/ q̄ canoniſtarum ueriſſimam puto/ſed ex aliis infra latius deducendis: Secundū quam eſt ibi caſus/q̄ extra cauſā hereſis papa a concilio iudicari nō poteſt. Si .n. in cauſa hereſis cōcilū eſt iudex papę/ut doctores uolunt comuniter/& Boniſ.dicit illum a nullo mortalium preterq̄ i cauſa hereſis iudicādum. utiq; nec a cōcilio in alia q̄ in hęreſis cauſa iudicabi-

tur ut exceptio bona sit/atq; de.D. regula.Neq; enim bona est hęc exceptio.Omnis homo currit pręter asinũ.Vnde cũ tex,ille de Papa loquens dicit,Illius culpas pręsumat redarguere mortaliũ nullus/nisi a fide deuius depræhẽdatur. Igitur extra casum fidei a nullo mortaliũ ;& sic a Concilio minime poterit iudicari;Etiam si crimen notoriũ foret & manifestum/ac totam ecclesiam scandalizans:quia dictio illa nisi in prędicta auctoritate apposita in casibus non exceptis .d. regulam firmat:ex quo tollitur responsio Abb.siculi/& nõ nullorum uolentium Bonifatii auctoritatem loqui in negligente pontifice & non faciente/non autem in cõmittente uel facinora perpetrante/quorum diuersa est ratio. Dicitur enim ibi si inutilis & remissus suis in operibus depræhẽdatur illius culpas redarguere pręsumat mortalium nullus Pro manifesto itaq; crimine damnari nequibit cum depræhensus in crimine de iure manifestus criminosus .e. nuncupetur . Pręterea simplex negatio/uel non factum nihil .E. ponit neq; est sub genere entis/nõ potest ergo dici manifestum.Item hoc contra pręmissam auctoritatem esse uidetur/dum dicit ibi ;si papa inutilis & remissus in suis operibus depræhendatur Opera quipe facientem presupponunt nihil uero facientem minime possunt cõpræhendere quia hic non dicit operari:opus uero actuale exertitium significat: quod non facienti minime potest conuenire .Peccata igitur/quæ in operando consistunt/textus ille narrare uidetur . Et dum dicitur/ inutilis & remissus in suis operibus. &c.Dico q; inutilitas ista ita potest ex prauis operibus/sicut utilitas econuerso ex operum bonitatate in Christianum populum redundare. Potest etiam dici negligens facere per accidens/non corrigendo subditos delinquentes quia ut inquit .f. Gregorius:Pastor qui delinquentes non corrigit/tacendo occidit : & secundum ciuiles .F. leges non faciens ad quod tenetur contra illud dicitur facere. Et Iohannes papa ait .g. Culpam facientis habet ; qui quod

.D. l. nã q; liqde .§.fi.d.penu.leg.

.d.C.d transac .l. .actiõe &.ibi bar. bal.& moder.ff.d pact.l. nisi.

.e. ff.d fur.l.4.& ibi Bar .no.doct. d iudic.c.cũ non ab hioe

.E. glo.&doc.i.c. bõe primo d elec. no.bla.in.l. d qb⁹ i.23.coi.ff.d legi.

.f. 45.d. ephesiis. .F. ff.d. Reg.iu.l. q nõ facit & q̃ in fraud.cõ.l.i fraud not. Bal.in.l.d q. b⁹ d ldg.i.23. col. .g. 86.d.culpam.

.h. 23.q.5. ꝓterea.

.i.de renunt.c.ſup hoc & ibi p.d An to.no.glo.& doc. in.c.bone.r. d ele.

.k. de ꝓſumpt. nõ ne. ff. de iud. leg. cũ ꝓtor.C. de pro cura.l.maritus.

.l. 2.q.5 Cõſului- ſti de tranſlat.ꝓl. .c.Inter.

.M. de inſti.c.fi.ff de tut.& cu.da.ab his.l.ꝓtor de bap- tiſ.c.debitũ.ff. de arb.l. ſed & ſi.§.2. .m. de elec.Inno- tuit cum ſim.

.n.9.q.3. Alioꝙ & .c.facta.

poteſt corrigere negligit emendare/ Et rurſũ/ qui crimina quę poteſt emendare non corrigit ipſe .h.cõmittit& dicet late in replicationibus ad reſponſionem aduerſarioꝝ. Oꝫ quoꝫ negatio de iure in implicitam affirmatiuã ꝓteſt .i. reſolui. unde ſiue ex facto ſiue ex negligentia ſua papa uniuersalem eccleſiam ſcandalizet trahendo populos innumerabilis in interitũ/quod ſcandalum apparet eſſe grauiſſimũ a nullo mortaliũ iudicari poterit/ niſi a fide deuius deꝑhendatur: quod uerbum uidetur innuere/ ꝙ niſi per manifeſta hęreſi poſſit accuſari:contra Glo.Ioan.ibi & ſequaces qa nõ dicitur deꝑhendi/ niſi manifeſtuꝰ criminoſus(ut modo dixi) Bonif.itaqꝫ tex. unum fidei caſũ includens ad papæ damnationẽ cęteros uidetur .k. excludere. Impoſſibile eſt etiam papã de crimine notorio uel manifeſto uel incorrigibilitate poſſe ab aliquo mortaliũ ſeu ab ipſo Concilio condemnari ob defectum iuriſditionis uel poteſtatis contra ipſum. Aut enim dicis ꝓtãtem hanc a Chriſto Concilio attributam:& hoc eſt falſum/& nullibi ſcriptum reperitur:& qđ ſanctoꝝ patrũ decretis ſancitũ non eſt ſuperſtitioſis adinuẽtionibus non eſt præſumendũ:ut ſacri Canones.l.tradunt. Si uero a Conciliis datam affirmes/neqꝫ hoc etiam factum legitur/neqꝫ poſſunt quicq̃ contra Papam ſuperiorem ſuuꝫ ſtatuere dempta hereſis cauſa:quis etiam Conciliis ꝓtãtem hanc legitur tribuiſſe? unde illam ſumpſere? num a ſeipſis quod dictu eſt ridiculum uiriqꝫ contrarium .M Quippe nemo poteſt ſibiipſi iuriſditionem tribuere:inter dantẽ enim & accipientem opꝫ ut ſit diſtinctio/ut eſt hoc de iure clariſſimum.Porro ſi a ſummis pont.dicas fuiſſe conceſſam conciliis hmõi ꝓtãtem:& hoc eſſe non poteſt/quia legem condendi facultatem papa non habet/qua ſucceſſor ligetur:par quippe in parẽ non habet .m.imperiũ. Non potuiſſet ergo Bonif.uel quiuis alius Pont.ſtatuere papã pro notorio crimine condẽnandũ cũ papa diuinę tm̃legi .n. ſubiiciat. Prę terea ſi notoriũ crim̃ ſimoniæ uel alterius criminis cuiuſcũqꝫ

ꝑter hereſim nō pōt in uiā exceptionis oppoſitū pont. promotionem a duabus partibus Cardinaliū factam ullatenus impedire: ut eſt cōmunis .o. Canoniſtaꝝ & Theologoꝝ ſententia/multo minus contra pontificē iam factum/& pro tali habitum & ueneratū poterit in uiam actionis deduci; quia cui denegatur exceptio multo magis & .p. actio & turpius eiicitur q̄ non admittitur hoſpes/ut iura dicunt cum ciuilia/ tum .q. canonica. Criſtus etiā ma.th.23.c. ſuper cathedram inquit Moyſi ſederunt ſcribę & phariſei: que uobis dicunt facite/Secundum opa eorum nolite facere/ Ecce q̄ iubet obediri prelatis etiā notorie/ peccantibus ſanā tñ doctrinam populo predicantibus/ opera .n. illoꝝ notoria erant/ex quo ab iis palam fiebant mala inſup cum a criſto reprehendebant/& tamē illoꝝ doctrinę dicit eſſe parendū ſic & fortius papę q̄uis malę uitę ex quo doctrinam dat fidei conformē erit obediendum. Ex quibus appꝫ Io. Glo. contrarium uolentē male dicere/& canonem Gelaſii ab eo allegatum loqui in inferiore a papa/quia papa dicit nō eſſe toleranda facta ab aliis eccleſiam ſcandalizantia/ quorum diuerſa eſt ratio quā in papa: qui nullius niſi dei poteſtati ſubiicitur/ & dato q̄ loqueretur in papa non poſſet cōſtitutio ab illo facta ſucceſſori preiudicare ut proxime dixi/ & contra illam Glo. tenet Petrus de Pau. in .4. ſententiaꝝ & Beatus Thom. eo li. d. 19. &. 24. ubi dicit a deo tantum iudicandum. Augu. de ancho. in ſuo tractatu de poteſtate papæ. An. t Arch. flo. in .4. parte ſuæ ſūmæ ti. 23. dū tractat an papa pro quolibet crimine poſſit deponi. Card. ſcti Sixti. & Card. r. Alex. s. Hoſt. Io. an. & Ant. de bu. canonū interpretes eximii uolentes pro nullo crimine q̄uis grauiſſimo & notorio ꝑter hęreſim poſſe ſumū pont. cōdemnari/ q̄uis .r. dicāt decet Papæ eccleſiam ſcandalizanti non eſſe parendum/ imo reſiſtendum. Quare autē in cauſa hereſis poſſit cōdemnari non in aliis criminibus/cum nonnulla ſint crimina hereſi grauiora: ut odium dei/blaſſemia/& alia id ge

.o. de elet. c. licet glo. 79. d. ſi qs pecunia.

.p. ď reg. iur. l. cui damus & de ſupſi ciebus l. r. §. qď ait .q. de iu. iu. c. quē admodū. ff. de his qui ſunt ſui uel al. iu. l. ꝓe furioſo

.r. in. d. c. Si papa &. 15. d. in principio.

.s. de conceſ. ꝑb. c ꝓpoſuit. glo. in. c. .r. de renunt. in. 6. .t. Inn. in. c. inquiſitioni de ſen. exc. & i. c. q̄to ď cōſu.

mus enumerata. Per beatū Thom. 2. se. q. 24. ar. 2. Maius p̄terea dānū affert tyranidē exercēs i subditosq; crudelis existēs/ ac bona illoꝝ diripiēs/adulter/icestuosus/ homicida/ & alia id genꝰ facinora patrās inumera/q̄ hitucus q lꝫ i uno fidei articulo peccet/alʒ tñ uitā mitē ducat nulliq; noxiam. In hoc magna iudicio meo difficultas uersatur. Io. nāq; .u. Glo. quē maior canoniſtaꝝ pars ſequitur aſſerit papā hereticum ſtatim excōmunicationis ſnīam incurrere/ut cēteros hereticos ipſoq; facto dignitate pontificia ſpoliatū ac quolibet catholico minorem effectum/cui ſententię Tho. in. 4. ſententiaꝝ. d. 19. q. 2. ad fi. ſed m nōnulloꝝ opinionem adherere uidetur: Contra quā facit/quia pene a iure hereticis inflicte cum ſint ab homine papā non ligant: ut ſupra dixi: Quare alia pōt urgentior rō aſſignari/quę talis exiſtit. Nā ptās data Petro cū in fide fuerit principaliter fundata: quia caro & ſanguis non reuelauit tibi/ſed pater meus. &c. Et ſuper hanc petraꝫ. &c. Math 16. Et pro fide Petri xp̄s .x. orauerit Lucæ. 22. Inq; eo fundamentum fidei ſtabiliuerit: ut inquit .y. Ambroſius. Incidens autem in heteſim a fide deuiet/extraq; eccleſię membra illiuſq; unitatem conſtituatur: ut inquiunt .a Canones: qui fieri poteſt/ut eius ſit caput cuius non ſit membrum? Intus enim eccleſiā & extra ſimul eſſe nō pōt: ut btūs .b. Cypri. affirmat. q̄ ſi dicatur nō eſſe oino infidelē pp baptiſmi caracterē indelebilē: & q̄ conſequens aliquo mō intra eccl̄am/cū hereticus ēt poſſit ſacramenta in forma eccl̄ę miniſtrare: ut Theologi canoniſtęq; .c. affirmant. R fideri pōt q̄ caracterē inuitus retinet fidem aūt uoluntarie ab ſe abdicat qđ pōt/ſola .n. uolūtate qs fit .D. hereticus & infidelis: quo fit ut id qđ principaliꝫ rōe fidei pont. datur ab ſe ēt tacite abdicare uideaſ: ipſaꝫ. ſ. ptātem pont. oibus in perſona Petri datā pp ſolū fidei fundamentum: quo deficiente & ipſa poteſtas eidem competens opꝫ ut corruat: quia deficiente cauſa finali conceſſiōis factę Petro & ſucceſſoribus debet ceſſare effectus uꝫ ipſa cō

.u. 24.q.1.c.1.

.x. 21.d.c.1.

.y. 50.d. Fidelior

.z. 24.q.1. audiui mus.c. memor .c. dicimꝰ.c.qm̄.c.pudenda & ſeq. &.c. qcūq;.8.d.quo iuꝰ 9ꝫ.c.qui petri.

.b. 24.q.1.dicimꝰ

.c. 1.q.1. ſacramēta &.c. extra.24.q.1. Miramur. btūs Tho. in. 4. ſent.d. 19.&.13.no. i .c.2. de pen.in.6.

D. 19.d.anaſtaſiꝰ.

ceſſio: ut iura .d. uolũt. Item ſicut papa põt exp̃ſſe uerbis papatui renũtiare/ut Celeſtinus .e. decreuit/Ita debet poſſe & tacite/quia taciti & expreſſi in hoc idem eſt iudiciũ: quippe tacita renuntiatio eandem quaz expreſſa de iure uim .f. habet. Quin immo dicunt Canones plus eſſe facto ipſo/q̃ uerbo renũtiare: Papa igitur abiurando fidem ſuæ poteſtatis fundamentuz atq; originem: Poteſtatem quoq; ipſaz abiurare uidetur. Cum enim ea nihil aliud ſit/q̃ ius ligandi & ſoluendi cuius hereticus omnino eſt .g. incapax tacite illaz abnegare cenſetur. Regula ſiquidez iuris eſt naturali rationi ueritatiq; inixa dicẽs/ q̃ eligens unum ex contrariis alteri renũtiare .h. uidetur: & ſublato principali fidei fundamento accẽſſorium illi inherens deſtructum .i. uidetur. Et ſecundum aliquos prędicta procedunt in Papa in hereſiz damnatam incidẽte inq; ea perſeuerante. Contra premiſſa tamen uidetur facere quod de Marcellino .k. legitur: Qui licet fidem abnegauerit papatu tamen minime dicitur fuiſſe priuatus/ſed ab omnibus epiſcopis abſolutus. Igitur uerum non eſt Papam propter hereſim papatũ ipſo iure amittere .l. Doctores præterea dicunt/ papam corrigentem ſe ſtatim dignitatem pontificiam retinere. Ad hęc ſecundum Io. M. Glo. poteſt reſponderi/primo q̃ metus mortis/ qui etiam conſtantem uirum quemlibet mouiſſet illum /excuſauit a pena priuationis ipſo facto incurrenda: licet autem debeat quilibet omnia mala pati põtius q̃ malo .N. cõſentire. hoc tamen peccatũ intelligitur qui apud deũ metu peccans non excuſat/quanq̃ beneficiũ eccleſiaſticũ ex iuris benignitate retineat qui per metum .n. apoſtaſiam incurrit. Vnde papa nõ debet eſſe deterioris cõdituonis q̃ alius. Cõtra qđ tñ facit/quia ut ait .o. Hilarius grauiora facit peccata ſublimitas peccantiũ/& Chriſo. Hõ xp̃ianus pp duo fortiter cadit i peccatũ / aut pp magnitudinem peccati uel altitudinem dignitatis/& Symachus. Viliſſimus quiſq; pudandus eſt/niſi p̃cellat ſcia & ſanctitate q eſt honore p̃ſtantior.

d. de appel. c. cũ ceſſãte ubi p doc. .l.2.§.fi. & ibi per Bar. ff. de. donat. no. Cy. & Bal. i.l. gñaliter. C. đ. epiſco. & cle.

e. đ renũ li.6. c.i. .f. de off. del. c. gratũ de appel. c. dilecti. prio cũ gl. &. c. ſollicitudinẽ in fi. tex. aptus. & ibi glo. & doc. in .c.3. de his q̃ fiunt a maio. par. c. c. fi. & ibi glo. de uita & hon. cle.

.g. 24. q.1. c. acatius. c. audiuimus. c quicũq;. c. dicim⁹ de pen. d.1. Verbũ .h. ff. de inoff. te. .l. ſi ſuſpecta .§. r. ex. l. mater no. gl. in. d. c.3. đ his q̃ fi. a ma. par. c.

.i. de reg. li.6. Accẽſſoriũ. &. ff. eo. l cũ principale cuz uulgaribus.

.k. 21. d. c. nũc aũt .l. glo. in. d. c. ſi papa Vgol. &. alii.

.M. in. c. nũc autẽ 21. d.

.N. qđ metus cã .c. ſacris.

.n. 50. d. pbros.

.o. 25. q.1. nulli. 40 d. hõ. 1. q.1. uiliſſimus.

Vnde poteſt & aliter reſpondeꝛi/q; licet Marcellinus fuerit ipſo facto per abnegationem ſuam ſm̃ premiſſa pontificia dignitate priuatus/ ſuam tamen obtentu dinem Ep̃oꝝ ſynodus uenerando/illũ ut papã uidetur tacite in pont. reelegiſſe/maxime quia in habentibus ſymbolũ facilior eſt .p. tranſitus propter præcedentis pontificatus reliquias quę licet de facto/in illo tamen adhuc uigebant. q; ſi dicas nullam ibi reelectionis hmõi mentionẽ apparere/ dico illa; ſatis ex facto ipſoꝝ conſtare dum illi ut pont. detulerunt illi us etiam caſum miſerati/qui metu mortis peccauerat: unde plus eſt facto aliquid demonſtrare q̃ uerbis / ut tum leges / tum .q. Canones hoc aperte teſtantur. Quare ſi collegium Cardinaliũ unanimiter ſponte & libere ſede uacãte aliquẽ intronizaret/& ut Pont. nulla electione pręcedẽte uenerare tur: Quis dubitaret quin ille Pont. r. eſſet: utpote ſpiritus ſancti inſtinctu electus: qui oẽm humanam ſolemnitatem diſſoluit/ut ſacri aiũt doctores qppe q̃ ſpiritu dei aguñt/nõ ſunt ſub lege ut ait .R. apoſtolus. Hęc.n. realis eſſet electio & maioris efficatiæ q̃ uerbalis/ eo magis quo magis facta uerbis anteponenda uidentur: uerba etiã ſunt/ ut .s. Phũs ait. eoꝝ quę ſunt in animo paſſionũ notę: ex quo igitur de aĩo conſtat fruſtra uerba requiruntur/ quia uerba intẽtioni non intentio uerbis debent ſeruire/ ut ſacri inquiunt .t. canones. Quãobrem prẽs illi ſpiritu ſancto ducti Marcellinum ut papã uenerantes in pont. reelegiſſe uidentur: unde & papa ſi corã omnibus Cardina, erroem ſuum confeſſus ab eiſdem pro papa uneraretur: eſſet idem dñdum /q; dictum eſt de Marcellino. Poteſt & aliter reſponderi ad cõtrarium/ quod licet quantũlin ſe eſt/uideatur pepatui renũciaſſe damnatam hereſim incurrens: quia tam̃ eo tempore nõ dum emanauerat conſtitutio Celeſtini/ uolentis papã poſſe papatui libere renunciare: quod idem importat/ q; nullius .u. licentia requiſita poterat dubitari an talis renuntiatio teneret a ſolo pontifice facta/& uidebatur non ualere

.p. ff. de rei uen. .l. in rem. §. itẽ q̃cunq; Ariſt. de. genera. & corru. li. 2.

.q. ff. de legibus .l. de qbus no. glo. in. d. c. 3. de his q̃ fiunt a ma. par. c. ubi plene habetur .r. Hoſtl. d. Ant. & alii i .c. licet. de elec.

.R. de regul. c. licet,

.s. 1. pieremias. ff đ ſupel. lec. leg. l. labeo.

.t. đ apel. ſecũdo reqris .ff. de adimẽd. leg. l. 3. in fi. cum ſim.

.u. đ p̃bẽ. in. 6. c. licet eps & cle. du dũ đ ſepult. i uerbo libere.

quodq; ecclesiæ sue sponsæ deberet interuenire consensus unde cum non fuerit ab episcopis noie ecclesiæ acceptata constat Mercellinum remansisse papam tacitamq; illius renunciationē minime ualuisse/ q; secus nunc foret ob cōstitutionem prędictam papa damnatam heresim incurrente. Et ls opinio Ioan. & sequatium sit magis cōmunis/ & per. p̄missa satis de iure subsistentabilis ,uidetur attamen rigorosior. Vnde alii dixerūt quod non ipso facto papa ob heresim papatu est priuatus sed priuandus / si in illa obstinate pseueret. Nam licet iurisditio data papę sit a deo immediate: q; tamen huic uel illi detur ex facto hominū pendet eligentium .s. & electi consensu/ unde & in disolutione coniunctionis hmōi factū hominis debet interuenire/quia oīs res p quascunq; causas nascitur per easdem .x. disoluitur: sed hęc ratio per Anacletū tollitur dicentē ,y. Eiectionem pont. sibi dūm reseruasse/ ls electionem illoꝝ sacerdotibus concesserit. unde dicit ibi Glo. Io. fallere regulam illam in Ro. pont. quod ad quem spectat institutio pertinet & destitutio. quare q; propter heresim possit deponi nulla humana lege fieri pōt cum ipse sit supra omne ius positiuum possitq; illud ad libitum tollere & .z. moderari. Diuina itaq; lege opus est que illū in causa herefis humano subdat iudicio. Expressa autem, nullibi reperitur: auctoritas .n. sacrę scripturę dicit solum hereticū uitandū nullam in eum dās propterea superioritatē/ ut patet ad Titū .3.c. & ad Galath. .1. Et ad Thessalon .5. & .2. ad Corinth 6. Porro ex diuini iuris interp̄tatione tantum potest hoc ꝙnia ut supra dixi potestas data Petro & successoribus cum fuerit in fide/ fundata illaq; fuerit finalis causa concessionis hmōi/ ut ex christi uerbis apparet/eiusdē etiam mens fuisse uidetur ut fide cessante in pontifice cesset & preuilegium illi ob fidem concessum: quia iura dicunt q; cessante causa priuilegii debet cessere ,u. priuilegiū sicut & p abusum & per actum illi contrariū .x. similiter etiā priuilegiū perditur & hoc suade

.x. de Reg. iur. c. 1. & .ff. eo. l. nihil tam naturale.

.y. 79. d. c. fi.

.z. 9. q. 3. cūcta. 1. & . c. alioꝝ de cōcess. p̄bē, proposuit.

.u. l. Titia scio. §. usuras .ff. d leg. 2.

.x. xi. q. 3. priuilegiū d priuileg. c. si de terra. d cōst. .c. cū accessissent.

tur naturali iuris dictamine / cui papa etiam subest / ut qui ingratus est dño beneficẽtia dñica spoliet illius serui instar in euangelica parabola a Matheo .c.18 descripti/quem dñs ut ingratum & beneficiis sibi prestitis exauctoratũ compeditũq; etiam obscuro ac tenebroso carceri mancipauit. Et ideo Bonif. papa & martyr diuini iuris mentem interpretatus statuit pont. posse de heresi accusari & hoc procedit re tento cõmuni intellectu doctorum ad illum tex. Vnde cõ stitutio illa papam nõ ligat ut decretum papæ simplex: qa par in parem non habet imperiũ/ sed tanq̃ diuinam legem interpretantis que quidem cum ab omnibus sit recepta / & usu approbata fideiq; causam manifeste cõtineat pont. quẽ uis ligabit. Potest nãq; pont. diuinam legẽ .x. interpretari q̃ si dicas poterit & alius pont. contrariam interpretationem facere/ legat Gregoriũ dñtem .y. Si ea destruerẽ quę anteceſſores nostri statuerunt/non constructor sed euersor esse cõbrobarer. Et .z. Zosimus contra statuta pium condere uel mutare/ nec huius quidem sedis potest auctoritas &.a. Nicolaus papa dicit q̃ Ro. pont. quę bene diffinita sunt retractare non potest maxime in cõcernentibus fidem & ecclesiæ statum uniuersalem / quo casu pont. statuta pñtium sequi tenetur: quę .n. ad perpetuam generaliter ordinata sunt utilitatem nulla cõmutatione uarientur/ ut inqt .b. pont. Leo. Lex quoq; dicit minime esse mutanda: quę interpretationem certam semper .B. habuere. Preterea si infidelitas impedimentum causat in initio quia infidelis est & .C. ineligibilis ad papatũ/deficit .n. fundamentũ principale propter q̃ .s. fides / ergo idem fidei impedimentũ ex post facto superueniens debet operari ad depositionẽ ipsius/quia hęc infidelitatis qualitas contrariatur expresse cõditioni papatus & quando res deuenit ad eum casũ a quo non potest incipere debet .c uitiari /si eadem causa subest per omnia in destructione illius: quę si fuisset ab initio res ipsa minime perfici potuisset. Et ex iis p3 rõ quare secus in

.x. d restit. spol. c. ltãs d iudic. nouit & utrobiq; no. p canon.
.y. 25. q. 1. si ea.
.z. 25. q. 1. contra.
.a. 35 q. 9. sñia3.
.b. 25. q. 1. q̃ ad p. petuã &. c. sũt qui dam & .c. nulli. & .q. 2. c. 2.
.B. ff. de legibus .l. minime.
.C. doc. in .d. c. licet de elec.
.c. ff. ad. l. aql. l. qa ĩ eũ & d uerbo ob. l. existimo & .l. pluribus .§. 1. & ibi bar. & doc.

cauſa hereſis q̃ in aliis criminibus in Papa hoc ſtatutũ repe
riatur/quia fides in formis requirit ad eſſe ſubſtãtiale papæ.
Mores autem boni uel mali ſunt ad bene eſſe illius. Vnde
adulter/homicida/& alia id genus cõmittens facinora ſupe
rius enarrata retinet fidem informẽ/ hereticus nõ quia cũ
hæc in animo & in uoluntate conſiſtat/ ſola uoluntate illã
poteſt a ſe adicare q̃tum in ſe eſt/ſtatũq; & conditionẽ mu
tat factus de fideli infidelis q̃uis inuitus caracterẽ retineat
idelebilẽ. Itẽ ſicut pmutationẽ ſtatus pſonę ut deptationẽ
uel ſeruitutẽ ſm ciuiles leges ꝓfana dignitas .d. pditur.ita .d. Inſtit. de Ca-
& pmutationẽ pſonę de fidelitate ad infidelitatẽ põtificia pit.diuin.§. 1.ff.co
dignitas debet amitti/cũ infidelitas hmõi dignitati p̃dictę .l.12.&.3.
exp̃ſſe ꝛrietur. Ex ꝓxime dictis inferť/ q; q̃uis papa incidat e. Glo.2.q.7, ſicut
in hereſim dãnatã/nõ incurrit ipſo facto pœnas a iure cõi inqt.79 .d. ſi duo.
p̃ hereticos ꝓmulgatas/quia cũ diuinę tm̃ ſit legi ſubiectus 19.d.anaſtaſius .15.
humãis decretis ligari nõ poterit; cũ par in parẽ iperiũ nõ .d.Sicut.
hẽat/ut ſępe dixi. Quis ãt in cã hereſis tũc fit iudex: l3 doc- .f. de here.c.cũ ex
tores .e. cõiter dicant eſſe Concilii nullibi/ hoc tm̃ de iure iniũcto in fi.c.1. &
expreſſe cautũ reperitur. Congruentius uideret dicendum .2.de capel.mon.
Card. hanc poteſtatez cõpetere/quia cũ ad eos ſpectet Põt. .g. 79.d.c.fi.
ſtitutio ſeu electio ad eoſdẽ i caſu p̃miſſo q eſt hereſis pti- .h. ff.ad.l.aquil.l.
nere deberet illius deſtitutio/quia in hſitibus ſymbolũ faci illud. & de uerb.l.
lior ẽ trãſitus/ut ſupra dixi. Decreta ẽt Cano. dicũt deſtitu- A tito.
tionẽ eidẽ debere cõcedi cui cõpetit .f. inſtitutio/& q̃uis re .i.i lxiii.d.c.quia
gula hęc ſm .g. Glo. in Pont. locũ nõ hẽat/illud eſt uerũ re &.c. ego Ludoui-
gulariter/ qa papa a nullo põt deſtitui / ueꝛ dato caſu quo cus .c. conſtitutio
poſſit deponi: nõ uideo rõez cur regula cõis locũ nõ hẽat; &.c.ſacroꝝ.
& ubi eadẽ rõ idẽ ius eẽ pariformiter .h.d3.ſed cõcilio nul .k. ff. de pact .l. ſi
la reperit data facultas eligẽdi inſtituẽdiq; Pont. ergo mul unus.§.pactꝰ uerſ.
to minus Pont. deponendi facultas ullo modo poteſt dici qđ & in ſpẽ inſtit.
illi cõceſſa: q; ſi Card. aliquã ob cauſam forent ſuſpecti/ tũc de act .§. fuerat .l.
illi qbus de iure antiquo electio Põt. cõpetebat .i clerus. ſ. una.§.accedit.C.d
romanus de hoc deberet cognoſcere res .n. de facili ad ſuã rei ux. ac.
naturã .k. redit. Cõis tm̃ cõſuetudo obtinuit ita canonicas

sanctiones interpretata ut Concilium uniuersale sit iudex/a qua non est recedendum/minimeq; sunt mutanda quę certam interpretationem semper habuere/ut paulo ante dixi.

¶ Conclusio. ¶ Ex supradictis sequitur una conclusio / q̃ papa pro causa

¶ Conclusio. hereſis tm̃ uel apoſtaſia poteſt condemnari. ¶ Altera/q̃ p̃ nullo crimine manifeſto & notorio eccl̃am ſcandalizante

¶ Conclusio poterit iudicari. ¶ Tertia/q̃ neq; pp̃ incorrigibilitatē pore

¶ Conclusio rit deponi. ¶ Quarta/q̃ nulla noua teſta.auctoritate exp̃ſe cautū reperitur papā poſſe pro hereſi deponi. ¶ Quinta

¶ Conclusio. q̃ papa pro hereſi poſſit deponi ex tacita iuris diuini mente procedit a ſanctis patribus interpretata/ cui interpretationi

¶ Conclusio. eſt ſtandū omnino. ¶ Sexta / q̃ papa incidens in hereſim damnatam non incurrit ipſo factu pœnas a iure cōi contra hereticos promulgatas. ¶ Argu .27.

.l. 79.d.c.ſi. ¶ Eiectionem inſuper ſummoq; pont.ut ait .l. Anaclet. ſibi dñs reſeruauit:Concilio ergo ſupra papā ptās non cōpetit dei tm̃ iudicio reſeruata.Pręterea ſi poſt deum imediate eſt .m. Pont.ergo primus in eccl̃a:p̃eſt itaq; eccl̃iæ & forti⁹ Concilio ficte totā eccl̃am rep̃ſentanti. Fieri enim nō poteſt ut ibi fideles omnes interſint:ex quibus eccleſię ipſius uerę uniuerſitas conſtare .n. dinoſcitur.Si ueræ eccleſiæ

.m. 40.d. ſi papa de tranſl. p̃l.c.q̃to &.c.l3.c.p uenerabilem.§. rōibus q fil, ſint leg. uniuerſalis caput ſummus eſt pont.habens primatū & principatum ſuper totaꝫ eccl. Maior quoq; & ſuperior eſt oibus ut ſupra oſtendi/& infra latius dicetur argu.43.apparet manifeſte illū maiorem eſſe Cōcilio ficte eccl̃am rep̃ſentante.

n. c.1.§.una d̃ ſū. tri.de conſec .d.1. Eccleſia. Fictio quippe ueritati cędat .o. neceſſe eſt/ & iuxta .p̃phetæ Eſdræ iniam p. ueritas uiuit in æternū. Neq; mirum hoc

.o. 8.d.ueritate d̃ iu.cal. Cū cauſam .p. c.xi.d.conſuetudo. uideri debet:cum & xp̃s ueritas ſit:ut in Euangelio ipſe teſtatur .q. dicens.Ego ſū uia ueritas & uita.Io.14.c. Ar.28.

q. xi.d q cōtēpta ¶ Videtur inſuper abſonū fideiq; contrariū/ aſſerere papā ſubeſſe Concilio:Quicūq; enim priuilegiū Ro.eccl̃æ a xp̃o

.r. 22.d.omnes.19 .d.ita dñs traditum auferre conatur hereticus cenſeri debet/ ut Nico. pont.indubitanter hoc affirmans ait.r. Non dubiū eſt quia quiſquis cuilibet eccleſiæ ius ſuū detrahit iniuſtitiam facit/

Qui aũt Ro. eccleſiæ priuilegiũ ab ipſo ſummo oĩum eccl. capite traditũ auferre conaſ: hic, pculdubio in hereſim labi tur: Fidem quippe uiolat: qui aduerſus illem facit: quæ eſt mater fidei & ipſi contumax inuenitur/qui eam cunctis ecclesiis ptuliſſe cognoſcitur. Sed ut ſupra probaui ar. 21. & di cam latius infra ar. 43. Ro. eccl. mater & caput oĩum eccl. a chriſto ſpeciali priuilegio cõſtituta ſummoq; pont. ſuper omnes mortales uniuerſalem miltantẽ eccleſiã referentes ab eodẽ ſũma iuriſditio cum ptãtis. s. plenitudie attributa. Dicens igr papam ſubeſſe cõcilio aufert plenitudinẽ ptãtis & ſic priuilegium illi cõceſſum: qui. n. fieri poteſt ut q alteri ſubiicitur/ is cẽſeatur habere plenitudinem ptãtis uel cui alter pſit ipſe caput eiuſdem eſſe dicatur. t. Cõtrariaſ hęc inuicem manifeſte/ uel duo tunc capita ut ſint op3: unum pontificis/alterum cõcilii qđ eccleſiaſticæ unitati repugnat & a xpi fide eſt penitus alienũ ſanctorumq; decretis cõtrari um Duo etiam paſtores tunc erunt cp euangelicę ueritati Io. x. c. aperte repugnat dicentis. Vnũ ouile erit & unus paſtor. Vna eſt pterea eccleſia immaculata una columba/ fõs uiuus hortus irriguus/ut in .u cantic. ppba teſtatur. Vel ſi unũ caput eẽ affirmes aut illi pareas neceſſe ẽ /uel eo contẽpto in apertam hereſim dilabaris. Firmitatẽ præterea perpetuam & immobilem ſtabilitatem aufert eccleſiæ /cõtrariũ afferens, nam cũ papa ſit firmamentũ/ & totius eccleſiæ caput ut in argu. 43. clarius oſtendetur, ſi foret concilium ſupra papam poſſet ſtatuta & cõſtitutiones illius infringere/ ſicq; pontificiæ ſanctiões & decreta infirma eſſent ac minus ſtabilia/ut alieno ex nutu ptãteq; pendentia. qđ ſanctoꝝ. x; decretis repugnare ac ſymbolo ipſi manifeſte cõtrariari uidetur aſſerenti unã ſanctam eccleſiam. Id uero aliud nihil ſanat q̃ firmam uel ſtabilem: cuius caput (ut predixi) eſt Petrus eiuſq; ſucceſſor. Inn. etiã .y. pont. aſſerit a xpi oui le fore alienũ qui petrũ & ſucceſſores magiſtros non recognoſceret & paſtores: quod ſi eccla foret ſuperior nõ dice.

.s. 1.q.6. Decreto &ſeq. đ auc. &uſu pal. Ad honorem 3.q.6. Multum de pẽ. & re. cũ ex eo. in fi. Cle. paſtoral in fi. de re iu. Tho. in tractatu contra erroreſ herct. q. 68

.t. 24.q.1. Didicimus cũ glo. i uerbo a ſe ortus.

.u. 5.c.24.q.1. loq; quiſ. &. a. oĩbus & .c. didicimus. c. pudenda &. c. ſciſma in fi.

.x. 25.q.1. Generali &. c. ſeq. 2.q.6.q ſe ſcit.

.y. de maio. & obe. c. ſolite.

retur papa magister & pastor cum ab illa suelut superiore de
beret regi & moderari q; uero ptātis plenitudinē in totam
ecclā militantē papa accepit ultrā p̄dicta p3/ Tū aūcte xp̄i di
.z. Math.16.c.14. cētis.z.quodcūq; ligaueris &c/ Tum rōe. Nā ut supra dixi
q.1.quodcunq; . in.1.argu. pro hac pte adducto sicut in qualibet Rep.euenit
in qua necesse est aliquem ponere præsidentē ad quem spe-
ctet uel p se uel per aliū de quolibet iudicare: quemadmo-
dum debeat gubernari/debitūq; in finem dirigi/ac cōmune
Reip.bonū; Id uero fieri non potest/nisi is amplam ptātem
habeat super quolibet de Rep. sententiandi & terminandi
q̄liter q;q; debeat regi / pœnasq; ac p̄mia p cuiusq; merito
decernēdi: Ita & in Rep.xp̄iana unū p̄esse op3 sūmā in cęte
ros ptātem hñtes ad ea pagēda p q̄ hō in deū uelut ultimū
finē dirigat/ nō mō in iis q̄ ad iudiciale forū ptinēt/ sz ad
cōscię forū spectātibus/quia utroq; mō hoiem in deū ordi
nari op3 uelut ultimū finē oiuz fm modū xp̄ianę Reip. cō
uenientē/quia hoc pacto ordinauit deus hoiem fm ptātes
ecclesiasticā iudicio p̄sidentis subiicere. Verū nullus talis ē
p̄sidens p̄ter papā/qui hāc ordinandi in deū hois potentiā
.A. d regular.c.13 habeat/quippe q; sup̄mā in eccl.dei ptātes hēt/ut .A. Inn.3.
clare testat. Hēt ergo papa ptātem sententiādi de quocūq;
ad xp̄ianā cōitatē ptinente in oī casu: in utroq; foro/ ue-
hii oēs eccl.ubis sūt mēbra cōciliōq; cōstituūt. Igit de oībus
existētibus in cōcilio/& p ꝓūs de toto Cōcilio iudicādi fa
cultatē hēbit/quia si hūc/& illū/& illū/& sic de aliis pōt iu
dicare & hii oēs sunt totū Concilii; Totū itaq; cōciliū po
terit iudicare/superiorē igit illo esse app3: cū (ut supra dixi)
¶ Conclusio. minoris est iudicari / nō iudicare. ¶ Ex p̄missis infert una
cōclusio/q; negans plenitudinē ptātis esse totā penes papā
est hereticus. ¶ Argumentum .29.

¶ Sacerdotalis quoq; ordo oēsq; ecclasticę dignitates a
Petro uel Ro.eccl.originē hūisse/tū sctōz auctoritate mō
strat/tū ēt rōe manifeste app3. Hoc primū sacroz Cano. te
a. 21.d.ī nouo. stimonio cōprobat Ana.papę dñtus. 2. In nouo testamēto

poſt xp̃m dn̄m a Petro ſacerdotalis cępit ordo/oēſq; ut .B. Nic. Pa. inqt/ſiue p̃riarchę in cuiuſlibet apicē ſiue metropolis primatus aut ep̃atuū cathedras uel eccl̃aꝝ cuiuſcūq; ordinis dignitatē ĩſtituit Ro. eccl̃a .b. Lucius ét & diuus Cle. in eandē cōcurrūt ſnīaꝫ/a qbus .C. Gre. minime diſſentire uī inquiēs . Cum nulli dubium q̄ uon ſolum pontificalis cauſatio/& oīs ſcrē ſpei Ro. eccl̃ię & religionis relatio ad ſedē Apoſt. quaſi ad caput oiuꝫ eccl. debuit referri/ & inde normā aſſumere/uñ ſūpſit exordiū .c. Inn. ēt pōt. i. inter cętera ait: p̃ſertiꝫ cū ſit manifeſtū in oēm Italiā Galliā/Hiſpaniā Affricā/atq; Siciliā/inſulaſq; interiacētes/ nullū inſtitu iſſe eccl̃as niſi quos apl̃us Petrus aut ſucceſſores eius cōſtituerunt ſacerdotes/legāt aūt ſi in iis ꝓuinciis alius Apl̃us inuenitur/aut legī docuiſſe: qđ ſi nō legūt qa nuſq̄ inueniunt opꝫ hoc ſ. qui qđ eccl. Ro. cuſtodit a quo principiū eos accepiſſe nō dubiū eſt. &c. Quinimo & ipſa mī oium eccl. xp̃i eccl̃a/fidei xp̃ianę normā i exordio ab ipſis apl̃oꝝ xp̃i principibus accepiſſe a .d. Lucio pa. phibet / qđ nō niſi de Petro & Paulo intelligere uī .D. Amb. Hęc át eccl. mī oiuꝫ nō p̃t niſi de uſi intelligi/quia illa eſt q̄ nō p̃t errare/ neq; a fide deuiare cū ꝓ illa dn̄s orauerit ſm aduerſarioꝝ ſnīam. Pꝫ ergo Petrū & Paulū fuiſſe originē & caput uſis eccl. lꝫ petrus quo ad iuriſditionis ptātęꝫ paulū excederet; norma. n. a maiore daſ minori nō cō̄/ut ſępe dixi .E. Inn. ēt pōt. dicit Petrū ep̃alis dignitatis & honoris auctorem fuiſſe. Beatus quoq; .e. Marcel. huic ſnię manifeſte aſſentiſ: dū ait maiora oīa eelcſiaſtica negocia ad Ro. ſedē referenda/ a qua ſumpſere principia. Rōe uero id oñditur: Nā dignitates eccleſiaſticas aut xp̃s ĩmediate inſtituit/aut uniuerſalis eccleſia: aut xp̃s papa generali illius uicario mediante / ſed nullibi legitur illas fuiſſe a xp̃o immediate inſtitutas ita determinate & diſtincte ſed a .f. Petro eiuſqꝫ ſucceſſoribus/ tuꝫ quo ad nomen/quia dignitatū nōnullę p̃riarchales uocanī primę aliq̄/archiep̃ales ſeu metropolitanę plurimę nuncu

.B. 22.d.c.1.24.q. 1.Rogamus.

.b. 80.d.c.1.&.2.

.C. 12.d.c.p̃ceptis

.c. xi.d.c.ſi.

.d. 24.q.1.A recta .D. 2.q.7. Beati.

E. 24.q.1.quotiēs

.e. 24.q.1.rogam⁹

.f. 80.d.c.1.

pantur: Alię cp̃ales: aliæ parrochiales/ ac multiugis & nariis/id genus/ dignitatũ nominibus appellantur/ tum quo ad populum tum quo ad territoriũ/tum uero etiam quo ad uirunq; forum ſpectantia. Hoc & alia ratione cõprobatur quia ſi ordo predictarũ dignitatum fuiſſet a xp̃o imediate inſtitutus/ non poſſet a papa alterari uel modo aliquo immutari/quia papa non poteſt xp̃i ordinationibus .g. cõtraire cuius conttariũ quottidie tam de iure q̃ de cõſuetudine ſeruari uidemus/quia papa non ſolum cõfirmat omiſſo archiepiſcopo: qui eſt medius/ſed epiſcopatuum prouiſiones diſpoſitioni ſuę reſeruat/ nouas pręterea epiſcopales ſedes ſepe .h. erigit/ nouaſq; creat eccleſiaſticas dignitates qđ facere minime poſſet ſi imediate eas Chriſtus inſtituiſſet. q; autem dignitates hmõi nõ ſint ab uniuerſali eccleſia inſtitutę ut auctoritatem dante patet: quia poteſtas ſpiritualis ligandi & ſoluendi dirigendiq; hominẽ in ultimum ſuũ finem: qui eſt deus/non poteſt ab humana ope largiri/cum munus diuinum exiſtat? per ſacramentũ .n. pœnitentię datur gratia/ut dicam in argu. 37. Porro gratia hęc donũ dei eſt/dicente .i. Pſal. Gr̃am & gloriam dabit dn̄s: op3 igitur ut ea a xp̃o tribuatur/uel ab habente ptãtem ab eodem. ſed uniuerſalis eccleſia nõ eſt deus/neq; xp̃s; neq; ab illo poteſtatem accepit/Tum quia hoc nullibi ſcriptum reperit: Et qđ ſanctor̃ patrũ documento ſancitũ non eſt/ſuperſtitioſa adinuentione non eſt p̃ſumendum/ut .k. Steph. papa affirmat: ũ quia ſequeretur abſurdũ q; papa non poſſet ſine cõcilio uel cõitate xp̃iana beneficia eccleſiaſtica dignitateſq; conferre: Hoc aũt falſum & erroneum eſſe quis neget? Ex quo igitur ptãtum inferior̃ inſtitutio non eſt a xp̃o imediate/neq; ab uniuerſali eccleſia/reſtat ut a xp̃i uicario eſſe dicatur. Hoc & alia ratione roboratur/nã in unoquoq; ordine in eo in quo reſidet plenitudo poteſtatis ſeu uirtutis originaliter/dependet uirtus oĩum in illo ordine ſubſequentium. Ro. autem Pont. eſt primus in ordine prelator̃

.g. 15.q.1. que ad ppetuá. &.c. Sunt quidã. &.c. omne &.c. cõtra. &.c. A ſanctis. &.15.q.2.c. .2.15.d. Sicut.

.h. 13.q.2.c. eccleſias. 16.q.1. felix & ſeq. de conſec. d.1. de locor̃ cũ glo. no. de exceſ. p̃l.c. ſicut & de cõſtit. cũ acceſſiſſent.

.i. pſal. 83.

.k. 2.q.5. cõſului. ſti de tranſl. p̃l.c. Inter.

ecclesię/habetq; in ea plenitudinem ptātis: ut supra dictum est. ergo ab eo omnes ecclesiasticę ptātes emanarunt. Hoc ēt nū exēplo Exo. 18. & Nū. xi. cōfirmat/ubi dns dedisse legitur de spū sancto/qui erat in Mose. 70. uiris ab illo in adiutorium suū electis/per quod significatur potestas regiminis a summo ecclesię psidente in alios deriuāda: Vñ Dyon. in. 3. li. celestis hierarch. dicit p prima media ultia illumina ri/& in. x. ait oēs hierarchias ordinesq; omnes esse cōnexos quę cōnexio non attenditur solū per relationem unā ad ultimum finem/sed sm ordinem distinctionis per primū medium/& ultimū sm scientiam inq̄tum irradiatio extenditur procedendo a primo usq; ad ultimū: ita in ecclesia militanre papa per patriarchas Archiepos & alios descendendo usq; ad infimos gradus influit in omnia membra ecclesiæ: Quo circa status curatorę/ut distinguitur a statu episcoporum uel papę/ non fuit a xpo immediate institutus: neq; quo ad nomina dignitatū neq; quo ad iurisditionis limitationē/sed ab illius uicario (ut pdixi) Verū cū oēs ecclasticę dignitates uniuersalis eccl. mēbra honorabiliora existāt: Et eędem ab apostolica sede exordium habuerint & originem qui fieri potest ut dicamus illa seu illis psidentis iurisditionem a Pont. habitam contra eundem uelle exercere? Dici posset tunc illud prophetæ. Filios nutriui & exaltaui/ipsi autem spreuerunt me. & illud aliud. Impinguatus incrassatus est dilectus meus & recalcitrauit. Et quod Paulus apsus inquit. c. 9. ad Roma. scribens. Nunquid uas potest dicere figulo cur me ita finxisti. quod & ab Isaia prius. 45. ac Hiere. 18. c. dictū reperitur. Igitur multo minus & alii inferiores xpianam remp. & militātem ecclam constituentes: quibus omnis interdicta est clericos iudicandi ptās poterunt summum Pont. condemnare. ¶ Argu. 30.

¶ Iurisditionē quoq; & uniuersalē Papę ptātem ab ipso xpo nulloq; alio habuisse originem/ cū & auctoritate/tum & ratione euidentissima cōprobatur. Euangelica primum

.L. iud.c.nouit.

hoc patet auctoritate illa ūs Tu es Petrus. Et quodcunq; ligauerit &c. Et illa alia pasce,oues meas &c. L,Inno. ét .s. asserit pontificis ptātem ex deo non ex hoīe dependere. Cō firmaf hoc & aliis cōpluribus supra sepius allegatis. Ar.xi. & pximo supra deducto. Rōe uero id ostenditur: qa hęc iurisditio uel a papa uel a xp̄iana uniuersitate/uel a christo dicitur instituta. dici autem nullo modo potest a primo instituta / qa papa ut uicarius / & ab alio sibi traditam exercet

.m. d offic.uica. .c. sua.

hmōi ptātes quam nec ampliare potest nec .m. restringere ultra modum sibi a dño prēstitutū Qui autem ptātes per se habet/ illam potest pro suę uoluntatis arbitrio moderari/ restringere ac etiā funditus abolere qd uicario nō ls. Nemo prēterea sibi ipsi potest ullam ptātes concedere: qua idem ipse careat .n. Nemo qppe dat quod nō habet. At papa hāc per se ptātem habere non potest cum diuinum sit donum oēmq; humanam superans facultatem / oēmq; mortalem ptātem excedens p illam qppe homo ad bene rectęq; uiuēdi normam instruitur: Et in deū qui ultimus oium est finis demū dirigitur. Etenim pontificia iurisditio ligandi & soluendi in utroq; foro ptātem includit/ & facultatem a pœna pro noxa deo debita relaxandi: quę dei proprie est actio propriumq; munus mortaliū nulli p se cōueniens/in dei benignitate foret illis in persona Petri misericorditer elargitum. Ex quibus liquido appās potestatem hanc a Pontifice minime institutam/ multoq; minus & a xp̄iana uniuersitate/cum istud sit donum diuinum (ut p̄dixi)nec alicubi hoc scriptum reperiatur. Igitur superstitiosa ad inuentione nō est .o. presumendum. Nam si diceremus papā habere potestatem ab ecclesia/cum eius sit tollere cuius est cōdere sequeretur q; ecclesia posset Papalis dignitatis superemin ētiā prorsus extinguere: quod omnino est falsum atq; hereticū quiā esset se ipsam destruere/ & unitatem a deo institutam contra sanctorum Canonum .p. decreta penitus abolere & euangelice scripture aperte cōtraire dīti Io.x.c. Erit unum

.n. 1.q.7.diabertū .ff. d acq.re.do.l. traditio cum similibus.

o. 2.q.cōsuluisti

p. 24.q.1.loquif 16.q.7.sicut.

ouile & unus .q. pastor/alias nō foret unum ouile nisi unus foret & pastor. Item (ut dixi) Concilia a Papa auctoritatem recipiunt. Foret ergo perplexitas dicere subesse Pont. illi/ cui prestat auctoritatem. Prēterea si ecclesiasticæ dignitates non ab ipsa sed a Petro & apostolica sede initium habuere: ut proximo argu. latius hoc probaui/ multo minus & Pontificia iurisditio ab ea dici pōt ullatenus emanasse. Restat igitur arguendo a sufficienti partiū enumeratiōe ut a Christo immediate fundata esse dicatur. Quod & alia probatur ratione per beatum Thom. primo sent. libro adducta .d.12. ubi ait/ dupliciter dici posse aliquem ab alio immediate potestatem habere. Vno modo respectu uirtutis/ & hoc modo omnis potestas & iurisditio tam in papa q̄ in quocūq; alio immediate est a deo. Alio modo potest dici imediate habere respectu suppositorū agentium siue potestatem conferentium: sic dicitur potestatem quis a xp̄o immediate suscipere: quando inter accipientem ptātem & xp̄m conferentem non est aliquid mediū/ suppositum. s. a Christo suscipiens/ & ptātem ipsam alteri conferens. Et hoc pacto dicendū est Petrum a xp̄o immediate iurisditionis potestatē accepisse/ cui soli dictum est/ Pasce oues meas: quod prius ei promiserat dicendo/ Tibi dabo claues. &c. Math. 16. & Luc. 22. Cō firma fratres tuos: & si peccauerit in te frater tuus. Math 18 quæ omnia ad curatorem ptinent animarū: & soli dicta fūt Petro/ cui etiam soli illarū cura legitur cōmisisse. Verum quia impossibile ei erat totius gregis curam agere/ ideo illius permisit arbitrio/ ut alios sibi quos uellet adiutores eligeret: quibus dominici gregis onus cōmitteret/ prout illius saluti cognosceret expedire. Nec Christus per se nisi unam solam curam ecclesiæ suæ instituit: omnes uero alii apostoli a xp̄o Petro mediante potestatē acceperunt/ & ita dicimus papam immediete a xp̄o/ cęteros uero p medium Papę a xp̄o ptāteni habuisse/ & ut ait Petrus de palu. unam ouilis sui cura tm̄ instituit/ quā & uni Petro cōmisit ut uni

.q. cle. ad nostra; d here. i glo. i uer bo. ecclię. c. fi. de Baptf.

ouili unus ꝑesset & pastor: qnod si ita est/ quis dubitet Papæ ꝓtátem esse supra Concilium? ℣ Argu.31.

℣ Item aut Petrus fuit constitutus princeps apostoloꝝ a xꝑo immediate/ut supra probaui in.xi.&.xiiii.argu. Aut ab Apostolis si a xꝑo tm̃ habeo intentum cũ inferior teneatur sequi factum ꝛ. superioris/ac illius mãdatis obtemperare.ꝛ Si aũt & ab Apostolis ut .s. Anacle.uerba a quibusdã perperam intellecta uidẽtur innuere/ dicẽtis. Cæteri uero apostoli cũ eodem pari consortio honorẽ & ꝓtátez acceperũt/ ipsumq; principem eoꝝ esse esse uoluerũt.&c. Tunc omnis eoꝝ iurisditio in eum translata uidetur/ sicut populus Ro. per abdicationem ꝓtátis a se in Imperatorẽ factam/ius suuz totum in illum dicitur contulisse/ut .t. ciuilia iura euidẽter affirmant/adeo q; Ro.populus cõtra Imperatorẽ q̃nis pessimum nullam iurisditionẽ potest amplius exercere. Nõ ergo potest competere oibus Epis in apostoloꝝ locum succedentibus & tanq̃ dignioribus iurisditio contra Papã/quam Apostoli ipsi a se ꝓtatã totam in Petrũ Apostoloꝝ principem transtulerunt/ multoq; minus aliis inferioris gradus in Concilio existentibus. Pro huius etiam ueritatis robore uerba.u. Leonis Papæ in medium afferre non erit incongruum. Ait enim/q; si nullo modo recte dici potest ecclesia in qua scisma est. Restat ut q̃n ecclesia nulla esse nõ potest ea sit quam in sedis apostolicæ per successiones Epoꝝ radice constitutã horum nõnulloꝝ malitia/etiam si nota excludi non possit: sed pro temporis ratione toleranda iudicetur nullo modo ualeat extinguere.&c Ex quibus uerbis ꝑ uniuersalem eccl.in sede apostolica fundatã. Apostolicæ uero sedis caput est Petrus & successores/ut supra probaui: ergo uniuersalis ecclesiæ caput est papa Petri successor. Pater hoc manifeste ex uerbis paulo superius per eundẽ leonem positis dum dicit. Etenim cũ ecclesia una sit. ut in cantic. dicitur/ una est colũba mea &c. Et sic de uniuersali ecclesia loquens dicit illã in apostolicę sedis radice fundatã. Ar.31.

.t. ff. Mand .l.si. mandassem.
.s. 21.d.In nouo.
.t. l.fi.& ibi bal. Saly.& alii .C.de leg.ff.eo.l.nõ am bigit ubi Bal. & alii.ff.d orig.iu.l. .2.§. nouissime & §.deinde Instit.de iure. nat §. sed quod principi.
.u. 24.q.1.c.pudẽda.

¶ Confirmatur ulterius hæc sententia ex .x. Inn.3.auctoritate dū ait Ro.ecclesiā super omnes alias ordinarie ptātis obtinere principatū/utpote matrē uniuersoꝝ xpi fidelium & magistram: Vniuersalis aūt eccl, nihil aliud est q̄ uniuersorum xpi fidelium collectio: ergo ecclesia Ro. uniuersalis ecclesiæ mater est & magistra: Igr multo magis supra Concilium ficte ecclesiā uniuersalem referens/ quam impossibile est in eo uere interuenire: & per hoc tollitur nōnullorū responsio ad illum tex. Intelligentiū Ro. ecclesiā esse dñam & magistram oium xpifidelium quo ad particulares eccl. non aūt quo ad uniuersalem: ex alio capite huius responsionis falsitas liquet: quia tex. ibi reddendo rōem sui dicti quare Ro. ecclesia super oēs alias ecclesias obtineret principatū ait quia mater & magistra est uniuersoꝝ xpifideliū. Et sic idem sunt uniuersalis ecclesia & xpifideles untuersi; quorū ipsa est mater; uocatur insuper .y. mater fidei Ro. ecclesia a Nico. Pont. ergo & fideliū fideles aūt uniuersalē ecclesiā constituunt: Igr uniuersalis eccl̄æ mī dici pōt. ¶ Arg.33. .x. de priuileg.c. Antiqua.

.y. 22.d.c.1.

¶ Denicq; ut inquit .z. Ambr. super Marcum: Et si aliis impetur ut laxent retia/soli tamen Petro dicitur duc in altum hoc est in profundum disputationum: Quid enim tam altum q̄ altitudinem diuitiaꝝ uideret a. Est & aliud apostolicum piscandi genus fm eundem: quo genere solus Petrū piscari dūs iubet dicens. Mitte hamum & eum qui primus ascenderit tolle: Hamum iurisditionem qua cæteris apostolis præfuit intelligens. Patet ergo ex his duobus xpm aliis apostolis Petrum uoluisse præferri maioriq; atq; ampliori prerogatiua insigniri. ¶ Argu.34. .z. 24.q.1.nō turbaſ Luce.5.c. .a. 24.q.1.ē & aliud Math.17.c.

¶ Præterea impossibile est illoꝝ opinionem esse ueram dicentium clauium prātem principaliter datam uniuersali ecclæ non Petro. Et primo premitto unū illud uulgare .b. duas. s. esse claues/unā ordinis/ alterā iurisditiōis. Et primo unum argu. quoad prātem ordinis: Alterū postea quo ad ptātem iurisditionis formabo. Quo ad clauem ordinis: .b. 20.d.c.1.

quæli ianua apitur per remissionē peccatoꝝ a sacerdotibus factam. Dico illā non esse datam toti corpori ecclesię sic ut singulis eius mēbris dicatur cōpetere/ sed solis sacerdotibus. Hoc tum auctoritate tum ratiōe probatur. Auctoritate primo .c. Ambr. in li. de pœnit. Magistri quoq; in .4. sententiaꝝ. uñ Math. 8. & Lucę .17. xps ait leprosis ostēdite uos sacerdotibus &c. qui sm Glo. figura erāt sacerdotii in ecclesia futuri. Dñs etiā non nisi apostolis sacerdotibus iam cōstitutis inquit/quoꝝ remiseritis &c. Io. 20. c. Rōes autem probatur Thomę & Alberti. d. in. 4. sent. post Magistrū quę est talis. Gratia quę datur in sacramētis a capite in mēbra descendit/ergo solus est minister sacramētoꝝ in qbus gratia datur q habet ministeriū super corpus xpi uerū sed hoc est solius .c. sacerdotis q eucharistiam cōsecrare potest. Solus igitur sacerdos erit minister sacramēti pœnitētię/ & cōsequenter solus habet soluendi & ligandi prātem. Item si talis prās singulis mēbris cōpeteret sequeretur q; nō solum prohanis/ sed pueris etiam ac fœminis data pariformiter censeretur cū & ipsi ecclesię mębra existant: quod est absurdum. Nam idem Thom. D. 13. art. ulti. in reponsionibus ad. 1. q. 60. li. dicitur/q; sicut in corpore naturali q̄dā sunt mēbra principalia p quę uirtutes & operationes uitę a principio uitę ad cętera membra decurrunt/ita in ecclesia sacerdotes & alii ministri sunt quasi membra principalia/ per quos sacramenta uitę populo dispensari debent/ ideo laicis quantumcunq; sanctis sacramentoꝝ dispensatio nō potest competere. Non est data etiaꝫ potestas huiusmodi ligandi atq; soluendi uniuersali ecclesiæ siue omnibus eius membris coniunctim. Probat hoc ex proxime dictis: quia si solis sacerdotibus conuenit hæc potestas/ qui sunt pars cōmunitatis xpianæ: quod uni parti tantum conceditur/ cæteris denegatum .f. uidetur. Datur ꝑterea potestas prædicta in sacerdotii consecratione. Dicuntur enim tunc illa uerba Io. Accipite spiritum sanctum: sed cōmunitas ecclæ

.c. de pen. & rem .c. noua &. c. ois d pen. d. 1. §. Nemo.

.d. 18. d. q. 2. ar. 2. in Rñsione ad 2. q &. d. 19. q. 1. arti. ul.

.e. de Sūma tri. c. 1. §. fi.

.f. de ꝑsūp. Nōne .ff. de Iudi. l. cum ꝓtor .C. d ꝓcura. l. Mutius.

non consecratus neq; sacerdotio insignitus: non potest igi tur dici illi ligandi soluendiq; potestatem concessam. g. Bonifatius etiam .viii. inquit sacramentoq; perceptionem populo ut uniuersis minime posse cōpetere. Nulla quoq; uniuersitas potest dici uere habere aliquam potestatem in/ cuius actū nunq; per se potest .h. exire: quia ut inquit Arist. in libro de somn. & uig. cuius potentia/eius est actus: At tota cōmunitas ecclesię non potest exire in actum ligandi & soluendi/ Tum quia solus sacerdos est minister sacra. menti pœnitentię (ut prædixi) Tum quia actiones sunt sup positorum sm Aristotelem. Præterea cui non conueniunt uerba Christi/non conuenit .i. dispositio: sed uerba Chri sti ad Petrum prolata ecclesiæ conuenire non possunt/ ut sunt illa: quia caro & sanguis non reuelauit tibi. &c. Et da bo tibi claues. &c. & illud. Pasce oues. &c. cum ecclesia ipsa sit grex pascendus. Et illud aliud Apostolis dictum. Quæcunq; ligaueritis. &c. Et quorum remiseritis. &c. Et accipite spiritum sanctum. Et prædicate euangelium. & alia id genus innumerabilia fere a Christo cum Petro/ tum cæteris Apostolis dicta/sparsimq; ab Euangelistis con scripta: ergo dispositio Christi de clauibus loquens Petro tantum sicut & alia multa Apostolis dicta neqnaq; possunt uniuersali ecclesiæ conuenire/uelut corpori .k. ficto & cla uium huiusmodi penitus incapaci. q; si dicatur posse ec clesiam hanc potestatem alicui sacerdoti faciendam de mandare. non obstat/ Primo quia fieri non potest/ ut pos sit alteri potestatem concedere/ qua ipse careat omnino: Nemo enim dat quod non habet secundū uulgarem iuris .m. regulam. Item cum ex imperio illius procedit huius modi demandatio non sequitur/q; ex hoc consecrandi po testatem habeat propter hoc q; alicui demandaret celebra re/sicuti ē uidere inelecto uel archidiacono uel aliquo alio prelato non dum in sacerdotio constituto/alicui sacerdoti mandante aliquem a peccatis absoluere/ qui nō propterea

.g. d. sentē. exco. c. si ſnia. § .i. in. 6.

.h. de cler exco. min. c. fi c. q clic. si. d. feu. fu. cōtro.

.i. L. 4. §. totiēs ff. d damno infe. c. indēnitatibus. §. pe. de elec. in. 6.

.k. ff. d. fideiuſ. l. Mortuo no. bar. in. l. aut fcā § nō nunq. ff. de pen.

.m. d Reg. Iu. li. 6. Nemo. ff. eo. l. Nemo. i. q. 7. Dia bertū. ff. d acq. re. do. l. traditio.

.n. d.Ant.abb.& alii in.c.Ab.excõi cato.de raptis: & no.i.c.suffragane is de elect.

dicuntur habere potestatem clauiũ q̃uis ex eoꝝ mandato ille absoluatur/ut est cõis.n. doctoꝝ sententia. Ideo Tho. & Bonauen.in.4.sententiaꝝ.d.19. dicunt solos sacerdotes habere claues. Nec ẽ possibile cõitati cui q̃ hoc cõuenire: siue coniunctim accipias siue diuisim/quia absonũ est dicere potestatem qua cuiq̃ absolutio datur uel ligatur quis in foro poli ab eo uel eb illis immediate dependere: qui eadem potestate ligantur uel soluuntur: Verũ papalis potestas Petro & successoribus collata extenditur ad ligandũ & soluendum omnes & singulos demilitante eccla: Ergo impossibile est ab aliquo uel aliquibus de ecclesia collectiue uel disiunctim sumptis uel a tota etiam eccl.ptãtem clauiũ Petro datam ut a causa dependere. Et si dicatur papam potestatẽ a Conciliis accepisse: dic hoc esse falsum/ut dixi in ar.26.

Conclusio.

Ex quo sequitur q̃ prędicta potestas clauiũ neq; quo ad subiectũ uel fundamentũ in uniuersali eccl.aut clericorum uniuersitate uel sacerdotũ collegio/ut in quoda; cõi subiecto esse põt. Sequitur & aliud/q̃ auctoritas scripturæ de potestate clauis hmõi ligandi & soluẽdi a peccatis loquens de uniuersali ecclesia exponi non potest capiendo ecclesiam pro oĩbus suis mẽbris siue coniunctim siue diuisim;

Conclusio.

Conclusio.

Infertur & aliud/q̃ potestas hmõi nõ est data uniuersali eccl.sic ut eius mẽbris singulatim dicatur cõpetere. Itẽ q̃ illã exercendã alicui sacerdoti demãdare nõ põt. Ar.35.

Nunc supereſt mẽbrum alterum explicare de ptãte clauis alterius (ecclasticæ inquã iurisditionis) cũ in foro cõsciẽtiæ/tum etiã exterioris iudicii: Et hanc dico non esse datam uniuersali ecclesię/ita q̃ singulis mẽbris eius sit data ut singulis. Hęc conclusio manifeste probatur hoc pacto: Inter ecclesię mẽbra omnes tam clerici q̃ prophani uiri/& feminę/pueri/iuuenesq;/ac senes includũtur. Hoc apostoli .3.c.ad Galth. scribentis testimonio cõprobatur. Ait.n.qui cunq; in christo baptizati estis/xp̃m/induistis Et ut scribit .o.Augu.ad Bonif. in Baptismate: quibus efficitur mẽbrũ

.o. de conse.d.4. Nulli.

quibꝫ

christi / sed non omnibus fidelibus est data ptās clauis : qā nec fœminis / nec prophanis / neq; clericis omnibus/neq; etiam ſacerdotibus Parrochia carentibus: ut nota. plene Thom.in.4.d.19. Et dictum est supra/ & de se patet. Hanc eandem ptātem affero minime esse datam toti ecclesiæ/ut uniuersitati siue mēbris eius cōiunctim/quod sic probatur. Nulla ptās alicui uniuersitati siue omnibus membris eius simul iunctis potest aliquatenus cōuenire/ad quam uniuersitatis pars maior inabilis reperitur; ad hanc uero ptātem maior pars uniuersitatis ecclesiæ est inabilis; patet quia cū ex duobus hominū generibus constet prophanoꝝ & clericorum / illoꝝ autē pars longe sit maior q̄ horum. Illi etā tam secundum leges quam canones .p. iurisditionis ecclesiasticæ sint incapaces: ergo non potent ptās hmōi ecclesię cōuenire. Patet hoc de mulieribus/ quibs licet de ecclesię uniuersitate existant hmōi clauis ptās penitus .q. interdicit Mulier quippe nō est subiectum idoneum principatus/ sed subiectionis. Vnde dicit .r. apostolus ad Corint. scribens : Mulieres in ecclesia taceant: non.n. permittitur aliqua auctoritate loqui sed subditas esse &c. In concilio etā Carthaginē. dicitur .s. mulier quamuis docta & sancta uiros in conuentu docere non debet: Cui .t. Ambr. adstipulatur : & Arist. in .3. poly. a.t: q̄ corruptio urbanitatis est cū regimen siue dīnium ad mulierem peruenit. Porro incōueniēs uidetur q̄ potestas clauium sit data ecclesię ut uniuersitati siue oibus membris eius; uiri aūt prophani & mulieres qui & christi mēbra & longe maior pars ecclesiasticę uniuersitatis existunt a predictæ ptātis participatiōe penitus excludantur. In qualibet p̄terea uniuersitate cui aliq̄d ius cōcedit̄ omnis ꝙualiter ius illud participant: patet/ quia canonici æqualiter se habent in actu cuiuslibet ptātis quam habēt ut collegium; uerum cum oēs fideles: omnesq; clerici seu sacerdotes qui in hac ecclesia includuntur quo ad ius ptātis dissimiliter se habeant ut est exploratum. quia aliter nulla

.q. 96.d.bene. de reb.ec.nō al.c.cuꝫ laicis.
q. de pen.& rem. Noua quedam.
.r.1.ad Corin.14.c
.s. d̄ conſ.d.4.mulier.23.d.mulier.
.t. 33.q.5.mulierē.

fuisset inter apostolos/ nulla inter sacerdotes maiores minoresue discretio potestatis. Neq; Petrus ipse fuisset maior quolibet alio/neq; ipsius caput ecclesię: qd est falsū/ Igitur necessario infertur uniuersitati ecclesię ut tali.i.oibus clauis hmōi potestatem a xp̄o minime fuisse cōcessam. Item ubi cūq; uniuersitati/simpliciter ptās aliqua tribuitur nō potest in actum ptātis cōcessię procedere nisi omnibus uocatis legitime/ & nullo.u.eo⁹ cōtēpto/At si ecclesię uniuersali in cōi ut uniuersitati fuisset data ptās clauis iurisditiōis/sequeretur q̄ nec papa/ nec alii p̄lati possent exire in actum seu exercicium hmōi nisi fidelibus oibus cōuocatis cuiuscūq; status uel gradus prohanis uel clericis/ uel saltem maiori parte illo⁹ quod est falsum/ neq; ab ecclesia seruari uidemus: neq; ad concilium fideles oēs uel sacerdotes cūueniūt Neq; papa aliq; prelati ad executionē traduq; sibi ptātis cuiusq̄ requirunt cōsensum/ Ergo falsum q̄ ecclesię in cōi aut toti collegio clericorum uel sacerdotum clauiū ptās dicatur quomodolibet attributa. Preterea si uniuersali eccl'æ in cōi/ uel collegio omnium clericorum uel sacerdotum data foret potestas hmōi/ sequeretur q̄ ad maiorem partē uniuersitatis q̄ est prohanorum/uel ad minores clericos uel sacerdotes/ qui sunt maior pars collegii tandem posset de uolui potestas & regimē totius ecclesiæ/ & sic ad minores iurisditio cōtra maiores transiret/qd est absurdum & sacris Canon.x.percontrariū. ¶ Videtur itaq; ex premiss.s inferri q̄ plenitudo potestatis clauium non est data uniuersali ecclesię ut uniuersitati seu in omnibus mēbris eius cōiunctim/ quia si non est data potestas clauium quod est minus Igitur nec potestatis plenitudo ipsarum clauium: quod est .y. maius. ¶ Argumentum.36.

¶ Regimen p̄terea ecclesię a Christo institutū est monarchichum: ut supra latius est probatus. In regimine uero monarchico potestatis plenitudo est penes unū .z. principem/non penes cōitatem prout in polytico/ut probat I 6s

.n. de elec.c.quia pp.&.c. coram.

.x.21.d.inferior. & .c.denicq.

¶ Conclusio.

.y.ff.de ser.expor. .l.cui.

.z. 7.q.1.in apib⁹.

viii. ethic. & .iii. Poly. Ergo talis potestas est penes pont, non penes ecclesiaz. si .n. foret penes ecclesiā uniuersalem cum illam ex omniū fidelium collectione cōstare sit explo ratum: Polyticum esset regim̄/ non monarchicum/ꝙns est falsū ergo & antecedens ℣ Argu. 37.

℣ Confirmatur hoc insuper auctoritate .a. Leonis papę dñtis. Nil esse ligatum uel solutum nisi quod Petrus liga- uerit uel soluerit. Glo. ibi dicit petrus .i. auctoritas Petri. Et sic pater claues non esse penes ecclesiam sed petrum; qa posset & ipsa ligare si penes eam foret auctoritas. Idem etiā .b. Leo alibi dixit. Immunē diuini ministerii qui a petri so- liditate recederet de clauibus loquēs: ergo claues penes Pe trum/ non penes ecclesiam; quia si essent penes ecclesiā de buisset dicere q; qui ab ecclesię & non petri soliditate rece- deret diuini ministerii immunis esse deberet. Item .c. Sym machus ait uni dictum/ tibi dabo claues/ ergo uni non uni- tati datę/ ut quidam uolunt. Corroboratur hoc & insuper ex dictis Gregorii ad Mauriciū Imp. scribentis/ Cunctis ait euangeliū scientibus liquet/ quoce dñica sancto & apo stoloz principi Petro apło totius ecclesię cura cōmissa est/ ipsi quippe dicitur. Petre amas me? Pasce oues meas/ Vide tur itaq; Petro non ecclesię hmōi ptās cōcessa. Videtur etiā illi data plenitudo qui totius gregis dominici institutus est pastor/ Is autem est petrus/ ut in superioribus est proba- tum/ & dicetur infra late .43. argu. Illi ergo potius ptās hęc concessa uidetur q̄ ecclesię quę est grex pascendus a Petro. Impossibile est quoq; in qualibet uniuersitate subditos & prelatos in eādem potestatis plenitudinē cōuenire: qa ꝙ faceret p̄latus subditus posset destruere .d. Pontifex autez fideliū oīuz est p̄latus ut supius dictū ergo &c. ℣ Ar. 38.

.a. 24. q. i. Manet.

.b. 19. d. ita dñs.

.c. 9. q. 3. Alioz:

.d. 9. q. 3. cūcta & .c. ꝙ principalem.

℣ Corroboratur etiaz p̄missa: quia aut plenitudo ptātis quę ponitur esse in ecclesia/ aut est una & eadem numero; quę est in papa aut alia. Non pōt aūt dici ꝙ sit alia/ quia sic essent duæ supremę plenitudines ptātis quod esse nō pōt.

Tum quia quod ſuperabundat in unoquoq; genere unum tm̃ eſt: tum quia pluralitas principantiũ non eſt. e. bona fm Pbum in fi. ſuę Methaphi. Tum quia duas ſupremas ptátes eccleſiæ nnitas non patitur: Vna etiam q̃ ſit eadem numero poteſtatis plenitudo nullatenus dicendũ uidetur: quia ſi ſic/tunc nec Papa eſſet ſuperior & prelatus eccleſię neq; eccleſia poſſet dici ſuperior Ro. Pont. quod aduerſarii fatenť. Patet hoc/quia cũ ſit penes utrũq; ptás eadem conſtat manifeſte parem in parem de iure imperiũ nõ .f. habere. Et lz quidam dicant poteſtatem prædictam excellentiori modo eſſe in eccleſia q̃ in Papa inuariabiliter & inobliquabiliter (ut aiunt) Ideo eccleſia habet iuriſditionem ſupra Papam. Hmõi tamen ratio nihil ualet/tum quia falſum præſupponit: quia talis poteſtas/neq; quo ad ſubiectum/ neq; quo ad formam poteſt eſſe in uniuerſali eccleſia/ſed ſolum in Ro. pontifice/ut in ſuperioribus eſt oſtenſum. Tum quia dato q̃ eſſet una & eadem numero poteſtas eccleſiæ in utroq; ſicut in uno ſubiecto eſt impoſſibile itelligere q̃ eccleſia habeat iuriſditionem ſuper Ro. Pont. non econtra. Nec põt circa eandem ptátem numero in uno & eodem ſubiecto fieri nt diuerſimode & excellentiori modo in uno q̃ in alio capiatur: quia eſſet perplexitatem adducere dicendo poteſtatis plenitudinem in utroq; & q̃ unũ ab altero fm hmõi poteſtatis plenitudinem ſuperetur. q̃ ſi dicatur excellentiam hanc & inuariabilitatem dici de eccleſia: quia illa nõ moritur ſicut Papa. Hoc nihil ualet/quia penes ſedem apoſtolicam/quę nunq̃ .g. moritur ſaltem quo ad habitum reſidet. Pręterea dato q̃ ſit excellentiori mõ inuariabiliter (ut aiũt) Cum talis differentia non augeat nec minuat ptátem ipſa; non põt ex hoc argui: q̃ unus habeat iuriſditionem ſuper alium: alias qui ſanctior eſſet aut diuturniorem ptátem haberet in eccleſia diceretur iuriſditionem maiorem habere / quod inter errores Ioannis hus eſt reprobatnm. In tota ět ſcriptura non reperitur poteſtatem hanc eccleſię fuiſſe tradi

•c. 7.q.r.in apib⁹

.f. de elec. inotuit. ff. ad Trebel. l. ille a quo. §. tẽpeſtiuum.

.g. de. reſcrip. li. 6. ſi gr̃oſe & qd no. Bal. in .l. ſi. ff. qd cui⁹q; uni no. inno. & doc. in. c. cũ ſup de cã piſ. & pro.

tam/sed contrarium apparet Petro.s. fuisse datã. Igitur hoc minime asserendum uidetur: quia quod non est sanctorum patrum decreto sancitum/superstitiosis non est inuentionibus ꝑsumẽdũ: ut.h. Inn.3. & Steph.5. papa affirmãt. Ar.39.

.h. .c. iter d trãsl. ꝑl.2.q.5.cõsuluisti

Præterea ut colligitur ex uerbis apostoli in epistola pria ad Cor nth.c.12. & ad Eph 6. Potestas clauiũ ponitur inter gras gratis datas a xꝑo corpori eccl. distributas. uñ ait dedit quosdam pastores. Gratię aũt gratis datę nõ sunt ita date corpori eccl. ꝙ oibus eccl. mẽbris sint distributę/sed quibusdam tm̃ aliquę/aliis alię: quia idẽ Aps ad Corin .c.12. Diuisiones gratiarũ sunt. Idẽ aũt spũs/ubi glo. Hic gras inquit appellat diuersos gradus & ordines/ q sunt in officiis eccl. Et ifra ait. i. Apls. Posuit quidẽ deus in eccl. prio apstos 2o ꝓphetas/tertio doctores/dein uirtutes/exinde gras curationũ/opitulationes/gubernatiões/gña linguarũ. Nũquid oẽs apli? nũquid oẽs ꝓphetę? nũquid oẽs doctores? nũqd oẽs uirtutes? nũquid oẽs hñt gras curationũ? nunquid oẽs interꝑtant? Hęc Apls q̃si diceret nõ. Et ad Ro .12. Postq̃ dixit. Multi in unũ corpus sumus in xꝑo/singuli aũt alter alterius mẽbra: Sequit hñtes donationes fm gram / q̃ data est nobis differentes/siue ꝓphetiã/fm rõem fidei/ siue ministerium. Glo. Ecclasticũ hñtes in ministrãdo glo. assidue siue q docet in doctrina.

.i. deheret .c. cũ ex iiuncto.

℣ Ex qbus uerbis apli manifeste infertur unũ/ꝙhmõi gręnõ infundunt oibus nec singulis mẽbris corpis eccl. cõicãt. ℣ Alterũ/ꝙ grętales singularibus mẽbris corpis pticulatim / nõ aũt uniersitati aut cõitati mẽbrorũ infundunt: qppe cũ taliũ grarũ subiectũ capax nequeat esse cõitas. ℣ Ex supradictis quoq; infert cõclu. ꝙ si eccl. ulis est incapax clauiũ est incapax iurisditiõis & ordis ꝙ claues significatorũ. ℣ Et ex hoc seqt Correlariũ ipossibile eẽ illã hñe iurisditionẽ supꝑ papã/q̃ ipe careat. Ar.40.

℣ Conualidat insuper hęc opinio tali rõe/Eccla uniersalis fm .k. Apm ẽ corpus xꝑi/sed papa ẽ caput totius corporis eccl. ut .l. Sym. & Marcel. pót. inquiũt/ergo erit caꝑ

℣ Conclusio.

℣ Conclusio.

℣ Conclusio.
℣ Correlariũ.

.k. ad. eph.1.c.23. q.5.si uos &.c. de ligurib⁹ & ea cã.q .3.pro mẽbris .24 q 1.c. aduocauit.c sciscima in fi.c.loqt .c.ubi. 3.q. 4. Engeldrudã d Sacra unc.c.uno.
.l. 9.q.3.alioꝝ.24 .q.1.Rogamus.

uniuersalis ecclesię cōsequentia patet: si. n. eccl. uxis est unū corpus/ ut tam Apostolus q̄ Beatus Cyprianus affirmat & ipse est caput totius corporis: igitur uniuersalis ecclesię erit caput. Concilium uero uniuersalem ecclesiam representat/ ls ficte non uere/ ergo multo magis erit caput concilii: Si caput/ ergo & Dñs cum caput mēbris cęteris .M. dñetur. .m. Iulius etiam ac Gelasius aiūt totum corpus ecclesię in hac sibi obseruatione conueniat: q̄ inde auctoritatē habet ubi dominus totius eccl. posuit principatū. Si ergo totum corpus ecclesiæ quæ dicitur corpus xp̄i debet seruare statuta Ro. eccl̄æ ut capitis. patet ecclesiam Ro. seu Pontificē ei presidentem/uniuersali ecclesia supiore3. ℣ Argu .41.

.M. de p̄scrip. cū nō liceat .12.d. nō decet.

.m. xi.d. nolite d̄ cōs.d.1. Basilicas.

.n. d̄ raptis .c. nō nulli.

℣ Pontifex quoq; potest tollere cōstitutionē cōcilii cōtrarium statuendo/ ut est uidere in cōstitutione .n. Inn. iii. factam in cōcilio generali de non trahendo reū ultra duas (ut appellant) dieras quæ per .o. Bonif. viii. postmodū est sublata. Iura quoq; cōplura antiqua in .p. conciliis uariis promulgata ætatem certam subdiaconatus ordini statuentia/a .q. Clem .v. sublata fuere. Plures etiam canones in cōciliis æditos legimus a pontificibus reuocatos. Legitur .r. Siluestrū canoues æditos ab apostolis subtuliſſe/quod & .s. Pelagius & Martinus fecere. Aliiq; cōplures sūmi pont. Constitutiones in cōciliis æditas .t. reuocarunt ut ex sactis Canonibus app3 perspicue. Q.d fieri nō posset si papa cōcilio esset inferior: quia (ut sæpe dixi) inferior supioris legē negt infrigere & dictū est aliqd supra argu. 25. Argu. 42.

.o. d̄ rescrip. statutū. §. cū uero li. 6.

.p. 77. d. subdiaconus & se. &. c. eps. q. Clem. gñale de eta. & qua.

.r. 82. d. c. fi.

.s. 34. d. lector. c. fraternitatis &. c. cognoscamus.

.t. glo. in c. ubi i uerbo Cōcilio de elec. in. 6. Arch. in .c. 1. de cūstit. eo. li glo. & Io. an. in. c. ex parte de cappel mon Cano. in. c. eam. te. de eta. & qual.

℣ Preterea aut dicimus Petrū habuisse p̄eminentiā iuris ditionis inter ap̄los/ aut fuisse paris p̄tātis cū illis: si primo modo dicas habeo intentū/si alio modo asseras, Dico impossibile esse quod uniuersalis eccla p̄sit pontifici/ cum .n. ecclesia predicta fm aduersatio3 sniam Ap̄los rep̄sentet/ inq; eo3 ius totum succedat utiq; maius ius uel amplius q̄ illi habere minime potuere: sed illis nullum ius nullaq; iurisditio poterat supra Petrū cōpetere parem sibi in omnibus

cum par in parem non habeat .t. imperiũ/ Igitur nec uni uersalis eccleſia põt in pontificé iuriſdictione3 aliquam exercere/niſi dicas eidem maiorẽ q̃ apoſtolis ptãtem conceſſam/quod tum rõe caret/tum nulla auctoritate roboratur/ fieriq; hoc nõ poſſe ſtultus quilibet fateretur. Preterea falſum eſt dicere q̃ uniuerſalis eccſia Apoſtolos repreſentet: quia Eꝑi ſolum illos .u. referunt & non alii fideles:uerum hii non ſunt uniuerſalis eccleſia ſed quota illius pars etiam parua/ nec illis amplior poteſtas quam Apoſtolis poteſt cõpetere. Igitur, &c. ℣ Argumentum. 43.

.t. de elec.Innotuit.

.u. 68.d.c.fi.pſal. .44.

℣ Firmamentum inſuper eccleſiæ & fidei fundamẽtum .x. Ambr. tam in li. Omeliarum q̃ ſuper Marcum ſcribens Petrum appellat/& de uniuerſali eccſia loquitur. Et ꝫ Paulus apoſtolus in ſua prima Epiſtola ad .x. Corinth. dicat/ Fundamentu3 aliud nemo poteſt ponere p̃ter id quod poſitum eſt dñs Ieſus: tñ & Petrus a chriſto fundamẽtum appellatur dicente Tu es Petrus & ſuper hanc petram ædficabo eccleſiã meam:Licet alio modo xp̃s/ & alio petrus nũcupetur. Ille.n. quaſi naturale ſeu uniuerſale eſt fundamẽtum oĩa ſubſtentans/ Hic autem quaſi primus lapis illi adhærens/ & ſecundum Hiero. Thomæ. Criſoſtomi/ origegeniſq; ſñiam petrus cum xp̃o & poſt chriſtum eccleſiæ eſt fundamentum. Vnde Aug. in ſermone cathedre beati petri inquit. Petrum itaq; fundamentũ eccleſiæ dñs nominauit/ & ideo digne hoc fundamẽtum eccleſia colit ſupra quod eccleſiaſtici edificii altitudo cõſurgit. Hunc .y. Marcellus Papa totius eccleſię caput eſſe dixit. Hunc Ilerdeñ .z. Concilium/& Gregorius paſtorem uocat totius eccſię. Dñs etiam illum cunctæ eccleſię p̃ferre diſpoſuit; ut idem .a. Grego. affirmat. In petro etiam ſecundũ eundem uniuerſalem fundauit eccleſiam. cui Cyprianus martyr adſtipulare inquiens .b. Qui Cathedram petri ſupra quam fundata eſt eccleſia deſert in eccleſia ſe eſſe non cõfidat / q̃ de Romana non põt intelligi cum illa ſit .B. cathedra petri/

.x. l.d.c. fideliores .24.q.1.loquitur. .X.3.c.

.y .24.q.1.Rogamus.

.z. l.d.hi qui altario.§.fi.&.c.ſeq.

.a. 12.d.c.2.24.q.1 qm̃ uetus.

b.93.d.q cathedrã .B. 24.q.1.Rogamus de elec.c.fundamenta.§.ne aũt lib.6.

ſuper quã eccleſiã dicit eſſe fundatã. Opꝫ ergo ut de uniuerſali intelligaſ/q̃ ſi eſt in Ro. eccleſia fundata multo magis dicetur fundata in Petro Ro. eccleſię pręſidente/ cũ illa pp petrũ/non petrus pp eam a xp̃o ptincipatũ acceperit/ ut in .23. argu. latius eſt ſupradictũ. c. Syma. quoq; totius corporis eccl. caput uocat. d. Aug. etiam inquit quis neſciat illum apoſtolatus principatũ cuilibet epiſcopatui p̃ferendũ. .e. Leo inſuper papa ſummę ſedis apoſtolicę pont. ipſum appellat. Si ſummus ergo oibus preeſt. Et Leo ait. f. Cũ beatiſſimus petrus apoſtolus a dño acceperit principatũ. Anatherus etiam .g. papa. Et Io. 3. Et Inn. primus principẽ apoſtoloꝝ petrũ appellant: Eccleſia ẽt cãtat. Tu es paſtor ouiũ princeps apoſtoloꝝ. &c. Sũmus quoq; apoſtolus a .h. Leo. uocatur. Ro. p̃terea eccleſię primatus diuino munere in bt̃i petri p̃ſonã eſt collatus/ut. i. Leo teſtaſ/a quo nec .k. Anac. diſſentit. Iulius/uero .l. papa/petrum ait fuiſſe primũ oĩum apoſtoloꝝ/quod nullo mõ quo ad uocationis ordinẽ põt intelligi: cũ primus fuerit uocatus Andreas/ut euangeliſtę Io. 2 c. tex. legenti poteſt dilucide apparere. Reſtat ergo ut rõe dignitatis ac poteſtatis primus dicatur. Ro. etiaꝫ pont. in eccl. dei ſup̃mam obtinet ptãtem/ut .m. Inn. 3. manifeſte affirmat. Et lꝫ iuxta beati .n. Cypr. Anacletiq; ſnĩam cęteri apoſtoli pari conſortio honoris & ptãtis p̃diti fuerint: hoc ſane intelligitur paritatẽ hanc. ſ. in ordine & dignitate cõſecrationis conſiſtere/non in poteſtatis plenitudine/ut beatus .o. Clemens hoc aperte declarat inquiens. Quoniam neq; inter ipſos apoſtolos par fuit inſtitutio/ſed unus p̃fuit oĩbus. Et pont. p. Anacle. declarat manifeſtius dicẽs: Inter ipſos apoſtolos quędam fuit diſcretio poteſtatis. Et lꝫ oẽs eſſent apoſtoli/petro tñ a dño conceſſum eſt: & ipſi inter ſe uoluerunt id ipſum ut oĩbus pręeſſet apoſtolis & cephas. i. caput & principiũ teneret apoſtolatus. Alex. ẽt. 2. q. ſcribit q̃ licet omnibus diſcipulis parem dominus ligandi atq; ſoluendi poteſtatem daret Petro tamẽ pre omnibus & pio

.c. 9.q.3. Aliorũ.
.d. 2.q.7.puto.
.e. 63.d.i ſinodo.
.f. .24.q.1. cum beatiſſimus.
.g. 7.q.1. Mutationes .8.q.1.c.1.xi. d.c.fi .2.q.7.§. hiſta uerſ. Itẽ paulus
.h. 25.q.1.c.2.29.d ita dñs
.i. 17.q.4.nemini
.k. 22.d.c.2.
.l. 3.q.6.dudum
.m. de regular.c. licet.
.n. 24.q.1.loqtur
.o. 80.d.c.2.
.p. 21.d.c.1.
.q. 24.q.1. Audimus.21.d.c.1.

oĩbus claues regni celoꝝ ſe daturũ ꝓmiſit. Leo ẽt .i. huius inquit muneris ſacramẽtũ ad oĩum apoſtoloꝝ officium pertinere uoluit/ut in beatiſſimo petro oĩum Apoſtoloꝝ ſũmo principaliter collocaret/ut ab ipſo quaſi a quodã capite ſua dona in corpus omne diffunderet. Si ergo petrus fuit princeps & caput apoſtoloꝝ/fuit utiq; princeps & caput totius multitudinis fidelium/qui tũc ab apoſtolis regebantur quibuſq; illi tunc ꝓfidebant/ut eſt uidere in rege plures in ſuo regno gubernatores conſtituente/cui tam gubernatores/q̃ omnes qui ab iis reguntur regis imperio ſubditos eſſe quis dubitet? Igitur epiſcopi qui apoſtoloꝝ ſucceſſores ſunt/illorumq; iuriſditioni ſubditi fideles omnes pontifici diui petri ſucceſſori ſubdũtur. Porro cum uniuerſalis eccleſia nihil ſit aliud in proprio ſignificatu accepta q̃ oĩus fidelium collectio/patet manifeſte pontificẽ uniuerſali eccleſię pręeſſe. Præterea ſi (ut prędixi) petrus uel papa illius ſucceſſor eſt fundamentum & caput & paſtor totius eccleſiæ/ergo & uniuerſalis eccleſiæ quæ idẽ eſt qđ tota eccleſia Totũ enim & uniuerſum effectu non differunt. Cõſtitutio etiam in Concilio Lugduneñ .s. a Greg.x, edita Papã Ieſu xp̃i uicarium petri ſucceſſorem uniuerſalis eccleſię rectorẽ dominici gregis paſtoreꝝ appellat:qua auctoritate quid poteſt eſſe manifeſtius ad ueritatis hmõi probationem. Vniuerſalis quoq; eccleſia ſi in petro dicitur eſſe fundata/ut iura ſuper adducta probant:ergo cum habeat robur a petro impoſſibile eſt illã petro uel ſucceſſori p̃eſſe:& per ꝓns multo minus Conciliũ eccleſiã rep̃ſentans. Velle aũt exponere uniuerſalis eccleſię ꝓ uniuerſaꝝ eccleſiaꝝ & totius eccl.ꝓ oĩus eccl.ut quidã conant ſingularẽ numeꝝ i pluralẽ reſoluentes deliramẽtũ qđdã uĩ/& cõtra oẽs rhetoricæ regulas cõtraq; oẽm recte ſcribẽdi normã atq; doctrinã.leges uero Canoneſq; oẽs ſalua ſemp ratione recti ſermõis debent .t. interpretari/ atq; ea facienda eſt interp̃tatio q̃ a .V. peritis merito rep̃hẽdi nõ poſſit/& ſm cõem hoiũ intelligentiã.

.t. 19.d. Ita dñs .xv.d.c.1.de elec.c. fũdamenta .li.6.

.s. c.ubi §. Cęterum de elec.in.6.

.t. ff.de.Auro.& arg.leg.l.plautius .V. ff.d leg.p̃tã. .l.ſaluius & d ſup pelle.leg.l. labeo & d leg.3.l libero rũ.§.qp tñ caſſius.

Preterea neq; illos etiã reſponſio hec ullo modo põt defen dere quia cũ (ut p̃dixi) una ſit eccl̃ia in multa mẽbra diuiſa utiq; eccleſiæ particulares omnes eccleſię uniuerſalis unita tem conſtituunt/ſicut plura membra unum corpus efficiũt ut egregie & ſubtiliter id .u. Cypri. declarat latius p exẽpla cõplura/cui & .x. Gela. aſſentitur uniuerſas orbis eccleſias unum xp̃i thalamũ eſſe affirmans. Item ſi papa eſt rector & dñs oĩum eccleſiarũ particulariũ/collectio illarũ unũ in lo cum in nullo ipſius habet auctoritatem minuere/ ut uidere licet in rege/qui l3 particularibus regni urbibus oĩbus dñe tur totius regni dñs nihilominus appellatur. Paſtor etiam gregis ſingulariũ ouiu3 ſimul/& totius gregis ſimul paſtor uocabitur. Vnde l3 eccleſię omnes totius orbis in unũ con gregentur/ſi papa ſingulibus oĩbus dñatur hmõi adunatio illius ptãtem alterare non debet. Intelligo aũt dum de adu natiõe eccl̃arũ loqmur nõ de ipſis eccl̃ corporibus: qđ fatu um eſſet dicere ſed de eccl̃arũ rectoribus ac p̃latis. Ar.44

.u. 24.q.1. loquit
.7.q.1. Nouatian⁹.
.x. 21.d. quãuis.

¶ Pręterea Chriſoſt. ſuper illud .y. Io. ult. Paſce oues me as eximius ait Apl̃orũ erat Petrus & os diſcipulorũ & uertex collegii/uñ & negatione deleta cõmittit ei prelationem fratrũ. Caput autem auctoritatẽ non habet a mẽbris/ſed ab eo qui format totum corpus. prõbatur hoc inſupet ex tex. math. 18. c. Vbi diſcipuli dñm interrogantes dixerũt: Quis putas maior eſt in regno celorũ: Quod ideo querũt ut Glo. inqt Hiero. quia diſdipuli uidentes in tributi redditionem q̃ petrus fuerit dño cõparatus ex equalitate pretii arbitrati ſunt ex oĩbus apoſtolis petrum eſſe prelatum. Chriſoſt. ẽt ut deducit Thom. in Glo. cõtinua ſuper Math. ſic ait/ Vbi paſſi ſunt aliquid humanis: Quod euangeliſta deſignat di cens Acceſſerunt diſcipuli ad Ieſum dicentes: Quis putas maior eſt in regno celorũ: uerecundati ſiquidẽ paſſionem quam paſſuri ſunt non dicunt manifeſte/ Tu petrum p̃ho norafti nobis/ſed in determinate interrogant/Quis maior eſt: Quando autem tres p̃honoratos uiderũt petrũ/Ioannẽ

.y. 8.q.1.ĩ ſcriptu ris & de elect.c.ſi gnificaſti.

& Iacobum in transfiguratione nihil tale passi sunt: sed qñ in unum contulit honorē tunc doluerunt. Ex quibus apparet primatū Petro super cęteros apostolos fuisse collatū: & sic sup totā ecclam quā apli tunc referebant: Multo igr magis supra Concilū illā repsentans. Argu.45.

.z. ¶ Victor preterea summus pont. Ro. ecclam uniuersalis apostolicę ecclesię sedē appellat. Et .a. Sixtus assentitur inquiens. Si quis putauerit se a pprio metropolitano grauari apud primates dioceseos/aut penes uniuersalis apostolicæ ecclesiæ papā iudicetur .b. Nicol. etiam papa inquit. Decernimus atq; statuimus ut obeunte huius Ro. ecclesiæ uniuersalis pont. c. Inno. etiam .3. ait. Nos qui sumus ad regimen uniuersalis ecclesiæ superna dispositiōe uocati. d. Bonif. etiam. 8. de pont. renuntiatione loquens. Maxime inquit cū se insufficientem agnoscit ad regendam uniuersalem ecclesiā. Patet ergo uniuersali ecclesiæ ex pmissis auctoritatibus euidenter papam pesse. Argu.46.

.z. 2.q.6.si qs putauerit.

.a. 2.q.6. si quis putauerit.

.b. 23.d.in nomine domini.

.c. d iudi.c nouit d. c.1.de renū.li.6

¶ Confirmatur etiā hæc opinio ex constitutione .e. Clementis .5. Ait enim. Nos igitur in sancta dei eccl. cui disponente dño psidemus/quæ quidē unica est. Ecce manif. ite apparet papā uniuersali ecclesiæ psidere. Cū (ut ex superioribus apparet) illa dicatur .f. unica sponsa sine ruga & macula. &c. Nec pōt hic accipi pro uniuersis ecclesiis/cū unica tm̄ esse dicatur: ergo necesse est hoc de uniuersali ecc'. intelligere/illi igitur subesse non potest. Argu.47.

.e. Clem.i.§.nos igitur, de sentē. excō.

.f. 24.q.1.loqtur.

¶ Causatum quoq; fm Pbum/a quo nec .g. leges discrepant/non debet esse maius uel potentius sua cā: sed a Petro oēs dignitates ecclesiasticę cuiuscunq; gradus causam atq; originem habuere/ut sacri Cano. attestantur: ut supra latius probatū in.xi.&.xxx.arg pro hac parte adducto. Fieri ergo non potest ut his seu eas tenentibus possit supra Petrum uel eius successores uice ipsius Petri fungentes iurisdictio uel potestas ulla cōpetere: cp si illis contra papam nō detur iurisdictio: multomagis denegabitur prophanis cibus/

.g. ff.d iure codicil. l. qđ p manus & de acqui.re.do. l. per hereditariū.

cum illis oĩ, in clericos exercendi potestas a iure tũ ciuili/ tũ canonico interdicatur: uerũ uniuersalis ecclesia nihil est aliud (ut sępe dixi) q̃ xp̃ianoꝝ collectio; Xp̃ianoꝝ uero oĩ. um ſm diuũ Hiero. H. Duo sunt gña/clericoꝝ unũ/laicoꝝ alterũ: Impossibile est igitur uniuersali eccl. supra papã iu. risditionẽ cõpetere tã clericoꝝ q̃ laicoꝝ respectu. A. 48.

H. 12.q.1. duo.

ℸ Damascenus etiam super illud Lucæ .7. c. Faciamus hic tria tabernacula. Non te dñs inquit tabernaculoꝝ / sed uniuersalis eccl. constructorem constituit: si eccl. constructor/quo mõ ei potest subesse? Pręterea Chriso. super illud Lucæ. 22. Ego pro te rogaui. &c. Omissis inquit aliis uenit ad Petrũ cęteris ꝑlatum. Item Aug. tractans illud uerbum dñi Petrus ambulat super aquas, Dicit primo Apło. i. Petro in ordine apostoloꝝ firmo & ꝑcipuo/ in quo figurat eccl. Sctũs Cyrillus ẽt sup illo. Tu aliqñ cõuersus. &c. Cũ te prin cipem apostoloꝝ deputauerim. Rabanus quoq; super il. lud. Tibi dabo claues. &c. ait. Qui enim maiori deuotione Regem cęloꝝ confessus est prę ceteris/donatis clauibus re gni cęlestis honoratus est. Argq. 49.

h. ff. d acq re. do. l. traditio & d uti. car. l. in hac. §. sic itaq; instit. d actio. l. ff. cõmod. l. si ut certo. §. si duo. bꝰ &. ff. uti. possid. l. si duo & .ff. de ꝑca. l. duo & de aqr. pos l. 3. §. excõ trario ubi ꝑ doct.

ℸ Xp̃s quoq; Petro dixit. Tibi dabo claues. &c. Hoc uerbũ dare de iure dñii translationẽ .h. importat. Si ergo dñium clauiũ Petro est datũ/ claues aũt nõ fabrefactas/ sed plenissi mam ligandi & soluendi ptãtem ꝑ illas significata; docto res sacri intelligunt: Impossibile est clauiũ hmõi dñium & ptãtem esse penes eccl. quia aut dices illud esse penes petrũ & eccl. insolidum; Et hoc fieri non potest. quia continet re pugnantiam/q; eiusdem rei duo sint dñi. i. insolidũ. Si aũt dominiũ esse diuisim in persona utriusq; affirmes / & hoc minus stare potest/tum quia fidei unitati repugnat. Vnam unim sanctã eccl. symbolus canit/ tum quia nec Petro sup eccl. nec ecclesię supra petrũ posset tunc iurisditio ulla cõpe tere/contra mentem aduersarioꝝ/ut dixi in. 37. argu. Par. n. in parẽ non habet imperũ. Pręterea nõ legitur q; xp̃s cuiq; claues dederit/uel alteri q̃ Petro se datuũ ꝑmiserit. Dicere

aũt Petro claues fuisse promissas & non datas/ ut nonnulli asserunt /quibus Abb. siculus in suo tractatu de ptate papæ adherere uidetur impiũ est arg; hereticũ: Xp̃m enĩ; menda cem faciunt si suam promissionẽ nõ impleuisset: ut dixi in xi. arg. in fi. Preterea est contra Cano. & maxime p̃. k. Aug. sniam dicentis. Petrus qñ claues accepit eccl. sctám significare uł. P; ergo Petro claues datas fuisse. Ar. 50.

℣ Pont. ꝓterea solus põt statuta gñalis Cõcilii interꝑtari dicente. l. Greg. Quotiens aliqua de uniuersali synodo aliquibus dubitatio nascit ad recipiendã de eo/qd nõ intel ligunt rationẽ/aut sponte ii qui salutem animę suę desiderant ad apostolicã sedem p̃ recipienda ratione cõueniant. Ergo papa Concilio est superior: alias gestoꝝ in concilio interpretatio ad cõciliũ nõ ad papã spectaret. Inferior qppe superioris legẽ interpretari nõ ꝺm. põt: ita ut eius interpretationi stetur: quia ille habet auctoritatẽ. n. interꝑtandi legẽ uel canonẽ qui habet auctoritatẽ cõdendi. ℣ Argu. 51.

℣ Nauis quoq; Petri ſm Ambr. sup Marcũ uniuersalem eccl̃a. o. prefigurat/sicut igit Petrus naui pręest ecclesiam rep̃sentanti/ ita & eccl. p illam rep̃sentare/ Figurãtis. n. & figurati seu rep̃sentantis ac. p. rep̃sentati dispar cõditio esse non debet. sicut in simili dicit ꝛ de arca Noe / extra quam mortalium saluatus est nullus; quę & ipsa ecclesię est. Q. typus ita extra catholicã eccl. nullus. q. saluabit. ℣ Ar. 52.

℣ Item pro hac parte adducitur illud qd in passione xpi habetur Io. 18. Petrus educens gladiũ pcussit seruũ pont. auriculãq; ei dextrã abscidit ubi Gre. ait. tollit ergo Petrus aurem: quia ipse est qui accepit claues regni celoꝝ / ille. n. cõdemnat qui absoluit. Io. etiam ult. c. dicit. Pasce oues meas: exponit Crisosto. loco mei prępositus esto & caput fratrum tuoꝝ ℣ Argu 53.

℣ Legitur ẽt in actibus apl̃oꝝ. c. xi. oĩs generis animantia fuisse Petro ostẽsa tam imũda q̃ mũda/ dictumq; stupenti illoꝝ; cõmestionem phorrentu/Petre occide& mãduca

.k. 24. q. ꝛ. quod cũq;. 11. d. c. 1.

L. 17. d. nec licuit 20. d. de libellis ꝺ cõcef. ꝑb. dilectus

.m. L. 1. §. siqs. ff. d appell. no. glo. & Bar. in. l. ab exe cutor i prin. eo. ti. .n. C. de leg. l. fi. .xi. q. 1. §. his ita. .o. 24. q. 1. Non turbatur. .p. ff d off. eius cui mãd. ẽ iurisd. l & si ꝓtor. .Q. 24. q. 1. qm̃ uerus. q. de sũma tri. c. 1 §. una.

q3 fm Albertū magnū alioſq; doct. ſacros cōplures olim odam patri in toto orbe prātis plenitudinē ſignificare uidet: & nihil in orbe reſtare/quod in os eius non eſſet intratus cuiuſq; curam ipſe nō eſſet habiturus. Si ergo ſoli Petro tā inſignis figura eſt p̄monſtrata/ipſi tm̄ & non alijs plenaria iuriſdictio conceſſa uī · Ipſe igitur ſuper oēs alios eſt/ & ſic ſupra Concilium. Prēterea .r. Inno.4. dicit papā habere in ſua prāte eccleſiā militanté: quomodo ergo pōt dici eccla illo ſuperiorem ſi in eius prāte conſiſtit ? repugnare hæc in uicem manifeſte uidentur. Argumentum 54 ·

r. c. inqſitionis i
ſi. de ſenten. ex.o.

¶ Chriſtus etiaz dicendo Petro/paſce oues meas: omnes oues: ut .s Inn .3. affirmat illius curę cōmiſſe uidetur/ ergo & apoſtoloꝝ ac epoꝝ in eoꝝ locū ſuccedentiū/ cum & ipſi Chriſti oues forent/nec nō chriſticolaꝝ oīum cura petro pariter cōmiſſa dicetur. Quare conſtat tā hos q̄ illos petro fuiſſe ſubiectos. Poſſent plura adduci q̄ curioſionibus relinquo peruestigandi/ſat eſſe debet principaliora & urgētiora in medium adduxiſſe ·

.s. & maio. & ob.
ſolite.

¶ REPLICATIONES CONTRA ADVERSARIORVM RESPONSIONES, AD HANC PARTEM.

SEd quia opinioni prædictę plerię perperam adueſantur: ut Abb Siculus & Lud. Ro.lo. Gerſon & nōnulli ueritatis inimici conanteq; ad ſupius allegata/nō ſine magna tñ Canonū uiolatione reſpondere. Viſum eſt mihi non incongruū illoꝝ reſponſiones ſubiicere· illaſq; ut uanas friuolaſq; refellere / & ad ſupra allegata primo ad auctoritatē Simachi dū dicitur cauſas Pontifex a nullo hoīum iudicandas. Dicit Abb. p̄dictus in ſuo tractatu de ſingularibus hoibus intelligendū/ nō de Concilio/quod hoium appellatione nequaq; cōprehenditur. Et codez mō reſpondet ad auctoritatē Boni.ę loco ſupra

addūctā dus dicit / mortaliū nullus huius culpas p̄sumat re
d rguere. Tu uero dic reſponſionem hanc nō ualere / quia
licet Concilium ſit perſona ficta / in eo tñ hoies interueniūt
ut collegiū & quicquid fit p illud dicitur fieri p homines
in uniuerſo non particulatim. Probatur hoc manifeſte au-
ctoritate .A. Symachi / ubi eṗi in ſynodo cōgregati dixere .A. 17.d.§.hic ēt.
q̄tum ad hoies reſpicit / ſit Symachus immunis & liber: cu
ius cām totā dei iudicio reſeruamus: Ecce ibi appꝫ ſniam
ferri a Cōcilio & Syma. a iudicio hoiꝰ abſolui / ergo falſū
ē Cōciliū hoiꝰ appellatiōe neq̄q̄ cōp̄hēdi. Vñ uniuerſitas
pōt delinq̄re & errare / & pōt .a. puniri de iure: qa hoies de .a. de exceſ. p̄l. di
uniuerſitate ſunt ii qui delinquūt: quare hoies ut ſint ops lecta no. Bar. in. l.
qui ſunt in Concilio / & qui papā ſunt iudicaturi / licet non aliud .§. referē. ff.
particulariter ſed uniuerſaliter. Hoc aūt non facit quin dica d reg. iu. & i. l. aut
tur tunc ab hoibus iudicari: quod manifeſte Canones pro- fcā. §. nōnūq̄. ff. d
hibent / & .b. regula iuris eſt / dicens cū quid una uia prohi pen. c. Romana. §
berur uni / ad id alia nō debet admitti. Præterea hæc rñsio uniuerſitatē &. c.
tollitur per uerba .c. Gelaſii dicētis. Totius eccl. appellatio ſi ſnia d ſētē. exco
nes ad hmōi ſanctæ ſedis examen uoluerunt deferri / ab iṗa i. 6. no. Bal. & ang
uero nuſq̄ prorſus appellare ſanxerunt: ac per hoc illam de in. l. Metū. §. ani
tota eccleſia iudicare ipſum ad nullius cōmeare iudicium. maduertendū. ff.
&c. Si ipſa de tota eſt eccleſia iudicatura & nullius iudiciū qd met. cā. ab i. c.
ſubitura: ergo nec uniuerſalis eccleſiæ ſubibit iudiciū / quia dilect⁹. 2. de Simo.
hoc uerbū nullius aptum eſt omnia cōp̄hendere / tam ho .b. d reg. iu. cum
mines q̄ collegia uel uniuerſitates quaſcūq;: Vniuerſalis igi qd una uia. li. 6.
tur eccleſia excludetur a iudicando pont. fieriq; non poteſt .c. 9. q. 3. ipſi ſunt
ut ipſa illum iudicet / a quo eſt iudicanda: quia inferior ſu- canones.
periorem iudicare nō poteſt. Premiſſa etiā reſponſio Abb.
& alioꝝ tollitur per p̄allegatā auctoritatē Symachi dus in-
quit / Alioꝝ hoium cauſas deus uoluit per hoies terminari
ſed ſedis huius preſidem ſuo ſine queſtione reſeruauit arbi
trio / Voluit beati petri apoſtoli ſucceſſores cēlo tñ debere
iunocentiam / & ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inuiola-
tam habere conſcientiā. Si ergo papa dei arbitrio iudican-

dus relinquitur ab hominū iudicio eripitur siue illud in uniuerso uel particulatim præsteꝛ. Vnius n. incluſio alterius eſt .d. excluſio: Igit & a iudicio cōcilii quod ex hoibus cōſtat (ut modo dixi) papa eripietur. Ite ad p̄miſſum Bonif. auctoritatē dicunt/ q̄ loqtur quādo Papa eſſet deſes & negligens in omittendo: quia ſuam propter ignauiam eccleſia peſſundaretur/ ſecus ſi propter ſua ſcelera & facinora eccleſia ſcandalum pateretur: quo caſu dicta auctoritas locum nō haberꝛ quia grauius eſt delictū in cōmittendo q̄ in negligendo cōmiſſum. Verū ultra dicta ibi dic qd hęc nñſio per uerba ipſius Bonifatii aperte cōfunditur dū dicit. Huius culpas p̄ſumat redarguere mortaliū nullus. Hoc uerbum culpa oēm modū peccādi cōp̄hēdit ſiue in faciendo ſiue in omittendo cōſiſtat. Aiꝛ. n. f. Ioan. papa cuꝛpā facientis habeꝛ: qui pōt corrigere / negligit emendare / Negligens ergo deꝛeliqui facere & negligētia .g. punitur ſicut delictum. Et .h. Aug qui deſinit obuiare cum pōt cōſentit/ &.i. Eleuerius negligere / cū poſſis pturbare peruerſos / nihil aliud eſt q̄ fouere: nec caret ſcrupulo ſocietatis oculꝰ q̄ manifeſto facinori deſinit obuiare. Paſtoꝛ ēt fm.k. Gregorium Qui delinquentes nō arguit/ tacendo occidit. Et .l. Ambr. de officiis: Qui non repellit iniuriam a ſocio cū poteſt/ tā eſt in culpa/ q̄ ille qui facit? Negligentia igitur punitur ſicut delictū patratum. Nec refert quomodocūq; papa ſiue negligendo ſiue facinora perpetrando eccleſiā ſcandalizet cum par ſit delictum. Et .M. Io. 8. ait. Qui crimina quæ poterit emendare non corrigit/ ipſe cōmittit. Nihil p̄terea de .m. iure refert quid ex equipollentibus fiat: Hoc ſatis eſſe debꝫ ad demonſtrandū q̄ propter hmōi ſcandalum papa minime poteſt deponi .N. ciuiles: p̄terea leges dicunt q̄ non faciens ad quod quis tenetur contra illud dicitur facere.

Præterea hæc reſponſio Abba. non tenet dicente Anthero papa .n. facta ſubditoꝝ a nobis/ noſtra uero a dño iudicātur/ ergo etiam in iis quæ in faciendo cōſiſtunt papa a ſolo

.d. de p̄ſump. nō ne. ff. de iudi. l. cū pretor.

.f. 86. d. culpam.

.g. 16. q. 6. conſuetudo in fine.

.h. 23. q. 3. c. fi.

.i. 2. q. 7. Negligeꝛe

.k. 43. d. epheſiis.

.l. 23. q. 3. Non in ferenda.

M. 23 q 8. c. p̄terea

.m. ff. fi cer pe. l. certū & de lib. & poſtu. l. 2 &. 3. & d cond. & demonſt. l. noiatim.

.N. ff. de reg iu. l. qui nō facit & q̄ in frau. red. l. in frau dem. no. Bal. in l. de qbus in. 23. col. de legi.

.n. 9 q. 3. Facta

dño iudicatur. Item si in leuioribus relinquitur dño iudicandus tanquã exactius de illius uita perscrutaturo / quia ut ait .o. Symachus non habet reus apud illum de allegationis nitore subsidium / quanto magis in grauioribus dei iudicio relinqui debet ab eodem grauius punendus. Nec obstat q̃ nonnulli dicunt papam posse pro notorio crimine cõdemnari / quia dico propter hanc notorii qualitatem minime tribui iurisditionem illam alias non .p. habenti / Neq; hoc iure cautum reperiri: ut patet in clerico notorie delinquente / contra quem iudex laicus nullas propterea iurisditionem .q. sortietur. Et licet papa male agat solus deũ iudicem habet. Nec obstat auctoritas .r. Clementis / quod propter obstinationẽ uideatur potius membrũ diaboli q̃ xp̃i: & potius infidelis q̃ fidelis: quia idem est in quolibet criminaliter peccante / qui p peccũm efficitur mẽbrũ diaboli & illius subditus .s. potestati / & totiens deũ quis negat fm .T. Hier. quotiens peruersa agit & quilibet peccator dr esse extra .t. ecclesiã. Item sequeretur ex hoc q̃ papa p quolibet peccato mortali posset deponi / quod falsum est / quia requiritur heresis uel infidelitas stricte .u. sumpta ad depositionem. alias sequeret q̃ pro crimine simoniæ posset dãnari / cum & illa large .x. heresis appelletur: quod a sacris doctoribus non .X. tenetur: Excõicatus ẽt hereticus appellatur tam a .y. Nico. papa / q̃ ab Iustin. Imp. Dr ergo membruz diaboli & infidelis large cũ habeat fidẽ informẽ / non stricte sicut heretic⁹ uerus q caret fide. Ad auctoritatẽ Ana. in .27. arg. adductã dicẽtis. Electionẽ pont. deũ suo iudicio reseruarie: dicunt nõ loqui / qñ causa electionis subest ut heresis / scandali / uel delicti notorii. Veruz hæc rñsio nihil ualet: quia papa nõ peccãt / uel illius delicto non apparente / frustra de illius electione tractaretur. Occulta enim pctã latent: & nisi a deo iudicari .z. non possunt / cui nota sunt omnia. Causa ergo ut sit oportet / alias canon ille foret indubitabilis: quod iuri .a. repugnat. Inno. etiam auctoritati

.o. 9.q 3. Alioꝛ.
.p. C. de iurisd. o. iu. l. magisterie. & ibi no. Bal. & Sal. & Bal. in. l. crimis .C. qui accusa.
.q. ut plene no. p Inn. D. Ant. D. ab. & alios cano. i .c. uerũ de foro cõp. & in. c. at si clerici i prin. de iud. & in .c. i. de mut. pet. & ubiq; p Io. an. & d Ant. & Abb.
.r. 38. d. c. fi.
s. 24. q. 1. miramur
.T. xi. q 3. estimãt
.1. q. 1. ut euidẽter.
.t. 24. q .3. de illis & c. sequenti.
.u. glo. 79. d. si qs pecuniam.
.x. 1. q. 1. c. fertur. & c. eos de simo. .c. qm̃.
.X. de elec. c. licet gl. 79. d. siqs pecu.
.y. 4. q. 1. c. 2. i aut. de priui. l. dot. post prin. col. 8.
.z. de simon. tua i fi. 32. q. 5. c. fi.
.a. ff. ad carbon. l. quod labeo.

in.19.argu.adductę: Ibi neq; a clero neq; a populo iudicabi tur.&c Rñdent q̄ non loquitur de clero aut populo faciente Concilium. Nã si totus clerus uel populus esset in uno loco congregatus nõ diceretur pp hoc Concilij. nisi esset Concilii faciendi causa congregatũ/sicut de alicuius ciuitatis populo dicitur qui si totus ad facinus aliqđ patrandum cõcurreret/nõ diceret ciuitas malefiçiũ cõmisisse/nisi prius fuissent ciues legitime cõgregati/& in uniuersitate deliberassent illud cõcepto consilio perpetrare: ut est doctoꝝ .b. sniia uera & probata. Et si textus de Concilio uoluisset intelligere clare utiq; hoc .c. dixisset. Verũ hæc rñsio nihil ualet/quia cũ ibi tractetur an papa possit ab aliquo iudicari/intelligi debet de iudicio/alias legitime & rite faciendo/qa uerba legis frustratoria esse non debẽt/atq; ita interptanda ut oia .d. rite fiant & valide. Vnde cũ ponitur questio de clero & populo possint ne Põt. iudicare/intelligi debet de clero & populo ad hunc actũ tñmodo iudicandi Pont cõgregato an id posset facere/& decidit ibi q̄ non ex defectu potestatis ipsoꝝ. Ad decretalem uero .e. Alex.iij. super põtificia electione editam/dicentẽ aliquid p̄cipuũ in Pont. electione constitutũ/quia deest superior ad quẽ recurratur: dicunt illam loqui/qñ Concilij nõ est tunc actu cõgregatũ/quia uere eo tẽpore deest superior/locus ubi foret congregatum: quia tunc adesset superior ad quẽ posset recurri per q̄ faciliter. Porro rñsio hæc per uerba eiusdem decretalis confunditur. Ait enim ponendo causam differentiæ inter Ro.& aliosꝝ Pont. electionem quare aliud in uno q̄ in alio statuatur/quia in electione papę non poterit ad superiorem haberi recursus. &c. Verbum hoc poterit cũ futuri sit ipis cõphendit non solum quãdo cõcilium foret electiõis tpe cõgregatum: sed etiã postea quandocũq; adunaretur/quia si cõcilium foret superius/falsa foret illa rõ per pontificem assignata: q̄ ad superiorẽ non potuit haberi recursus/poterit nãq; ad superiorem recurri saltẽ quãdo cõcilium cõgre

.b. Bar.in.l. Aut facta .§. Nonunq̄ col.fi.ff.d pen.d. Ab.p' al'in.c di lect' de Simo.no. d pen.in.6. felicis p Can.oẽs.

.c. L.si seruũ .§. nõ dixit.ff.d acqr her .L.una .§. sin aũt ad deficiẽtes. .C.de Cad.tol.

.d. L.4.§. cõdẽ natũ.ff.d re.ludi. .L.nõ putauit.§. nõ q̃us .ff.cõtra. tabul.

.e. d elec.c.ij.

gabitur. Verũ cũ Conciliũ ſit inferius papa ãt ſupior ideo ad ſupiorẽ recurri nõ poterit/non ſolũ tunc ſed ẽt poſtmodũ qũcunq; cõtigerit Conciliũ celebrari. Præterea ſi uoluiſſet pont. aſſr intelligere p uerba pñtis tpis locutus fuiſſet dicẽdo/Tunc cũ electio celebraf ad ſuperiorẽ recurſus hñi nõ ſr: Et ita ꝓcedere poſſet Abb. mñſio ad decretalẽ ꝓallegatã/ Illã tñ puerſe intelligentis, Sed ambitio hoiez ſane doctiſſimũ ꝫ ueritatẽ & ꝫ prius a ſe ſcripta loqui ipulit/ qđ uitium (ut ait Saluſtius) mortales cõplures falſos fieri coegit. Ob unũ qppe uelduos canões ꝓperã iterꝓtatos aduerſari canonũ pene ifinitatẽ conãf euertere manifeſte hãc ueritatẽ ꝓbãtiũ. Adducũt hi ẽt nũ ad ſuę intẽtiõis fundamentũ ꝓcipuũ .f. Gela. papę auctem ſic dicentis. Quãuis uniuerſæ p orbẽ eccl. catholicę inſtituręunus thalamus xꝑi ſint tñ ſctã Ro. eccl. catholica/nullis ſynodicis cõſtitutis cæteris eſt ꝓlata: ſed euãgelica uoce. &c. Intelligif ꝓlata cæteris eccl. pticulariter cõſideratis ab eadẽ Ro. eccl. diſtinctis. Et ita intelligif dictũ .g. Greg. ſupra adductũ dicentis de Petro/ q dñs cunctæ eccl. illũ ꝓfecit/ut debeat exponi .i. cũctis eccl. pticularibus/nõ aũt eccl. uſr: urꝓbat illud uerbũ /cęteris Pelagii ꝓxime allegatũ/ut uerba in ſenſu cõgruo recipiant & magis .h. ualido/& iura iuribus. i. cõcordent. Ita ẽt intelligũt conſtitutionẽ Cõcilii .k. Hilerdeñ aſſerentis petrũ totius eccl. paſtorẽ a dño cõſtitutũ/ut totius eccl. i. oĩum eccl. exponi debeat Eodez mõ Greg. uerba exponũt dũ dixit Petrus ptãtem regni accepat/ut quo ad eccl. particulares nõ aũt quo ad uniuerſalez eccl. intelligant/cuius caput & rex eſt xꝑs. q ãt nõ accepit ptãtẽ uniuerſalis eccl. pz cũ ex ſupradicta Gel. auctoritate/tũ ẽt ex .l. Greg. uerbis Alexãdrino patriarchæ directis uetãtis uniuerſalez ſe noĩari. Similiter Ambr. uerba interꝓtant appellãtis Petrũ petrã/ qđ nõ ideo ibi dr Petrus petra/ad denotandũ q eccl. fuerit ſup eũ fundata iuxta illd .M. apli/petra ãt erat xꝑs/ſed fuit dictus petra ad denotandũ q in articulis fidei fundamenta p ſuã ꝓdicationẽ poſue

.f. 21. d. Quãuis.

.g. L. d. Cõſiderandum.

.h. c. Abbate de Verb. ſig. li. 6.

.i. de elect. cũ expediat li. 6. C. de Inoff. dot. l. 1.

.k. L. d. Hi. q. §. 1.

.l. 99. d. Ecce.

.M. đ cõſec. d. 2. Re. uea 1, ad corith. x. c.

rit ut ibidē dī/sed hęc rñsio nō ualet: qa si posuit fūdamenta fidei ergo est caput fidelīū ab eo i fide fundator. At uīs eccl. ex fidelibus cōstat ergo uīs ecclesię petrus est caput si caput dūs ēt ut sit opz cū caput mēbris cęteris dūef. Est. n. petrus primū caput post xp̄m/illiusq; uicē gerens: ut dixi i rñsionibus ad argu. partis p̄ię. Itē dū dī sup hanc petram fundabo eccl. meā exponūt. i. sup hunc articulum fidei quē nunc cōfessus fuisti dicēdo. Tu es Petrus. &c. Fundabo ecc. meā/quā expositionē lo. m. glo. ponit. Quæ tñ tex. illum uiolare uī dū dixit. Sup hanc petrā & nō sup articulo a te cōfessō. Pręterea absurdū uī eccl. sup unū articulū tñ fundatam cū. xii. articuli. n. existant quos catholica eccl. tenet q oēs ita inuicē sunt cōnexi/ut si unus corruat totius sacrę scripturę fm. N. Aug. auctoritas euanescat/Dicta uero per Amb. ad regimen particulariū referunt/ nō ār ad regimen uīs eccl. q̄ ē corpus mysticū/qđ pastorali officio petri nūq̄ indiguit/nec indigebit cū sit (ut aiunt) ipeccabile/ nō hns maculā neq; .o. rugā/sed xp̄m caput suū & sponsus fuit fundamentū fidei in nationibus. Eodē mō rñdēt ad uerba. p. Amb. dñtis/q̄ Roma principatū & caput obtinuit nationū ut illud caput & principatus referaf ad pticulares eccl p orbem diffusas/ nō ad uniuersalē eccl. q̄ est corpus mysticū/ sup qđ eccl. Ro. nūq̄ ptātem accepit/ simili mō ad oia iura respōdent: quę Petrus aliqñ totius eccl. pastorē appellant/ aliqñ caput & principē oiuz fidelīū/ Alibi rectorē uīs eccl. & gregis dñici directorez uocant. Ro. quoq; eccl. uniuersorum xp̄i fidelīū matrē sępe nūcupant/ & alia id genus in supioribus deducta epitheta illi tribuūt. Vt p̄missa oia attributa: quo ad particulares eccl. p orbē diffusas sint itelligēda nō quo ad uniuersalē eccl. cui nunq̄ Petrus legīf fuisse p̄positus. Verū ut supra dixi arg. 15. hęc opi. cōfundīf p Bonif. 8. in phem. 6. li. Dū ait Ro. eccl. uniuersalis eccl p̄latam & totius orbis p̄cipuū obtinere mgr̄atū. ergo & uniuersalis eccl. cū sit illa i orbe/ obtinebit principatū sumēdo argu.

.m. 19. d. c. ita dominus.

.n. d̄ suma. tri. c. i.

.N. 9. d. si ad scripturas.

.o. 24. q. 1. loqf & .c. oībus & c. A reta apls ad eph. 5. c. p. 2. q. 7. Beati petrus.

de maiori ad minus/qđ est ualidum:quia si dñatur continenti.s.orbi certe & contento (ecclesię inq̄ uniuersali) op3 ut dñetur.Item (ut supra dixi in arg.43.) Petrus dr firmamentum ecclesię uniuersalis:ergo est super illā.Itē nomen suū Petrę cōicauit eidē ut .q. Nico. papa inquit & supra dixi/ut ętemi templi ædificatio/mirabili munere gratię dei i petri soliditate consisteret.Ex quibus p3 eccłam super petrū fuisse fundatā .r. Cypria.etiam asserit super unū petrū fuisse ecclesiam ędificatam.Prętera dum negatur ecclesiā fuisse fundatam super petrū est contra .s. Hier. auctoritatē dicentis' super hanc petram fundatam ecclesiam/scio de petro loquens & .t. Gregorius ait christus super apostolicam petrā uniuersalem fundasse ecclesiam ut p̄dixi qđ de xp̄o non p̄t intelligi qui non fuit apsus sed apostolog̊ dñs & magist&r ut in.22.arg.latius hoc probatur.Prętera dñs Card. de po. papæ li.2.hæc dicta acriter ipugnat.Ex qbus plura resultant inconueuientia & absurda. ℣ Vnū in primis/quia dū fatentur petrum esse caput nō assignando ei unum corpus cuius sit caput sed plura/singulos u3 fideles singulasq̄ ecclesias ut singula ipsius corpora/uidentur monstrosam re3 facere. Alterum quia dicendo petru3 fuisse caput oīum particularium ecclesiaꝝ/nō aūt uniuersalis ecclesię contradictione3 implicare uident / cū illa ex particularibus ecclesiis constet ur .x. Gelasii auctoritas supra adducta probat dicentis / q̄ uniuersæ orbis ecclesiæ unus thalamus xp̄i sunt/& .y. Cyprianus unam ait esse ecclesiam per totum mundu3 in multa mēbra diuisa3. ℣ Tertiū q̄ cū ecclesia sit unū corpus/ut ait.z. Apls·corpus āt debeat habere unū caput homogeneū .i. eiusdem naturę: ut.s.uisibile sit & conuersef cū corpore cuius est caput/negādo petrū post xp̄i absentiā ab eccl.cap̄ uniuersalis ecclesiæ non fuisse: fateri necesse est illam esse acephalam.i.sine capite uisibili & conuersante cum ea; qđ est .A. absurdum & damnatū per Ioannem .xxii. extrauagantem incipiente3.Licet iuxta doctrinā apostoli/in qua

.q. 19 d. Ita dñs de elec.fundamēta in princ.li.6.

r. 24.q.1.loq ur.

s. 24.q.1.quoniā

.t. 12.d.c.2.

.x. dcō.c. quamuis .21.d.

.y. dcō.c.loqf & c.oībus.7.q.1.Nouatianus.

.z. de sac.unc.c. uno.d.c.loqtur.

A. 21.d.c.sūmittit

Mart.patauini opinionē dānauit dicentis/xp̄m nullū caput dimisisse ecclesiæ.In Cōcilio quoq; Constañ dānata est per Martinū.5.opinio Io.Hus dicentis/nō esse oportere in spūa libus unū caput regēs eccl. cū q̄ semp cōuersef. ℣ Quartū incōueniens est quia unitas eccl,accipienda est stante euangelica ordinatiōe/nō solū habito ordie ad xp̄m/sed ét hñdo ordinē ad unū xp̄i uicariū:ut supra latius dixi.Et sic ad sūmū pont. cui totū eccl.corpus uniaf. Vñ glo.Mat .16.c. Ideo inquit ptātem speciaſr ligādi soluendiq; Petro xp̄s cōcessit/ut ad unitatē nos .a. iuitaret. Ideo eū principē aplōrē instituit ut eccl. unū haberet principalē uicariū/ad quē diuersa eccl.mēbra recurrerēt si inter se dissentirēt/ q̄ ti diuersa capita essent in eccl.unitatis uincula rūperenf. ℣ Quintū absurdū resultare uī/qa opinio p̄dicta xp̄i auctoritati manifeste ꝓriaf dñis: Tu uocaberis.b.cephas/qd̄ grēce caput sonat.Vñ Beda in glo.ita ait.Intuitus át Petrū xp̄s uidit cordis simplicitatē animi sublimitatē/cui⁹ merito auctoritate esset p̄ferēdus eccl.&c. Cōfirmaf hoc p illud qd̄ dixit xp̄s Petro ut cátat eccl.sup plebē meā principē te cōstituit:nō dixit plebes /q t .B. dñi est terra & plenitudo eius. Vñ illius plebs est uīs eccl:/cuius pastor uīs a dño est cōstitutus dicente.Pasce oues meas,Si pastor ergo & caput/ ut supra latius deduxi.Nec obstat q̄ xp̄s nō dixit. pasce eccl. meā/qa cū eccl.uīs nil aliud sit q̄ grex .c. dñicus/ q ex ouiū multitudine cōstat:sicut Petrus est pastor gregis dñici ita & uīs ecclesiæ.In oīoe insup quā eccl. p totū orbē ꝓnuntiat dī / Deus oīum fideliū pastor & rector/famulū tuū Iuliū quem postorē eccl.p̄esse uoluisti.&c. Suffraganf & huic sniæ .d. Greg,uerba in Omelia dñicæ resurrectiōis supra adducta dū Petrū pastorē appellat. Vñ synodus Cōstañ. cōdēnauit Io,Hus/negantē Petrū fuisse caput sctē eccl. catho. qd̄ latie cōe seu uīe significat.Neq; ualet rūsio quoꝝdā uerbū illud uīe distributiue nō collectiue accipiētiū dū dī Pōt.caꝑ uīs ecc.ut p singulis ipsi⁹ ec.mēbris distribuat:nō át collectiue

.a. dcō.c.loquitur in princ.

.b. Io.2.c.22.d.c.2

.B. psal.23.13.q.2.c.ubicunq;.

.c. c.1.d̄ hom.li.6

.d. L.d.considerandum.

ꝓ uniuersali eccl. teneat: quia l3 signū uniuersale cū cadit supra nomen cōe nō collectiuū possit distributiue accipi: ut hęc positio. Sortes est fortior oībus hoībus ꝓt distributiue esse uera/collectiue uero falsa: qñ tñ uniuersale signū cadit supra nomen collectiuū: ut ppls/grex/cōciliū/coll giū/synodus/& hmōi/ꝫ naturā nōis est/ut distributiue nō collective capiat. Absurdū prætera uī papā dici caput singulorꝫ mēbrorꝫ corpis eccl. nō aūt ipsius eccl. ex mēbrorꝫ multitudine cōstituturę/sicut qd eps sit cap fideliū dioceſis nō ipsius dioceſis Rex incolarꝫ regni caput & nō regni. Prętera dū aduersarii negāt Papā caput uniuersalis eccl. collectiue sum ptę ut quę aīa careat: nec sacramētis indigeat l3 eius mēbra egeāt/tria ex ꝓmissa opinione/ſm Card. ꝓdictū resultare uidentur nō parū erronea. Vnū ꝙ eccl3 hmōi cuius cap asserunt xp̄m nō papā aīa carere affirmāt: Alterū ꝙ sacramētis nō egeat/l3 eius mēbra indigeant: Tertiū ꝙ hęc sit aliud ꝙ eius mēbra sacramētis indiga. ℣ Cōtra primū est qa corpus xp̄i mistū cū: qd est ipsa eccl. uniuersalis/qd nō pōt esse nisi unū qūo sensum spiritalē/& motū pōt accipere a Xp̄o capite sua dona in illud diffundente ꝫ aut q fieri pōt/ut xp̄i munerū sit capax si aīa careat: q̄ sola diuini influxus ē particeps ꝫ qūo si sacramentorꝫ est incap. x nt aiūt aduersarii ꝓt illa aliis ministrare/aut alios ligare uel soluere ꝫ Ista quidē hoībus cōcedi optuit/qui illa cęteris ꝓberent. Quę quidez ptās si apl̄is data fuit ut aiunt/& ꝓ̄eos iposteros est diffusa: hoībus certe datā appz/nō corpori fantastico uel chimerę. Itē .e. Gelas. papa ait/qd usus eccl. ꝓbauit assensus: ergo pz illā ex hoībus esse/ex quo pōt cōsentire: Itē pōt delinquere & puniri ut supra dixi/qd nō esset si ex hoībus nō cōstaret: quia illi sunt qui delinquūt & puniunt. Prętera qūo creditur sancta/nō hñs aīaz ꝫ qūo sponsa xp̄i/si nō hz aīaz ꝫ qūo usus eccl. pōt xp̄i mrimonio copulari/ si inanimata existit/ nō hñs ēt fidē & charitatē quibus sponso iungat ꝫ Impossibile est claues hre & ptātem directiuā oium: ut aduersarii .e. 25. q. 1. c. 1.

.f. 24.q.1.aduoca uit &.c.ſciſma i fi. .g. Actū.20.c.

inquiunt ſi ſit exanimis. Abſurdū eſt dicere corpus xpi eſſe ecclē & xpm pro eccl.ſ. mortuū aīa carēte pariter & ſenſu: quā ēt acqſiuit ſanguine ſuo/ut i act. aplorū .g. legit. Quo eccl.hęc uniuerſalis in terris nūc militās cōiūgenda eſt in cęlesti gloria/cū illa triūphante? Aut quo militās dici pōt uel triūphans q̄ ſit inaiata: & p ꝓnſis incapax glorię? Eſt nāq; ipa fideliū multitudo ut ſępe ē dictū/ulis eccl.l pe uero fide liū aię: eccl.ipſius aiæ nuncupant. Eccl.ēt in ſuis oīonibus ait. Deus qui eccl.tuā nouo ſemp fœtu multiplicas. &c. Re cipit ergo argumētū: Iſtud aūt nō eſt niſi hoius cōuerſorū: eſt ig.ſ idē eccl. qđ fideles ipſi / Orat pterea eccliа ad deus quotidie ut eſt illa. Eccleſię tuę q̄s dñe pces placatus admit te/& mul.ę ſimiles orōes ab eccleſia fiūt quotidie & in acti bus aplorū dr .5.c. Oratio āt fiebat ab eccl. ad deū ,p eo qđ nō expediret ſi eēt corpus fātaſticū ut aduerſarii allucinā. Pręterea repūtās aliqd ſimil tudinis uel .h. ,pportionē hre dz cū repūtato/ſed cōciliū cōſtat ex hoibus/& dr repſētare uniuerſalē eccl. Neceſſe eſt igit uniuerſalē eccl. conſtare ex hoibus qđ nō foret ſi eēt illud corpus fantaſticū & illa chi mera: quā plerię ſomniāt. Vt qđ pterea ,p eccl. orat/ſi ē corp9/ut dicūt impeccabile nec hūs maculā/ q̄ poſſit dimit tī. Inſup ſicut dr xps eccleſiā ſuo ſanguie redemiſſe .i. ſingu las aias eccleſię fidelium. ita Papa dr hre ptātem nedum ſu pra ſingulas aias eccleſię quæ ut ſingulares nō ſunt uniuer ſitas ſz ēt quę collectiue capiēdo uniuerſitatē faciunt unūq; eccl. ſcē corpus cōſtituunt. Nec dr ppea uniuerſali carere ptāte/quia in ſingulos ſacramēta ſunt imptienda: Nā ēt in prophanis multa ſunt ad uniuerſitatē ſpectantia/quoꝝ ſin gulos quoſq; tāgit. i. emolumentus: & illa dūr uniuerſitati conceſſa. Simile eſt i cēſura/ſi enim aliqd ſub cenſuris uni uerſitati mandaf qđ p ſinguloꝝ miniſteriū eſt adiplendū cenſuræ hmōi uniuerſitatis pticulares inobedientes ligabūt ut ſacroꝝ Cano. .k. interptes uolunt. Et ,pbaf manifeſte ex Bonif.8.conſtitutiōe .l. phibentes uniuerſitatē excōica

.h. ff.de off. eius cui mād.eſt Iur.l. & ſi pretor.

.i. d teſti.c.inſup &.l.in tātū.§.uni uerſitatis.ff.de Re rum di.

.k. i.c. Romana .§.in uniuerſitatē de ſent.ex li.6.no cano.in.c.,p illoꝝ de preben.

.l. .d.§.uniuerſi.

ri ne contingat innoxios ꝑ noxiis qñq; puniri; ergo ꝓz ex hmõi censuris singulos uniuersitatis ligari. Supuacua nẽpe foret talis cõstitutio ꝓhibitoria nisi singulos hmõi cẽsurę cõꝓhenderẽt ꝓbatur hoc etiã ex alia eisdẽ .m. Bonif. cõstitutiõe quę uoluit ut interdicto populo singulares sint interdicti illius populi; ergo ꝓz ꝙ nõ esset infructuosa hæc prãs papæ sup ecclesiã uniuersalẽ cõcessa ut aduersarii somniãt. Opatur ẽt hæc ptãs sup illam etiã in uniuerso nouã legez cõdẽdo quæ fidẽ respiciat & animaꝝ salutez quã uniuersalis eccla tenebit suscipe/& ꝓfiteri: ut ꝓz ex pluribus sũmoꝝ pont. n. constitutionibus. Et ubi effectus nõ erat ꝓportionabilis ad uniuersos singulos eccl. ipsius usis .o. cõꝓhẽdet.

.m. d sente. exc. c. si sententia li. 6

.n. c. 1. & 2. d fide cath. & eo. ti. i. 6. & clem. d here. c. cum xps. 12. d. c. 1. & 2.

.o. c. si sententia

¶ Scds error ex uerbis .p. apli cõfutat dũ ait. Xps dilexit eccl. & tradidit semetipm ꝓ ea ut illã sctificaret / mundans eã lauacro aq̃ in uerbo uitæ. Glo. ibi dicit .i. quo dat uita/ q̃ accedẽte ad elementuz fit sacramẽtuz/sequit ut exhiberet ipse sibi: Glo. i. in futuro gloſam eccl. non hñtem maculã neq; rugã aut aliquid hmõi: Qd uerbũ Aug. in li. tetractationum de moribus eccl. exponens inquit. Sic accipiendũ est qd ait apostolus. Xps dilexit eccl. suã: hoc est. n lauactũ aq̃ in uerbo quo mundat eccl. sed cũ tota dicat q̃ diu hic ẽ/ dimitte nobis debita nra: Nõ utiq; hic est sine macula/ uel ruga/uel aliquid hmõi. Itẽ si eccl. est corpus ipeccabile (ut dicunt) nõ hñs maculã: ut qd ꝓ illa xps est passus & mortuus. Xps nẽpe (ut ait Petrus in suis epls) semel ꝓ pctis mortuus est/iustus ꝓ iniusto. Aut ergo fruſtra fuisse xpi passionem dicamus aut pro peccatoribus mortuum fateamur.

.p. Ad eph. 5. c.

¶ Cõtra tertiũ errorẽ facit illud Gloſę dictũ sup Psal. 127. Vox tua sicut uitis habũdãs: ubi Glo Vxor xpi ẽ inq; eccl. exponẽs q; uersiculũ sequentẽ fillii tui &c. dicit/ idẽ sũt filii xpi q uxor/& eccl. ipsa. n. cõiunx xpi/ipa filia. Idẽ no. Lu. c. .x. dũ ait. Fidelis seruꝰ & prudẽs/quẽ dñs cõstituit sup familiã suã. i. eccliaz/ut det illi tritici mensurã. Ecce ꝙ idẽ dicit eccłam esse, & illos/qbus miniſtrandũ erat & tritucũ. Itẽ Ber

nardus in sermõe de nuptiis: ubi aqua i uinũ est mutata: ut in .2.c.euangel. Io habet. Spõsa inqt xpi nos ipsi sumus & oẽs simul una spõsa/& aiẽ singulorũ quasi singulę spõsę: est itaq; corpus eccl. xpi fideles ipsi membra &c. Ex qbus p3 ecclesiã ipsã uniuersalẽ non esse rẽ inanimatã/ minimeq; xpi sacramẽtorũ indigã/ quã ueluti chimerã quãdã aduersarii cõfingũt Sed ecclesiã eandẽ nihil aliud esse/q̃ ipsos xpi fideles/exploratissimũ est. ¶ Ex supꝰ deductis stat cõclusio/papã esse supra uniuersalẽ ecclesiã/& a deo tantũ indicandũ hęresis causa imm excepta; Et hãc opinionẽ3 sunimi Theologi cõprobant/Albertus magnus beatus Thom. in .4. sniarũ. d. 19. 24 & .38. q. 1. ar. penul. & .2. fe. q. 88. ar. ul. Et i li. ꝑ errores grecorũ. c. 32. Alex. de ales in .3. sniarũ. Petrus de tarãtasio & Bonauẽt. in .4. Ricardus de alta uilla. Petrus de pãlu. Aug. de ancho. in tractatu de ptãte papę. Henricus herueus. Alex. de alpidio. Car. sctî Six. in suis tractatibus quos de ptãte eccl. cõposuere. Aluarus de planca/ecclesię pte prima. Anto. Archiep. flo. i. 4. parte suæ sũmæ ti. 23. Hãc eandẽ opinionẽ eximii canonistarũ tenuerũt. u3. q. Inn. 4. r. Hugoli .s. Io. An. Hostiẽn. Ant. de but. & Io. de Imo. & .t. Abb. sica. q fuit sibi cõtrarius i suis lecturis. Epꝰ Brixiẽn. Ant. de Rosellis in suo tractatu de Po. p. pæ & impat. Cõdisaluus Auditor rotę Epꝰ ouetẽn. in suo tractatu de po papę. u. Car. Alexandrinus .x. Io. Theutonicus in suis glo. Et .y. Bern. glosator. Et Andr. siculus .z. Barbãtia nuncupatus. Et hæc uĩ esse cõis .a. glo. & sanctorũ uirorũ sniarũ: & licet ꝑiam pauci tenuerint/non recte quidem de fide sentientes & a ueritate ipsa penitus deuiantes: A cõi tñ opinione .b. ciuiles leges suadent nõ esse aliquatenus recedendũ. Quã equidẽ ut uera indubitãter affirmo: Saluo semper oĩbus apostolicæ & sacrosanctæ Ro. eccl. illiusq; ꝓfidentis Ro. Pont. iudicio/ cuius determinationi oĩa supra & infra scripta subiicio.

¶ Et ex supradictis infrascriptæ Conclu. eliciuntur.

¶ Conclusio.

.q. i. c. inquisitioni in fi. de sent. exc.

.r. xi. d. c. fi.

.s. In. c. ꝓposuit d concel. ꝓbẽ. & i .c. inquisitioni de sent. excõc & in .c. significasti d elec.

.t. in. c. significasti de elec.

.r. 15. d. in princ.

.x. 2. q. 5. Mandastis .79. d. Si quis pecunia. 15. d. sicut .y. d Capel. Mona ex parte.

.z. in cle. ne Romani de elec.

.a. Glo. in cle. ad nias de hereti. §. tertio & i. c. ubi periculus in princ. de elec. li. 6.

.b. L. Atletas in princ. & ibi no. Aar. ff. de Infam. & no. bal. in. l. 1. i fi. ff. de Senato.

Papa est supra uniuersalem ecclesiam & fortius supra Concilium.

.2. Potestas papę immediate est a Deo.

.3. Papa est uerum & unicum caput in terris totius Reipublicæ Christianæ.

.4. Regimen ecclesiæ est Monarchicum / non Aristocraticum aut politicum.

.5. Solus Petrus fuit a xpō immediate epūs cōstitutus

.6. Ptās clauis ordinis nullo mō pōt dici data eccl, uniuersali sic ut singulis eius mēbris dicaf cōpetere.

.7. Talis potestas solis sacerdotibus competit.

.8. Potestas hmōi non est data uniuersali ecclesiæ seu omnibus eius mēbris cōiunctim.

Cōrel. Exquo inferf q alicui sacerdoti demādate nō pōt

.9. Ptās predicta / nec quo ad subiectū uel formā / neq quoad radicem uel fundamentū esse potest in ecclesia uniuersali ut in quodam comuni subiecto.

.10. Talis potestas in uniuersitate clericoꝝ ut in quodā cōmuni subiecto esse non potest.

.11. Sacra scriptura de claue ordinis loquens de uniuersali ecclesia intelligi non potest capiendo ecclesiam p oībus suis mēbris coniunctim uel diuisis.

.12. Potestas clauis iurisditionis uniuersali ecclesiæ nullo modo est data / ita q singulis eius membris dicatur competere ut singulis.

.13. Potestas hmōi non est data uniuersali ecclesiæ ut uniuersitati siue oībus mēbris eius coniunctim.

.14. Si ecclesia uniuersalis est incapax clauiū / est incapax ordinis & iurisditionis per claues significatoꝝ.

Cōrel. Ex quo infertur impossibile esse illam habere iurisditionem supra papam.

.15. Potestas clauis iurisditionalis est data tantū Petro

& succeſſoribus p eos poſtmodū i alios deriuāda

.16. Poteſtatis plenitudo utriuſq; clauis reſpectu i eccleſiá uniuerſali eſſe ullo modo non poteſt.

.17. Poteſtatis hmōi plenitudo in ſolo papa reſidet.

.18. Cardinales & alii prelati oēs nil pape tribuunt uel minuunt quo ad poteſtatem prædictam.

.19. Negans plenitudinem hanc totam reſidere in papa eſt hereticus.

.20. Poteſtas hmōi clauium eſt data inter gratias gratis a Chriſto corpori eccleſiæ.

.21. Gratiæ hæ nō infunduntur nec cōicantur ſingulis membris corporis eccleſiæ.

.22. Tales gratiæ ſingularibus membris corporis particulatim non aūt membroꝝ cōitati infunduntᵉ.

.23. A ſententia papæ non poteſt ad Concilīū appellari.

.24. A ſententia Concilii appellari debet ad papam.

.25. A ſententia papæ & Concilii cui papa pręeſt ad papam appellari non poteſt.

.26. A ſententia papę non poteſt ad xp̄m appellari.

.27. Statuta ſolius Concilii cum clauſula decreti irritantis papam non ligant.

.28. Talia ſtatuta in p̄iudicium Ro. pont. ſunt nulla.

29. Concilium non poteſt ſtatuta ſine auctoritate papę cōdere p̄ſertim in nō cōcernentibus fidē directe.

Cōrel. Ex quo iferᵗ decretū Cōſtañ cōcilii papā nō ligare

Cōrel. Infertur & aliud papam ex tali decreto non poſſe in mora conſtitui.

.30. Papa poteſt Concilioꝝ ſtatutis auctōritate pontificiū cum celebratis derogare contra illa diſpēſando.

.31. Papa ſtatuta hmōi p̄t tollere contrariū ſtatuendo.

.32. Non tenetur papa Concilium congregare niſi ubi cauſa hereſis proprie eſſet tractanda uel fidei grue periculum imminꝛeret.

.33. Dubia fidei ſpectat ad Ro. pontificem terminare.

.34. Sñia papę ꝑualet sñie Concilii nisi heresim sapet.

.35. Papa potest dissoluere uel alio transferre Concilñ legitime congregatum nisi manifestum ecclesię scondalum imminneret.

.36. In causa heresis proprie debet papa prius rogari ut Concilium conuocet anteꝙ contra illum possit procedi ſm cōmunem opinionem doctoꝝ.

Cōrel. Ex quo infertur gesta contra eum forma præmissa non seruata nullius fore roboris uel momenti,

.37. Papa pro crimine notorio & manifesto etiam grauissimo & eccl. scandalizante deponi non pōt.

.38. Paqa ꝙumuis incorrigibilis damnari non potest.

.39. Pro sola heresi tm̃ uel apostasia papa deponi potest

.40. Si anteꝙ de heresi conuincatur papa heresim abiuret deponi non potest ſm cōem opi. doctoꝝ.

.41. Papa diuino non humano iure ligatur.

.42. Nulla iuris diuini auctoritate expresse cautum reperitur papam posse pro heresi deponi.

.43. Qd papa pro heresi possit deponi ex tacita iuris diuini mēte ꝓcedit a sanctis pribus interpꝛtata cui interpretationi est standum oīo.

.44. Papa incidens in heresim dānatā non incurrit ipso facto pena a iure cōtra hereticos ꝓmulgatas.

.45. Heresis est decisa a pontifice maxime dubia fidei cōcertentia improbare.

.46. Pape ante ꝙ de heresi conuincatur non est obediētia subtrahenda.

Cōrel. Ex quo infert illius ptātem interi debere illesam p fistere. Vñ Car, & epos creare atq; alias ecclesiasticas dignitates officiaq; ut prius ualebit cōferre.

.47. Non est parendum Pape uolenti uniuersalis eccl. statum peruertere.

FINIS.